

MINISTERUL CULTURII ȘI CULTELOR
SECRETARIATUL DE STAT PENTRU CULTE

VIATA RELIGIOASĂ
DIN
ROMÂNIA

Ediția a II-a

EDITURA BIZANTINĂ

MINISTERUL CULTURII ȘI CULTELOR
SECRETARIATUL DE STAT PENTRU CULTE

VIAȚA RELIGIOASĂ DIN ROMÂNIA

Coperta: Mihai COMAN

Tehnoredactare: Tudor COMAN

Ediția I-a a acestei lucrări a fost publicată în anul 1999, la București, Editura Paidea, 168 pag., sub coordonarea lui Gheorghe Anghelescu și Ștefan Ioniță. Au colaborat: Dan Bodca, Adrian-Claudiu Bourceanu, Alexandru Cârțu, Constantin Chifane, Sever Dascălu, Luchiliana-Eugenia Drăgan, Ana-Iuliana Drăgan, Ilie Fonta, Florinel Frunză, Alin Ionescu, Alexandru Ligor, Nagy Benedek, Ioan Oprea, Adrian Subțirelu, Mircea Sfârlea, Vasile Surdu Bob, Florin Șerbănescu, Petrică Tănăsescu, Tökes Élek, Mihai Vlasie, Silvia Zabarcencu.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Viața religioasă din România/ coord.: dr. Adrian Lemeni. –
București, Editura Bizantină, 2005-12-06 ISBN 973-9492-67-3

Lemeni, Adrian (coord.)

28(498)

Copyright© Ministerul Culturii și Cultelor
ISBN 973-9492-67-3

**MINISTERUL CULTURII ȘI CULTELOR
SECRETARIATUL DE STAT PENTRU CULTE**

VIAȚA RELIGIOASĂ DIN ROMÂNIA

Ediția a II-a

**Coordonator
Dr. Adrian LEMENI**

**Volum realizat de
Dr. Florin FRUNZĂ și Ștefan IONIȚĂ
Au colaborat:
Adrian-Claudiu BOURCEANU, Radu CIUMARA
și Nicoleta SPÂRCHEZ**

**EDITURA BIZANTINĂ
București, 2005**

SUMAR

1. Cuvânt înainte.....	7
2. Relația dintre Stat și Biserică în România.....	9
3. Biserica Ortodoxă Română.....	16
- Vicariatul Ortodox Sârb.....	35
- Vicariatul Ortodox Ucrainean.....	36
4. Biserica Catolică.....	38
a. Biserica Română Unită cu Roma(Greco-Catolică).....	39
b. Biserica Romano-Catolică.....	45
5. Cultele protestante.....	53
a. Biserica Reformată (Calvină).....	54
b. Biserica Evanghelică C.A.....	56
c. Biserica Evanghelică Lutherană S.P.....	59
d. Biserica Unitariană.....	61
6. Biserica Armeană.....	63
7. Cultul Creștin de Rit Vechi.....	65
8. Cultele neoprotestante (evangelice).....	68
a. Biserica Creștină Baptistă.....	69
b. Biserica Creștină Adventistă de Ziua a Șaptea.....	72
c. Cultul Penticostal Biserica lui Dumnezeu Apostolică.....	57
d. Cultul Creștin după Evanghelie.....	77
e. Biserica Evanghelică Română.....	79
9. Cultul Mozaic.....	81
10. Cultul Islamic (Musulman).....	84
11. Organizația religioasă „Martorii lui Iehova”.....	87
12. Asociații și fundații.....	90
13. Valori patrimonial culturale ale cultelor religioase.....	101
14. Sprijinul material acordat de stat cultelor religioase.....	103

Anexe.....107

1. Prevederi internaționale și europene în domeniul libertății religioase.....	107
2. Legi și acte normative.....	112
3. Structura organizatorică a cultelor religioase.....	240
4. Populația României după religie la recensămintele din 1930, 1992 și 2002.....	255

CUVÂNT ÎNAINTE

În anul 1999 Secretariatul de Stat pentru Culte, pe atunci instituție de sine stătătoare a administrației publice centrale, în subordinea Guvernului, care asigura relațiile statului cu toate cultele religioase din România, a publicat studiul documentar „*Viața religioasă din România*”.

Lucrarea a fost bine primită de public și de structurile organizaționale interesate de cunoașterea realității religioase din țara noastră și de dinamica fenomenului religios.

După anul 1999 au avut loc evoluții importante în viața religioasă a României. Astfel au dobândit calitatea de cult noi entități cum ar fi: Organizația Religioasă Martorii lui Iehova și Biserica Evanghelică Română, unele culte și-au diversificat structurile de organizare, au avut loc evoluții în privința numărului de membri ai cultelor (evidențiate de Recensământul populației și al locuințelor efectuat în anul 2002), necesitatea publicării unei noi ediții a acestei lucrări devenind evidentă.

Noua ediție păstrează în mare măsură structura primei ediții. Sunt însă și completări: a fost mult sporit spațiul rezervat asociațiilor religioase, dintre care unele (Biserica Ortodoxă de Stil Vechi, Asociația Adventiștilor de Ziua a Șaptea-Mișcarea de Reformă, Asociația Nazarineană, Baha'i, Biserica lui Isus Hristos a Sfinților din Zilele din Urmă) sunt prezentate pe larg.

A fost inclus un nou capitol referitor la relațiile dintre Stat și Biserică în România de azi.

De asemenea a sporit spațiul acordat reglementărilor legale cu privire la viața religioasă, fiind adăugate atât prevederi legale

adoptate după 1999 cât și reglementările existente în documentele internaționale la care țara noastră este parte.

În schimb, din varii motive s-a renunțat la unele anexe: tabelul conducătorilor instituției din România cu atribuții în domeniul cultelor, lista instituțiilor de învățământ teologic, a periodicelor religioase și a muzeelor și colecțiilor bisericești.

Cu speranța că această nouă ediție a studiului documentar „Viața religioasă din România” va fi utilă instituțiilor de stat, ambasadelor, cultelor religioase, studenților și elevilor teologi, rugăm ca eventualele observații și sugestii pentru o ediție viitoare să ne fie transmise pe adresa: Secretariatul de Stat pentru Culte, București, 020962, Sector 2, str. Nicolae Filipescu nr. 40, C.P. 168, O.P. 37 tel 021-318.81.54, 021-318.81.53 E-mail: corespondenta@culte.ro.

RELAȚIILE DINTRE STAT ȘI BISERICĂ ÎN ROMÂNIA

Relațiile dintre puterea laică și Biserică, de la atestarea primelor forme autohtone de statalitate pe teritoriul României, au fost marcate de specificul creștinismului răsăritean ortodox. Principiul „simfoniei”, caracteristic raporturilor dintre puterea laică și cea spirituală în Imperiul Bizantin, a fost moștenit și de Țările Române. Între voievod și mitropolit, ca exponenți ai celor două autorități din principatele române, existau relații de colaborare și, totodată, de interdependență. Voievodul era uns ca domn și stăpânitor de țară de către mitropolit, dar la numirea acestuia, ca și la eventuala lui demitere, voievodul avea un cuvânt hotărâtor.

Odată cu înfăptuirea statului român modern, după Unirea din 1859 și mai ales după adoptarea Constituției din 1866, relațiile dintre Stat și Biserică nu s-au modificat în forma lor, clasa politică, sub influența occidentală, depărtându-se însă ca gândire de Biserică. Deși s-a afirmat că principiul simfoniei a continuat să funcționeze, Biserica Ortodoxă fiind proclamată de Constituția din 1866 (ca și de cea din 1923) drept religia dominantă în stat - episcopii fiind senatori de drept, preoții fiind plătiți de stat, iar Constituția din 1866 prevăzând obligativitatea botezării în religia ortodoxă a urmașilor regelui Carol I - totuși modelul relației Stat-Biserică s-a apropiat mai mult de cel din țările protestante, al bisericilor de stat, controlul Statului asupra Bisericii fiind unul foarte rigid.

Crearea României Mari la 1 Decembrie 1918 și înglobarea în granițele statului român a unor minorități naționale relativ numeroase, ca și a unor noi confesiuni, a adus cu sine din Transilvania, după modelul Statutului Mitropolitului Andrei Șaguna,

principiul autonomiei cultelor față de stat. Constituția României din 1923 menținea în continuare caracterul dominant al Bisericii Ortodoxe Române dar, alături de aceasta, ca biserică națională era proclamată și Biserica Greco-Catolică. Celorlalte culte, denumite istorice, li se garanta libertatea religioasă. Episcopii ortodocși își păstrau calitatea de senatori de drept, onoare de care beneficiau acum și episcopii greco-catolici, precum și șefii cultelor istorice (romano-catolic, reformat, lutheran, unitarian, armean-gregorian, mozaic și musulman). Rolul major al Bisericii în perioada interbelică este demonstrat și de faptul că patriarhul Miron Cristea a fost ales regent în perioada 1927-1930 și chiar desemnat prim-ministru (1938-1939).

Pentru prima dată în istoria României se elaborează o lege a cultelor în anul 1928. Legea prevedea la art. 25 că *“Statul are asupra tuturor cultelor dreptul de supraveghere și control, care se va exercita prin Ministerul Cultelor”*.

Raporturile Stat-Biserică vor suferi schimbări esențiale odată cu instaurarea regimului comunist.

Decretul Lege nr. 177/1948, privind regimul general al cultelor, noua reglementare în materie, enunță atribuțiile Ministerului Cultelor prin verbe precum „examinează”, „aprobă”, „încuviințează”, „suspendă”, „verifică”, „recunoaște”, „anulează”, etc.

Cu toate acestea, nici un act normativ din acea perioadă nu a reglementat expres separarea Statului de Biserică.

Doar în art. 30 din Constituția Republicii Socialiste România din 1965 se stipula : *Școala este despărțită de biserică. Nici o confesiune, congregație sau comunitate religioasă nu poate deschide sau întreține alte instituții de învățământ decât școli speciale pentru pregătirea personalului de cult.*

Alte prevederi legale, precum și măsurile adoptate de autoritățile comuniste, au schimbat profund relația dintre Biserică și Stat. Principiul simfoniei a fost înlocuit cu cel al dominației Statului asupra Bisericii. Astfel, Decretul nr. 334/1970 privind organizarea și funcționarea Departamentului Cultelor prevede atribuții care denotă controlul exercitat de stat asupra vieții religioase. Această

instituție avea drept de control și supraveghere, aproba înființarea unităților de cult, a mănăstirilor, putea suspenda orice dispoziții ale cultelor și avea dreptul de a cere acestora orice fel de date și informații.

Deși Constituția garanta libertatea religioasă, totuși regimul comunist a dus o politică militant ateistă, de reducere a rolului religiei. S-a urmărit cu consecvență ca Biserica să-și restrângă activitatea doar la planul strict liturgic, fiind îndepărtată din armată, penitenciare și așezămintele de ocrotire socială.

Au fost desființate școlile confesionale iar spitalele, azilele și celelalte așezăminte filantropice au fost preluate de stat, care și-a asumat exclusiv funcția caritativ-filantropică, de sprijinire a persoanelor sărace, a bolnavilor, a orfanilor, a bătrânilor, ș.a.

După prăbușirea în anul 1989 a regimului comunist din România, Biserica și-a recăpătat treptat rolul și funcțiile tradiționale, a avut loc o revigorare a prezenței religiei în societate și s-a manifestat un interes sporit pentru tradițiile spirituale și educația religioasă.

Constituția României, adoptată prin referendum la 8 decembrie 1991 și revizuită în anul 2003, a stabilit principiile generale privind relațiile dintre Stat și Biserică, precum și noul cadru legal în care se desfășoară activitatea cultelor religioase. Este proclamată egalitatea în drepturi *“a tuturor cetățenilor, fără deosebire de rasă, naționalitate, de originea etnică, de limbă, religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială”* (art.4).

Art. 29 din Constituție este cel mai important în privința cadrului de manifestare a vieții religioase. Acesta stipulează:

1. *Libertatea gândirii și a opiniilor, precum și libertatea credințelor religioase nu pot fi îngrădite sub nici o formă. Nimeni nu poate fi constrâns să adopte o opinie ori să adere la o credință religioasă, contrare convingerilor sale.*

2. *Libertatea conștiinței este garantată, ea trebuie să se manifeste în spirit de toleranță și de respect reciproc.*

3. *Culte religioase sunt libere și se organizează potrivit statutelor proprii, în condițiile legii.*

4. În relațiile dintre culte sunt interzise orice forme, mijloace, acte sau acțiuni de învrăjbitare religioasă.

5. Cultele religioase sunt autonome față de stat și se bucură de sprijinul acestuia, inclusiv prin înlesnirea asistenței religioase în armată, în spitale, în penitenciare, în azile și în orfelinate.

6. Părinții sau tutorii au dreptul de a asigura, potrivit propriilor convingeri, educația copiilor minori a căror răspundere le revine.

În Constituție este prevăzută libertatea învățământului religios potrivit cerințelor specifice fiecărui cult precum și faptul că, în școlile de stat, învățământul religios este organizat și garantat prin lege (art.32).

Constituția asigură persoanelor care nu prestează serviciul militar obligatoriu din motive religioase, posibilitatea de a efectua serviciul militar alternativ.

De mare importanță pentru libertatea religioasă este art. 20 al Constituției în care se afirmă : 1. "Dispozițiile privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu "Declarația universală a drepturilor omului", cu pactele și celelalte tratate la care România este parte; 2. Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și legile interne, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care Constituția sau legile interne conțin dispoziții mai favorabile".

Dispozițiile constituționale sunt completate de prevederi ale Codului penal prin care îngrădirea de către un funcționar a folosinței sau a exercițiului drepturilor vreunui cetățean, ori crearea pentru acesta a unor situații de inferioritate pe teme de naționalitate, rasă, sex sau religie, se pedepsește cu închisoare strictă de la 2 la 5 ani (art. 316). De asemenea Codul penal prevede: „Împiedicarea sau tulburarea libertății de exercitare a vreunui cult religios, care este organizat și funcționează potrivit legii, se pedepsește cu închisoare de la o lună la 6 luni sau cu zile –

amendă. Cu aceeași pedeapsă se sancționează și fapta de a obliga o persoană, prin constrângere, să participe la serviciile religioase ale vreunui cult sau să îndeplinească un act religios legat de exercitarea unui cult” (art. 246).

După cum se poate constata Constituția din anul 1991, revizuită în anul 2003, nu răspunde tranșant la întrebarea dacă în România Statul este despărțit de Biserică. Răspunsul este doar implicit în sensul că se stipulează autonomia cultelor față de stat. În același timp textul constituțional prevede colaborarea dintre Stat și Biserică. Astfel statul garantează predarea religiei în școlile publice, teză conținută și de Legea învățământului. Subliniem că în țările în care Statul și Biserica sunt clar despărțite, în școlile publice nu se predă religia. De asemenea statul se angajează să înlesnească asistența religioasă în armată, spitale, penitenciare, azile și în orfeline. În fapt, această înlesnire înseamnă inclusiv salarizarea clericilor încadrați în aceste unități.

Contribuțiile substanțiale acordate de stat la salarizarea personalului cultelor religioase (conform Legii nr. 142/1999 și Ordonanței de Urgență nr. 82/2001), ca și subvențiile acordate de stat pentru construirea și repararea lăcașurilor de cult, și pentru alte nevoi, reprezintă, de asemenea, o ilustrare a cooperării dintre cele două instituții.

În vederea asigurării relațiilor statului cu cultele religioase a fost înființat în anul 1990, ca organ de specialitate al administrației publice centrale în subordinea Guvernului, Secretariatul de Stat pentru Culte, care a funcționat până în anul 2001, când a fost comasat cu Ministerului Culturii, creându-se astfel Ministerul Culturii și Cultelor. Subliniem faptul că instituția de stat pentru problemele religioase nu mai are rolul de a supraveghea activitatea cultelor (așa cum o făcea Departamentul Cultelor în timpul comunismului și chiar Ministerul Cultelor înainte de 1945) ci, după cum stipulează Hotărârea Guvernului nr. 78/2005 privind organizarea Ministerului Culturii și Cultelor, aceasta își desfășoară activitatea pe baza principiului fundamental conform căruia „cultele religioase sunt libere, autonome și egale în fața autorităților” (art. 3,

lit. e) și au printre obiectivele sale și „*sprijinirea cultelor religioase recunoscute de lege*” (art. 4, lit. n). De asemenea Ministerul Culturii și Cultelor „*sprijină toate cultele religioase legal recunoscute, potrivit statutelor de organizare și funcționare a acestora în vederea participării lor la viața socială și spirituală a țării și mediază situațiile litigioase*” (art. 6, alin. 29).

Din păcate, cu toate eforturile întreprinse de guvernele de după 1990, nu s-a reușit încă adoptarea unei noi legi a cultelor, lege organică după cum menționează Constituția (art. 73, alin. 3, lit. s). Ca urmare sunt încă în vigoare acele articole din *Decretul-Lege nr. 177/1948 pentru regimul general al cultelor religioase* care nu sunt contrare actualei Constituții. Menționăm că în acest an-2005 s-a reușit elaborarea de către Ministerul Culturii și Cultelor a proiectului *Legii privind libertatea religioasă și regimul cultelor în România*.

Proiectul de lege reglementează în conformitate cu prevederile internaționale în materie relațiile dintre Stat și Biserică, modul de dobândire a calității de cult, statutul asociațiilor religioase ș.a.

Astfel, premisa de bază a relației statului român cu cultele este aceea de recunoaștere a rolului spiritual, educațional, social-caritativ, cultural și de parteneri sociali al cultelor, precum și a statutului acestora de factori ai păcii sociale.

Fundamentele raporturilor între statul român și culte sunt autonomia acestora, neutralitatea, echidistanța și nondiscriminarea statului față de ele, precum și cooperarea statului și cultelor în domeniile de interes comun.

Legea urmărește stabilirea principiilor de bază ale sprijinului statului către culte. Având în vedere utilitatea publică a cultelor, statul acordă acestora atât sprijin direct pentru salarizarea personalului sau pentru construcția, repararea și consolidarea locașurilor de închinare, cât și indirect prin deducere, în condițiile legii, a unor sume din impozitul pe venit al credincioșilor sau prin acordarea de facilități fiscale. În acordarea ajutorului financiar se ține cont de numărul credincioșilor cultului, dar și de nevoile reale ale acestuia.

Calitatea de cult se dobândește în temeiul unei Hotărâri de Guvern, la propunerea Ministerului Culturii și Cultelor, de către asociațiile religioase care, prin activitatea și numărul lor de membri, au oferit garanții de durabilitate și stabilitate.

Acest proiect de lege este rezultatul unei serii de întâlniri ale reprezentanților Ministerului Culturii și Cultelor cu reprezentanții cultelor recunoscute. Semnarea acestui document de către 16 culte constituie în primul rând o victorie a spiritului ecumenic și a bunei înțelegeri între culte. Întâlnirile care au avut loc au constituit un veritabil for ecumenic, reunind cultele din România într-un demers ce interesează în egală măsură statul român în perspectiva integrării europene și societatea românească în ansamblul său.

BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ

Poporul român - popor romanic, așa cum o dovedește și limba, în toate elementele ei - este singurul din Europa de Est ce aparține popoarelor latine. Formarea sa este rezultatul simbiozei populației autohtone traco-geto-dace cu coloniștii veniți din Imperiul roman și a asimilării treptate a altor neamuri stabilite vremelnic pe întinsa vatră pe care el s-a plămădit. Aici, creștinismul a început să pătrundă încă din timpul apostolic. În Dobrogea - fostă Scythia Minor - Cuvântul Evangheliei a fost propovăduit, în cea de a doua jumătate a secolului I d.H., de către Sfântul Apostol Andrei. După cucerirea Daciei de către Imperiul Roman (106 d.H.), numărul credincioșilor din nordul Dunării a început să crească, fie prin venirea aici a unor adepți ai creștinismului, plecați din mijlocul populațiilor romanizate de la sud de Dunăre, fie prin cei sosiți în aceste locuri odată cu coloniștii, armata, minerii și negustorii, trimiși în noua sa provincie de Imperiul Roman. În marea lor majoritate, aceștia proveneau din provincii deja „misionate de apostolii Domnului”. După retragerea, în anul 271 d.H., a administrației și armatei romane din nordul Dunării, creștinii, nemaitemându-se de autoritatea încă păgână a Romei, care-i urmărea și pedepsea pentru credința lor, s-au înmulțit și au început să se organizeze bisericește.

Marele număr al martirilor daco-romani de la Dunărea de Jos din timpul persecuției împăratului Dioclețian (284-305), care au plătit cu viața mărturisirea credinței în Hristos, probează răspândirea creștinismului, în acel timp, prin aceste părți. Totodată, întărește convingerea că, în această zonă, creștinismul era cu mult mai vechi, de vreme ce în timpul perioadei romane existau episcopi și preoți.

Dezvoltarea creștinismului a luat un avânt deosebit la strămoșii noștri, atât din sudul, cât și din nordul Dunării, în timpul *Păcii Constantine*, care a urmat edictului de toleranță religioasă de la Milano, din anul 313 d.H. Ca urmare, la Dunărea de Jos se întâlnesc funcționând numeroase centre episcopale, unele desigur mult mai vechi. Printre acestea s-a aflat și Episcopia Tomisului, înființată - foarte probabil - în ultima parte a secolului al III-lea, cu autoritate canonică atât în dreapta, cât și în stânga Dunării. Ridicată, în veacul al V-lea, la rangul de arhiepiscopie autocefală și apoi de mitropolie, aceasta a avut în jurisdicție canonică, în secolul următor, 14 scaune episcopale.

În secolul al VI-lea, împăratul Justinian (527-565) a readus stăpânirea bizantină în stânga Dunării, reunind acest teritoriu, și bisericește, cu cel din dreapta fluviului, prin punerea sa sub autoritatea canonică a Arhiepiscopiei Justiniana Prima, pe care o înființase în anul 535. Ajutată de astfel de împrejurări, creștinătatea nord-dunăreană a făcut progrese însemnate. Bazilici și alte numeroase vestigii paleocreștine descoperite până acum pe aproape întreg cuprinsul țării noastre confirmă acest lucru.

Terminologia creștină din limba română, mai cu seamă aceea care exprimă noțiunile fundamentale de credință, constituie, la rândul său, un indiciu că strămoșilor noștri li s-a vestit Cuvântul Evangheliei și în limba latină, pe care, ca populație romanizată, o înțelegeau.

În concluzie, atunci când poporul român a apărut în istorie ca popor de sine stătător și de gintă latină, el era deja creștin, fiind astfel unul dintre puținele neamuri care, fără a avea o dată fixă a încreștinării lor, s-a născut creștin și așa a rămas până astăzi, fiind singurul popor latin de credință ortodoxă și, totodată, cel mai vechi neam creștin din această parte a Europei. Mai mult, ca propovăduitor al Cuvântului Evangheliei, el a pregătit pe bulgari și slavi pentru încreștinare. La rândul său, silit de împrejurări istorice, a trebuit, ulterior, să primească limba slava în cultul Bisericii sale, folosind-o până prin secolul al XVII-lea.

În secolul al XIV-lea, după formarea statelor feudale românești de la sud și est de Carpați - Țara Românească și Moldova

- ca o probă a deplinei lor independențe politice, s-a pășit și la organizarea lor bisericească, astfel că în anul 1359 a luat ființă Mitropolia Țării Românești (a Ungrovlahiei) cu sediul la Curtea de Argeș, iar în anul 1401 a luat ființă Mitropolia Moldovei, cu sediul la Suceava, care a fost confirmată de Patriarhia de la Constantinopol.

În anul 1370, în Țara Românească se înființează o nouă mitropolie la Severin, iar la începutul secolului al XVI-lea câte o episcopie la Râmnicu Vâlcea și la Buzău. La est de Carpați, în secolul al XV-lea s-au înființat episcopiile de la Roman și Rădăuți, iar în secolul al XVI-lea episcopia de la Huși și în 1864 episcopia Dunării de Jos.

Și în Transilvania au existat centre episcopale ortodoxe: mai întâi la Dăbâca, apoi la Vad, Feleac, Geoagiu, Bălgrad (Alba Iulia), Ienopole, Caransebeș, Arad, Oradea și Sighet. Mitropolia Ortodoxă a Transilvaniei, atestată documentar încă din a doua jumătate a secolului al XVI-lea, a fost desființată în anul 1701, a fost reactivată, ca episcopie nouă în anul 1761, iar în anul 1864 a fost ridicată la rangul de mitropolie, așa cum este și astăzi.

Mitropoliții Țării Românești și ai Moldovei, împreună cu Bisericele lor, au stat întotdeauna în legătura canonică cu Patriarhia Ecumenică din Constantinopol, au păstrat relațiile frățești cu celelalte Biserici Ortodoxe surori, și s-au bucurat de o deosebită cinste din partea lumii ortodoxe.

În anul 1885, Patriarhul ecumenic Ioachim al IV-lea a semnat Tomosul Patriarhal de recunoaștere a autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române, care, consacându-i acesteia deplina egalitate în drepturi cu celelalte Biserici Ortodoxe surori, consfințește unitatea ei cu întreaga Ortodoxie Ecumenică din punct de vedere dogmatic, canonic și liturgic. Tomosul Patriarhal, semnat și de ceilalți membri ai Sfântului Sinod al Patriarhiei Ecumenice, era al treilea document de acest fel, după cele din 1850 (emis pentru Biserica Greciei) și din 1873 (emis pentru Biserica Sârbă).

Ridicarea Bisericii Ortodoxe Române, în anul 1925, la rangul de Patriarhie a fost urmarea pe plan religios a desăvârșirii unității statale de la 1 Decembrie 1918, precum și o ilustrare firească a

rolului jucat de Biserică în istoria poporului român. Este unanim recunoscut că în momentele cardinale ale istoriei românilor, Biserica Ortodoxă a fost un factor primordial în păstrarea și afirmarea identității naționale, religioase și cultural-spirituale a poporului român. Primele cărți în limba română au fost tipărite în cadrul așezămintelor bisericești, primele școli românești și așezăminte sociale și de sănătate au fost cele organizate în tinda și în jurul bisericilor.

Primul Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, Miron Cristea, înscăunat la 1 noiembrie 1925 (†1939), a fost urmat de patriarhii Nicodim Munteanu (1939-1948), Justinian Marina (1948-1977) și Justin Moisescu (1977-1986). De la 9 noiembrie 1986, Biserica Ortodoxă Română este păstorită de Prea Fericitul Părinte Teoctist, Arhiepiscop al Bucureștilor, Mitropolit al Munteniei și Dobrogei și Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, hirotonit întru arhieru în anul 1950.

Recensământul populației din anul 2002 a evidențiat existența a circa 18,8 milioane de credincioși ortodocși (86.7 %) din populația țării, ceea ce din punct de vedere al numărului de credincioși situează Biserica Ortodoxă Română pe locul doi între celelalte Biserici Ortodoxe surori.

Patriarhia Română își desfășoară activitatea pe baza *Statutului pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române* aprobat de Sfântul Sinod și de Adunarea Națională Bisericească în anul 1948 și confirmat prin Decretul nr. 233 din 23 februarie 1949 al autorităților de stat din acea vreme. De asemenea, sunt în vigoare 12 Regulamente bisericești, aprobate de Sfântul Sinod pentru reglementarea diferitelor sectoare ale vieții și activității din Biserica Ortodoxă Română. Întregul Corpus de Legiuri ale Bisericii Ortodoxe Române și, mai cu seamă, Statutul și principalele regulamente au suferit de-a lungul vremii și, în deosebi, după anul 1990, numeroase și importante modificări și completări aprobate de Sfântul Sinod și Adunarea Națională Bisericească, în virtutea deplinei autonomii bisericești, cu mențiunea că procesul de revizuire a legislației bisericești se află în curs de

desfășurare. Modificările operate de conducerea Bisericii Ortodoxe Române nu au mai fost supuse aprobării autorităților de stat.

Biserica Ortodoxă Română este organizată ca Patriarhie, cu titulatura *Patriarhia Română*. Biserica Ortodoxă Română este autocefală, autonomă și unitară în organizarea sa, păstrând unitatea dogmatică, canonică și a cultului cu Biserica Ecumenică a Răsăritului. Cea mai înaltă autoritate deliberativă a Bisericii Ortodoxe Române pentru toate problemele dogmatice, canonice și în cult, precum și pentru cele bisericesti de orice natură date în competența sa, este *Sfântul Sinod*. Acesta se compune din Patriarh, ca președinte și toți arhierii în funcțiune (mitropoliți, arhiepiscopi, episcopi, episcopi - vicari și arhierii-vicari), ca membri. Între sesiunile Sfântului Sinod, problemele ivite sunt soluționate de *Sinodul Permanent*, alcătuit din Patriarh și mitropoliții în funcțiune.

Ca organ reprezentativ central deliberativ al Bisericii Ortodoxe Române, pentru toate problemele administrative și economice și pentru cele care nu sunt de competența Sfântului Sinod, funcționează *Adunarea Națională Bisericească*, compusă din câte trei reprezentanți ai fiecărei eparhii (un cleric și doi mireni), desemnați de adunările eparhiale respective pe termen de patru ani. Organul suprem administrativ și, totodată, organul executiv al Sfântului Sinod, cât și al Adunării Naționale Bisericești este *Consiliul Național Bisericesc*. Acesta este alcătuit din trei clerici și șase mireni, aleși de Adunarea Națională Bisericească din rândurile ei pe termen de patru ani și din vicarul administrativ patriarhal și consilierii administrativi patriarhali ca membri permanenți. Organul central executiv al Sfântului Sinod și al Adunării Naționale Bisericești este *Administrația Patriarhală*, prin Cancelaria Sfântului Sinod și celelalte sectoare de activitate. Hotărârile organelor centrale bisericesti sunt obligatorii pentru întreaga Biserică Ortodoxă Română.

Patriarhul este Întâiul Stătător între ierarhii Bisericii Ortodoxe Române și are titulatura: „*Înalt Prea Sfințitul Arhiepiscop al Bucureștilor, Mitropolit al Munteniei și Dobrogei, Locțiitor al Cezareii Capadociei și Prea Fericitul Patriarh al Bisericii Ortodoxe*

Române". În exercitarea atribuțiilor sale executive, Patriarhul este ajutat de către Episcopii-Vicari Patriarhali și Administrația Patriarhală, prin Cancelaria Sfântului Sinod și prin celelalte sectoare de activitate.

Sub raportul orânduirii canonice și administrative, Biserica Ortodoxă Română, organizată ca Patriarhie, cuprinde: *mitropolii*, alcătuite din mai multe eparhii (episcopii sau arhiepiscopii), care sunt conduse de către un mitropolit, *arhiepiscopii și episcopii*, ca unități administrative bisericești teritoriale alcătuite din unități bisericești locale (protopopiate, parohii, mănăstiri, schituri), conduse după caz de episcop sau arhiepiscop, având *organe administrative eparhiale proprii*. Astfel, în cadrul fiecărei eparhii (episcopie sau arhiepiscopie) funcționează *Adunarea eparhială*, ca organ deliberativ pentru toate problemele ei bisericești, administrative, culturale și economice și care se compune din reprezentanții clerului și credincioșilor, în proporție de o treime clerici, respectiv două treimi mireni. Organul executiv al Adunării eparhiale este *Consiliul eparhial* din care fac parte arhiepiscopul (episcopul) locului, episcopul-vicar sau arhiereul-vicar, vicarul administrativ eparhial și consilierii administrativi ca membri permanenți, precum și nouă membri (trei clerici și șase mireni), aleși de către Adunarea eparhială din rândurile ei, cu un mandat de 4 ani.

Protopopiatul (protoieria) este o circumscripție administrativ bisericească, care cuprinde mai multe parohii din aceeași eparhie, întinderea lor teritorială fiind stabilită de Adunarea eparhială. Acestea sunt conduse de un protopop, care este organul de legătură între parohie și eparhie și care veghează în teritoriul ei buna desfășurare a activității pastorale, misionare și administrativ-gospodărești a preoților și a parohiilor.

Parohia, ca unitate de bază a bisericii, este comunitatea bisericească a credincioșilor, clerici și mireni, așezați pe un anumit teritoriu sub conducerea unui preot. Are ca organ deliberativ *Aduna-rea parohială*, alcătuită din toți bărbații majori din parohie, iar ca organul executiv *Consiliul parohial* ales de Adunarea parohială pe o durată de patru ani. Adunarea parohială alege și Comitetul parohial, compus din femei, care are atribuții filantropice și culturale.

Mănăstirea este un așezământ în care trăiește o comunitate religioasă de călugări sau de călugărițe, hotărâți a-și consacra viața rugăciunii, sărăciei, înfrânării și ascultării. Conducătorul oricărei mănăstirii este chiriarhul locului, reprezentat de stareț (stareță), care este ajutat în conducerea mănăstirii de soborul mănăstiresc, consiliul duhovnicesc și consiliul economic.

La 1 ianuarie 2005, situația Bisericii Ortodoxe Române în cifre și date se prezenta astfel: **Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române este alcătuit din 48 de ierarhi; în cuprinsul Patriarhiei Române funcționează un număr de 14.100 unități bisericești în țară:** 1 centru patriarhal, 5 mitropolii, 10 arhiepiscopii, 15 episcopii, 161 protopopiate, 11.007 parohii și 2.313 filii, 574 așezăminte monahale; **sunt deschise cultului și funcționează 14.574 locașuri de cult:** 63 catedrale (24 catedrale eparhiale și 23 biserici catedrale); 10.580 biserici parohiale, 2.072 biserici filiale, 433 biserici de mănăstiri, 208 biserici de cimitir, 12 biserici fundamentale, 48 biserici izolate, 298 capele parohiale, 171 capele de cimitir, 74 paraclise parohiale, 182 paraclise de mănăstiri, 403 biserici și capele în instituțiile bugetare (89-armata, Ministerul Administrației și Internelor, 37-penitenciare, 166-spitale, 50-unități de învățământ, 61-așezăminte ocrotire socială). Dintre acestea, în jur de 2.400 de lăcașuri de cult sunt clasificate în patrimoniu național ca monumente istorice, de artă și arhitectură bisericească;

La 31 decembrie 2004 situația construirii, restaurării, reparării și întreținerii lăcașurilor de cult se prezenta astfel: s-a pus piatra de temelie și au început lucrările la 150 de biserici noi; au continuat lucrările la cele 1.031 biserici noi începute în anii anteriori dar neterminate; au fost finalizate lucrările la 191-de biserici nou construite începute în anii anteriori; au fost date în folosință prin sfințire 146 de biserici nou construite; au continuat lucrările de reparare, restaurare și consolidare la 445 biserici care nu sunt monumente; au fost pictate din nou 499 biserici; a fost restaurată pictura la 319 biserici.

În cuprinsul Patriarhiei Române, la 1 ianuarie 2005 funcționau: pentru **învățământul preuniversitar integrat în**

rețeaua învățământului de stat: 18 școli de cântăreți bisericești, cu o durată de 3 ani, cu 775 elevi; 8 Școli postliceale teologico-sanitare, cu 353 elevi; 39 de seminarii teologice liceale (dintre care 7 monahale), cu durata de 5 ani și cu 6.146 elevi, școli în care predau 776 cadre didactice; pentru **învățământul universitar integrat în rețeaua universitară de stat**, Cursuri de licență la Facultăți de Teologie Pastorală și cu duble specializări (teologie-filologie, teologie-asistență socială, teologie-patrimoniu cultural, teologie-arheologie creștină, teologie-limbaj mimico-gestual) în 14 centre universitare (Alba Iulia, Arad, Baia Mare, București, Cluj, Constanța, Craiova, Galați, Iași, Oradea, Pitești, Sibiu, Târgoviște, Timișoara), cu o durată de 4 ani la cursurile de zi și 5 ani învățământ deschis la distanță și cu 11.063 studenți, procesul de învățământ fiind asigurat de 449 cadre didactice universitare; **Ciclul de studii aprofundate (Master) și Cursurile pentru pregătirea Doctoratului în Teologie** la specializările Teologie Biblică, Teologie Istorică, Teologie Sistematică și Teologie Practică, în 11 Facultăți de Teologie (București, Iași, Sibiu, Craiova, Timișoara, Cluj-Napoca, Arad, Constanța, Oradea, Pitești, Târgoviște). Există, de asemenea, un foarte intens schimb reciproc de burse de studii și specializare organizat pe linie bisericească dar și pe linia Ministerului Educației, și Cercetării.

Perfecționarea personalului clerical se realizează prin Cursuri și examene pentru obținerea gradelor profesionale (definitiv, gradul II și I), organizate în 6 Facultăți de Teologie abilitate de Sfântul Sinod din tot atâtea centre universitare (București, Iași, Sibiu, Craiova, Timișoara și Cluj-Napoca).

Sub aspectul **activității editoriale și publicistice**, la 1 ianuarie 2005, apăreau 74 de titluri de reviste și publicații periodice bisericești centrale, eparhiale, parohiale și mănăstirești. În anul 2003 au fost publicate 211 titluri de carte teologică, religioasă, de istorie și spiritualitate creștină în cele 11 tipografii bisericești (Tipografia Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române și tipografiile eparhiale de la Iași, Sibiu, Craiova, Timișoara, Suceava, Cluj-Napoca, Alba Iulia, Râmnicu Vâlcea,

Caransebeș și Oradea). În aceste tipografii au fost tipărite, în zeci de mii de exemplare, lucrări fundamentale, în primul rând Sfânta Scriptură, Noul Testament, Psaltirea, Mica Biblie, cărți de învățătură creștină, catehisme, cărți de cult, viețile sfinților, cărți de rugăciune, lucrări teologice, traduceri din Sfinții Părinți, manuale școlare și tratate universitare dar și lucrări și monografii de artă creștină. Buletinul Oficial al Patriarhiei Române este „*Biserica Ortodoxă Română*” și apare de 120 ani. Reviste de studii și cercetări teologice importante sunt: la București – „*Studii Teologice*”, „*Ortodoxia*”, „*Glasul Bisericii*” și „*Vestitorul Ortodoxiei*”; la Iași – „*Teologie și Viață*” și „*Candela Moldovei*”; la Sibiu – „*Revista Teologică*” și „*Telegraful Român*” (apare de 140 ani); la Craiova – „*Mitropolia Olteniei*” și „*Cetatea creștină*”; la Timișoara – „*Altarul Banatului*” și „*Învierea*”; la Cluj-Napoca – „*Renașterea*” etc.

În cuprinsul Bisericii Ortodoxe Române, funcționau în anul 2003, în condițiile legii, **4 posturi de radio proprii**: *Trinitas* la Arhiepiscopia Iașilor, *Renașterea* la Arhiepiscopia Clujului, *Reîntregirea* la Arhiepiscopia Alba Iuliei, *Ortodoxia* la Brașov și **1 post de radio on-line Mitropolia Olteniei** la Arhiepiscopia Craiovei.

În cadrul Bisericii Ortodoxe Române sunt organizate **317 colecții muzeale de artă religioasă și centre pentru conservarea cărții de patrimoniu și a obiectelor vechi bisericești**: 34 la centre eparhiale, 20 la protopopiate, 92 la parohii și 111 la mănăstiri, deservite de un număr de 619 personal de specialitate (muzeografi, conservatori, restauratori, ghizi etc.) care se perfecționează prin cursurile speciale anuale organizate de Patriarhia Română și Ministerul Culturii și Cultelor.

În cuprinsul Bisericii Ortodoxe Române există valoroase **biblioteci**, dintre care menționăm: Biblioteca Sfântului Sinod, Biblioteca Palatului Patriarhal și bibliotecile de la Mănăstirile Neamț și Cernica, precum și bibliotecile Facultăților de Teologie din București, Iași și Sibiu.

După 1989, Biserica Ortodoxă Română și-a reluat activitatea de **asistență religioasă în armată, penitenciare, spitale și în**

așezămintele filantropice (orfelinate, azile de bătrâni etc.), la 1 ianuarie 2005 această activitate desfășurându-se în 318 lăcașuri de cult (75-armată, ministerul de interne, 37-penitenciare, 112-spitale, 42-unități de învățământ, 52-așezăminte ocrotire socială), deservite de un număr de 430 preoți.

Activitatea social-filantropică a Bisericii Ortodoxe Române, la nivelul celor 24 de eparhii, este asigurată în prezent de 188 de asistenți sociali teologi, 17 preoți misionari și 12 lucrători sociali, care își desfășoară activitatea în cadrul a 38 de Birouri de asistență socială. și anume: 16 la nivelul centrelor eparhiale, 14 la protopopiate și 8 birouri la nivelul parohiilor. Numărul total al așezămintelor sociale se ridică la 118, și anume: 39 de centre pentru copii orfani, 12 cămine pentru bătrâni, 40 de cantine și brutării sociale, 19 cabinete medicale și farmacii sociale, 2 centre de diagnostic și tratament și 6 centre pentru asistența familiilor aflate în dificultate.

În anul 2004, prin programele social-filantropice ale Bisericii au fost asistați: 55.900 copii proveniți din casele de tip familial, orfelinate și centre sociale, din familii sărace și fără posibilități de întreținere mai ales a celor cu dificultăți de adaptare, tulburări afective și de comportament; 44.500 vârstnici, din căminele de bătrâni înființate în diferite parohii și mănăstiri, din centrele sociale de tranzit și adăposturi de noapte, bătrâni singuri, nedeplasabili, abandonati de familie și care prezentau grave probleme de sănătate; 51.800 familii sărace, fără posibilități materiale, tineri, studenți, șomeri, deținuți eliberați, persoane cu handicap sau fără adăpost.

Redobândirea deplinei libertăți religioase, după Revoluția din decembrie 1989, a permis reluarea tradiției în Biserica Ortodoxă, întreruptă de regimul comunist, și anume, organizarea, reînființarea sau reactivarea unor **asociații și fundații religioase** și implicarea lor în sprijinirea lucrării misionare, caritative și culturale a Bisericii. Astfel, au fost reactivate cu aprobarea Sfântului Sinod *Oastea Domnului* (înființată de preotul Iosif Trifa în anul 1926, la Sibiu), *Frăția Ortodoxă Română* și *Societatea Națională a Femeilor Ortodoxe Române*. Au fost înființate alte organizații

ortodoxe ca: *Liga Tineretului Ortodox și Asociația Studenților Creștini Ortodocși Români*. În cuprinsul eparhiilor Bisericii Ortodoxe Române au fost înființate numeroase asociații religioase, între care: *Sfântul Stelian* (București), *Sfântul Sava* (Buzău), *Civica* (Timișoara), *Sfântul Mare Mucenic Mina* (Constanța), *Precista Mare* (Roman), *Sfântul Nicolae* (Bacău și Sibiu), *Sfântul Grigorie Palama* (București), *Episcopul Grigore Leu* (București), *Fundația Episcopul Melchisedec* (Roman), *Asociația creștin-culturală Miron Cristea* (Sf. Gheorghe, jud.Covasna).

Biserica Ortodoxă Română întreține *relații frățești și ecumenice cu aproape toate bisericile creștine din lume*, în primul rând cu Bisericile ortodoxe surori. În acest context, au avut loc schimburi de vizite și contacte bilaterale la cel mai înalt nivel, atât cu Bisericile Ortodoxe surori, cu Bisericile Ortodoxe Orientale, cu Biserica Romano-Catolică, cu Bisericile Protestante din Europa, cu Biserici din America, Asia și alte părți ale lumii, în cadrul organizațiilor bisericești europene și internaționale, fiind membră a Consiliului Mondial (Ecumenic) al Bisericilor și a Conferinței Bisericilor Europene, a altor organizații creștine profilate pe anumite domenii de activitate (pentru tineret, pentru femei etc.), precum și în cadrul dialogurilor bilaterale internaționale dintre Biserica Ortodoxă și alte mari familii creștine (Ortodocși - Orientali, Catolici, Vechi Catolici, Anglicani, Lutherani, Reformați).

Activitatea ecumenică a Bisericii Ortodoxe Române se manifestă viguros și în relațiile cu Bisericile creștine din România în cadrul: *Societății Biblice Interconfesionale din România*, *Asociației Ecumenice a Bisericilor din România – AIDROM*, *Săptămânii de rugăciune pentru unitatea creștină organizată anual în luna ianuarie* și în mod special în cadrul Dialogului Bilateral dintre Biserica Ortodoxă Română și Biserica Catolică Orientală de Rit Bizantin (Greco-Catolică) din România.

Un aport deosebit l-a adus Biserica Ortodoxă Română, alături de alte culte religioase din România, prin reprezentanții ei cei mai autorizați, în promovarea și susținerea integrării europene și euroatlantice a României, ca demersuri firești ținând de apartenența

din totdeauna a României la Europa, în acest sens existând și o reprezentanță a Patriarhiei Române pe lângă organismele europene de la Bruxelles. De asemenea, ca expresie a prestigiului Ortodoxiei Românești și a rolului ei în contextul relațiilor internaționale între țări, popoare și biserici, sunt foarte importante întâlnirile pe care Prea Fericitul Părinte Patriarh Teoctist le are cu șefi de state și de guverne, conducători de parlamente, de organizații internaționale fie în România, fie în cadrul vizitelor efectuate în străinătate.

În jurul granițelor țării se afla câteva milioane de români ortodocși, organizați în următoarele **unități bisericești dependente canonic de Patriarhia Română**: *Mitropolia Basarabiei Autonome și de Stil Vechi*, cu sediul la Chișinău, în Republica Moldova (mitropolit este Petru Păduraru), reactivată la sânul Bisericii Ortodoxe Române prin hotărârea Sfântului Sinod din 1992, după o înstrăinare vremelnică impusă de condițiile vitrege postbelice; *Episcopia Ortodoxă Română a Vârșetului* (Serbia-Muntenegru), cu sediul la Vârșeț (episcop-administrator este Daniil Partoșeanul); *Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria*, cu sediul la Gyula (episcop este Sofronie Drincec). Pentru românii ortodocși **din cadrul Diasporei ortodoxe române funcționează dependent de Patriarhia Română**: *Mitropolia Ortodoxă Română a Germaniei, Europei Centrale și de Nord*, cu sediul la Berlin (mitropolit este Serafim Joantă), înființată în anul 1993 la cererea credincioșilor ortodocși români din acest spațiu geografic; *Mitropolia Ortodoxă Română a Europei Occidentale și Meridionale*, cu sediul la Paris (mitropolit este Iosif Pop); *Arhiepiscopia Ortodoxă Română în America și Canada*, cu sediul la Chicago (arhiepiscop este Nicolae Condrea). Pe lângă aceste eparhii, mai există, în unele țări, așezăminte bisericești și parohii dependente direct de Patriarhia Română: Așezămintele ortodoxe române de la Ierusalim, Iordan și Ierihon, Parohia ortodoxă română din Sofia (Bulgaria), parohiile ortodoxe române din Australia și Noua Zeelandă etc.

Există, de asemenea **numeroase comunități și așezăminte ortodoxe românești organizate în alte jurisdicții canonice ortodoxe** dar care păstrează o strânsă legătură cu Biserica Ortodoxă

Română: Episcopia Ortodoxă Română din America (condusă de arhiepiscopul Nathanael Pop); Parohiile ortodoxe române din Istanbul (Turcia), Cipru, și Johanesburg (Africa de Sud); Schiturile românești Prodromu și Lacu din Muntele Athos, precum și alte în curs de constituire.

MITROPOLIA MUNTENIEI ȘI A DOBROGEI

A fost înființată în anul 1359 sub titulatura de Mitropolia Ungrovlahiei, cu reședința la Curtea de Argeș. Primul mitropolit a fost Iachint. De-a lungul vremii, sediul mitropoliei s-a mutat de la Curtea de Argeș la Târgoviște (1517), iar apoi la București (1668), unde se află și în zilele noastre. Actuala denumire a fost adoptată după anul 1990. Are sediul în București, mitropolitul este totodată Arhiepiscop al Bucureștilor și Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române. În componența sa sunt următoarele eparhii :

Arhiepiscopia Ortodoxă a Bucureștilor, cu reședința în municipiul București, cuprinde municipiul București, jud. Ilfov și jud. Prahova (până la organizarea Episcopiei Giurgiului, înființată în anul 2000); este organizată în 10 protopopiate cu 772 de parohii și 52 filii, cu un număr de 1.167 lăcașuri de cult parohiale și mănăstirești, dintre care aproximativ 400 sunt monumente istorice, în care slujesc 1089 de preoți.

Arhiepiscopia Ortodoxă a Târgoviștei, cu reședința în municipiul Târgoviște, cuprinzând jud. Dâmbovița, a fost înființată în anul 1991, în vatra vechiului scaun mitropolitan al Țării Românești, poposit vremelnice la Târgoviște; este organizată în 5 protopopiate (Găești, Titu, Pucioasa și Târgoviște). Pentru cele 288 de parohii sunt 375 de preoți care slujesc în cele 302 de lăcașuri de cult, dintre care 38 sunt monumente istorice. De asemenea există 9 mănăstiri și 2 schituri cu 185 călugări, o facultate de teologie la Târgoviște, un seminar teologic și o școală de cântăreți bisericești în Târgoviște.

Arhiepiscopia Ortodoxă a Tomisului. Înființată ca episcopie în anul 1923, a fost desființată în timpul comunismului,

fiind reînființată ca arhiepiscopie în anul 1990. În componența ei intră 9 protopopiate, cu 299 de parohii, 368 lăcașe de cult și 416 slujitori de cult, 12 mănăstiri și 4 schituri cu 240 de călugări, 15 unități de asistență socială, o facultate de teologie, 2 seminarii liceale teologice, un seminar teologic liceal monahal, o școală de cântăreți bisericești și o clasă cu specific teologic-sanitar (postliceală).

Episcopia Ortodoxă a Argeșului și Muscelului La Curtea de Argeș a ființat, la începuturile ei, Mitropolia Ungrovlahiei, apoi, aici a rămas doar sediul unei episcopii, desființată în timpul comunismului și refăcută în anul 1990. Este alcătuită din șase protopopiate: (Curtea de Argeș, Câmpulung Muscel, Pitești, Topoloveni și Costești), toate în județul Argeș, cu 497 parohii și 538 de lăcașuri de cult în care slujesc 640 preoți, 22 de mănăstiri și 4 schituri cu 241 de călugări, 11 unități de asistență socială, o facultate de teologie la Pitești, 2 seminarii teologice la Câmpulung Muscel și Curtea de Argeș și o școală de cântăreți bisericești la Curtea de Argeș.

Episcopia Ortodoxă a Buzăului și Vrancei Datează din anul 1500, actuala denumire este din 2003. Este alcătuită din șapte protopopiate: Buzău I, Buzău II, Râmnicu Sărat și Pătârlagele, în județul Buzău, și Focșani I, Focșani II și Panciu în județul Vrancea. Cele 617 parohii au circa 700 biserici, în care slujesc 550 preoți. Există de asemenea 21 de mănăstiri, 9 schituri cu 336 de călugări, 2 seminarii teologice la Buzău și mănăstirea Rătești, o școală de cântăreți bisericești.

Episcopia Ortodoxă a Dunării de Jos, cu reședința în mun. Galați, cuprinzând jud. Galați și jud. Brăila a fost înființată în anul 1864; este organizată în 8 protopopiate, Galați, Tecuci, Tg. Bujor, Nicorești și Covurlui în jud. Galați, și Brăila, Făurei și Însurăței în jud. Brăila, cu 390 parohii și 23 filii, cu un număr de 444 lăcașuri de cult parohiale și mănăstirești, între care 14 monumente istorice, în care slujesc 492 preoți. Există de asemenea 10 mănăstiri și 287 de călugări, 23 unități de asistență socială, o facultate de teologie, litere și istorie la Galați, un seminar teologic liceal în Galați, 2 școli de cântăreți bisericești în Galați și Brăila și o școală postliceală sanitară în Brăila.

Episcopia Ortodoxă a Sloboziei și Călărașilor, cu reședința în mun. Slobozia, cuprinzând jud. Ialomița și jud. Călărași, a fost înființată în anul 1993; este organizată în 6 protopopiate : Ialomița, Fetești, Slobozia și Urziceni, în județul Ialomița, și Oltenița și Lehliu în județul Călărași. Pentru cele 315 parohii și 18 filii sunt 391 preoți care slujesc în 348 biserici, dintre care 11 sunt monumente istorice. Există de asemenea 9 mănăstiri și 4 schituri cu 101 călugări, 7 sectoare de asistență socială, un seminar teologic liceal în Slobozia și o școală de cântăreți bisericești în Călărași.

Episcopia Ortodoxă a Alexandriei și Teleormanului. A fost înființată în anul 1996. Are în componere patru protopopiate: Alexandria, Videle, Roșiorii de Vede și Turnu Măgurele, toate în județul Teleorman. Pentru cele 253 parohii sunt 242 biserici (35 monumente istorice), în care slujesc circa 270 preoți.

Episcopia Ortodoxă a Giurgiului, Cu reședința în mun. Giurgiu, cuprinzând jud. Giurgiu, a fost înființată în anul 2000, și este în curs de organizare prin desprindere de la Arhiepiscopia Bucureștilor.

MITROPOLIA MOLDOVEI ȘI BUCOVINEI

A fost recunoscută de Patriarhia Ecumenică în anul 1401, când sediul era la Suceava, primul mitropolit fiind Iosif. În anul 1677, scaunul mitropolitan a fost mutat oficial de la Suceava la Iași, unde se află și în prezent, actuala denumire fiind adoptată în anul 1990. Mitropolitul Moldovei și Bucovinei este și Arhiepiscop al Iașilor. Mitropolia are în componența sa următoarele eparhii:

Arhiepiscopia Ortodoxă a Iașilor, cu reședința în mun. Iași, cuprinde jud. Iași, jud. Botoșani și jud. Neamț (fără protopopiatul Roman); este organizată în 12 protopopiate cu 1.170 parohii, cu un număr de 1.241 lăcașuri de cult parohiale și mănăstirești, între care 103 monumente istorice, în care slujesc 1.006 preoți.

Arhiepiscopia Ortodoxă a Sucevei și Rădăușilor, cu reședința în municipiul Suceava, cuprinzând jud. Suceava, a fost reînființată în anul 1990 în vatra vechiului scaun al Mitropoliei Moldovei și Sucevei; este alcătuită din patru protopopiate:

Suceava, Câmpulung Moldovenesc, Rădăuți și Fălticeni, toate în județul Suceava. Acestea au 385 parohii și 494 biserici (56 monumente istorice), în care slujesc circa 516 preoți.

Episcopia Ortodoxă a Romanului, cu reședința în municipiul Roman, datează de la începutul sec. XV. Are în componență cinci protopopiate : Roman (județul Neamț), Bacău I și Bacău II, Moinești și Onești (județul Bacău), cu 404 parohii, 20 de mănăstiri, 9 schituri, 589 lăcașe de cult, în care slujesc circa 471 preoți de parohie, 39 preoți călugări, 405 călugări, 9 unități de asistență socială. De asemenea pentru pregătirea personalului, există Seminarul Teologic „Sf. Gheorghe” din Roman și școala de cântăreți bisericești din Roman.

Episcopia Ortodoxă a Hușilor. A fost întemeiată în anul 1598, apoi, după ce în timpul comunismului fusese desființată, a fost reînființată în anul 1996. Cuprinde cinci protopopiate: Huși, Bârlad, Vaslui, Negrești și Fălcu, cu 304 parohii, 500 lăcașe de cult, 19 mănăstiri, 254 preoți, 250 de călugări, un liceu teologic, o școală profesională pentru cântăreți bisericești și o unitate de asistență socială.

MITROPOLIA ARDEALULUI, CRIȘANEI ȘI MARAMUREȘULUI

Mitropolia românilor transilvăneni datează din a doua jumătate a sec. XVI. Primul mitropolit a fost Eftimie. La sfârșitul sec. XVII, Mitropolia Ortodoxă de la Alba Iulia își încetează activitatea odată cu trecerea mitropolitului Atanasie Anghel, urmat de o parte din cler și credincioși, la Biserica Catolică. Mitropolia Ortodoxă din Ardeal va fi reînființată abia în anul 1864, cu reședința la Sibiu, primul mitropolit fiind Andrei Șaguna. Mitropolitul Ardealului este și Arhiepiscopul Sibiului.

Arhiepiscopia Ortodoxă a Sibiului, cu reședința în mun. Sibiu, a fost înființată, ca episcopie, în anul 1761. Este alcătuită din opt protopopiate: Sibiu, Mediaș, Agnita, Săliște și Avrig, în județul Sibiu, Brașov, Făgăraș și Rupea, în județul Brașov. În cele

473 parohii sunt 472 lăcașuri de cult, în care slujesc circa 473 preoți. În cuprinsul arhiepiscopiei există și 12 mănăstiri, 8 schituri cu 119 călugări, 5 unități de asistența socială, o facultate de teologie la Sibiu, două seminariile teologice la Brașov și Făgăraș.

Arhiepiscopia Ortodoxă a Vadului, Feleacului și Clujului, cu reședința în municipiul Cluj-Napoca, a fost înființată la 18 iulie 1921, în vatra vechii episcopii a Vadului, atestată documentar din prima jumătate a sec. al XVI-lea și cuprinde jud. Cluj și Bistrița-Năsăud; este organizată în 8 protopopiate : Cluj I, Cluj II, Dej, Turda, Huedin și Gherla (județul Cluj) și Bistrița și Năsăud (județul Bistrița-Năsăud) cu 540 parohii, 118 filii și 713 biserici (166 sunt monumente istorice), în care slujesc circa 594 preoți, 23 de mănăstiri și 1 schit cu 234 de călugări, 8 unități de asistența socială, o facultate de teologie în Cluj-Napoca și un seminar teologic liceal în Cluj Napoca..

Arhiepiscopia Ortodoxă a Alba Iulia, cu reședința în municipiul Alba Iulia, a fost reînființată în anul 1975, iar în anul 1998 ridicată la rangul de arhiepiscopie. Are în componență 10 protopopiate: Alba Iulia, Aiud, Blaj, Câmpeni și Sebeș, în județul Alba, și Târgu Mureș, Luduș, Reghin, Sighișoara și Târnăveni în județul Mureș.

Arhiepiscopia are 630 parohii și 773 biserici (127 sunt monumente istorice) în care slujesc 637 preoți, 28 de mănăstiri și 6 schituri cu 341 de călugări, 16 unități de asistență socială, o facultate de teologie la Alba Iulia, un seminar teologic liceal la Alba Iulia, 2 clase cu specific teologic-sanitar postliceal (Târgu Mureș și Aiud).

Episcopia Ortodoxă a Oradiei, Bihorului și Sălajului. A fost reînființată în anul 1920, după ce timp de 200 de ani (1692-1920) nu mai funcționase. Nu se cunoaște data întemeierii. Cuprinde șapte protopopiate: Oradea, Beiuș, Marghita și Tinca (în județul Bihor) și Zalău, Jibou și Șimleul Silvaniei (în județul Sălaj).

Episcopia are 643 parohii și 643 biserici, din care 139 sunt monumente istorice în care slujesc 567 preoți, 6 unități de asistență socială, 8 mănăstiri, 3 schituri, 75 de călugări. Pentru pregătirea personalului episcopia are o facultate de teologie la Oradea, două

seminarii teologice la Zalău și Beiuș și o clasă cu specific teologic la Liceul Pedagogic din Oradea;

Episcopia Ortodoxă a Maramureșului și Sătmarului. Înființată în anul 1937, cu sediul la Sighet, desființată în timpul regimului comunist și reînființată în anul 1990, cu sediul în Baia Mare; este organizată în 8 protopopiate cu 434 parohii și 41 filii, cu un număr de 518 lăcașuri de cult parohiale și măstirești, între care numeroase monumente istorice, în care slujesc 553 preoți.

Episcopia Ortodoxă a Covasnei și Harghitei, cu reședința în municipiul Miercurea Ciuc, a fost înființată în anul 1994 și cuprinde jud. Harghita și jud. Covasna; este organizată în 2 protopopiate, Miercurea Ciuc (județul Harghita) și Sfântu Gheorghe (județul Covasna), care au 120 parohii și 141 lăcașuri de cult (47 sunt monumente istorice) în care slujesc 112 de preoți, 8 mănăstiri și 2 schituri cu 128 de călugări și clase cu profil filologie-teologie în cadrul Liceului „Mihai Eminescu” din Toplița.

MITROPOLIA OLTENIEI

Mitropolia Olteniei, ca succesoare a Mitropoliei Severinului, atestată încă din anul 1370, cu sediul la Severin, mutată după o scurtă existență la Râmnicu Vâlcea ca Episcopie a Râmnicului - Noului Severin, a fost reînființată ca mitropolie în anul 1939, cu sediul la Craiova, desființată în aprilie 1945 și reînființată în anul 1949 prin strădaniile Patriarhului Justinian. Mitropolitul Olteniei este și Arhiepiscopul Craiovei. Mitropolia cuprinde eparhiile:

Arhiepiscopia Ortodoxă a Craiovei. Cu reședința în mun. Craiova, a fost înființată în anul 1947 și cuprinde jud. Dolj și jud. Gorj. Are șapte protopopiate: Băilești, Craiova I și Craiova II (în județul Dolj), Târgu Jiu și Cărbunești (în județul Gorj) și Drobeta-Turnu Severin și Strehaia (în județul Mehedinți). Arhiepiscopia are 787 parohii, în care slujesc cca. 700 preoți..

Episcopia Ortodoxă a Râmnicului. Are sediul la Râmnicu Vâlcea, atestată istoric din primii ani ai sec. XVI, și este formată din șapte protopopiate: Râmnicu Vâlcea, Drăgășani și Horezu (în

judetul Vâlcea), Slatina, Caracal și Corabia (în județul Olt). Episcopia are 641 parohii și 1.157 lăcașe de cult în care slujesc 727 preoți, 16 mănăstiri și 12 schituri cu 558 călugări, 10 unități de asistență socială, un seminar teologic la Râmnicu Vâlcea.

Episcopia Ortodoxă a Severinului și Strehaiei, Cu reședința în municipiul Drobeta Turnu-Severin, a fost înființată în anul 2003, pe vatra vechii Mitropolii a Severinului și vechii Episcopii a Strehaiei și cuprinde jud. Mehedinți; este organizată în 5 protopopiate, Drobeta I, Drobeta II, Strehaia, Vânju Mare și Baia de Aramă, cu 198 de parohii, în care slujesc 195 de preoți, 5 mănăstiri cu 36 de călugări, 4 unități de asistență socială, o școală de cântăreți bisericești la Drobeta Turnu Severin și un seminar teologic liceal în Drobeta Turnu Severin.

Episcopia Ortodoxă a Slatinei, cu reședința în municipiul Slatina, a fost înființată în anul 2004, cuprinde jud. Olt și este în curs de organizare prin desprinderea din Episcopia Râmnicului.

MITROPOLIA BANATULUI

A fost înființată în 27 aprilie 1947, pe vatra vechii Mitropolii atestată documentar încă de la începutul sec. al XVII-lea, unde păstorise mitropolitul Iosif cel Sfânt (de la Partoș), devenită apoi episcopie până la dispariția sa spre jumătatea sec. al XIX-lea. Mitropolitul Banatului este și Arhiepiscop de Timișoara. Mitropolia cuprinde următoarele eparhii :

Arhiepiscopia Ortodoxă a Timișoarei, cu reședința în municipiul Timișoara, a fost reînființată în anul 1939 și cuprinde jud. Timiș, are în componență 5 protopopiate, Timișoara, Deta, Făget și Lugoj, 264 parohii, 71 filiale și 230 lăcașuri de cult (din care 36 sunt monumente istorice) în care slujesc 394 preoți și diaconi, 7 mănăstiri și 2 schituri cu 85 de călugări, 11 unități de asistență socială, o facultate de teologie la Timișoara și un liceu teologic în Timișoara.

Episcopia Ortodoxă a Aradului, Ienopolei și Hălmagiului A fost înființată în anul 1706. Cuprinde nouă protopopiate: Arad, Lipova, Ineu și Sebiș, (în județul Arad), Brad, Deva, Hațeg,

Orăștie și Petroșani (în județul Hunedoara). Eparhia are 442 parohii și 695 biserici în care slujesc cca. 500 preoți.

Episcopia Ortodoxă a Caransebeșului, cu reședința în municipiul Caransebeș, atestată încă din sec. al XVII-lea, în anul 1865 episcopia este reînființată printr-o diplomă a împăratului Francisc Iosif. Desființată în 1949, a fost reînființată în anul 1994. Este formată din patru protopopiate din județul Caraș-Severin: Caransebeș, Reșița, Oravița și Băile Herculane. Episcopia are 203 parohii și 219 biserici (din care 28 sunt monumente istorice) în care slujesc 274 preoți, 5 unități de asistență socială, 5 mănăstiri și 14 schituri cu 135 de călugări, o facultate de teologie și un liceu teologic.

VICARIATUL ORTODOX SÂRB

Pentru credincioșii ortodocși sârbi din județele Arad, Caraș-Severin, Mehedinți și Timiș funcționează Vicariatul Ortodox Sârb, cu sediul la Timișoara. Acesta a funcționat ca episcopie începând cu secolul XVI, când, pentru prima dată, se găsesc mărturii scrise despre aceasta în documentele vremii, și până în timpul regimului comunist, când instituția a fost coborâtă la rang de Vicariat. După primul război mondial, comunitatea bisericească a ortodocșilor sârbi din Banat este condusă de arhieriei-administratori numiți de Biserica Ortodoxă Sârbă, cu acordul statului român. Arhierul numește un loțiitor arhieresc care conduce Vicariatul Ortodox Sârb.

În prezent funcționează ca Vicariat Ortodox Sârb de Timișoara, având un post de episcop, actualmente ocupat de un episcop-administrator numit de Patriarhia Ortodoxă Sârbă Belgrad, iar acesta are ca loțiitor un Vicar administrativ. Preoții și candidații la preoție, în marea lor majoritate, urmează studiile în Serbia (la seminarele și facultățile de Teologie Ortodoxă Sârbă), iar o parte

din acestia urmează cursurile facultăților de Teologie Ortodoxă din România..

Ca structură administrativă vicariatul este organizat și funcționează în 3 protopopiate (Arad, Socol, Timișoara), având în total 56 de parohii.

În afară de cele 56 de parohii ortodoxe sârbe, există și 5 mănăstiri: *mănăstirea Baziaș* (un viețuitor), *mănăstirea Zlatița* (fără viețuitori), *Mănăstirea Cusici*, fără viețuitori, *mănăstirea Sf. Gheorghe* (o viețuitoare), *mănăstirea Bezdin* (o viețuitoare).

Pe lângă fiecare parohie există un Comitet de conducere care îl ajută pe preot la rezolvarea problemelor administrativ-bisericești. Credincioșii ortodocși sârbi au menținut calendarul Iulian (stilul vechi).

Numărul credincioșilor este de circa 26.000.

VICARIATUL ORTODOX UCRAINEAN

Până la interzicerea Bisericii Greco-Catolice în anul 1948, minoritatea ucraineană din România era, în majoritate, de această religie. După acest an, credincioșii ucraineni, trecuți la ortodoxie, au fost organizați într-un Vicariat cu sediul la Sighetul Marmației (județul Maramureș), care cuprinde parohii din Maramureș, Transilvania, Crișana și Banat.

În anul 1952, Vicariatul Ortodox Ucrainean a fost transformat în protopopiat ortodox ucrainean de coordonare, cu sediul în comuna Poienile de Sub Munte, județul Maramureș, aflat în subordinea Episcopiei Ortodoxe Cluj. În această organizare, protopopiatul a funcționat până în anul 1990, primind anual donații financiare de la Patriarhia Ortodoxă Română.

După decembrie 1989, s-a reînființat Vicariatul Ortodox Ucrainean, cu sediul la Sighet, organizat în două protopopiate: Sighet și Lugoj (jud. Timiș), care cuprind 33 de parohii cu 33 de lăcașuri de cult în care slujesc 27 de preoți și o mănăstire de

maici la Rona de Sus, jud. Maramureș. Numărul credincioșilor este de circa 53.300. Canonic, vicariatul este sub jurisdicția Patriarhiei Bisericii Ortodoxe Române; din punct de vedere administrativ este autonom. Specific credincioșilor ucraineni este folosirea calendarului pe stil vechi.

BISERICA CATOLICĂ

Biserica catolică exercită jurisdicția ecleziastică în întreaga lume asupra a circa un miliard de credincioși și are ca bază de administrație temporală un regim de stat independent - Cetatea Sfântă a Vaticanului. Acest stat, creat în forma actuală prin Tratatul de la Lateran, încheiate în anul 1929 între Italia și Sfântul Scaun, dispune de un teritoriu (44 ha.) în Roma, este membru al O.N.U. și a fost recunoscut ca atare de marea majoritate a țărilor lumii.

Raporturile Bisericii Catolice din țara noastră cu Statul român au fost reglementate de *Concordatul între România și Vatican*, ratificat în anul 1929, denunțat unilateral în anul 1948 de statul român.

Din anul 1990, România a reluat relațiile diplomatice cu Vaticanul.

Din punct de vedere doctrinar, Biserica Catolică are la bază, ca și Biserica Ortodoxă, Sfânta Scriptură și Sfânta Tradiție și, ca urmare, principalele dogme și învățături ale acestor două biserici sunt comune. Deosebirile dogmatice principale față de Biserica Ortodoxă sunt următoarele: conducătorul Bisericii Catolice este Papa (cu autoritate dogmatică infailibilă), existența purgatorului, Sfântul Duh purcede atât de la Dumnezeu-Tatăl, cât și de la Dumnezeu-Fiul (Filioque), împărtășania se face cu pâine nedospită (ostie).

Biserica Catolică nu este o Biserică omogenă, uniformă, cu un singur rit și o unică disciplină. Alături de ritul sau tradiția romană majoritară, exprimată astăzi în limbile naționale, există catolici de rit bizantin (albanezi, arabi, bielușii, gruzini, români, slovaci, ucraineni, unguri), de rit caldeean, de rit armean, de rit alexandrin (copti și etiopieni) și de rit antiohian (sirieni și maroniți).

În România există catolici de rit roman (Biserica Romano-Catolică), catolici de rit bizantin (Biserica Română Unită cu Roma-Greco-Catolică) și un număr foarte mic de credincioși de rit armean.

Forul de conducere al tuturor credincioșilor catolici din România este, conform *Codicelui de Drept Canonic*, în vigoare din 1984, Conferința Episcopală care reunește atât episcopii titulari romano-catolici, cât și pe cei greco-catolici.

a. BISERICA ROMÂNĂ UNITĂ CU ROMA, GRECO-CATOLICĂ

Această biserică a luat naștere în Transilvania la sfârșitul sec. al XVII-lea prin unirea cu Biserica Catolică a unei părți a românilor ortodocși.

În condițiile declinului puterii otomane și expansiunii Imperiului Habsburgic, care la sfârșitul secolului al XVII-lea a anexat Transilvania, protestantismul, dominant în timpul principatului transilvan sub suzeranitate otomană, își pierde din influență, iar catolicismul, religia Imperiului Habsburgic, este în ascensiune. Diploma leopoldină emisă de Împăratul Leopold I, în 1691, recunoaște drepturile celor patru religii recepte (catolică, lutherană, calvină și unitariană), precum și privilegiile celor trei națiuni (unguri, sași și secui). În 1692, împăratul confirmă preoților ortodocși, care acceptă unirea cu Roma, aceleași drepturi de care se bucura clerul romano-catolic, iar prin diploma din 1698 acordă românilor posibilitatea de a trece la oricare dintre cele patru religii recepte.

Datorită situației economice grele în care se aflau românii, cei mai mulți aflați în stare de iobăgie, a lipsei drepturilor politice și religioase (Biserica Ortodoxă avea statut de religie tolerată), aceste promisiuni au dat rezultate. Sinodul de la Alba Iulia, convocat în anul 1697 de către mitropolitul ortodox Atanasie Anghel, a acceptat cele patru principii obligatorii ale unirii cu Roma: recunoașterea supremației papale, existența purgatoriului, împărțășirea cu azimă și Filioque. Prin primirea acestor condiții se garanta românilor uniți păstrarea ritualului tradițional,

respectarea sărbătorilor ortodoxe, alegerea episcopilor de către sinod (urmând să fie după aceea recunoscuți de Papă și împărat), egalitatea în drepturi a clerului și a credincioșilor uniți cu clerul și credincioșii Bisericii Catolice. Aceste drepturi au fost confirmate în două diplome ale împăratului (1699-1701) dar, din păcate, ele n-au fost respectate decât în mică măsură.

Între uniți și Biserica ortodoxă au apărut neînțelegeri. Mitropolitul Atanasie Anghel, care, după ce a realizat unirea, a fost confirmat de Biserica Catolică doar ca episcop, a fost excomunicat de către Mitropolitul Țării Românești. Cu toate presiunile și constrângerile, mulți români transilvăneni au refuzat unirea, au fost chiar revolte împotriva acesteia, ca cea condusă de călugărul Sofronie de la Cioara, în anul 1759. Pentru aplanarea acestor conflicte și înăbușirea revoltelor a fost trimis cu trupe, în Transilvania, în anul 1761, generalul austriac Bukow. Acesta, făcând exces de zel, a distrus numeroase biserici și mănăstiri ortodoxe.

Prima episcopie a românilor uniți și-a avut sediul, până în anul 1721, la Alba Iulia, apoi s-a mutat pentru scurt timp la Făgăraș, iar din anul 1737 s-a instalat definitiv la Blaj. Treptat, au fost create și alte episcopii unite: în anul 1777 s-a înființat episcopia de la Oradea, în anul 1853 au fost create episcopiile de la Gherla (în 1930 s-a mutat la Cluj) și Lugoj, iar Episcopia de la Blaj a fost ridicată la rangul de Arhiepiscopie și Mitropolie de Alba-Iulia și Făgăraș. După încheierea Concordatului dintre statul român și Vatican în anul 1930 s-a organizat Episcopia Maramureșului, cu sediul la Baia Mare.

Pentru consolidarea unirii cu Roma episcopii uniți au folosit mult ordinele și congregațiile călugărești. Au fost înființate ordine greco-catolice, dintre care un rol însemnat de-a lungul istoriei acestei biserici l-a avut *Ordinul Sfântul Vasile cel Mare*, ordin călugăresc care se conduce după normele prescrise de acest Părinte al Bisericii.

Ca urmare a unirii, numeroși tineri greco-catolici au avut posibilitatea să studieze la Roma și la alte universități catolice occidentale. Întorși acasă, aceștia au avut o contribuție importantă

la dezvoltarea culturii românești, la formarea conștiinței naționale a românilor și la lupta acestora pentru păstrarea ființei naționale.

Printre personalitățile de seamă ale acestei Biserici menționăm pe episcopul Ioan Inochentie Micu-Klein, Gheorghe Șincai, Petru Maior, Samuel Micu, Timotei Cipariu, Simion Bărnuțiu, Alexandru Papiu Ilarian.

O consecință pozitivă a unirii a fost și dezvoltarea învățământului, atât a celui teologic, cât și a celui general. Încă din 1734 s-a înființat la Blaj un seminar teologic greco-catolic, care este transformat, în 1853, în institut teologic. Școli greco-catolice de valoare au fost create la Oradea, Gherla, Cluj și Lugoj.

De-a lungul timpului, în momentele importante ale istoriei românilor din Transilvania (Revoluția de 1848, lupta memorandumistilor, conducătorii celor două biserici românești au conlucrat fructuos pentru promovarea intereselor românilor și pentru apărarea ființei naționale românești. La 1 Decembrie 1918, actul unirii Transilvaniei cu patria mamă a fost citit de episcopul greco-catolic Iuliu Hossu, viitor cardinal, asistat de episcopul ortodox de Caransebeș, Miron Cristea, viitorul patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, care s-au îmbrățișat în fața mulțimii adunate la Alba Iulia și au declarat înțelegere frățească.

După unirea Transilvaniei cu România, Biserica Română Unită cu Roma a devenit unul din cultele însemnate din țară. De altfel, conform recensământului din anul 1930, credincioșii greco-catolici reprezentau 7,9 % din populația țării. Din aceste motive, având în vedere și rolul jucat în istorie de această biserică, Constituția României din anul 1923 stipula că „Biserica Ortodoxă Română este *biserica dominantă*, iar cea greco-catolică are întâietate față de celelalte culte”, ambele fiind declarate *biserici naționale*. Statutul juridic al Bisericii greco-catolice și relațiile sale cu statul român au fost mai bine precizate prin Concordatul dintre Vatican și România (1927-1929). Documentul prevedea existența în România a trei rituri catolice: grec, latin și armean. Pentru ritul grec se stipula următoarea structură organizatorică: o mitropolie la Blaj, cu patru dieceze sufragane: Oradea,

Lugoj, Cluj - Gherla și Maramureș.

În activitatea sa, Biserica greco-catolică a fost sprijinită de asociații ale laicului. În 1928 a luat ființă Asociația Generală a Românilor Uniți (AGRU). Studenții greco-catolici au întemeiat Asociația Studenților Transilvăneni Români Uniți (ASTRU), iar femeile Asociația Femeilor Române Unite (AFRU).

După instaurarea dictaturii comuniste, în anul 1948, Biserica Română Unită cu Roma a fost scoasă în afara legii. În acel moment ea avea, după propriile aprecieri, circa 1,8 milioane de credincioși, aproximativ 2.500 de biserici cu 1.700 preoți, o academie teologică, trei seminarii teologice, mănăstiri și școli confesionale.

Conform Decretului nr. 358 din 1 decembrie 1948, bunurile sale au fost preluate de către stat, iar bisericile și casele parohiale au fost atribuite Bisericii Ortodoxe Române.

Autoritățile comuniste au arestat și condamnat pe toți episcopii și pe acei preoți care s-au opus desființării Bisericii Române Unite cu Roma. În ciuda acestui fapt, Biserica Greco-Catolică și-a continuat activitatea datorită episcopilor hirotoniți clandestin (în locul celor arestați) și preoților rămași în rezistență. Această activitate consta în liturghii oficiate în locuințe particulare, în înmormântări după ritul greco-catolic, în hirotoniri de noi preoți, botezuri, cateheză, pastorație.

După Revoluția din decembrie 1989, una din primele măsuri adoptate de Consiliul Frontului Salvării Naționale a fost Decretul-Lege nr. 9 din 31 decembrie 1989, prin care se abroga Decretul nr. 358/1948 și se recunoștea oficial Biserica Română Unită cu Roma Greco-Catolică.

La 14 martie 1990, Sfântul Scaun a numit conducătorii celor cinci dieceze greco-catolice, în fruntea acestora fiind desemnat Mitropolitul Alexandru Todea, care, în același an, a fost înălțat la rangul de Cardinal.

Ierarhii au fost recunoscuți prin decret prezidențial de către Statul român.

În vederea reglementării situației fostului patrimoniu al

Bisericii Române Unite cu Roma, s-a adoptat Decretul-Lege nr.126 din 24 aprilie 1990, în care se stipulează că „*bunurile preluate de către stat prin efectul Decretului nr. 358/1948, aflate în prezent în patrimoniul statului, cu excepția moșiilor, se restituie, în starea lor actuală, Bisericii Române Unite cu Roma*”. În acest act normativ se prevede că acolo unde numărul lăcașurilor de cult este insuficient, raportat la numărul de credincioși, Statul va sprijini construirea de noi lăcașuri de cult prin punerea la dispoziție a terenurilor aferente și a unor fonduri bănești. Referitor la bunurile preluate de Biserica Ortodoxă Română, art. 3 al Decretului-Lege nr.126/1990 prevede: „*Situația juridică a lăcașurilor de cult, a caselor parohiale care au aparținut Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică și au fost preluate de Biserica Ortodoxă Română se va stabili de către o comisie mixtă, formată din reprezentanți clericali ai celor două culte religioase, ținând seama de dorința credincioșilor din comunitățile care dețin aceste bunuri*”.

Pe baza art. 2 al acestui Decret-Lege, în urma activității Comisiei mixte, formată din reprezentanți ai Guvernului și ai Bisericii Române Unite cu Roma, 80 de clădiri și terenuri intravilane au fost trecute din proprietatea Statului în cea a Bisericii, prin Hotărârea Guvernului nr. 466/1992.

În cadrul celor cinci dieceze, recensământul populației efectuat în anul 2002 a evidențiat existența a 191.556 credincioși greco-catolici, din care 61,8 % locuiesc în mediul urban iar 38,2 % în mediul rural. Marea majoritate a credincioșilor sunt români, dar există și 19.654 credincioși de limbă maghiară și 1.721 de limbă ucraineană, pentru cei din urmă existând un Vicariat rutean care este inclus în Episcopia Română Unită de Maramureș.

Biserica cuprinde 5 dieceze, 3 vicariate, 75 de protopopiate (din care multe nu au personal încadrat), 763 de parohii și 761 preoți. Dificultatea principală cu care se confruntă biserica după reintrarea ei în legalitate este lipsa lăcașurilor de cult. În prezent funcționează peste 470 de lăcașuri de cult, cele mai multe - 190 - restituite de Biserica Ortodoxă Română, altele construcții

noi sau închiriate de la alte culte. În construcție sunt cca. 280 de biserici. Parohiile care nu dispun de lăcaș de cult oficiază serviciile divine în spații improvizate (școli, cămine culturale ș.a.).

Pregătirea preoților se face în cadrul Facultății de Teologie Greco-Catolică Cluj-Napoca, structurată în trei departamente: Blaj, Cluj, Oradea, precum și a Facultății de Teologie Greco-Catolică din Baia Mare. Biserica dispune și de 8 licee teologice, încadrate în rețeaua învățământului de stat.

Treptat s-a refăcut și viața monahală a bisericii. În prezent funcționează peste 25 de ordine și congregații călugărești, dintre care mai importante sunt: Ordinul Sfântul Vasile cel Mare, Societatea lui Isus, Ordinul Călugărilor Asumpționiști, Ordinul Franciscanilor Minori Conventuali, Congregația Surorilor Golate Asumpționiste, Congregația Inimi Neprihănite.

Biserica Română Unită cu Roma editează mai multe publicații, dintre care menționăm revistele: „Viața Creștină”, „Unirea”, „Vestitorul”, „Deșteptarea Credinței”, „Reînvierea. Foiaia diecezană a Lugojului” (Lugoj), „Calea Desăvârșirii”, „Flori de Crin” etc.

Reprezentanții Bisericii Române Unite cu Roma participă la reuniuni teologice internaționale, au legături strânse cu bisericile greco-catolice și romano-catolice din străinătate.

Cu aprobarea Bisericii, activează mai multe asociații religioase, dintre care amintim *Asociația Generală a Românilor Uniți*, cu sediul la Cluj-Napoca (AGRU), asociație care are filiale în orașe din Transilvania și Banat, precum și în București, *Asociația Tineretului Român Unit (ASTRU)*, *Cercetașii Creștini Români*, *Asociația culturală Ion Căianu*, *Reuniunea Mariană*.

Diecezele greco-catolice sunt angajate în ajutorarea săracilor, a persoanelor cu handicap, a bolnavilor, în alte domenii ale asistenței sociale, activitate pe care o realizează în mod concret prin asociațiile de tip “Caritas” și prin unele ordine călugărești. Cele mai importante date pentru eparhiile greco-catolice sunt:

Archiepiscopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică de Alba Iulia și Făgăraș, cu sediul la Blaj. Are jurisdicție în județele Alba (parțial), Brașov, Cluj (parțial), Covasna, Harghita, Mureș, Sibiu și în județele din vechiul regat. Are în componere un vicariat (la București), 22 de protopopiate, 187 de parohii și 222 de preoți

Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică Oradea, cu sediul la Oradea. Are jurisdicție în județele Arad (parțial), Bihor, Satu Mare (parțial) și Sălaj (parțial). Cuprinde 10 protopopiate, 140 de parohii, 150 de preoți, 44 lăcașe de cult, 8 mănăstiri, 28 de călugări, 4 unități de asistență socială. Episcopia are la Oradea un departament de teologie al Facultății de Teologie greco-Catolică din cadrul Universității „Babeș-Bolyai” și un liceu teologic.

Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică Cluj-Gherla, cu sediul la Cluj-Napoca. Are jurisdicție în județele Alba (parțial), Bistrița-Năsăud, Cluj (parțial), Maramureș (parțial) și Sălaj (parțial). Are în structură un vicariat la Gherla, 19 protopopiate, 168 de parohii și 150 preoți.

Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică Lugoj, cu sediul la Lugoj. Are jurisdicție în județele Alba (parțial), Arad (parțial), Caraș-Severin, Hunedoara și Timiș. Are în structură 10 protopopiate, 116 parohii, 107 preoți, 15 călugări și călugărițe, 2 unități de asistență socială..

Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică Maramureș, cu sediul la Baia Mare. Are jurisdicție în județele Maramureș, Satu Mare (parțial), Sălaj (parțial) și Suceava Cuprinde un vicariat la Suceava (pentru ucrainenii), 14 protopopiate, 152 de parohii și 132 de preoți.

b. BISERICA ROMANO-CATOLICĂ

Primele dovezi ale prezenței pe teritoriul țării noastre a catolicismului provin din secolul al XI-lea și se datorează unor misionari (călugări dominicani și benedictini) angajați în răspândirea creștinismului roman.

Pe măsura cuceririi Transilvaniei de către Regatul Maghiar și stabilirea în această provincie românească a ungarilor catolici, ulterior și a germanilor, tot catolici, au luat ființă, în secolele XI-XII,

episcopii catolice la Cenad (județul Arad), Oradea și Alba Iulia. A început, totodată, și procesul de atragere la catolicism a românilor-populația cea mai numeroasă din voievodat.

Într-o altă provincie românească, Moldova, constituită ca stat în sec. al XIV-lea, călugării catolici veniți din Polonia și Transilvania înființează episcopii la Milcov, Siret și Baia.

Cronicile pomenesc și de episcopii create în Muntenia, la Curtea de Argeș și Târgoviște, dar acestea au avut o existență scurtă. Constituirea statelor feudale românești și a mitropoliilor ortodoxe aferente (din Țara Românească și Moldova) a slăbit treptat influența catolicismului, fapt ce duce la destrămarea episcopiilor catolice. Cu toate acestea, atât în Țara Românească, cât și în Moldova, au continuat să existe credincioși catolici pentru care, la sfârșitul sec. al XVIII-lea, începutul sec. al XIX-lea, au luat ființă vicariatele apostolice la București, respectiv Iași. După unirea Țărilor Române și cucerirea independenței de stat, în România s-au creat Arhiepiscopia București (1883) și Episcopia Iași (1884).

În Transilvania, în sec. al XVI-lea, catolicismul este în regres, ca urmare a înfrângerii suferite de Ungaria în războiul cu Imperiul Otoman (Mohacs-1526) și mai ales a Reformei religioase care a determinat trecerea la calvinism a unei mari părți a populației maghiare și la lutheranism a celei săsești. După alungarea turcilor din Ungaria și ocuparea Transilvaniei de către Imperiul Habsburgic (1699), catolicismul își reia dezvoltarea. După unirea Transilvaniei cu România și formarea Statului Național Unitar Român (1 Decembrie 1918), numărul credincioșilor Bisericii romano-catolice a crescut considerabil, iar Biserica romano-catolică și-a intensificat activitatea. În țară apar noi ordine și congregații călugărești (călugării asumpționiști, surorile oblate asumpționiste, Congregația surorilor Sfânta Maria ș.a.). La București, Sfântul Scaun instalează o nunțiatură. Numărul școlilor catolice ajunge foarte mare, raportat la numărul credincioșilor, întrucât în ele învățau și mulți copii de alte confesiuni. Asociațiile laice, în primul rând „Acțiunea Catolică” (înființată în anul 1927), desfășoară o activitate tot mai vie.

Pe baza Concordatului din 1927-1929 a fost semnat între România și Statul Papal acordul din 1932, prin care bunurile din Transilvania doar administrate până atunci de „*Statusul romano-catolic*”, erau trecute în proprietatea bisericii.

După instaurarea totalitarismului, în țara noastră au fost luate măsuri și împotriva Bisericii Romano-Catolice. După noua Lege a cultelor din 1948, printr-un decret din septembrie 1948 și o decizie din mai 1950, au fost aprobate doar două dieceze: una la Alba Iulia, pentru Transilvania, și alta, la București, pentru Moldova, Muntenia și Dobrogea. Acest fapt, ca și alte nemulțumiri permanente ale clerului și credincioșilor romano-catolici, au dus la situația ca Biserica Romano-Catolică să nu aibă, după 1948, un statut de organizare și funcționare, așa cum prevedea *Legea cultelor*. Această situație se menține și în prezent.

Subliniem că episcopiile considerate „desființate” de către autoritățile române (Iași, Timișoara, Satu Mare și Oradea) au continuat să existe în practică. Vaticanul, nerecunoscând desființarea lor și numind la conducerea lor câte un locțiitor de episcop („ordinar substituit”), care, deși nu erau recunoscuți formal de Statul român drept conducători de episcopii, în practică erau totuși tratați în această calitate.

Reglementările din România după al doilea război mondial au modificat substanțial și situația unor ordine și congregații călugărești. Pe baza noii legi a învățământului și a etatizării instituțiilor sanitare și a celor de asistență socială, unele ordine și congregații (care aveau ca preocupare principală învățământul sau acțiunile caritative) au fost practic desființate. Menționăm că în anul 1948 Biserica Romano-Catolică avea în România 25 de ordine și congregații, care dispuneau de 79 de mănăstiri cu 451 călugări și 124 mănăstiri cu 1649 călugărițe. Aceste ordine și congregații aveau 421 instituții școlare, numeroase spitale, azile de bătrâni, orfelinate și alte așezăminte de binefacere. Prin H.C.M. nr. 810/1949 s-a dispus încetarea activității a 15 dintre cele 25 de ordine și congregații călugărești. Cele 10 ordine care n-au fost desființate prin lege (cum ar fi Ordinul Franciscan) și-au

restrâns mult activitatea, activând în special în cadrul parohiilor. După Revoluția din decembrie 1989, situația Bisericii Romano-Catolice s-a normalizat. Episcopiile Iași, Timișoara, Satu Mare și Oradea au fost din nou recunoscute de statul român. De asemenea, după abrogarea H.C.M. 810/1950, și-au reluat activitatea ordinele și congregațiile călugărești.

Biserica Romano-Catolică numără în prezent, conform recensământului din 2002, 1.026.429 credincioși, dintre care 587.033 sunt maghiari, 345.557 români, 36.040 germani, 11.580 slovaci, iar restul de altă naționalitate. Biserica dispune de 646 parohii și de circa 1.000 biserici și capele în care slujesc circa 800 preoți.

Organizatoric, Biserica Romano-Catolică din țara noastră este alcătuită din șase dieceze:

Arhiepiscopia Romano-Catolică București, care cuprinde: Muntenia, Oltenia și Dobrogea, cu circa 40.000 de credincioși, marea majoritate români. Arhiepiscopia a fost înființată de către Papa Leon al XIII-lea, la 27 aprilie 1883, care prin scrisoarea apostolică *Praecipuum munus* a ridicat Vicariatul Apostolic al Valahiei la rangul de Arhiepiscopie cu reședința în București. Tot atunci a fost numit și primul titular al Arhidiecezei în persoana Episcopului Ignatius Paoli care, din anul 1870, era Episcop de Nicopole și Administrator Apostolic al Valahiei. Arhiepiscopia este totodată și mitropolia celorlalte dieceze, ea fiind împărțită în 6 protopopiate (decanate): București Nord și București Sud, Ploiești, Craiova, Constanța și Brăila, cu 66 parohii și 114 preoți diecezani. Pe teritoriul diecezei funcționează și două mănăstiri (clazuri): Sf. Agnes (București) și Timișul de Jos (jud. Brașov). Funcționează de asemenea, 47 de ordine și congregații, dintre care menționăm: Surorile Oblate Asumptioniste, Surorile Franciscane Misionare de Assisi, Misionarele Carității (ordin înființat de Maica Tereza, 20 de grădinițe, 3 școli primare și gimnaziale, 1 liceu, 2 școli postliceale, 5 institute superioare, 20 de unități de asistență socială. Arhiepiscopia are și 3 publicații: *Actualitatea creștină*, *Pro memoria* și *Verbum*.

Arhiepiscopia Romano-Catolică Alba Iulia. De la întemeierea ei (1009) și până în anul 1932 s-a numit Episcopia Ardealului, iar din anul 1991 a fost ridicată de Vatican la rangul de arhiepiscopie. Ea înglobează Transilvania propriu-zisă (fără Maramureș și Crișana) și are circa 480.000 credincioși, marea majoritate maghiari. Arhiepiscopia își desfășoară activitatea în cadrul a 15 decanate: Alba Iulia, Bistrița, Hunedoara, Sibiu-Făgăraș, Dumbrăveni, Brașov, Târgu Secuiesc, Cluj-Dăbâca, Arieș-Turda, Târnava, Târgu Mureș, Ciuc-Inferior, Ciuc-Superior, Gheorghieni, Odorhei-cu 265 parohii și 325 de preoți. În cadrul diecezei sunt și 16 mănăstiri, dintre care unele au regim de parohie, 304 de biserici, 45 de capele, 9 congregații, 7 centre pentru protecția copilului, 2 case de copii, 15 filiale și puncte de lucru „Caritas”, 12 centre de îngrijire medicală, azile și cămine de bătrâni, grădinițe, 4 case de studiu, o facultate de teologie în cadrul Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj Napoca, un institut teologic în Alba Iulia, o școală postliceală, 4 licee teologice. Arhi-episcopia are 5 publicații diecezane, *Vasárnep, Keresztény Szó, Krisztus Világossága, Studia Theologica Transylvensia, Studia Universitatis*, 17 publicații parohiale, reviste pentru tineret, emisiuni radio și tv etc.

Episcopia Romano-Catolică Iași, cu raza de activitate în Moldova. Numărul credincioșilor, în marea majoritate români, este de 243.708. Teritoriul diecezei este împărțit în 10 decanate Iași, Valea Siretului, Bucovina, Roman, Moinești, Bacău, Traian, Troțuș, Piatra, Vrancea, și cuprinde 126 de parohii și 227 lăcașe de cult în care slujesc 222 preoți diecezani. 50 de congregații cu 92 de case. Pe teritoriul diecezei funcționează 50 ordine și congregații călugărești cu 152 de călugări și 467 de călugărițe. Dintre congregații menționăm: Frații Minori Capucini, Frații Augustinieni Asumpționiști, Surorile Oblate Asumpționiste Misionare, Frații Școlilor Creștine și Provincia Fraților Franciscani Conventuali din România-Sfântul Iosif, Misionarele Carității. De asemenea, există 36 de centre de asistență socială și medicală (un spital, 10 orfeline, 10 dispensare ș.a.), o facultate de teologie în cadrul Universității din Iași, 4 licee teologice, 3 seminarii teologice, 2

institute teologice (Iași și Roman), o academie teologică, o școală profesională, o școală de cântăreți bisericești, 1 colegiu sanitar, 14 grădinițe, 1 oratoriu-cămin de studenți, 2 centre de spiritualitate, o casa de reculegere, 2 centre de cercetare și studii religioase.

Episcopia Romano-Catolică Timișoara, întemeiată în anul 1030 cu titlul inițial de Cenad, din 1930 primește titlul de Timișoara și cuprinde județele Timiș, Caraș-Severin, Arad și o parte din Mehedinți. Credincioșii, în număr de circa 160.000, aceștia fiind în ordine de etnie maghiară, germană, română, bulgară, croată, slovacă, cehă și alții. Episcopia numără 73 de parohii, grupate în opt decanate: Timișoara, Cenad, Deta, Arad, Vinga, Pâncota, Caraș și Severin, care la rândul lor formează trei arhidiaconate: Timiș, Mureș, Banatul Montan. Pe teritoriul Episcopiei își desfășoară activitatea 14 ordine și congregații călugărești, printre care Ordinul Fraților Minci Conventuali, Societatea Divinului Salvator, Surorile Notre-Dame, Surorile Benedictine, Surorile Franciscane.

Episcopia are 95 de preoți; persoanele consacrate 79, trăiesc în 12 centre mănăstirești preluate sau realizate recent. Asistența socială este organizată prin centre Caritas, în număr de 8. Există de asemenea, un liceu seminarial la Timișoara și o grădiniță pentru copii la Timișoara. Publicații periodice: „*Vita Catholica Banatus*” (lunar) și „*Laudetur*” (lunar-foaie pentru tineret).

Episcopia Romano-Catolică Oradea, cu activitate în județele Bihor și Sălaj. Numărul credincioșilor, în marea majoritate maghiari, este de circa 62.000. Episcopia are 57 parohii, grupate în două protopopiate: Oradea și Crasna. Episcopia are un liceu teologic la Oradea. Dintre organizațiile monahale menționăm: Ordinele Premonstratens, Misericordian, Franciscan Capucin și Ursulinelor.

Episcopia Romano-Catolică Satu Mare, cu sediul la Satu Mare, cuprinde județele Satu Mare și Maramureș. Episcopia a fost înființată în anul 1804. Numărul credincioșilor, cei mai mulți maghiari, precum și un număr de germani, se ridică la circa 100.000. Episcopia are 60 parohii și 59 de filii, grupate în șapte decanate: Satu Mare, Ugocea, Arduș, Carei I, Carei II, Baia Mare și Sighetu Marmăției. Sunt 121 de lășuri de cult și 62 de preoți.

Dintre congregații amintim : Surorile de caritate Sf. Vincențiu de Paul (33 de surori), Societatea Inimii lui Isus, Surorile Misionare Hiltrup, Surorile Ursuline și Fiicele Mici ale Inimii lui Isus. Episcopia are două grupuri școlare teologice la Satu Mare și la Carei și o unitate de asistența socială centrală „Caritas” la Satu Mare și 47 de unități teritoriale.

Biserica Romano-Catolică desfășoară o bogată activitate caritativă. Prin intermediul asociațiilor „Caritas”, al altor asociații sau direct prin parohii și organizații călugărești, Biserica a înființat grădinițe pentru copii, cămine de orfani, azile de bătrâni, cantine pentru săraci, cabinete și centre medicale.

În cadrul Bisericii sunt editate mai multe publicații. Astfel, la București apare revista lunară „Actualitatea Creștină”, la Cluj „Keresztény Szó” (revistă lunară) și „Vasárnap”, la Iași „Lumina creștinului” și „Isus, prietenul copiilor” ș.a.

Reprezentanții Bisericii Romano-Catolice din țara noastră au legături strânse cu bisericile romano-catolice din străinătate și participă la întrunirile teologice organizate de Vatican și bisericile catolice locale. În același timp, iau parte la reuniunile teologice inițiate de Consiliul Ecumenic al Bisericilor și Conferința Bisericilor Europene, în cadrul unor comisii mixte cu principalele biserici creștine din lume. În acest sens, remarcăm dialogul purtat de mai multă vreme cu bisericile ortodoxe, dialog început oficial în anul 1980 în insula Patmos. Următoarele întruniri au fost la München (1982), în insula Creta și Bari (1984), Viena și Freising (1990) și Balamand (1993). De remarcat că, început sub bune auspicii, dialogul a fost îngreunat după căderea comunismului de problema Bisericilor catolice de rit oriental.

c. *ORDINARIATUL ARMEANO-CATOLIC*

La sfârșitul sec. al XVII-lea, armenii din Transilvania au trecut la catolicism, orașul Gherla devenind reședință episcopală. Situația lor era asemănătoare cu a românilor uniți, respectiv armenii acceptaseră principiile de bază ale catolicismului dar și-au păstrat ritul tradițional iar slujbele se oficiază în limba armeană.

Prin Concordatul din 1927-1929, armenii catolici au fost

recunoscuți ca o eparhie de sine stătătoare. Menționăm că o mare parte dintre ei au fost maghiarizați de-a lungul timpului. După anul 1948 ordinariatul armeano-catolic a avut o situație neclară, nemaifiind recunoscut de autoritățile române. Abia în anul 1964, printr-un decret al Vaticanului, ordinariatul a fost preluat de Episcopia Romano-Catolică Alba Iulia, iar în anul 1991 titlul de „ordinar” a fost conferit arhiepiscopului romano-catolic de Alba Iulia. Nu s-a solicitat Statului român recunoașterea acestei calități. În prezent, ordinariatul cuprinde patru parohii (Gherla, Gheorghieni, Dumbrăveni și Frumoasa), dar credincioșii mai trăiesc și în alte orașe transilvane.

CULTELE PROTESTANTE

Biserica Reformată, Biserica Evanghelică C.A., Biserica Evanghelică Lutherană S.P. și Cultul Unitarian

Culte protestante sunt confesiuni creștine desprinse din catolicism în prima jumătate a sec. al XVI-lea prin mișcarea Reformei. Protestantismul înglobează Biserica Lutherană (evanghelică), Biserica Reformată (calviniștii și zwinglieni), Biserica Anglicană, Cultul Unitarian ș.a.

Din punct de vedere doctrinar, protestantismul se concentrează în cele patru principii ale Reformei: „Sola Scriptura” (Biblia este unicul izvor autentic al revelației divine), „Sola Fidae” (mântuirea se câștigă numai în urma credinței), „Sola Gratia” (nu meritele omului ci numai harul divin îl salvează pe om în veșnicie) și „Solus Christus” (numai Hristos este mijlocitorul dintre Dumnezeu și oameni).

Protestantismul a simplificat ritualul, a fost suprimat cultul Fecioarei Maria și al sfinților, s-a înlăturat venerarea icoanelor, s-a renunțat la post, iar tainele au fost reduse numai la două: (botezul și împărtășania).

Organizatoric, protestantismul a înlăturat primatul papal, ierarhia tradițională, celibatul preoților și monahismul și a acordat laicilor un rol important în Biserică. În ultimele decenii, cultele protestante, inclusiv cele din țara noastră, au acceptat hirotonia femeilor. Unele biserici protestante au promovat femeile și în funcția de episcop.

a. BISERICA REFORMATĂ (CALVINĂ)

Mișcarea reformată a apărut pe teritoriul de astăzi al României în prima jumătate a secolului al XVI-lea, făcând adepți printre credincioșii catolici de naționalitate maghiară din Transilvania. Pătrunderea ideilor Reformei în Transilvania a fost favorizată de înfrângerea de către Imperiul Otoman a Ungariei în bătălia de la Mohacs (1526), în urma căreia Transilvania va deveni principat autonom sub suzeranitate otomană, iar catolicismul nu va mai fi protejat oficial de autoritățile de stat.

Întemeietorul acestei confesiuni a fost Jean Calvin (1509-1564), preot catolic francez, care a aderat mai întâi la protestantismul luteran, apoi a dus mai departe ideile lui Luther. Învățătura de credință a calvinismului a fost concentrată și sistematizată în două documente de bază: „Catehismul de la Heidelberg” (1563) și „A doua confesiune helvetică”(1566).

Pătrunderea învățăturii reformate a fost facilitată de posibilitatea predicării Evangheliei în limba maternă, ceea ce la vremea respectivă Biserica Romano-Catolică nu îngăduia (liturghia fiind în limba latină).

Biserica Reformată a fost recunoscută oficial în anul 1564 de principele Transilvaniei Ioan Sigismund. Sinoadele din 1564 și 1567 au pus bazele organizatorice ale calvinismului din Transilvania. Între 1570-1580 se înființează Episcopia Reformată din Ardeal.

Dezvoltarea calvinismului a determinat puternice conflicte cu catolicismul maghiar. În 1566 călugării și preoții catolici au fost alungați din Transilvania, calvinismul beneficiind de sprijinul, inclusiv militar, al principilor calvini. Totuși, în anul 1572, se acordă din nou libertate de manifestare catolicismului. Astfel că acesta a supraviețuit și a început să se refacă în zonele Ciuc, Sf. Gheorghe, Odorhei, Trei Scaune.

După ocuparea Transilvaniei de către Imperiul Habsburgic se recunosc și întăresc drepturile Bisericii Catolice iar reformații au fost obligați să restituie catolicilor unele lăcașuri de cult.

După primul război mondial și unirea Transilvaniei cu România, parohiile din Banat, Crișana și Maramureș, care până atunci erau sub jurisdicția unor eparhii din Ungaria, au format o nouă episcopie, cu sediul la Oradea.

Biserica Reformată din România numără în prezent 701.077 credincioși, în marea majoritate maghiari, organizați în două eparhii (Cluj și Oradea), cu circa 1.000 lăcașuri de cult, în care slujesc 750 preoți. Biserica dispune de 780 parohii și 140 filii.

Conform Statutului de organizare și funcționare, organele de conducere ale cultului sunt: sinodul, pentru biserică în întregul ei, cu atribuții în ceea ce privește legislația bisericească și adevărurile de credință), adunarea generală eparhială pentru fiecare din cele două eparhii și adunarea parohială. Ca organe executive sunt: Consiliul Dirigent (pentru eparhie), Consiliul protopopiatului (pentru protopopiat) și presbiteriul (pentru parohie). În toate aceste organe, laicii au un rol însemnat.

Eparhia Reformată din Ardeal, cu sediul la Cluj-Napoca, cuprinde credincioși din județele Transilvaniei propriu-zise. Eparhia este împărțită în 16 protopopiate : Aiud, Brașov, Călata (Huedin), Cluj-Exterior, Cluj, Dej, Gurghiu (Reghin), Hunedoara, Mureș, Mureș-Câmpie, Odorheiul Secuiesc, Sf. Gheorghe, Târnăveni, Tg. Secuiesc, Turda și Baraolt, care grupează cele 506 parohii și 96 filii, deservite de 490 de preoți.

Eparhia Reformată de pe lângă Piatra Craiului, cu sediul la Oradea, cuprinde credincioși din Banat, Crișana și Maramureș. Eparhia are 274 parohii și 44 filii, grupate în 9 protopopiate: Bihor, Baia Mare, Satu Mare, Carei, Eriu (Marghita), Arad, Timișoara, Șimleul Silvaniei și Zalău. Parohiile sunt deservite de 260 de preoți.

Biserica Reformată are o intensă activitate pastorală și de educație religioasă a credincioșilor prin servicii divine, vizite pastorale, predici, lecturi biblice, catehizare etc. Toate aceste activități se desfășoară în limba maghiară.

Au devenit tradiționale la Biserica Reformată festivitățile religioase, cum sunt: „Ziua Reformei”, „Sărbătoarea pâinii noi”,

„Ziua Mamei”. Se practică în forme bine organizate catehizarea copiilor și tineretului, confirmarea în credință la vârsta de 14 ani făcându-se cu mult fast și o largă participare a credincioșilor.

Pregătirea preoților reformati se face în cadrul Institutului Teologic Protestant Unic de Grad Universitar din Cluj-Napoca, în limba maghiară. După decembrie 1989, Biserica Reformată a deschis Facultatea de Pedagogie Religioasă, în cadrul Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj, Institutul Superior Reformat „Sülyok Istvan” din Oradea, seminariile liceale la Cluj-Napoca, Oradea, Aiud, Tg. Mureș, Sf. Gheorghe, Odorhei, Tg. Secuiesc, Zalău și Satu Mare, precum și școli postliceale sanitare la Cluj-Napoca și Tg. Mureș și o școală de cantori-învățători la Tg. Mureș.

S-au reluat, după 1989, și activitățile caritative. Astfel, s-au înființat centre de asistență socială la Cluj, Brașov și Oradea, case de copii, azile de bătrâni, cabinete medicale.

Cultul desfășoară și o vie activitate editorială și publicistică, organele de presă cele mai de seamă fiind: „Református Szemle” („Revista reformată”) „Uznet” („Mesajul”), „Igehirdető” („Propovăduitorul”), „Református Család” („Familia Reformată), „Értesítő” („Înștiințarea”), „Harangszó”, „Partiumi Köszlöny”.

Biserica Reformată este membră a Consiliului Ecumenic al Bisericilor, a Conferinței Bisericilor Europene, a Alianței Bisericilor Reformate Maghiare și a Sinodului Consultativ al Bisericilor Reformate Maghiare din întreaga lume.

b. BISERICA EVANGHELICĂ C.A.

Acest cult are la bază învățătura lui Martin Luther (1483-1546) cel care a inițiat reforma religioasă ce stă la baza întregului protestantism. Călugăr catolic și profesor la Universitatea din Wittenberg, Luther s-a apropiat de ideile umaniștilor Renașterii și a dat o nouă interpretare învățăturii creștine. În concepția sa, omul își obține mântuirea numai prin credință, biserica și clerul, sfinții, moaștele nu au nici un rol în iertarea păcatelor. În 1517, Luther a afișat pe ușa bisericii din Wittenberg cele 95 de teze prin care se condamnau abuzurile

Bisericii Catolice, în special comerțul cu indulgențe.

Principii germani, interesați să înlăture autoritatea Bisericii Catolice asupra statelor lor, l-au apărat pe Luther și au răspândit noile idei. În anul 1526, dieta de la Speyer a hotărât că fiecare principe este liber să decidă religia supușilor de pe teritoriul său. Acest „protest” al principilor-contra încercării de reinstituire a catolicismului-a dus la denumirea de „protestantism”, utilizată pentru toate confesiunile născute în urma Reformei.

Reforma lutherană s-a răspândit în rândul populației săsești din Transilvania, la mijlocul secolului al XVI-lea, în urma contactelor intense cu viața spirituală din vestul Europei și cu universitățile din Germania. Organizatorul bisericii astfel înnoite a fost brașoveanul Johannes Honterus (1498-1549). Sinodul de la Mediaș din 1572 a fixat doctrina prin preluarea „Confesiunii Augustane”, cel mai de seamă document doctrinar al lutheranismului, elaborat în anul 1530 la Augsburg, ca bază a propovăduirii și vieții bisericești.

Înglobarea Transilvaniei în Imperiul Habsburgic (1691) a însemnat pentru Biserica Evanghelică o schimbare simțitoare, noile autorități încurajând contrareforma catolică, mai ales în orașe.

După instaurarea dualismului austro-ungar și anexarea Transilvaniei la Ungaria (1867), Biserica a preluat și o funcție social-culturală, organizând mai ales viața școlară-confesională, în vederea menținerii identității naționale. Această funcție și-a păstrat-o și după realizarea României Mari (1918). Din anul 1867, sediul episcopiei, care din 1572 se afla la Biertan (lângă Mediaș), este la Sibiu.

După decembrie 1989, Biserica Evanghelică C.A. acționează intens pentru reluarea acestor activități social-culturale.

Statutul organic al Bisericii Evanghelice C.A. din România datează din anul 1861, suferind cu trecerea timpului o serie de modificări.

Structura organizatorică a bisericii cuprinde: biserica locală, biserica districtuală și biserica generală. Biserica locală (parohia) are statut de persoană juridică și este condusă de

adunarea generală a reprezentanților comunității bisericești și de un consiliu parohial (prezbiteriu). În prezent, sunt 256 de comunități, organizate în 57 de parohii și 265 lăcașe de cult. În cadrul Bisericii Evanghelice C.A. slujesc un număr de 42 de preoți.

Biserica cuprinde cinci districte bisericești (protopopiate): Brașov, Mediaș, Sebeș, Sibiu și Sighișoara. Organele de conducere ale districtelor sunt: Congresul Bisericesc Districtual și Consistoriul Districtual. Districtul este condus de decan (protopop).

Totalitatea parohiilor formează Biserica generală. Organele de conducere ale acesteia sunt: Congresul Bisericesc General și Consistoriul Superior. Congresul Bisericesc General este alcătuit din membrii Consistoriului Superior, decanii și curatorii districtelor bisericești, delegați clerici și mireni, în total circa 40 de persoane. Acest for are competență în cele mai importante probleme ale Bisericii, inclusiv în alegerea episcopului, curatorului general și a membrilor Consistoriului Superior. Conducătorul Bisericii generale este episcopul.

Înainte de 1944, totalul credincioșilor evanghelici se ridica la 250.000 de persoane, în peste 250 de parohii. În urma războiului și a evenimentelor politice, mai ales în urma emigrării din ultimele două decenii, numărul enoriașilor a scăzut simțitor, ajungând, conform recensământului din anul 2002, la 8716 credincioși.

Pentru pregătirea preoților, Biserica Evanghelică C.A. dispune, la Sibiu, de o secție în limba germană a Institutului Teologic Protestant Unic de grad universitar din Cluj-Napoca.

Biserica Evanghelică C.A. editează revista lunară „Kirchliche Blater”, iar începând cu anul 1991 tipărește, bilunar, o revistă de informații „Landeskirchliche Information”.

Din anul 1961, Biserica Evanghelică C.A. a devenit membră în Consiliul Ecumenic al Bisericilor, iar în 1963 a intrat în Federația Mondială Lutherană, colaborând, ca membră, și în Conferința Bisericilor Europene. Intense sunt în prezent legăturile cu Biserica Evanghelică din Germania (EKD), mai ales cu organizațiile de ajutorare „Diakonisches Werk der EKD”, „Gustav-Adolf-Werk” și „Martin-Luther-Bund”.

c. BISERICA EVANGHELICĂ LUTHERANĂ DIN ROMÂNIA

Biserica Evanghelică Lutherană are aceeași doctrină ca și Biserica Evanghelică de Confesiune Augustană. Spre deosebire de evanghelicii C.A., credincioșii evanghelic-lutherani sunt de naționalitate maghiară și slovacă.

După înființarea, în sec. XVI, a Bisericii Reformate, au mai rămas în Transilvania câteva parohii luterane maghiare în jurul Brașovului, altele în Banat (unele cu credincioși slovaci) și altele în Țara Crișurilor. Comunităților maghiare luterane din satele din jurul Brașovului, sate care erau proprietatea acestui oraș, li s-a impus păstrarea credinței luterane de către autoritățile satești din Brașov, în baza principiului „Cuius regio, eius religio”. Aceste comunități au fost încorporate în episcopia lutherană a sașilor.

Parohiile luterane din vestul țării au intrat sub jurisdicția Bisericii Lutherane din Ungaria. În anul 1887 și parohiile evanghelice maghiare din jurul Brașovului au intrat sub jurisdicția acestei biserici.

După 1 Decembrie 1918, parohiile luterane maghiare și slovace din România Mare au format o biserică aparte de cea a sașilor. Acest cult numără, conform datelor recensământului, 27.112 credincioși, cei mai mulți maghiari, restul slovaci, precum și circa 200 credincioși de limbă română, în București.

Biserica Evanghelică S.P. are trei protopopiate (cu sediile la Brașov, Cluj-Napoca și Nădlac), 45 de biserici, 39 parohii, 6 filii și 44 preoți.

Activitatea diaconiei, unităților de asistență socială este coordonată de către „Diaconia Lutherana” cu sediul în Brașov, fondată în anul 1998.

Munca tineretului în Biserica Evanghelică-Lutherană este coordonată de către Asociația Tinerilor Evanghelic din România cu sediul în Brașov.

Organizarea cultului are la bază principiul sinodo-presbiterial, ceea ce înseamnă că laicii au un rol important, conducerea este

colectivă iar unitățile de bază sunt autonome.

Organul suprem reprezentativ, legislativ și elector, respectiv de luare a deciziilor teologice este Sinodul. Între sesiunile acestuia conduce Presbiteriul Episcopal. Membri din oficiu cu drept de vot ai Sinodului sunt: prezidiile episcopale și ale protopopiatelor, notarul suprem general, curatorul secund și consilierul juridic al circumscripției. Pe bază de alegeri mai sunt alese din cele trei protopopiate 30 de persoane din rândul clerului și al laicilor. Sinodul se întrunește de regulă din trei în trei ani, în caz de nevoie poate fi convocat oricând.

Presbiteriul episcopal este format din episcop, prim-curator general, episcopul adjunct, referentul de misiune internă, consilierul principal episcopal, protopopii, președintele comisiei Teologice, referentul catehetic, referentul diaconic și responsabilul de presă. Dintre funcționarii laici ai Episcopiei: curatorul secund al episcopiei, curatorii protopopiatelor, secretarul extern, consilierul economic, consilierul juridic, procurorul și președintele Curții de conturi. Presbiteriul episcopal se întrunește de regulă anual, dar în caz de nevoie se poate convoca în ședință extraordinară..

Conducătorul cultului este episcopul ales de adunările generale ale parohiilor.

Pregătirea preoților se face la Secția evanghelică S.P. a Institutului Teologic Protestant din Cluj-Napoca.

După 1989 au luat ființă în cadrul Bisericii, Asociația Evanghelică a Școlilor Duminicale din România, Asociația Evanghelică a Tinerilor din România, „Diaconia Lutherana”, Fundația Culturală „Remenyk Sandor”; totodată face parte din Asociația Creștină a Șanselor Egale din România, Societatea Biblică Interconfesională și AIDROM.

Are ca organ de presă revista trimestrială „Evangelikus Haranszo” („Clopotul evanghelic”), editată la Brașov, după decembrie 1989.

Biserica Evanghelică S.P. este membră a Consiliului Ecumenic al Bisericilor, Conferinței Bisericilor Europene și Federației Lutherane Mondiale.

d. BISERICA UNITARIANĂ

Confesiunea unitariană, ca variantă radicală a protestantismului, a apărut în Transilvania la mijlocul secolului al XVI-lea, fiind întemeiată de David Francisc (1519-1579), care a propovăduit antitrinitarismul. Noul cult a fost recunoscut oficial prin edictul Dietei de la Turda privind libertatea religioasă (1568).

În pofida acestui edict, cultul unitarian a fost supus unor persecuții din partea principilor catolici și chiar din partea celor reformați, ceea ce a determinat ca numărul adeptilor săi să scadă cu timpul. Astfel, de la 425 parohii câte erau la sfârșitul secolului al XVI-lea, s-a ajuns, în anul 1700, la numai 125.

Teza fundamentală a religiei unitariene este credința într-un Dumnezeu unic și indivizibil. Iisus Hristos este considerat om, nu și Dumnezeu, deci nu este admisă dogma Sfintei Treimi. Bisericile sunt simple atât în exterior, cât și în interior, pereții sunt albi, simbolizând puritatea și claritatea credinței unitariene; în biserică nu se află icoane, picturi, monumente sau altar.

Cultul unitarian, cu sediul central la Cluj, cuprinde peste 70.000 de credincioși de naționalitate maghiară. Marea lor majoritate este grupată în județele: Cluj, Brașov, Covasna, Harghita și Mureș, unde, de altfel, sunt organizate și cele 6 protopopiate: Cluj-Turda, Mureș, Târnava, Cristuru Secuiesc, Trei Scaune-Alba de Sus și Odorheiul Secuiesc. Numărul parohiilor este de 126, iar al filiilor de 32. În parohii și filii, numărul lăcașurilor de cult este de 143, iar al preoților este de 115.

Organizarea cultului are la bază principiul sinodo-presbiterial, ceea ce înseamnă că laicii au un rol important, conducerea este colectivă, iar unitățile de bază sunt autonome. Organele centrale de conducere sunt Sinodul, Consistoriul Suprem și Consistoriul Bisericesc.

Sinodul este format, din oficiu, din episcop, doi curatori generali, alți demnitari bisericești și laici, precum și din delegați aleși de protopopiate și parohii. În total, acest for numără circa 250 de membri. Sinodul se întrunește o dată la 3 ani și are ca principale atribuții alegerea episcopului, sfințirea preoților și

modificarea Constituției Bisericii.

Consistoriul Suprem este compus din membri aleși și din oficiu, preoți și laici; se întrunește anual la Cluj și are ca principală atribuție guvernarea anuală a Bisericii. Între sesiunile Consistoriului Suprem, conducerea operativă este asigurată de Consistoriul Bisericesc, care se întrunește trimestrial. Președinția Bisericii este reprezentată de episcop, vicar, cei doi curatori generali și directorul afacerilor publice.

La nivel de protopopiat și parohie, organele de conducere sunt: adunarea generală a protopopiatelor, respectiv adunarea generală parohială.

Pregătirea preoților se face în cadrul secției unitariene a Institutului Teologic Protestant Unic din Cluj. Cultul are și două licee confesionale la Cluj-Napoca și Cristuru Secuiesc.

Cultul Unitarian publică revista trimestrială în limba maghiară „Magvető Keresztény” („Semănătorul Creștin”) și publicația lunară „Unitárius Közlöny” („Monitorul Unitarian”).

Biserica Unitariană este membră a Asociației Internaționale pentru Libertate Religioasă (I.A.R.F.), cu sediul la Frankfurt pe Main (Germania) și a Consiliului Internațional al Unitarienilor (I.C.U.U.).

BISERICA ARMEANĂ

Biserica apostolică armeană reprezintă biserica națională a poporului armean, care viețuiește din cele mai vechi timpuri în ținutul dintre Munții Caucaz, Marea Caspică și Marea Neagră.

Convertirea la creștinism a armenilor a avut loc între anii 299-301. În anul 301 creștinismul a fost decretat religie de stat.

Din punct de vedere religios, centrul spiritual al armenilor din toată lumea este la Ecimiadzin (Armenia), unde își are sediul Patriarhul Suprem (catolicos).

Pe teritoriul țării noastre armenii s-au așezat începând din secolele XI-XII. Aici au găsit o atmosferă propice practicării îndeletnicirilor lor tradiționale în condiții de toleranță religioasă.

La sfârșitul secolului al XIV-lea și începutul secolului al XV-lea, numărul armenilor din Moldova a crescut, astfel că în anul 1401 domnitorul Alexandru cel Bun înființează o episcopie armeană la Suceava.

Armenii așezați în Transilvania încă din secolul al XI-lea s-au unit din punct de vedere religios cu Biserica Catolică.

Din punct de vedere dogmatic, al ritualului și al practicilor bisericești, deosebirile dintre Biserica Ortodoxă și Biserica Armeană sunt de importanță secundară.

Limba de cult este limba armeană literară veche, indiferent de țara în care se oficiază slujbe religioase.

Prin Legea cultelor din 1928, cultul armean a fost recunoscut de către Statul român ca făcând parte dintre bisericile istorice din țară. În 1931 este votată Legea pentru înființarea și

funcționarea eparhiei armene.

În anul 1949 a fost aprobat Statutul organic și administrativ al eparhiei armene din România, unde se menționează că aceasta stă sub autoritatea dogmatică și canonică a catolicului tuturor armenilor din Ecimiadzin, dar își reglementează, conduce și administrează, în mod autonom, toate treburile religioase, culturale, fundamentale și epitropești, în conformitate cu legislația țării noastre și cu statutul cultului.

Episcopia armeană este condusă de un Arhiepiscop sau Episcop, ajutat de un vicar eparhial. Organul central este Congresul eparhial. Consiliul eparhial este organul executiv superior pentru treburile administrative, bisericești, culturale, fundamentale și epitropești ale întregii eparhii.

Consiliul eparhial are în componența sa trei comitete: comitetul spiritual bisericesc, comitetul cultural și comitetul economic.

Cultul armean nu are unități intermediare. Organele de conducere parohiale sunt: adunarea parohială, consiliul parohial (epitropia) și comitetele parohiale.

În cadrul Eparhiei armene din România funcționează 10 parohii deservite de 4 preoți, 3 diaconi, doi cântăreți, cu 16 biserici și 6 cimitire confesionale. Cele mai importante comunități sunt la București și la Constanța. Celelalte comunități sunt formate din 12-20 familii. La recensământul din anul 2002 au fost înregistrați 700 de credincioși armeni. În județul Suceava sunt două mănăstiri - monumente istorice, la Zamca și Hacıgadar.

CULTUL CREȘTIN DE RIT VECHI

Cultul Creștin de Rit Vechi („Biserica lipovenească”) cuprinde credincioșii ortodocși ruși veniți în Țările Române, începând cu prima jumătate a secolului al XVIII-lea, ca urmare a persecuției și teroarei dezlănțuite de Biserica Ortodoxă Rusă și autoritățile rusești, pentru că nu au fost de acord cu reformele în ritualul cultului inițiate de Patriarhul Nikon, la mijlocul secolului al XVII-lea. În timpul perioadei de persecuție, o parte dintre membrii mișcării împotriva reformei lui Nikon au fugit în Polonia, Austria, Suedia, Prusia, Moldova, Dobrogea, iar cu timpul au ajuns și în America de Nord, Manciuria și chiar în Australia.

Primele comunități de lipoveni din România sunt cele din satele Lipoveni (1724) și Manolea (1743), ambele în județul Suceava; s-au constituit apoi comunitățile din Sarichioi, Jurilovca și Slava Rusă, toate din județul Tulcea.

Din punct de vedere organizatoric, la 28 octombrie 1846 ia ființă Mitropolia de Rit Vechi de la Fântâna Albă (Bucovina de Nord), primul ierarh fiind mitropolitul Ambrozie, fost anterior mitropolit al Bosniei și Herțegovinei.

Alegerea lui Ambrozie ca mitropolit a marcat constituirea comunităților creștine de rit vechi într-o Biserică autonomă ce cuprinde toți credincioșii de rit vechi din Europa, America și Australia. Succesorii lui Ambrozie (Kiril, Arcadie etc.) au purtat titlul de mitropolit, fiind recunoscuți conducători spirituali ai tuturor credincioșilor creștini de rit vechi din lume, statut și recunoaștere ce și le mențin și astăzi.

La 28 iunie 1940, datorită ocupării Bucovinei de Nord de către Uniunea Sovietică, mitropolia creștinilor de rit vechi se mută de la Fântâna Albă la Brăila, unde funcționează și în prezent, cu prerogative de conducere spirituală asupra tuturor coreligionarilor din lume.

Credincioșii creștini de rit vechi se consideră păstrătorii „adevăratei credințe ortodoxe” și a vechilor rânduieli tradiționale ale Bisericii Ortodoxe, păstrează calendarul pe stil vechi, iar serviciile religioase le oficiază în limba slavonă.

Cultul Creștin de Rit Vechi din România este organizat într-o mitropolie cu sediul la Brăila, condusă de un mitropolit și trei episcopi vicari. Cei aproape 38.000 de credincioși lipoveni au la dispoziție 37 de parohii și 57 lăcașe de cult, deservite de 37 preoți, 5 diaconi și 20 cântăreți bisericești. De asemenea, în cadrul cultului funcționează trei mănăstiri și un schit: „Vovidenia” (femei) și „Uspenia” (bărbați) în comuna Slava Cercheză, județul Tulcea, o mănăstire de bărbați și un schit pentru femei în satul Manolea, comuna Forăști, județul Suceava. În proprietatea cultului se află și 32 cimitire parohiale. Cultul nu are organizat un sistem de învățământ teologic, preoții fiind aleși dintre acei credincioși apti să officieze serviciile religioase, cunoscători ai limbii slavone, tipicului și canoanelor bisericești.

În cadrul parohiilor preoții organizează, în timpul vacanțelor școlare, cursuri pentru învățarea limbii slavone pentru copiii de vârstă școlară. Periodic, cultul tipărește: „Abecedarul”, „Ceaslovul”, „Psaltirea”, „Liturghierul” etc. și anual calendarul bisericesc.

****

La mijlocul secolului al XIX-lea unii credincioși creștini de rit vechi nu l-au acceptat ca mitropolit pe Ambrozie, ci au primit preoți de la Biserica nikoniană cu condiția ca aceștia să slujească după ritualul și cărțile de cult vechi. Acești credincioși

au fost numiți „beglopopovți” (cu preoți „de ocazie”). Ulterior, beglopopovții s-au unit cu comunitatea „edinoverți” („uniți întru credință”).

Fenomenul a fost specific și lipovenilor din România, beglopopovții din țara noastră constituindu-se în cinci parohii distincte funcționând în localitățile: Tulcea, Sarichioi, Slava Rusă, Slava Cercheză și Mahmudia, toate în județul Tulcea.

Din martie 1990, cele cinci parohii s-au unit în „Asociația creștinilor ortodocși de rit străvechi lipovenesc”, iar din octombrie 1991 au un episcop cu sediul în orașul Tulcea. Asociația numără circa 6.500 credincioși.

O altă grupare din rândul credincioșilor de rit vechi a constituit-o cea a bezpopovților („fără preot”), care a refuzat să primească preoți de la Biserica nikoniană, dar și de la creștinii de rit vechi. Ei au apărut după anul 1860.

Rămași fără preot, acești credincioși au fost lipsiți și de principalele taine bisericesti ortodoxe: împărtășania, miruirea, cununia etc. Alte taine ca botezul, spovedania etc. erau oficiate de conducătorii laici ai acestor comunități, numiți „predicatori”, ei fiind aleși de obștea enoriașilor. Tot ei oficiază și serviciile religioase.

În România au existat bezpopovți în localitățile: Bordușani - județul Ialomița, Climăuți - județul Suceava și municipiul Brăila. În anul 1947, primele două comunități au trecut la Cultul Creștin de Rit Vechi, iar a treia în anul 1967, dar din anul 1985 a părăsit din nou cultul legal.

CULTELE NEOPROTESTANTE (EVANGHELICE)

Baptist, Adventist de Ziua a Șaptea, Penticostal, Creștin după Evanghelie, Biserica Evanghelică Română

Aceste confesiuni au apărut ulterior celor protestante și propagă principii și concepții teologice specifice creștinismului, ele distingându-se în special prin ritualul și practicile de cult extrem de simplificate, foarte ușor accesibile fiecărui credincios.

Principalele caracteristici comune ale acestor confesiuni sunt: nu recunosc tainele bisericești; nu au cultul sfinților, ori al icoanelor; nu admit ierarhia bisericească; practică, cu unele excepții, botezul la majorat și „preoția universală” (orice credincios poate citi și interpreta Biblia).

Serviciile de cult sunt foarte simple, constând din rugăciuni, cântări religioase, ore de catehizare și predică, iar actele de cult sunt: Cina Domnului, căsătoria, botezul. Acestea nu sunt socotite taine.

Credincioșii acestor culte se abțin de la consumul băuturilor alcoolice, al tutunului și unii chiar de la consumul cafelei sau al cărnii.

În România, grupările neoprotestante au apărut la mijlocul secolului al XIX-lea și începutul secolului XX, prin intermediul unor evangheliști străini (elvețieni, germani, polonezi, maghiari), iar primii convertiți au fost cetățeni români aparținând minorităților naționale (germani, ruși, maghiari).

Până în anul 1944 grupările evanghelice nu au avut un statut legal bine definit: în unele perioade au fost recunoscute de stat ca asociații religioase sau admise tacit, altele au fost interzise, cum a

fost între anii 1942-1944, când casele de rugăciune au fost închise iar unii conducători și credincioși au fost arestați și trimiși în închisori și lagăre.

După anul 1944 au acționat liber, iar în anul 1950 au primit din partea autorităților vremii recunoașterea de culte legale.

Între cultele baptist, pentecostal și creștin după evanghelie există relații de conlucrare, concretizate mai ales în activitatea Alianței Evanghelice din România, asociație cu personalitate juridică creată în anul 1990, „*cu scopul de a-i ajuta pe credincioșii evanghelicici să se zidească reciproc în viața spirituală, să lucreze împreună la răspândirea Evangheliei, să-și apere împreună drepturile și interesele și să se prezinte în fața națiunii ca o mișcare evanghelică distinctă*”.

Alianța Evanghelică a înființat un post de radio „Vocea Evangheliei”, care emite în șase localități (București, Oradea, Timișoara, Cluj, Suceava, Sibiu).

a) CULTUL CREȘTIN BAPTIST

Popularizarea denumirii de *baptiști*, formă prescurtată a titlaturii de anabaptist se datorează, în special, eforturilor lui John Smith care a întemeiat în Țările de Jos, în anul 1609, o biserică *baptistă*. Dacă această titulatură s-a perpetuat, până în ziua de astăzi, acest fapt nu poate fi pus decât pe seama continuării unei tradiții.

În prezent, *baptiștii* constituie una din cele mai răspândite confesiuni creștine protestante din lume, având biserici în peste 211 țări și state și un număr de aproximativ 120 milioane de credincioși. În România, prima biserică baptistă a luat ființă în anul 1856, în București.

În practica religioasă, *baptiștii* își propun să se remarce prin reîntoarcerea la ceea ce înțeleg prin „simplitatea bisericii din veacul apostolic”. Ei afirmă principiile Reformei: „Sola Scriptura – Numai Scriptura”, „Sola Fidae – Numai Credința”, „Sola Gratia – Numai

Harul" și „Soli Deo Gloria – Numai lui Dumnezeu i se cuvine slava". Potrivit acestor principii, singura autoritate în materie de credință și practică religioasă este atribuită Bibliei, ca fiind inspirată în totalitate de Duhul lui Dumnezeu. Mântuirea se dobândește numai prin credința în Domnul Isus Hristos și prin harul lui Dumnezeu, iar în toate și pentru toate slava se cuvine doar lui Dumnezeu. Astfel, este înlăturat tot ceea ce este considerat ca fiind tradiție ulterioară „veacului apostolic": sunt negate autoritatea și tradiția Bisericii, este lăsat deoparte cultul liturgic și alte tradiții bisericești, nu sunt recunoscute rolul (mijlocitor) al Maicii Domnului – Fecioara Maria, al sfinților, rolul și autoritatea clerului bisericesc, cinstirea icoanelor, statuilor și moaștelor.

Baptiștii acceptă, în linii mari, simbolul de credință niceeo-constantinopolitan, afirmându-și credința într-un singur Dumnezeu, revelat în Sfânta Scriptură în Trei Persoane: Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt. *Baptiștii* cred că Dumnezeu Tatăl este creatorul tuturor lucrurilor văzute și nevăzute. *Baptiștii* cred în dumnezeirea și umanitatea Domnului Isus Hristos, născut din fecioara Maria, în moartea Sa ispășitoare pe cruce, în învierea glorioasă și înălțarea la cer, precum și în a doua venire a Fiului lui Dumnezeu, în slavă. *Baptiștii* cred, de asemenea, în dumnezeirea Duhului Sfânt, care lucrează în om nașterea din nou (convertirea) și transformarea lui după chipul Fiului lui Dumnezeu.

În crezul și practica bisericii *baptiste*, botezul se administrează în numele Tatălui, Fiului și Sfântului Duh, prin afundare în apă și este precedat de convertirea celui ce se botează. Pentru copiii nou-născuți există un serviciu religios de binecuvântare de către comunitate.

Baptiștii se organizează pe baza principiului autonomiei bisericii locale și practică așa-numita „preoție universală", sugerându-se prin aceasta că, în rândurile lor nu ar exista o distincție între clerici și laici. Pe lângă simplii *frați* și *surori* există *frații-păstori*, *frații-presbiteri* sau *frații-diaconi*.

Închinarea publică a baptiștilor se realizează prin participarea tuturor credincioșilor, de regulă, prin cantare,

rugăciune, citirea și propovăduirea Sfințelor Scripturi. Zidirea duhovnicească se face și în grupuri mici, în case particulare sau în lăcașul de închinare, prin studiul Bibliei și rugăciune. Momentul culminant al închinării publice îl reprezintă Cina Domnului, înțeleasă în mod simbolic, prin care biserica locală comemorează jertfa unică a Noului Legământ, ce a fost adusă o dată pentru totdeauna de Isus Hristos.

Bapțiștii sărbătoresc Duminica - ziua învierii Domnului, ca zi de închinare săptămânală, precum și sărbătorile anuale legate de evenimentele principale ale istoriei mântuirii: Nașterea Mântuitorului, Botezul Domnului, Săptămâna Patimilor, Învierea Domnului, Înălțarea Domnului Isus Hristos și Pogorârea Duhului Sfânt.

Bapțiștii promovează pe plan mondial un tip de misiune potrivit căruia fiecare credincios este dator să răspândească în lume Evanghelia. Misiunea se adresează persoanei și societății în întregul lor, atât prin Evanghelie, cât și prin acțiuni de caritate și de identificare în dragoste creștină cu cei marginalizați și nedreptățiți.

Bapțiștii din România s-au organizat pe plan național în Uniunea Comunităților Creștine Baptiste, în anul 1920. În prezent, Cultul Creștin Baptist din România – Uniunea Bisericilor Creștine Baptiste din Romania, care constituie unul dintre cele 18 culte religioase recunoscute de stat și funcționează în baza Decretului-Lege nr. 553/1944, a Decretului nr. 178/1948 pentru regimul general al Cultelor, a Decretului nr. 1203/1950 de aprobare a Statutului Cultului și a prevederilor constituționale. Statutul Cultului Creștin Baptist din România, aprobat prin Decretul 1203 din 1950 a fost modificat și completat de Conferința Națională a Uniunii Bisericilor Creștine Baptiste, la Arad, în data de 27 noiembrie 1998.

În prezent, Cultul Creștin Baptist din România cuprinde circa 1800 de biserici în toate regiunile țării, organizate teritorial în comunități, numărând aproximativ 127.000 de persoane (conform recensământului din 2002). Aceste biserici sunt slujite de 700 de pastori și misionari. Personalul duhovnicesc și de specialitate este pregătit în cadrul școlilor cultului. În România,

Cultul Creștin Baptist are opt licee teologice, două școli postliceale și două instituții de învățământ superior: Institutul Teologic Baptist din București, cu specializarea Teologie Baptistă Pastorală, și Universitatea Emanuel din Oradea cu specializările Teologie Baptistă Pastorală, Teologie Baptistă Didactică–Asistență Socială, Pedagogie Muzicală și Managementul Organizațiilor. De asemenea, în cadrul Universității din București funcționează Facultatea de Teologie Baptistă–Litere și Asistență Socială, iar în cadrul Universității din Oradea funcționează specializarea Teologie Baptistă–Litere.

Uniunea Baptistă din România editează revista „Creștinul-azi”, un supliment teologic periodic, precum și lucrări teologice și alte materiale tipărite sau audio-vizuale pentru activitățile specifice ale bisericilor.

Datorită credinței în separarea bisericii de stat, bapțiștii din România nu acceptă subvenții de la stat pentru salarizarea personalului de cult. Ei cred că este datoria liber consimțită a fiecărui credincios să contribuie la susținerea spirituală și materială a bisericii de care aparține. Implicarea statului în redistribuirea unui procent din taxele și impozitele percepute de la cetățeni către cultele religioase reprezintă impunerea unei anumite teologii politice de stat asupra cetățenilor care nu împărtășesc respectiva teologie politică.

b. BISERICA CREȘTINĂ ADVENTISTĂ DE ZIUA A ȘAPTEA

„Adventus” înseamnă „revenire”, „a doua venire”; adventiștii readuc în atenție textele scripturistice care vorbesc de întoarcerea lui Iisus pentru întemeierea împărăției sale. Această idee a fost susținută de americanul William Miller (1782-1849), care a și stabilit pentru anii 1843-1844 data celei de a doua veniri, profeție care nu s-a adevărit. Mai târziu, Hiram Edson și în special soții James și Ellen White au răspândit această credință.

Începutul existenței Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea a fost marcat în țara noastră de anul 1870, odată cu vizita

pastorului polonez (fost preot catolic) Chehonsky. Până la primul război mondial existau un număr restrâns de comunități adventiste (Pitești, București, Sarighiol, Sibiu, Cluj etc.) cu credincioși în majoritate de naționalitate germană. În ciuda opresiunii și a interdicției din partea statului, Biserica Adventistă s-a extins.

În perioada interbelică s-a creat organizația centrală sub denumirea de Uniunea de Conferințe a Bisericii Adventiste (1921). Statutul bisericii a fost semilegal; o asociație religioasă, într-o perioadă avea aprobare de funcționare, apoi, în altă perioadă, era interzisă. Recensământul din anul 1930 a relevat existența a 16.102 adventiști.

În timpul celui de-al doilea război mondial, Biserica Adventistă de Ziua a Șaptea a fost pusă în afara legii, membrii și pastorii fiind urmăriți, persecutați și condamnați la pedepse privative de libertate.

În anul 1946, pentru prima dată Biserica este recunoscută provizoriu, iar după promulgarea Constituției din anul 1948 se fac pregătirile în vederea recunoașterii de către stat, care are loc în anul 1950, prin Decretul Prezidiului M.A.N. 1203/1950. Pe aceeași dată se aprobă Statutul și mărturisirea de credință a Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea.

Elementele doctrinare specifice Bisericii Adventiste sunt următoarele:

- Domnul Isus Hristos este singurul preot și mijlocitor între Dumnezeu și om. El a lucrat mântuirea la Golgota iar acum, în templul din cer, o desăvârșește.

- A doua venire a lui Isus este singura soluție pentru problemele omenirii. Ea va avea loc în curând.

- Sabatul zilei a șaptea este semnul distinctiv al unui Dumnezeu-Creator.

- Nemurirea aparține numai lui Dumnezeu; din cauza păcatului, omul este supus morții. Moartea este un somn, în timpul căruia omul este cu totul inconștient.

- Trupul omului este Templul Duhului Sfânt - fapt pentru care trebuie păstrat în deplină sănătate printr-un mod de viață

rațional, în armonie cu legile naturii.

Organul central de conducere al Bisericii este Uniunea de Conferințe, care are în subordine 6 unități numite Conferințe (Muntenia, Moldova, Oltenia, Transilvania de Sud, Transilvania de Nord și Banat).

În total, conform recensământului din 2002, sunt 93.670 credincioși, din care 6.900 sunt de etnie maghiară.

Corpul pastoral al bisericii este format dintr-un număr de circa 340 de pastori. Totalul bisericilor locale de pe cuprinsul țării este de 1.185.

Pregătirea deservenților de cult se face la Institutul Teologic Adventist de grad universitar, care funcționează la Cernica, trei licee seminariale și o școală postliceală sanitară la Brăila.

În cadrul cultului funcționează mai multe asociații: ADRA (Agenția Adventistă pentru Refacere și Ajutor) - o astfel de organizație există și pe plan mondial, cu activitate recunoscută în caz de calamități sau catastrofe naturale, precum și de ajutorare; AMICUS (Asociația Studenților Adventiști), „Sănătate și temperanță”, Asociația Copiilor și Juniorilor Adventiști.

Biserica Adventistă dispune și de un post de radio „Vocea Speranței”, care emite la București, Brașov, Constanța și Timișoara.

Biserica Adventistă are o casă de editură unde se editează lunar revista „Curierul Adventist”. O altă publicație bilunară este revista „Semnele Timpului”, revistă de cultură religioasă. Trimestrial se editează caietele de studii biblice pentru adulți, tineret, copii, în aproximativ 55.000 exemplare.

Pe lângă acestea se mai publică lucrări cu caracter teologic, de popularizare, cursuri școlare etc.

Conform doctrinei sale, Biserica Adventistă se definește drept una sfântă, sobornicească și apostolică. Ea este o biserică mondială, cuprinzând pe toți credincioșii de pe glob care recunosc aceeași doctrină, respectă aceeași autoritate ecleziastică și își asumă aceeași misiune. Organizația mondială a Bisericii Adventiste are caracter reprezentativ, organismele ei de conducere, de la toate nivelele fiind alese prin votul majorității delegaților. Forul central de

conducere al bisericii la nivel mondial este Conferința Generală, care are 11 diviziuni teritoriale pe tot globul.

Biserica Adventistă este prezentă în peste 190 țări de pe glob, cu peste 15 milioane de credincioși, dintre care 8 milioane sunt botezați.

Biserica Adventistă de Ziua a Șaptea din România are relații cu organizațiile religioase din străinătate și este subordonată spiritual și doctrinar Organizației Mondiale Adventiste.

c. CULTUL PENTICOSTAL - BISERICA LUI DUMNEZEU APOSTOLICĂ

Penticostalismul este o continuare a mișcării de „redeșteptare” a credinței, care a avut loc în secolul trecut. Pe la 1900, predicatorul american Charles F. Parham a început să susțină că asupra celor credincioși coboară Duhul Sfânt, aceștia căpătând darul vorbirii în limbi neînvățate (glosolalia). Conform Bibliei, acest dar a fost primit de apostoli în ziua cincizecimii (ziua coborârii Duhului Sfânt, Rusaliile). Întrucât a cincizecea zi se traduce în limba greacă prin „penticosta”, adepții noii mișcări religioase au adoptat denumirea de penticostali.

Din S.U.A. mișcarea penticostală s-a răspândit și în Europa, mai ales în Germania și Norvegia. Numărul credincioșilor a crescut relativ repede, de la circa 1.000 în 1906 la peste 350.000 în 1936.

Prima comuniune penticostală din România a apărut în localitatea Păuliș, județul Arad, în anul 1922. În pofida unor persecuții la care a fost supusă înainte și mai ales în timpul celui de al doilea război mondial, credința penticostală s-a extins treptat în mai multe regiuni ale țării, în special în nordul Moldovei, în Banat și Crișana.

Asociația credincioșilor penticostali s-a constituit în anul 1924. Și acest cult, ca și celelalte culte evanghelice, a avut de suferit, mai ales în timpul celui de al doilea război mondial, când mulți pastori au fost trimiși în închisoare sau lagăre. După 23 august 1944, Cultul Penticostal funcționează în legalitate. În anul 1950, Biserica Penticostală a fost recunoscută legal.

Conform credinței penticostale, la baza vieții spirituale a fiecărui credincios trebuie să stea convertirea personală, după care, apoi, se administrează botezul prin cufundare în apă, în numele Tatălui, Fiului și Duhului Sfânt. Ceea ce constituie specificul acestui cult este propovăduirea și exercitarea botezului cu Duhul Sfânt, mărturisirea experienței darurilor Duhului Sfânt, care pot să-și facă simțită prezența în cadrul serviciilor divine, precum și obținerea vindecărilor divine prin rugăciune.

Organizarea cultului are la bază sistemul centralizat, respectându-se autonomia bisericească locală. Cultul are o conducere colectivă centrală, reprezentată de Consiliul bisericesc format din 21 membri și de Comitetul executiv format din 7 membri, în frunte cu un președinte. Aceste organe sunt alese în cadrul Adunării generale electivă, forul cel mai înalt de conducere a cultului, care se întrunește o dată la 4 ani.

Bisericile locale au ca intermediar între ele și conducerea centrală șase comunități regionale: Arad, Brașov, București, Cluj, Oradea și Suceava.

Pregătirea pastorilor se face la nivel universitar, în cadrul Institutului Teologic Penticostal, care funcționează în București. De asemenea, cultul dispune de trei seminarii teologice liceale și de două școli postliceale.

Potrivit recensământului din 2002, Cultul Penticostal numără circa 324.462 credincioși. În cadrul cultului sunt 1.343 biserici și 7879 filii, deservite de 354 pastori.

În fruntea unei biserici se află un pastor sau mai mulți, în funcție de numărul membrilor și un comitet ales de fiecare Biserică. Alți slujitori mai sunt: prezbiterii și diaconii, subordonați pastorului.

Biserica Penticostală are ca organ de presă oficial „Cuvântul Adevărului”. De asemenea, editează cărți cu conținut religios, cărți pentru exercitarea cultului, cărți pentru instruirea slujitorilor în seminarii și în Institutul Teologic Penticostal.

Cultul întreține legături cu Bisericile Penticostale din Europa, în cadrul Conferințelor Penticostale Europene, făcând parte și din Comitetul acestor Conferințe, în calitate de membru,

în care își are reprezentanți, precum și cu Asociația Teologică Penticostală Europeană. Pe plan mondial, participă la Conferințele Penticostale Mondiale. Relații speciale întreține cu organizația Penticostală Mondială „Church of God”, cu sediul la Cleveland (Tennessee) - S.U.A., datorită mai multor asemănări doctrinare și organizatorice.

d. CULTUL CREȘTIN DUPĂ EVANGHELIE

Creștinii după Evanghelie consideră că înaintașii lor sunt acei creștini care, după ce împăratul Constantin cel Mare a recunoscut creștinismul, au considerat că bisericile legalizate și-au pierdut menirea vie de a vesti Evanghelia. Astfel, din acea vreme au existat grupuri de creștini, autointitulați „liberi”, care răspândeau cuvântul lui Dumnezeu. Conturarea lor mai clară are loc odată cu Reforma religioasă, datorită traducerii Bibliei în diferite limbi.

În România primul grup de “Creștini liberi”, din care s-a format asociația și apoi Cultul Creștin după Evanghelie, a luat ființă la București în 1899 sub influența unor misionari străini. La început, aria lor de răspândire a fost limitată la străinii care locuiau în București. Ulterior, au cucerit adepți și în rândul românilor.

În anul 1939, Creștinii după Evanghelie, recunoscuți de stat din anul 1933 ca asociație religioasă, constrânși de regimul vremii, au fuzionat cu Creștinii după Scriptură, formând Cultul Creștin după Evanghelie, cu două ramuri: ramura I (Creștinii după Evanghelie, propriu-ziși), care practică botezul la majorat, și ramura a II-a, care practică botezul la naștere.

Din 1946, Creștinii după Evanghelie au fost recunoscuți ca având calitatea de cult. După Revoluția din decembrie 1989, cele două ramuri ale cultului s-au despărțit, fiecare ramură alegându-și organe proprii și desfășurând activitate în mod independent. Ramura a doua s-a intitulat Biserica Evanghelică Română.

În prezent există două culte distincte, Cultul Creștin după Evanghelie și Biserica Evanghelică Română. La recensământul

din anul 2002, au fost recenzați 44.476 de credincioși ai Cultului Creștin după Evanghelie.

Sub aspect organizatoric, Cultul Creștin după Evanghelie este structurat astfel: la nivel local funcționează comunitatea cu un număr de cel puțin 20 membri majori. În întreaga țară sunt 678 de adunări (biserici); adunările au personalitate juridică și sunt conduse de doi până la cinci „frați bătrâni” (prezbiteri), care sunt și „vestitori ai Evangheliei” în comunitatea respectivă. În prezent cultul dispune de 724 vestitori.

În anul 1994 a fost hotărâtă crearea unei structuri organizatorice noi, comunitatea zonală; funcționează 16 asemenea organisme, conduse de Sfatul de frați zonal, ales de adunarea generală; Sfatul de frați zonal alege un comitet de conducere.

La nivel central, Uniunea Bisericilor Cultului Creștin după Evanghelie este condusă de Sfatul de frați pe țară, care alege conducerea operativă, formată din președinte și doi vicepreședinți. Organul suprem al Uniunii este Conferința generală ce se întrunește o dată la 4 ani, care alege Sfatul de frați pe țară și confirmă conducerea operativă a Uniunii.

Cultul Creștin după Evanghelie are sub egida sa Institutul Teologic de grad universitar din București „Timotheus” și 5 școli biblice. Editează, din 1949, revista „Calea Credinței”, precum și revista „Ecouri creștine”. De asemenea, a tipărit mai multe lucrări teologice.

Din anul 1990, sub egida Cultului Creștin după Evanghelie funcționează un număr de aprox. 40 de asociații și fundații. Toate sunt persoane juridice și își desfășoară activitatea cu majoritatea membrilor cultului, unele având și secții de învățământ, orfeline, grădinițe de copii, activități umanitare de ajutorare etc.

După decembrie 1989 s-au reluat legăturile cu multe biserici evanghelice din străinătate, care s-au manifestat prin evanghelizări și schimburi de lucrări și studii biblice, prin acțiuni de caritate.

e. BISERICA EVANGHELICĂ ROMÂNĂ

Biserica Evanghelică Română este o mișcare creștină evanghelică, născută pe pământul României în anii 1920-1924 prin tinerii teologi ortodocși Dumitru Cornilescu (traducătorul Bibliei folosită de cultele evanghelice) și Teodor Popescu (fost preot la biserica „Sfântul Ștefan” din București). Prin lucrarea acestora, câteva sute de credincioși construiesc pe Str. Carol Davila nr. 48 din București, în anul 1926, o biserică creștină de 1.000 locuri, care avea să devină centrul unei noi mișcări.

La solicitarea autorităților, pentru a fi deosebiți de alți credincioși, din anul 1927, noua mișcare creștină a purtat numele de „Creștinii după Scriptură”, organizată oficial sub formă de asociație. În foarte scurt timp, s-au deschis biserici în Ploiești, Câmpulung, Târgoviște, Rucăr, Buzău, Pitești, Bârlad, Brașov și alte locuri.

În anul 1939, asociația „Creștinii după Scriptură”, constrânsă de regimul vremii, a fuzionat cu asociația „Creștinii după Evanghelie” și astfel, deși erau deosebiri din punct de vedere dogmatic și al practicilor de cult, au alcătuit o unitate din punct de vedere organizatoric: „Cultul Creștin după Evanghelie”. Interziși în timpul războiului, odată cu „Creștinii după Evanghelie” și împreună cu aceștia, li se permite, în 1946, să-și reînceapă activitatea.

După decembrie 1989, „Conferința generală a reprezentanților bisericilor”, care a avut loc la București (27 ianuarie 1990), a hotărât desprinderea din „Cultul Creștin după Evanghelie” și funcționarea ca un cult independent, sub numele de „Biserica Evanghelică Română”.

Biserica Evanghelică Română, după pilda primilor creștini, practică botezul casei creștine, deci și a copiilor, prin cufundare în apă. Mântuirea și trăirea unei vieți după voia Domnului nu se capătă prin botez, ci prin credință personală în Domnul Isus Hristos.

În Biserica Evanghelică Română toți credincioșii sunt frați. Nu există cler sau ierarhi. Iisus Hristos este conducătorul Bisericii.

La nivel central este un Sfat de Frați pe țară, ales dintre credincioșii cei mai reprezentativi, care supraveghează și coordonează buna desfășurare a vieții bisericilor și un comitet de conducere care reprezintă interesele Bisericii în relațiile cu statul.

În biserică se practică cântarea comună, neexistând cor sau instrumente muzicale.

Credincioșilor nu li se impun taxe pentru susținerea bisericii.

Biserica Evanghelică Română dispune de circa 220 biserici care se găsesc, cu precădere, în județele Argeș, Brașov, Constanța, Dâmbovița, Ialomița, Prahova, Vaslui, municipiul București și împrejurimi; numărul credincioșilor este de circa 20.000.

Publicația periodică a Bisericii este „Adevărul Creștin” - foaie de zidire sufletească, ce apare o dată la două luni. Cultul tipărește și alte lucrări teologice necesare.

B.E.R. are relații frățești cu Bisericile Creștine Evanghelice din S.U.A., Biserica Evanghelică din Olanda, Adunările Evanghelice Libere din Germania.

Biserica Evanghelică Română, fiind o mișcare născută în România, de vârstă relativ tânără - 70 de ani - nu are corespondent în străinătate.

CULTUL MOZAIC

Mărturii despre organizarea primelor comunități evreiești în Țările Române se întâlnesc în numeroase documente, cronici, note de călătorie, începând din sec. XVI. Ca urmare a persecuțiilor, declanșate în sec. al XVII-lea în țările vecine, se intensifică stabilirea în Țările Române a unor imigranți evrei, inițial chemați pentru a popula sau repopula unele târguri.

În această perioadă încep să se creeze condiții pentru organizarea vieții religioase a populației evreiești. Edicte, hrisoave și alte acte oficiale emise de autoritățile de stat românești au permis organizarea comunităților mozaice, libertatea de practicare a credințelor și preceptelor religioase, recunoașterea tribunalelor rabinice, crearea unor instituții specifice de învățământ, binefacere și sănătate. Vistieria, interesată să încaseze bir de la evrei, îi tratează în scopuri fiscale ca o breaslă, încă din timpul domniei lui Constantin Brâncoveanu. În Moldova, în temeiul unei hotărâri luate de Înalta Poartă, la 1719 ia ființă Hahambașia - adică funcția de rabin-șef al Moldovei. Hahambașa avea la București un locțiitor cu titlul de vechil.

Emanciparea politică a evreilor, promisă odată cu Revoluția de la 1848, devine pe deplin efectivă odată cu desăvârșirea statului național unitar român la 1918, garantarea drepturilor minorităților prin Constituția din 1923 conducând la unificarea comunităților evreiești din Vechiul Regat, sub denumirea de Federația Uniunilor de Comunități Evreiești (1928).

Constituția din 1923 acordă drepturi cetățenești și politice până la instaurarea regimului Goga-Cuza (28.XII.1937); de atunci

încolo ele se restrâng treptat până la introducerea legii sângelui (august 1940), legislație amplificată până la jefuirea proprietăților evreiești și deportarea unora din ei în Transnistria sau din Ardealul ocupat de unguri, la Auschwitz.

Potrivit statutului de organizare și funcționare a Cultului Mozaic (iunie 1949), activitatea confesională a minorității evreiești din România este condusă de către Federația Comunităților Evreiești (Mozaice), cu sediul în București. Aceasta cuprinde toate comunitățile și obștile din țară. Ea asigură realizarea în fapt a practicilor, preceptelor și tradițiilor religioase mozaice și coordonează activitatea comunităților, aprobă constituirea de noi comunități sau desființarea acestora, reprezintă și apără, pe plan intern, interesele comunităților evreiești, organizează și întreține, pe plan extern, relații cu diaspora evreiască și organizațiile religioase internaționale.

Structura și componența organelor centrale și teritoriale de conducere a activității cultice, precum și desfășurarea vieții spirituale sunt elaborate în concordanță cu interesele, tradițiile și prescripțiile religioase mozaice.

Credincioșii cultului mozaic, în număr de cca. 6.000, conform recensământului din 2002, sunt organizați în 78 de comunități și obști, răspândite în București și în 30 de județe. Cele mai importante comunități se află în București, Timișoara, Iași, Cluj, Galați, Bacău, Arad, Baia Mare, Botoșani, Brașov, Deva, Tg. Mureș etc. În localitățile în care trăiește un număr mai mic de credincioși evrei, aceștia sunt organizați în obști.

Organele locale de conducere ale comunității sunt: adunarea generală, comitetul de conducere și comisia de cenzori.

Principalele venituri ale Cultului Mozaic provin din cotizații, taxe și contribuții pentru serviciile religioase prestate; taxe pentru alimente rituale, alte contribuții benevole ale credincioșilor, chirii încasate din bunurile imobiliare etc. pentru opera de asistență socială și medicală. Federația Comunităților Evreiești primește un ajutor substanțial din partea Organizației Mondiale Evreiești, pentru ajutorarea celor aflați la nevoie.

Funcțiile clericale din cadrul Cultului Mozaic sunt: Șef rabin, prim rabin, rabin, haham, hazan, melamed, șoifer, daian și hevre sames. Șef rabinul este conducătorul religios al cultului; prim rabinul este cel mai erudit și mai în vârstă rabin dintr-o localitate; rabinul este conducătorul spiritual al credincioșilor mozaici de pe lângă una sau mai mult sinagogi; hahamul (șoihat) asigură carnea rituală conform prescripțiilor iudaice; hazanul (cantorul) participă la oficierea slujbelor religioase, melamedul conduce cursurile de Talmud Tora, șoiferul transcrie textele sfinte pe pergamente speciale, daianul este candidatul la postul de rabin, iar hevre samesul asigură respectarea prescripțiilor la înmormântări. În prezent, în România, Cultul Mozaic dispune de 6 deservenți de cult.

Pe teritoriul României există un număr de 124 temple, sinagogi și case de rugăciune, din care în 23 se oficiază zilnic.

Numeroase temple și sinagogi sunt declarate monumente istorice și arhitectonice, fiind protejate prin lege: Templul Coral și Sinagoga Mare din București, Sinagoga Mare din Iași, Templul din cetate din Timișoara, Templul Vechi din Botoșani.

Cultul Mozaic dispune de 766 cimitire dispuse în 679 localități, administrate de comunitățile religioase evreiești pe raza cărora sunt amplasate; în cadrul cultului funcționează 11 restaurante rituale, patru cămine pentru bătrâni și trei case de odihnă.

Cultul Mozaic editează bilunar revista „Realitatea evreiască”, precum și un număr important de cărți, prin Editura „Hasefer”.

Federația Comunităților Evreiești este membră a principalelor organizații religioase evreiești din întreaga lume, la a căror activitate participă în mod activ: Congresul Mondial Evreiesc, Conferința Rabinică Europeană, Joint etc.

CULTUL ISLAMIC (MUSULMAN)

Islamul este una din marile religii ale lumii contemporane și cuprinde peste un miliard de adepți, grupați în două mari curente: sunniți și șiiți. Populația islamică din România (de naționalitate turcă, tătară, albaneză) aparține ramurii Sunni.

Practica islamului în România este legată de stabilirea pe teritoriul țării noastre - încă din secolul al XIII-lea - a populației turco-tătare. Astfel, în anul 1241, tătarii hanatului „Hoardei de aur” și-au instaurat dominația și în diferite zone din vecinătatea Munților Carpați.

Între anii 1262-1264, împăratul bizantin Mihail al XIII-lea Paleologul a acordat căpeteniilor turce Izettin Keyaus și Saru Saltâk Dede dreptul de a-și așeza tabăra militară în ținutul Dobrogei, cu misiunea de a apăra hotarele Bizanțului de invaziile dinspre nord. Astfel au apărut turcii selgiucizi în zona orașului Babadag de astăzi. Primele comunități musulmane stabile pe teritoriul României s-au constituit abia în sec. XIV-XV, ca urmare a instaurării suzeranității Porții Otomane asupra Principatelor Românești, dar ele s-au dezvoltat mai ales în Dobrogea și în unele localități de-a lungul Dunării.

În anul 1877 Cultul Musulman din România este organizat în patru muftiate. Între cele două războaie mondiale, prin contopire au rămas numai două, iar în 1943, muftiatele din Tulcea și Constanța s-au unificat, formând un singur muftiat (centru de cult), cu sediul în Constanța.

Practica religiei islamice constă în: îndeplinirea slujbelor zilnice (namaz); postul Ramadanului de 30 de zile pe an; vizitarea

Kaabei din orașul Mecca și pelerinajul la mormântul lui Muhamed; ajutorarea celor lipsiți; păstrarea trează în memorie a mărturisirii de credință și pronunțarea ei zilnică.

Activitatea religioasă este condusă de **muftiu**, care este ales (prin vot secret) din rândul imamilor.

Pe lângă muftiu, cu vot consultativ, funcționează un colegiu sinodal numit **Sura Islam**, compus din 23 membri, care se întrunește periodic pentru rezolvarea unor probleme administrative și disciplinare ale cultului.

Unitatea de bază a cultului este comunitatea, care cuprinde toți credincioșii musulmani dintr-o localitate și este condusă de un comitet compus din 5-7 membri aleși pe o perioadă de patru ani. În România funcționează 50 de comunități musulmane și 20 de filii răspândite în județele Constanța (63 unități), Tulcea (4) și câte o unitate în județele Brăila, Galați și municipiul București.

Lăcașurile de rugăciune musulmane din România sunt de două categorii: geamia și mesgidul; în total sunt 77 lăcașuri de cult.

Sunt monumente istorice: geamia centrală și geamia Hunchiar, ambele din Constanța; geamia Esmahan Sultan din Mangalia; geamiile din Medgidia, Hârșova, Amzacea, Babadag și Tulcea. Celor de mai sus li se adaugă și cavoul lui Gasi Ali Pașa și al lui Saru Saltâk Dede din Babadag.

Personalul clerical musulman din România este format din: hatipi, imami, muezini. În prezent, cultul musulman are 35 de imami.

Credincioșii musulmani din România sunt în număr de circa 67.300, dintre care marea majoritate trăiesc în județul Constanța, o parte în județul Tulcea, iar restul în diferite centre urbane, ca: București, Brăila, Galați, Călărași, Giurgiu, Oltenița, Turnu Severin etc.

Baza materială a cultului se realizează prin contribuții benevole de la credincioși, donații și subvenții acordate de stat și organizații religioase islamice internaționale, taxe pentru serviciile religioase, vânzarea de pliante, broșuri, ilustrate, taxe de vizitare a unor monumente islamice, venituri de la diferite terenuri și imobile proprietate de cult etc.

Cutul musulman are în proprietate 108 cimitire.

În perioada 1880-1967, la Babadag și apoi la Medgidia, a funcționat Seminarul teologic al Cultului Musulman, care, din lipsă de cursanți, și-a suspendat activitatea. Din anul școlar 1993-1994 Seminarul teologic de la Medgidia și-a reluat activitatea, având și o secție pedagogică.

Cutul Musulman din România are bune relații bilaterale și multilaterale cu întreaga comunitate islamică internațională.

Aceste relații cuprind: schimburi de delegații, participări la întruniri și simpozioane pe diverse teme, acordarea de burse pentru elevi și studenți, subvenții pentru cei care merg anual în pelerinaj la Mecca etc. În ultimul timp, s-au diversificat relațiile cu „Liga Islamică Mondială” și „Salvarea islamică”, ambele organizații cu sediul în Arabia Saudită, precum și cu „Organizația islamică pentru sud-estul Europei”, cu sediul la Viena.

ORGANIZAȚIA RELIGIOASĂ „MARTORII LUI IEHOVA“

Organizația Religioasă „Martorii lui Iehova“ din România se consideră o denominațiune creștină și aparține grupării religioase mondiale a Martorilor lui Iehova, care, potrivit propriilor mărturii, numără circa 6,5 milioane de membri activi.

În România, înainte de Primul Război Mondial au început să-și intensifice activitatea *Studentii în Biblie*, aderenți ai pastorului Charles Taze Russel. Acesta fondase în 1881 *Societatea Turnul de Veghe*. C.T. Russel a murit în anul 1916, iar în perioada 1925-1930, o parte din aderenții mișcării care nu l-au agreat pe noul lider Joseph Franklin Rutherford, neacceptând inovațiile acestuia, au format comunități separate, respectând principiile formulate de Russel. Astfel de comunități, care păstrează titulatura veche de *Studentii în Biblie* există și în țara noastră până în prezent (de pildă, Asociația Creștină „Studentii în Biblie”). În 1931, cei care l-au urmat pe J.F. Rutherford au adoptat denumirea de *Martorii lui Iehova* atribuindu-i un fundament scripturistic, fiind luat din declarația consemnată în Isaia 43:10 – „*Voi sunteți martorii mei, zice Domnul (Iahve/Iehova)*”. Adoptând și o serie de alte modificări doctrinare și organizatorice, *Societatea Turnul de Veghe (Watch Tower Bible and Tract Society)* a cunoscut o semnificativă creștere numerică. În România există, în prezent, circa 38.000 de membri ai Organizației Religioase „Martorii lui Iehova”, conform anuarului acestei organizații. Sediul central se află în București. Organizația religioasă „Martorii lui Iehova”, care s-a legalizat în

anul 1990 ca asociație religioasă, a obținut recunoașterea unui nou statut prin Ordinul Ministerul Culturii și Cultelor nr. 2657/22.05.2003, în urma Deciziei civile nr. 769 din 7 martie 2000 a Curții Supreme de Justiție.

În fundamentarea ideilor lor doctrinare, Martorii lui Iehova pornesc de la acceptarea autorității Bibliei, întrebuintând, cu predilecție, o ediție tradusă după principii de exegeză specifice propriei doctrine și tipărită în tipografiile proprii – *Traducerea Lumii Noi a Sfintelor Scripturi*.

Această organizație respinge dogma „Sfintei Treimi” acceptată de majoritatea confesiunilor creștine prin Simbolul de Credință Niceeo-Constantinopolitan. Pe Dumnezeu îl înțeleg strict în persoana Tatălui Ceresc, folosind în închinare Tetragramatonul - numele divin pe care-l traduc prin „Iehova”. Martorii lui Iehova cred în Isus Cristos ca Fiu și început al creației lui Dumnezeu, prin care Dumnezeu și-a continuat opera de zidire a lumii și prin care desăvârșește răscumpărarea credincioșilor de sub robia păcatului, în perspectiva restabilirii unui paradis terestru, fără a-l considera, însă, egal în dumnezeire și demnitate divină cu Iehova (Tatăl). În același timp, se referă la Duhul Sfânt ca la o forță activă prin care Dumnezeu lucrează în lume.

Pe baza unor considerente doctrinare nu agreează o serie de practici precum salutul drapelului, depunerea de jurăminte, transfuzii de sânge. De asemenea, nu participă la acțiuni ecumenice, sunt supuși, cel puțin formal, autorităților seculare, dar sunt neutri din punct de vedere politic, nu votează și nu participă la războaie.

Printre serviciile religioase ale Martorilor lui Iehova se numără botezul prin cufundarea în apă, „Comemorarea” anuală a morții Domnului Isus Cristos, oficierea căsătoriilor și serviciile funerare. Pun un deosebit accent pe o activitate dinamică de predicare, conform înțelegerii pe care o au despre Biblie.

Mărturisirea de credință propusă de Martorii lui Iehova afirmă că în rândurile acestora nu există clerici și laici. Fiecare Martor al lui Iehova este considerat un ministru (slujitor) ordonat al lui Dumnezeu. Realitatea arată însă că și aici întâlnim deosebite

tipuri de servicii în cadrul congregațiilor (așa-numiții miniștri cu timp integral, „bătrâni”, pionieri speciali, supraveghetori itineranți, misionari etc.). Sunt organizați în „congregații” și țin cu regularitate întruniri sau servicii religioase, care se concentrează asupra studierii Bibliei. Intrarea este liberă și nu se fac colecte. Un număr de aproximativ 20 de congregații constituie o circumscripție, iar mai multe circumscripții alcătuiesc un district. Structura administrativă cuprinde 569 de congregații, 30 de circumscripții și 2 districte. În România, activitatea tuturor congregațiilor este supravegheată de un grup de „bătrâni” numiți de Corpul de Guvernare, care slujesc la sediul central din București. Organizația are 265 de lăcașuri de cult (săli ale Regatului) și 111 spații închiriate unde se oficiază serviciile religioase.

Periodicele editate de Martorii lui Iehova, *Turnul de veghe* și *Treziți-vă!* apar bilunar, în 148, respectiv 87 de limbi, fiecare ediție având peste 20 de milioane de exemplare.

ASOCIAȚII ȘI FUNDAȚII

În noul climat de democrație și libertate, instaurat ca urmare a Revoluției din decembrie 1989, un număr mare de cetățeni s-au asociat în organizații cu scopuri religioase. Aceasta pune în evidență nevoia de organizare la nivelul societății civile, odată cu ieșirea din perioada dictaturii, în organisme capabile să facă față cererii de structuri diverse în toate domeniile vieții sociale. Dinamica procesului, remarcabilă în sine, demonstrează resursele societății civile și disponibilitatea oamenilor de a se implica în căutarea de soluții pentru rezolvarea problemelor ce îi privesc. Dezvoltarea fenomenului asociativ reprezintă un element definitoriu al structurării societății civile și al întăririi democrației, iar participarea unui număr tot mai mare de persoane este proprie procesului de formare a organizațiilor neguvernamentale.

Pe baza normelor legale ce reglementează domeniul asociațiilor fără scop lucrativ, Ministerul Culturii și Cultelor- Secretariatul de Stat pentru Culte a avizat înființarea unui mare număr de organizații cu caracter religios și caritabil. Reglementările normative în vigoare cu privire la asociațiile și fundațiile care au, în totalitate sau în parte, scopuri religioase, sunt: O.G. nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații și O.G. nr. 37/2003 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații

Din cele peste 1.000 de asociații și fundații care au primit avizul Secretariatului de Stat pentru Culte, mai mult de jumătate activează sub egida și în cadrul cultelor legal recunoscute în țară, iar o parte însemnată dintre celelalte, deși autonome, sunt formate din credincioși ce aparțin cultelor recunoscute.

Este de subliniat că acei cetățeni care, înainte de decembrie 1989, își exercitau credința religioasă în clandestinitate și erau persecutați pentru aceasta, se bucură acum de libertate și își desfășoară activitatea cultică în cadrul unor asociații religioase cu personalitate juridică. În această situație sunt ortodocșii de stil vechi - în jur de 50.000, cu centrul la Mănăstirea Slătioara, județul Suceava, 6.000 de nazarineni, câteva mii de adventiști reformiști, creștinii nouapostolici și alții.

Ca asociații religioase cu personalitate juridică funcționează și un număr de organizații cu caracter interconfesional, ca: Societatea Biblică Interconfesională din România, Alianța Evanghelică (grupează cultele: baptist, penticostal și creștin după Evanghelie), Asociația Ecumenică a Bisericilor din România - AIDROM ș.a.

Din cadrul cultelor religioase neoprotestante (penticostal, baptist, creștin după evanghelie) s-au desprins unele comunități, care-și desfășoară activitatea independent de culte, sub forma asociațiilor religioase. Dintre acestea amintim: „Adunările lui Dumnezeu” (penticostală, câteva mii de credincioși și câteva zeci de lăcașuri de cult), „Înfrățirea Baptistă”, „Centrul Creștin”, „Centrul Creștin al Romilor” ș.a.

Tot sub formă de asociații religioase se manifestă și o serie de credințe noi care au pătruns în România după 1989, cum sunt: Baha’ii, metodiștii, presbiterienii, mormonii (Asociația „Liahona”). În cele ce urmează sunt prezentate câteva asociații religioase care desfășoară acte de cult:

a. BISERICA ORTODOXĂ DE STIL VECHI DIN ROMANIA

Din 1924, de la introducerea calendarului gregorian în Biserica Ortodoxă, lumea ortodoxă prăznuiește separat cele mai mari sărbători creștine, cu excepția celor legate de Paște, care sunt comune. În Serbia, Rusia, Ierusalim și Sfântul Munte Athos este utilizat calendarul iulian, bisericile de aici neaplicând încă hotărârile Sinodului de la Constantinopol din 1924. În celelalte

țări ortodoxe este folosit calendarul gregorian, introdus în Biserica Catolică încă din 1582. Considerând modificarea calendarului o modificare a dogmelor și tradițiilor ortodoxe, mai mulți credincioși din Grecia, Bulgaria și România au organizat biserici separate față de cele oficiale. „Stiliștii” au fost persecutați în perioada interbelică, fiind considerați „rusofili”, dar și de regimul comunist, care periodic i-a arestat pe clerici, a distrus bisericile și mănăstirile. „Stiliștii” sunt organizați în România în două biserici distincte: una cu sediul la Slatioara (Suceava), avîndu-l ca șef pe IPS Vlășie Mogîrzan și una cu sediul la Tecuci (Galați), fără ierarhie, intitulată Biserica Ortodoxă Tradițională. În timp au existat tensiuni și dispute între cele două grupări ce se revendică a fi „adevărații continuatori” ai credincioșilor ortodocși din România.

Biserica se află în relații cu Biserica Ortodoxă pe stil vechi din Grecia și cu Biserica Rusă din Diaspora, cu sediul la New York, și cu grupări stiliste similare din Bulgaria, Franța și Italia. Teologii acestei Biserici se formează la Chișinău, la seminarele și Facultatea de Teologie ale Mitropoliei conduse de Î.P.S. Vladimir. De altfel, există o relație specială cu credincioșii și ierarhia ortodoxă din Republica Moldova, care țin de Patriarhia Rusiei.

După căderea regimului comunist, viața religioasă din România a revenit la normalitate, nemaexistând mișcări religioase interzise sau persecutate de către Statul Român. Astfel, după 1989, toate organizațiile religioase, au putut să-și manifeste liber credința, inclusiv credincioșii ortodocși de stil vechi.

Prin avizul Ministerului Cultelor, în baza hotărârii judecătorești nr. 1000/19.02.1990, a Judecătoriei Suceava, se acordă personalitate juridică, statut legal și toate drepturile ce decurg din aceasta, *Organizației Credincioșilor Bisericii Ortodoxe de Stil Vechi din România*.

Organizația Credincioșilor Bisericii Ortodoxe de Stil Vechi din România și-a schimbat denumirea în *Biserica Ortodoxă de Stil Vechi din România*. Modificarea a fost înregistrată de către judecătoria Fălticeni, județul Suceava, dosar nr. 748/2003, din 5 martie 2003.

Activitatea *Biserica Ortodoxă de Stil Vechi din România* după 1989, s-a desfășurat într-un climat de absolută libertate și autonomie. La recensământul din 1992, se declară un număr de 32.228 de ortodocșii de stil vechi. La recensământul din 2002 numărul acesta pare a nu se fi modificat considerabil.

Biserica Ortodoxă de Stil Vechi din România dispune de aproximativ 110 parohii (față de numai 30 înainte de 1989), și aproape 20 de așezări monahale cu peste 500 de călugări și călugărițe. Există 75 de biserici construite și alte 35 în diverse faze de execuție, care deserve credincioșii ortodocși de stil vechi, în majoritate în județele din Moldova, dar și unele mai noi în sudul Transilvaniei și în Muntenia. O biserică impunătoare există și în București.

Biserica Ortodoxă de Stil Vechi din România desfășoară o activitate intensă atât în zonele cu credincioși de stil vechi, cât și în alte zone (Transilvania, Muntenia), unde încearcă să-și câștige noi aderenți, propagându-și ideile. Singura deosebire față de *Biserica Ortodoxă Română* este legată de neacceptarea calendarului gregorian, considerat a fi o concesie făcută catolicilor.

În repetate rânduri, *Biserica Ortodoxă de Stil Vechi din România* a solicitat recunoașterea sa ca și cult religios. Această solicitare a născut unele discuții și dezbateri legate de posibilitatea acordării acestui statut. Din cauza vidului legislativ (noua Lege a cultelor aflându-se în stadiu de elaborare) solicitarea a fost amânată, fiind în analiză. În același timp, s-a acordat o libertate totală *Bisericii Ortodoxe de Stil Vechi din România*, aceasta construind noi lăcașe de cult, săvârșind slujbe după specificul propriu, hirotonind și numind personal deservent, înființând mănăstiri și parohii etc. Periodic, există manifestări ale *Bisericii Ortodoxe de Stil Vechi*, legate de hramuri sau mari sărbători, desfășurate în perfectă libertate, cu concursul autorităților locale și ale Poliției, care asigură buna desfășurare și ordinea publică.

b. ASOCIAȚIA ADVENTIȘTILOR DE ZIUA A ȘAPTEA MIȘCAREA DE REFORMĂ

În condițiile primului război mondial, marea majoritate a adventiștilor mobilizați pe front renunță la principiile adoptate în 1864, de a nu pune mâna pe arme și de a respecta cu strictețe sabbatul. O minoritate dintre cei chemați sub arme, au rămas credincioși vechilor principii și au fost condamnați la închisoare. Conducerea mondială adventistă a adoptat o atitudine ambiguă în această problemă, mărinz astfel confuzia între credincioși. După încheierea războiului cei eliberați din închisoare, împreună cu alți „nemulțumiți” de poziția neclară a conducerii Bisericii au fondat Asociația Adventiștilor de Ziua a Șaptea—Mișcarea de Reformă. După mai multe încercări, nereușite, de conciliere între cele două tabere (1919, 1920, 1922-1924), reformiștii sunt excluși din Biserica adventistă. Din 1925, Asociația Mondială a Adventiștilor Reformiști își desfășoară activitatea după un statut propriu de organizare și funcționare, aprobat la Gotha în Germania. Din America ideile reformiste se răspândesc și în comunitățile adventiste din Europa, în special Germania, Austria, Ungaria. Ideile reformiste apar în România prin intermediul unei familii venite din Germania, un sas din Ardeal căsătorit cu o adventistă reformistă din Hamburg. În perioada interbelică membrii organizației, puțini la număr, și-au desfășurat activitatea în afara cadrului legal, prin Decizia nr. 24536 din 29 mai 1928 se preciza că adventiștii reformiști erau interziși cu desăvârșire, întrucât doctrina și practicile lor contravin ordinii publice și bunelor moravuri. După 1947 mișcarea adventistă reformistă a intrat în legalitate, fiind recunoscută ca asociație religioasă, însă pentru puțin timp, întrucât prin H.C.M. nr.636/1951 asociația este dizolvată, desfășurându-și activitatea până în 1990 în ilegalitate.

„Scopul și misiunea asociației este vestirea și răspândirea „Evangheliei veșnice” a Domnului nostru Isus Hristos, după

învățătura Sfintei Scripturi. Prin învățatură și exemplul de iubire creștină față de aproapele, după decalogul legii morale a lui Dumnezeu, vrea să contribuie la înnobilarea societății omenești și să o pregătească pentru apropiata revenire a lui Isus Hristos”, conf. Art. 3, cap. III din Statut.

Advențiștii reformiști cred în Dumnezeu Tatăl, fiul său Isus Hristos și în Duhul Sfânt; Sfânta Scriptură este revelată de Dumnezeu, norma de conduită este Decalogul din Vechiul Testament, de asemenea ei cred în profețiile inspirate de Duhul Sfânt ale lui H.G.White.; ziua de cult este sâmbăta, ținută după prescripțiile vechi-testamentare (se poate acționa doar pentru salvarea vieții și a sănătății aproapelui); se supun autorităților Statului conform principiului evanghelic „*dați Cezarului ce este al Cezarului...*”; nu satisfac serviciul militar combatant; admit dieta vegetariană, excluzând consumul de alcool, droguri, tutun; nu admit divorțul, recăsătorirea și avortul.

Advențiștii reformiști practică: botezul prin scufundare în apă curgătoare atunci când omul este conștient; cina Domnului (pâine nedospită și vin nefermentat) este ținută numai pentru proprii credincioși pentru a se reaminti suferințele și moartea lui Isus, nu are rolul de a se ierta păcatele; spălarea picioarelor – act de umilință, înaintea Sfintei Cine; căsătoria se realizează numai între cei de aceeași credință, rugăciunea pentru morți se poate ține atât în lăcășul de închinare, cât și la locuința credincioșilor..

Numărul de credincioși advențiști reformiști este de 4300, răspândiți în comunități din întreaga țară. Sediul central se află în mun. Făgăraș, str. Negoiu nr. 24, jud. Brașov.

c. ADUNAREA SPIRITUALĂ NAȚIONALĂ A BAHAIILOR DIN ROMÂNIA

Religia Baha'i, al cărei fondator este Bahá'u'llah, este o religie independentă, monoteistă cea mai tânără dintre religiile independente ale lumii. Comunitatea Internațională Bahá'i depășește

5 milioane de credincioși, reprezentând 2112 grupuri tribale, rasiale și etnice diferite din peste 235 de țări și teritorii independente. Literatura bahá'í este tradusă în 802 limbi și dialecte.

Ea își are originea în Iran, din 1844, având propriile sale Scrieri, legi, calendar și zile sfinte.

Scopul primordial al Credinței Bahá'í este de a oferi fiecărui credincios posibilitatea de a ajunge la o înțelegere deplină a religiei cu care s-a identificat și de a dobândi o cunoaștere mai clară a Revelației lui Bahá'u'lláh. Învățăturile ei gravitează în jurul principiului fundamental că adevărul religios nu este absolut, ci relativ, că Revelația Divină este progresivă, nu finală.

"Toți Profeții lui Dumnezeu" afirmă Bahá'u'lláh, *"sălășluiesc în același Tabernacol, se înalță în același cer, șed pe același tron, rostesc aceleași cuvinte și proclamă aceeași Credință."*

Tema principală a Revelației lui Bahá'u'lláh este unicitatea lui Dumnezeu și unitatea omenirii. El a promovat conceptul *"pământul este o singură țară și omenii sunt cetățenii ei"*. Scrierile Sale conțin principii, legi și instituțiile pentru o civilizație mondială, care include: abandonarea tuturor formelor de prejudecăți; egalitatea între sexe, recunoașterea unei surse comune și unicitatea esențială a marilor Religii Mondiale; eliminarea extremelor dintre sărăcie și bogăție; educația universală obligatorie; responsabilitatea fiecărui individ de a căuta în mod independent adevărul; stabilirea unui sistem mondial federal bazat pe principii de securitate colectivă; precum și recunoașterea că religia este în armonie cu rațiunea și cunoașterea științifică.

În Credința Bahá'í nu există cler. Comunitatea Bahá'í se autoguvernează prin consiliile alese la nivel local, național și internațional, și numai bahá'íi au voie să contribuie la fondurile Credinței lor.

Centrul Mondial Bahá'í din zona Acre - Haifa din Israel este în același timp centrul spiritual și administrativ al Credinței Bahá'í, de când Bahá'u'lláh a fost exilat acolo în 1868. Mormintele lui Báb de pe Muntele Carmel din Haifa și al lui Bahá'u'lláh, lângă Acre

sunt pentru bahá'í cele mai sfinte locuri pe pământ.

În ianuarie 1991, Asociația religioasă "Comunitatea Bahá'í – Adunarea Spirituală Națională a Bahá'ílor din România" primește statut și personalitate juridică în România, și acordul de funcționare de la Secretariatul de Stat pentru Culte.

Comunitatea Bahá'í din România numără în prezent 6 000 de credincioși răspândiți în Iași, Timișoara, Cluj-Napoca, București, Constanța, Toplița, unde există și consilii administrative bahá'í, Adunări Spirituale Locale, precum și Curtea de Argeș, Brăila, Baia Mare, Craiova, etc. Consiliul național, Adunarea Spirituală Națională și Adunările Spirituale Locale, sunt formate din nouă credincioși aleși anual de delegații participanți la Convențiile Naționale și Locale.

Activitățile desfășurate în prezent în Comunitatea Bahá'í din România se adresează atât copiilor, preadolescenților cât și tinerilor și adulților. Cercuri de studiu în cadrul cărora se studiază împreună Scrierile Sfinte, în paralel cu diferite activități sociale, lecții pentru copii, întâlniri devoționale, anual școală de vară, sărbătorirea Zilelor sfinte bahá'í, activități socio-culturale, toate deschise nu numai credincioșilor bahá'í ci tuturor persoanelor dornice de cunoaștere și colaborare.

d. ASOCIAȚIA RELIGIOASĂ NAZARINEANĂ

Asociația Religioasă Nazarineană, cu sediul central în Arad, numără actualmente circa 1.200 de membri și a fost înființată, în forma juridică actuală, în anul 1990, cu avizul Ministrului Cultelor. În România, nazarinienii au patruns din Ungaria, unde veniseră ucenici ai lui S. Frohlich. Existența acestei mișcări religioase pe teritoriul țării noastre datează însă de la sfârșitul secolului al XIX-lea. Astfel, conform unui extras de carte funciară, cel mai vechi locaș de cult al Bisericii Nazarinene apare în jud. Arad, loc. Semlac din anul 1890. Nazarinienii s-au răspândit mai ales în jud. Arad și Bihor dar sunt semnalate nuclee și

în alte părți ale țării, în special în București. „Credința Nazarineană este credința în Domnul nostru Isus Christos Nazarineanul.” Astfel își formulează asociația principiul de credință fundamental. Credincioșii nazarineni insistă în mod deosebit asupra necesității recunoașterii semnificației numelui de „nazarinean” care constituie chintesența profețiilor vetero-testamentare ce anticipau venirea lui Mesia, Isus Hristos și elementele prin care el, adevăratul Mesia, putea fi recunoscut. În cadrul acestei organizații religioase se pune accent, de asemenea, pe respectarea strictă a unor norme de conduită morală care să ofere un bun exemplu în lume și pe manifestarea unei credințe autentice. Ca exemple de restricții pe care le au în vedere credincioșii nazarineni pot fi menționate: folosirea armei ca dispozitiv construit pentru a secera vieți omenești, depunerea jurământului, menținerea neutralității politice și neparticiparea la vot, reținerea de la vizionarea de spectacole, filme la cinematograful, reprezentații teatrale, urmărirea programelor de televiziune, audițiile radiofonice, purtarea unei vestimentații prea lejere, o exprimare nepotrivită etc. Confirmarea unor abateri de la aceste norme atrag după sine excluderea din organizație. În general, activitățile din cadrul asociației au un caracter strict religios și urmăresc o creștere spirituală a membrilor în credința în Dumnezeu și în Domnul Isus Christos Nazarineanul.

Folosesc o carte de cântări intitulată „Noua Harfă a Sionului” și au tipărit, prin eforturi proprii, după 1990, o ediție a Bibliei, sub forma unei revizii a unei ediții de la sfârșitul sec. XIX tipărită la Iași.

e. BISERICA LUI ISUS HRISTOS A SFINȚILOR DIN ZILELE DIN URMĂ (Mormoni)

Biserica lui Isus Hristos a Sfinților din Zilele din Urmă a apărut în țara noastră după 1990. A fost înregistrată legal pe baza Legii nr. 24/1924 privind asociațiunile și fundațiunile, ca Asociația „Liahona”, pe baza unei hotărâri judecătorești din 1992, cu avizul Secretariatului de Stat pentru Culte. Inițial veneau legal în România

câțiva misionari; au activat până în prezent 345 de misionari; acum își desfășoară activitatea în țara noastră 37 de misionari . Aceștia își expun credința pe baza Cărții lui Mormon, a Bibliei și a Manualului Misionarului în spații publice. În România nu sunt semnalate, însă cazuri de de abatere a membrilor de la principiile morale sau codul familiei.

Joseph Smith (1804-1844), primul profet al noii religii, a tradus și publicat „Cartea lui Mormon” (descoperită într-o pădure în timpul unei revelații) care relatează despre venirea în America a unui mic grup din „poporul ales”, a lui Israel, noul continent devenind astfel pământul făgăduinței, unde se va întoarce Isus la a doua venire. Smith care a primit din cer „preoția”, a reînființat pe pământ adevărata biserică a lui Hristos. În zilele de duminică săvârșesc ceremonii (explică Scriptura, cântă imnuri religioase, fac mărturisiri publice, împărtășania fiind cu pâine și apă). În secolul XIX au practicat poligamia, pentru care au intrat în conflict cu autoritățile federale americane.

Misionarii veniți în România pe o perioadă determinată de doi ani pentru fiecare, intră în contact cu populația în spații publice. Mormonii se conduc după principiul că ei sunt prezenți în spațiul public și cei care au nevoie de ei îi pot găsi pentru a afla adevărata Biserică. Uneori expun pliante, broșuri. La invitația celor interesați, grupuri de câte doi misionari vin la domiciliu, unde în șase lecții își expun și discută principiile credinței lor. Insistă pentru a fi mai bine cunoscuți și să le fie frecventate lăcașele proprii de cult. Organizează și programe pentru atragerea tineretului, unde în mod gratuit este predată limba engleză, se face instruirea pentru operațiuni pe calcultor, se desfășoară activități sportive, serate muzicale și de dans.

Misiunea din România care are sediul la București, are două districte la București (șase sectoare – Cotroceni, Victoria, Șerban Vodă, Vergului, Obor, Drumul Taberei) și Ploiești (patru sectoare) și filiale în Constanța, Pitești, Bacău, Iași, Brașov, Sibiu, Cluj – Napoca, Oradea, Arad, Timișoara și Pitești. Au construit două lăcașuri la București și Ploiești și au închiriat spații cărora le –a au dat această destinație în orașele în care au

filiale. Acestea deservesc pe cei aproximativ 1.750 de adepți. Activitatea organizatorică și materială este susținută de bisericile mormone din alte țări, în special S.U.A. Tinerii misionari își desfășoară activitatea pe parcursul celor doi ani din banii propriei familii. Adepții plătesc zeciuiala, dar înconsecvent, și biserica din România nu se poate menține numai pe acest suport material.

VALORI PATRIMONIAL-CULTURALE ALE CULTELOR RELIGIOASE

Create de-a lungul multor secole, pe teritoriul țării noastre, ca expresie a unor alese însușiri și tradiții specifice, bunurile culturale religioase, dintre care multe de valoare excepțională, reprezentative pentru perioadele în care au fost realizate, ilustrează în numeroase situații, ca orice mărturii, un bogat trecut istoric, în care etnogeneza și creștinarea poporului român, încă din primele veacuri ale erei creștine, au fost însoțite până în zilele noastre de o pregnantă și precumpănitoare afirmare a spiritualității ortodoxe, tradiționale, alături de care s-au manifestat în spirit propriu și alte confesiuni creștine sau necreștine.

Toate aceste vestigii conferă vieții religioase din spațiul românesc o fizionomie caracteristică, purtând amprenta unui climat spiritual plin de originalitate și consistență.

În mod firesc, deținătorii principali ai acestor mărturii, valori ale patrimoniului cultural bisericesc sunt cultele religioase în sânul cărora au fost, de altfel, create.

Dintre aceste mărturii se cuvine a fi amintite cele peste 5.000 de biserici și așezări monahale - monumente și situri istorice - răspândite pe întregul cuprins al spațiului carpato-danubiano-pontic, care jalonează trecutul poporului nostru, de la etnogeneza până în timpurile moderne.

Ca o consecință firească a specificului precumpănitor ortodox al creștinismului românesc - în timp, spațiu și ca pondere a numărului de credincioși - lăcașurile de cult monumente istorice se regăsesc, în marea lor majoritate (cca. 80 %) în proprietatea comunităților

ortodoxe. Dar, în afara Bisericii Ortodoxe Române, dețin lăcașuri de cult monumente istorice: Biserica Reformată, Biserica Romano-Catolică, Biserica Evanghelică C.A., Biserica Română Unită cu Roma (Greco-Catolică), Biserica Unitariană, Vicariatul Ortodox Sârb, Eparhia Armeană, Ordinariatul Armeano-Catolic, Biserica Evanghelică Luterană S.P., Cultul Creștin de Rit Vechi, Vicariatul Ortodox Ucrainean, Federația Comunităților Evreiești, Cultul Musulman.

Alte numeroase mărturii specifice activității cultelor, având valoare de patrimoniu cultural-național, fac parte din categoria bunurilor mobile: cărți vechi bisericești, documente, icoane, obiecte liturgice confecționate din metale prețioase, veșminte și accesorii vestimentare, broderii, sculpturi, piese de mobilier etc. Acestea se găsesc în trei ipostaze distincte: a) în lăcașurile de închinare slujind în practica de cult sau împodobind, după specificul fiecărei confesiuni, iconostasele, altarele, amvoanele, icoanele etc; b) în muzee, biblioteci sau colecții de artă religioasă, în spații special amenajate în mănăstiri, biserici, sedii episcopale, ale protopopiatelor, decanatelor, case parohiale; c) în depozite de ocrotire special amenajate și organizate în mod deosebit de Biserica Ortodoxă Română, dar și de alte culte: Romano-Catolic, Reformat, Evanghelic C.A., Mozaic, Ortodox-Sârb etc.

În prezent, în întreaga țară sunt organizate peste 80 de muzee și colecții bisericești, deschise permanent spre vizitare unui public foarte larg, tuturor celor care doresc să cunoască contribuția specifică, adusă de cultele religioase la dezvoltarea spirituală din țara noastră.

Un loc aparte în cadrul acestor muzee și colecții, atât din punct de vedere numeric, cât și al valorii documentare și artistice a obiectelor expuse îl ocupă cele organizate de Biserica Ortodoxă Română.

Este necesar să menționăm că un număr important de bunuri patrimoniale mobile de valoare deosebită, aparținând cultelor, se regăsesc în prezent, cu titlu de custodie sau împrumut, în instituții culturale de stat, centrale sau locale: muzee, arhive, biblioteci.

În ultima perioadă prin acte normative, dar și prin înțelegeri între conducerile cultelor religioase și cele ale

instituțiilor de stat care dețin obiecte din patrimoniu mobil al cultelor (muzee, biblioteci, Banca Națională a României) o mare parte din aceste obiecte au fost redade adevăraților proprietari.

SPRIJINUL MATERIAL ACORDAT DE STAT CULTELOR RELIGIOASE

Statul sprijină cultele legal constituite cu fonduri de la buget pentru a completa sursele proprii de venituri necesare salarizării personalului cultelor religioase, a personalului din învățământul religios neintegrat în învățământul de stat, precum și pentru construirea și repararea lăcașurilor de cult.

În urma exproprierii averilor și moșiilor Bisericii Ortodoxe în anul 1864, statul a hotărât să acorde în compensație un sprijin financiar pentru salarizarea personalului cultelor. Acest sprijin a variat în decursul timpului de la salarizare integrală între 1864-1948 până la o contribuție acordată la salariu, excepții fac conducătorii cultelor și personalul clerical din conducerea cultelor care primesc lunar o indemnizație echivalentă funcțiilor de demnitate publică.

Dacă până în anul 1999 a fost acordată de la bugetul de stat o contribuție unică atât pentru personalul clerical, cât și pentru cel neclerical (cu un nivel mai ridicat doar în cazul ierarhilor, ca personal asimilat demnitarilor), la 27 iulie 1999 a fost adoptată Legea nr. 142 *privind sprijinul statului pentru salarizarea clerului*, prin care s-a făcut o departajare a celor două categorii de personal.

Indiferent însă de baza legală ce reglementa acordarea sprijinului salarial, s-a urmărit întotdeauna asigurarea unei contribuții de la bugetul de stat al cărei nivel a fost corelat funcție de salariul minim pe economie.

Începând cu anul 2002, ca urmare a unei descentralizări

parțiale în privința alocării fondurilor pentru personalul angajat al cultelor, plata contribuțiilor acordate de la bugetul de stat pentru personalul neclerical a fost trecută la bugetele locale, nivelul contribuției fiind dat de salariul minim pe economie, la care se adaugă cotele aferente de contribuții la asigurările sociale de stat, la asigurările sociale de sănătate și la fondul de șomaj.

În baza Legii nr. 125/2002 se alocă de la bugetul de stat, în limita prevederilor bugetare, prin bugetul Ministerului Culturii și Cultelor, fonduri pentru restaurarea și conservarea lăcașurilor de cult care sunt monumente istorice și a bunurilor din patrimoniul cultural național mobil aparținând cultelor religioase recunoscute din România, pentru completarea fondurilor proprii necesare întreținerii și funcționării unităților de cult cu venituri mici sau fără venituri, pentru amenajarea și întreținerea muzeelor cultural-religioase, pentru construirea și repararea lăcașurilor de cult, pentru achiziționarea de imobile necesare desfășurării activității unităților de cult și de asistență socială susținute de acestea, pentru sprijinirea activităților de asistență socială organizate de cultele religioase în spitale, centre de plasament, cămine pentru bătrâni și alte forme de asistență, pentru susținerea unor acțiuni cu caracter intern și internațional realizate de cultele religioase din România.

De la bugetele locale se pot aloca fonduri pentru completarea fondurilor proprii, necesare pentru întreținerea și funcționarea unităților de cult fără venituri sau cu venituri reduse, pentru construirea și repararea lăcașurilor de cult și pentru conservarea și întreținerea bunurilor aparținând cultelor și care fac parte din patrimoniul cultural național mobil, precum și pentru activitățile de asistență socială susținute de acestea.

**SITUAȚIA SUMELOR ALOCATE DE LA BUGETUL DE STAT
PENTRU
SALARIZAREA PERSONALULUI DIN UNITĂȚILE DE CULT ȘI
AJUTOARE FINANCIARE
PENTRU CONSTRUCȚII, REPARAȚII LĂCAȘURI DE CULT
SAU ALTE ACȚIUNI DESFĂȘURATE DE CULTE
ÎN PERIOADA 1990-2004**

-mii lei-

ANUL	TOTAL	Din care:			
		SALARIZARE	CONSTRUCTII, REPARATII	din care:	
				SSC	HG
1990	168.140	156.940	11.200	11.200	0
1991	326.607	292.307	34.300	34.300	0
1992	1.410.076	1.183.376	226.700	226.700	0
1993	6.293.705	5.753.505	540.200	540.200	0
1994	20.026.966	17.311.666	2.715.300	2.565.300	150.000
1995	27.057.427	22.904.517	4.152.910	3.132.910	1.020.000
1996	41.657.358	29.970.358	11.687.000	5.487.000	6.200.000
1997	88.095.873	73.694.373	14.401.500	7.331.500	7.070.000
1998	109.478.150	83.478.750	25.999.400	13.074.400	12.925.000
1999	262.561.965	171.882.365	90.679.600	18.579.600	72.100.000
2000	684.346.706	404.473.706	279.873.000	66.573.000	213.300.000
2001	842.858.078	676.933.078	165.925.000	53.641.000	112.284.000
2002	626.309.211	511.813.211	114.496.000	45.796.000	68.700.000
2003	949.948.026	693.163.626	256.784.400	115.734.400	141.050.000
2004	1.088.813.846	907.515.846	181.298.000	123.808.000	57.490.000
TOTAL	4.749.352.134	3.600.527.624	1.148.824.510	456.535.510	692.289.000

În conformitate cu prevederile din Legea bugetului de stat pe anul 2005 nr. 72/1997, numărul de posturi beneficiare de contribuții de la bugetul de stat este 23.650, din care pentru un

număr de 8.000 posturi din unitățile de cult cu venituri mici sau fără venituri se acordă o contribuție suplimentară.

Contribuția la salarii se acordă exclusiv la cererea cultelor. Acordarea contribuției s-a făcut respectându-se principiul egalității cultelor în fața statului și cel al proporționalității.

S-au făcut nenumărate propuneri pe linia bugetului și au fost elaborate o serie de proiecte de legi pentru a se asigura salarizarea integrală a personalului angajat la culte, restabilindu-se metoda practică în țara noastră înainte de regimul comunist.

Începând cu luna octombrie 1992, pensionarii Bisericii Ortodoxe Române, apoi și ai altor culte religioase, au devenit, la cerere, beneficiari ai pensiilor de stat, bucurându-se în același timp de toate drepturile de protecție socială ca toți pensionarii de stat.

Pentru sprijinirea așezămintelor Bisericii Ortodoxe (centre eparhiale, parohii, personal clerical) statul acordă lunar suma de 60.000 euro.

Întregul personal al instituțiilor de învățământ superior, mediu și de specialitate integrat în învățământul de stat este salarizat în întregime de la bugetul de stat.

Pentru a se aduce reparații materiale la confiscările de terenuri ale cultelor, produse în anii regimului comunist, dar și pentru a asigura acestora surse suplimentare proprii de întreținere și de venituri, prin Legea nr. 18/1991 privind fondul funciar și completările ulterioare, s-a stabilit ca fiecărei parohii din mediul rural să i se atribuie 5 ha. de pământ arabil, iar mănăstirilor câte 10 ha. Prin modificarea acestei legi s-a creat posibilitatea ca și alte instituții de cult (organizațiile centrale, centrele eparhiale și protopopiatele) să primească pământ.

Tot pentru sprijinirea cultelor în obținerea de venituri proprii este reglementat, prin Legea nr. 103/1992, dreptul acestora de exclusivitate în producerea și desfacerea de bunuri și obiecte necesare cultului, activități care sunt scutite de impozitare.

De asemenea, statul acordă cultelor prin Codul fiscal, în cazuri concrete stabilite, alte facilități, precum scutiri sau reduceri de impozite și taxe.

ANEXE

PREVEDERI INTERNAȚIONALE ȘI EUROPENE ÎN DOMENIUL LIBERTĂȚII RELIGIOASE

DECLARAȚIA UNIVERSALĂ A DREPTURILOR OMULUI¹

Art. 2 - Fiecare om se poate prevala de toate drepturile și libertățile proclamate în prezenta Declarație fără nici un fel de deosebire ca, de pildă, deosebirea de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau orice altă opinie, de origine națională sau socială, avere, naștere sau orice alte împrejurări.

În afară de aceasta, nu se va face nici o deosebire după statutul politic, juridic sau internațional al țării sau al teritoriului de care ține o persoană, fie că această țară sau teritoriu sunt independente, sub tutelă, neautonome sau supuse vreunei alte limitări a suveranității.

Art. 18 - Orice om are dreptul la libertatea gândirii, de conștiință și religie; acest drept include libertatea de a-și schimba religia sau convingerea, precum și libertatea de a-și manifesta religia sau convingerea, singur sau împreună cu alții, atât în mod public, cât și privat, prin învățătură, practici religioase, cult și îndeplinirea riturilor.

---

¹ Adoptată și proclamată de Adunarea generală a O.N.U. prin Rezoluția 217 A (III) din 10 decembrie 1948.

Art. 19 - Orice om are dreptul la libertatea opiniilor și exprimării; acest drept include libertatea de a avea opinii fără imixtiune din afară, precum și libertatea de a căuta, de a primi și de a răspândi informații și idei prin orice mijloace și independent de frontierele de stat.

Art. 20 - 1. Orice persoană are dreptul la libertatea de întrunire și de asociere pașnică.

2. **Nimeni nu poate fi silit să facă parte dintr-o asociație.**

PACTUL INTERNAȚIONAL CU PRIVIRE LA DREPTURILE CIVILE ȘI POLITICE²

Art. 4

1. În cazul în care un pericol public excepțional amenință existența națiunii și este proclamat printr-un act oficial, statele părți la prezentul Pact pot ca, în limita strictă a cerințelor situației, să ia măsuri derogatorii de la obligațiile prevăzute în prezentul Pact, cu condiția ca aceste măsuri să nu fie incompatibile cu celelalte obligații ce le revin potrivit dreptului internațional și ca din ele să nu rezulte o discriminare întemeiată exclusiv pe rasă, culoare, sex, limbă, religie, sau origine socială.
2. Dispoziția precedentă nu autorizează nici o derogare de la prevederile articolelor 6, 7, 8 (paragraful 1 și 2), 11, 15, 16 și 18.
3. Statele părți la prezentul Pact care fac uz de dreptul de derogare trebuie ca prin intermediul Secretarului general al Organizației Națiunilor Unite să semnaleze de îndată celorlalte state părți dispozițiile de la care au derogat, precum și motivele care au provocat această derogare. O

---

² Adoptat și deschis spre semnare de Adunarea generală a Națiunilor Unite la 16 decembrie 1966. Intrat în vigoare la 23 martie 1976, cf. Art. 49, pentru toate dispozițiile cu excepția celor de la art. 41; la 28 martie pentru dispozițiile de la art. 41. România a ratificat Pactul la 9 decembrie 1974.

nouă comunicare va fi făcută, prin același intermediu, la data la care ele au pus capăt derogărilor.

Art.18

1. Orice persoană are drept la libertatea gândirii, conștiinței și religiei; acest drept implică libertatea de a avea sau de adopta o religie sau o convingere la alegerea sa, precum și libertatea de a-și manifesta religia sau convingerea, individual sau în comun, atât în public cât și în particular prin cult și îndeplinirea riturilor, prin practici și prin învățământ.
2. Nimeni nu va fi supus vreunei constrângerii putând aduce atingere libertății sale de a avea sau de a adopta o religie sau o convingere la alegerea sa.
3. Libertatea manifestării religiei sau convingerilor nu poate și supusă decât restricțiilor prevăzute de lege și necesare pentru ocrotirea securității. Ordinii și sănătății publice sau a moralei sau a libertăților și drepturilor fundamentale ale altora.
4. Statele părți la prezentul Pact se angajează să respecte libertatea părinților și, atunci când este cazul, a tutorilor legali, de a asigura educația religioasă și morală a copiilor lor, în conformitate cu propriile lor convingeri.

Art. 19

1. Nimeni nu trebuie să aibă de ceva de suferit din pricina opiniilor sale.
2. Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare; acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi și de a răspândi informații și idei de orice fel, fără a se seama de frontiere, sub formă orală, scrisă, tipărită ori artistică, sau prin orice alt mijloc, la alegerea sa.
3. Exercițarea libertăților prevăzute la paragraful 2 al prezentului articol comportă îndatoriri și răspunderi speciale. În consecință, ea poate fi supusă anumitor limitări care trebuie însă stabilite în mod expres prin lege și care sunt necesare.
  - a. respectării drepturilor sau reputației altora;

- b. apărării securității naționale, ordinii publice, sănătății sau moralității publice.

Art. 20

1. Orice propagandă în favoarea războiului este interzisă prin lege.
2. Orice îndemn la ură națională, rasială sau religioasă care constituie o incitare la discriminare, la ostilitate sau la violență este interzisă prin lege.

Art. 21

Dreptul de întrunire pașnică este recunoscut. Exercițarea acestui drept nu poate fi supusă decât restricțiilor, conforme cu legea și necesare într-o societate democratică, în interesul securității publice, al ordinii publice, ori pentru a ocroti sănătatea sau moralitatea publică sau drepturile și libertățile altora.

Art. 26

Toate persoanele sunt egale în fața legii și au, fără discriminare dreptul la o ocrotire egală din partea legii. În această privință legea trebuie să interzică orice discriminare și să garanteze tuturor persoanelor o ocrotire egală și eficace contra oricărei discriminări, în special de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie publică sau orice altă opinie, origine națională sau socială, avere, naștere sau întemeiată pe orice altă împrejurare.

Art. 27

În statele în care există minorități etnice, religioase sau lingvistice, persoanele aparținând acestor minorități nu pot fi lipsite de dreptul de a avea, în comun cu ceilalți membri ai grupului lor, viața lor culturală, de a profesa și practica propria lor religie sau de a folosi propria lor limbă.

CONVENȚIA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI³

Art. 9

1. Orice persoană are dreptul la libertatea de gândire, de conștiință și de religie; acest drept include libertatea de a-și schimba religia sau convingerea, precum și libertatea de a-și manifesta religia sau convingerea în mod individual sau în colectiv, în public sau în particular, prin cult, învățământ, practici și îndeplinirea ritualurilor.
2. Libertatea de ași manifesta religia sau convingerile nu poate face obiectul altor restrângeri decât acelea care, prevăzute de lege, constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru siguranța publică, protecția ordinii, a sănătății sau a moralei publice ori pentru protejarea drepturilor și libertăților altora.

Art. 10

1. Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică statele să supună societățile de radiodifuziune, de cinematografie sau de televiziune unui regim de autorizare.
2. Exercițarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru

---

³ Adoptată la Roma în 4 noiembrie 1950. A intrat în vigoare la 3 septembrie 1953. România a ratificat Convenția prin Legea nr. 30 din 18 mai 1994, publicată în Monitorul Oficială, p.I, nr. 135 din 31 mai 1994.

securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății sau a moralei, protecția reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

Art 11

1. Orice persoană are dreptul la libertatea de întrunire pașnică și la libertatea de asociere, inclusiv dreptul de a constitui cu alții sindicate și de a se afilia la sindicate pentru apărarea intereselor sale.
2. Exercițarea acestor drepturi nu poate face obiectul altor restrângeri decât acelea care, prevăzute de lege, constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protejarea sănătății sau a moralei ori pentru protecția drepturilor și libertăților altora. Prezentul articol nu interzice ca restrângeri legale să fie impuse exercitării acestor drepturi de către membrii forțelor armate, ai poliției sau ai administrației de stat.

LEGI ȘI ACTE NORMATIVE PRIVIND VIAȚA RELIGIOASĂ DIN ROMÂNIA

CONSTITUȚIA ROMÂNIEI (Extrase)

Art. 4

(2) - România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială.

Art. 6

(1) - Statul recunoaște și garantează persoanelor aparținând minorităților naționale dreptul la păstrarea, la dezvoltarea și la exprimarea identității lor etnice, culturale, lingvistice și religioase.

Art. 7

Statul sprijină întărirea legăturilor cu românii din afara frontierelor țării și acționează pentru păstrarea, dezvoltarea și exprimarea identității lor etnice, culturale, lingvistice și religioase, cu respectarea legislației statului ai cărui cetățeni sunt.

Art. 20

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și legile interne, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care Constituția sau legile interne conțin dispoziții mai favorabile.

Art. 29

(1) Libertatea gândirii și a opiniilor, precum și libertatea credințelor religioase nu pot fi îngădite sub nici o formă. Nimeni nu poate fi constrâns să adopte o opinie ori să adere la o credință religioasă, contrare convingerilor sale.

(2) Libertatea conștiinței este garantată, ea trebuie să se manifeste în spirit de toleranță și de respect reciproc.

(3) Cultele religioase sunt libere și se organizează potrivit statutelor proprii, în condițiile legii.

(4) În relațiile dintre culte sunt interzise orice forme, mijloace, acte sau acțiuni de învrăjpire religioasă.

(5) Cultele religioase sunt autonome față de stat și se bucură de sprijinul acestuia, inclusiv prin înlesnirea asistenței religioase în armată, în spitale, în penitenciare, în azile și în orfelinate.

(6) Părinții sau tutorii au dreptul de a asigura, potrivit propriilor convingeri, educația copiilor minori a căror răspundere le revine.

Art.30

(1) Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile.

(7)- Sunt interzise de lege defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică, precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri.

Art. 32

(5) - Învățământul de toate gradele se desfășoară în unități de stat, particulare și confesionale, în condițiile legii.

(2)- Statul asigură libertatea învățământului religios, potrivit cerințelor specifice fiecărui cult. În școlile de stat, învățământul religios este organizat și garantat prin lege.

Art.39

Mitingurile, demonstrațiile, procesiunile sau orice alte întruniri sunt libere și se pot organiza și desfășura numai în mod pașnic, fără nici un fel de arme.

Art. 40

(1) Cetățenii se pot asocia liber în partide politice, în sindicate, în patronate și în alte forme de asociere.

(4) - Asociațiile cu caracter secret sunt interzise.

Art. 42

(2) - Nu constituie muncă forțată:

a) activitățile pentru îndeplinirea îndatoririlor militare, precum și cele desfășurate, potrivit legii, în locul acestora, din motive religioase sau de conștiință;

Art. 44

(4) Sunt interzise naționalizarea sau orice alte măsuri de trecere silită în proprietate publică a unor bunuri pe baza

apartenenței sociale, etnice, religioase, politice sau de altă natură discriminatorie a titularilor.

Art. 73

(1) Parlamentul adoptă legi constituționale, legi organice și legi ordinare.

(3) Prin lege organică se reglementează :
lit. (s) regimul general al cultelor.

****

CODUL PENAL (LEGEA nr. 301/28.06. 2004)

Textul actului publicat în Monitorul Oficial, p.I, nr. 575
din 29 iunie 2004

(Extrase)

Art. 246: Împiedicarea libertății cultelor

(1) Împiedicarea sau tulburarea libertății de exercitare a vreunui cult religios, care este organizat și funcționează potrivit legii, se pedepsește cu închisoare de la o lună la 6 luni sau cu zile-amendă.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează fapta de a obliga o persoană, prin constrângere, să participe la serviciile religioase ale vreunui cult sau să îndeplinească un act religios legat de exercitarea unui cult.

Art. 247: Profanarea de morminte

Profanarea prin orice mijloace a unui mormânt, a unui monument sau a unei urne funerare ori a unui cadavru, se pedepsește cu închisoare strictă de la unu la 5 ani sau cu zile-amendă.

Art. 248: Sancționarea persoanei juridice

Persoana juridică se sancționează pentru infracțiunea prevăzută în art. 246.

Art. 316: Abuzul în serviciu prin îngrădirea unor drepturi

(1) Îngrădirea de către un funcționar public a folosinței sau a

exercițiului drepturilor vreunui cetățean ori crearea pentru acesta a unei situații de inferioritate pe teme de naționalitate, rasă, sex sau religie se pedepsește cu închisoare strictă de la 2 la 5 ani.

(2) Fapta prevăzută în alin. (1), dacă a fost săvârșită de un funcționar sau de o persoană care exercită un serviciu de interes public, se pedepsește cu închisoare strictă de la un an la 3 ani sau cu zile-amendă.

****

GUVERNULUI ROMÂNIEI
ORDONANȚĂ nr. 26 din 30 ianuarie 2000 cu privire la
asociații și fundații

Textul actului publicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 39
din 31 ianuarie 2000

(Extrase)

Art. 1

(1) Persoanele fizice și persoanele juridice care urmăresc desfășurarea unor activități în interes general sau în interesul unor colectivități locale ori, după caz, în interesul lor personal nepatrimonial pot constitui asociații ori fundații în condițiile prezentei ordonanțe.

(2) Asociațiile și fundațiile constituite potrivit prezentei ordonanțe sunt persoane juridice de drept privat fără scop patrimonial.

(3) Partidele politice, sindicatele și cultele religioase nu intră sub incidența prezentei ordonanțe.

Art. 2

Prezenta ordonanță are ca scop crearea cadrului pentru:

a) exercitarea dreptului la liberă asociere;

b) promovarea valorilor civice, ale democrației și statului de drept;

- c) urmărirea realizării unui interes general, local sau, după caz, de grup;
- d) facilitarea accesului asociațiilor și fundațiilor la resurse private și publice;
- e) parteneriatul dintre autoritățile publice și persoanele juridice de drept privat fără scop patrimonial;
- f) respectarea ordinii publice.

Art. 3

Actele juridice de constituire a asociațiilor și fundațiilor, încheiate în condițiile prezentei ordonanțe, sunt guvernate de legea civilă.

Art. 4

Asociația este subiectul de drept constituit de trei sau mai multe persoane care, pe baza unei înțelegeri, pun în comun și fără drept de restituire contribuția materială, cunoștințele sau aportul lor în muncă pentru realizarea unor activități în interes general, comunitar sau, după caz, în interesul lor, personal nepatrimonial.

Art. 5

(1) Asociația dobândește personalitate juridică prin înscrierea în Registrul asociațiilor și fundațiilor aflat la grefa judecătorei în a cărei circumscripție teritorială își are sediul.

(2) În temeiul dreptului constituțional la asociere, persoanele fizice se pot asocia fără a constitui o persoană juridică atunci când realizarea scopului propus permite aceasta.

Art. 6

(1) În vederea dobândirii personalității juridice, asociații încheie actul constitutiv și statutul asociației, în formă autentică, sub sancțiunea nulității absolute.

(2) Actul constitutiv cuprinde, sub sancțiunea nulității absolute:

- a) datele de identificare a asociațiilor: numele sau denumirea și, după caz, domiciliul sau sediul acestora;
- b) exprimarea voinței de asociere și a scopului propus;
- c) denumirea asociației;
- d) sediul asociației;
- e) durata de funcționare a asociației - pe termen determinat, cu indicarea expresă a termenului sau, după caz, pe termen nedeterminat;

f) patrimoniul inițial al asociației; activul patrimonial, în valoare de cel puțin dublul salariului minim brut pe economie, la data constituirii asociației, este alcătuit din aportul în natură și/sau în bani al asociaților;

g) componența nominală a celor dintâi organe de conducere, administrare și control ale asociației;

h) persoana sau persoanele împuternicite să desfășoare procedura de dobândire a personalității juridice;

i) semnăturile asociaților.

(3) Statutul cuprinde, sub sancțiunea nulității absolute:

a) elementele prevăzute la alin. (2), cu excepția celor de la lit. g) și h);

b) explicitarea scopului și a obiectivelor asociației;

c) modul de dobândire și de pierdere a calității de asociat;

d) drepturile și obligațiile asociaților;

e) categoriile de resurse patrimoniale ale asociației;

f) atribuțiile organelor de conducere, administrare și control ale asociației;

g) destinația bunurilor, în cazul dizolvării asociației, cu respectarea dispozițiilor art. 60.

(4) La autentificarea actului constitutiv și a statutului asociației se va prezenta dovada eliberată de Ministerul Justiției privind disponibilitatea denumirii noii asociații.

Art. 7

(1) Oricare dintre asociați, pe baza împuternicirii date în condițiile art. 6 alin. (2) lit. h), poate formula o cerere de înscriere a asociației în Registrul asociațiilor și fundațiilor aflat la grefa judecătoriei în a cărei circumscripție teritorială urmează să-și aibă sediul.

(2) Cererea de înscriere va fi însoțită de următoarele documente:

a) actul constitutiv;

b) statutul asociației;

c) acte doveditoare ale sediului și patrimoniului inițial.

Art. 8

(1) Asociația devine persoană juridică din momentul înscrierii ei în Registrul asociațiilor și fundațiilor.

Art. 13

(1) Asociația își poate constitui filiale, ca structuri teritoriale, cu un număr minim de 3 membri, organe de conducere proprii și un patrimoniu distinct de cel al asociației.

(2) Filialele sunt entități cu personalitate juridică, putând încheia, în nume propriu, acte juridice de administrare și de conservare, în condițiile stabilite de asociație prin actul constitutiv al filialei. Ele pot încheia acte juridice de dispoziție, în numele și pe seama asociației, numai pe baza hotărârii prealabile a consiliului director al asociației.

(3) Filiala se constituie prin hotărârea autenticată a adunării generale a asociației. Personalitatea juridică se dobândește de la data înscrierii filialei în Registrul asociațiilor și fundațiilor.

(4) În vederea înscrierii filialei, reprezentantul asociației va depune cererea de înscriere, împreună cu hotărârea de constituire a filialei și cu actele doveditoare ale sediului și patrimoniului inițial, la judecătoria în a cărei circumscripție teritorială urmează să-și aibă sediul filiala. Dispozițiile art. 9-12 sunt aplicabile în mod corespunzător.

Art. 14

Dacă asociația, prin natura scopului sau obiectivelor propuse, urmează să desfășoare activități pentru care, potrivit legii, sunt necesare autorizații administrative prealabile, aceste activități nu vor putea fi inițiate, sub sancțiunea dizolvării pe cale judecătorească, decât după obținerea autorizațiilor respective.

Art. 15

(1) Fundația este subiectul de drept înființat de una sau mai multe persoane care, pe baza unui act juridic între vii ori pentru cauză de moarte, constituie un patrimoniu afectat, în mod permanent și irevocabil, realizării unui scop de interes general sau, după caz, comunitar.

(2) Activul patrimonial inițial al fundației trebuie să includă bunuri în natură sau în numerar, a căror valoare totală să fie de cel puțin 100 de ori salariul minim brut pe economie, la data constituirii fundației.

(3) Prin derogare de la prevederile alin. (2), în cazul fundațiilor al

căror scop exclusiv, sub sancțiunea dizolvării pe cale judecătorească, este efectuarea operațiunilor de colectare de fonduri care să fie puse la dispoziția altor asociații sau fundații, în vederea realizării de programe de către acestea din urmă, activul patrimonial inițial poate avea o valoare totală de cel puțin 20 de ori salariul minim brut pe economie.

Art. 16

(1) În vederea dobândirii personalității juridice, fondatorul sau, după caz, fondatorii încheie actul constitutiv și statutul fundației, în formă autentică, sub sancțiunea nulității absolute.

(2) Actul constitutiv al fundației cuprinde, sub sancțiunea nulității absolute:

a) datele de identificare a fondatorului sau, după caz, a fondatorilor: numele sau denumirea și, după caz, domiciliul sau sediul acestora;

b) scopul fundației;

c) denumirea fundației;

d) sediul fundației;

e) durata de funcționare a fundației - pe termen determinat, cu indicarea expresă a termenului sau, după caz, pe termen nedeterminat;

f) patrimoniul inițial al fundației;

g) componența nominală a celor dintâi organe de conducere, administrare și control ale fundației ori regulile pentru desemnarea membrilor acestor organe;

h) persoana sau persoanele împuternicite să desfășoare procedura de dobândire a personalității juridice;

i) semnăturile fondatorului sau, după caz, ale fondatorilor.

(3) Statutul cuprinde, sub sancțiunea nulității absolute:

a) elementele prevăzute la alin. (2), cu excepția celor de la lit. g) și h);

b) explicitarea scopului și a obiectivelor fundației;

c) categoriile de resurse patrimoniale ale fundației;

d) atribuțiile organelor de conducere, administrare și control ale fundației;

e) procedura de desemnare și de modificare a componenței organelor de conducere, administrare și control, pe parcursul existenței fundației;

f) destinația bunurilor, în cazul dizolvării fundației, cu respectarea dispozițiilor art. 60.

Art. 17

(1) Fundația dobândește personalitate juridică prin înscrierea sa în Registrul asociațiilor și fundațiilor aflat la grefa judecătorei în a cărei circumscripție teritorială își are sediul.

(2) Cererea de înscriere va fi însoțită de următoarele documente:

a) actul constitutiv;

b) statutul;

c) acte doveditoare ale sediului și patrimoniului inițial.

(3) Dispozițiile art. 6 alin. (4), art. 7 alin. (1), art. 8-12 și art. 14 se aplică în mod corespunzător.

Art. 18

(1) Fundația își poate constitui filiale, ca structuri teritoriale, pe baza hotărârii autentificate a consiliului director, prin care le este alocat câte un patrimoniu.

(2) Filiala este condusă de un consiliu director propriu, alcătuit din cel puțin 3 membri.

(3) Dispozițiile art. 13 alin. (2) și (4) se aplică în mod corespunzător.

Art. 33

(1) Modificarea actului constitutiv și/sau a statutului asociației se face prin înscrierea modificării în Registrul asociațiilor și fundațiilor aflat la grefa judecătorei în a cărei circumscripție teritorială își are sediul asociația, cu aplicarea corespunzătoare a prevederilor art. 8-12.

Art. 38

(1) O asociație sau o fundație poate fi recunoscută de Guvernul României ca fiind de utilitate publică dacă sunt întrunite cumulativ următoarele condiții:

a) activitatea acesteia se desfășoară în interes general sau comunitar, după caz;

b) funcționează de cel puțin 3 ani și a realizat o parte din obiectivele stabilite;

c) prezintă un raport din care să rezulte desfășurarea unei activități anterioare semnificative, prin derularea unor programe ori proiecte specifice scopului său, însoțit de bilanțurile și bugetele de venituri și cheltuieli pe ultimii 3 ani;
d) valoarea activului patrimonial pe fiecare an în parte este cel puțin egală cu valoarea patrimoniului inițial.

(2) Guvernul României poate, la propunerea autorității administrative competente, să acorde o dispensă de la îndeplinirea condițiilor prevăzute la alin. (1) lit. a) și b) dacă:

a) asociația sau fundația solicitantă a rezultat din fuziunea a două sau mai multe asociații sau fundații preexistente; și,

b) fiecare dintre asociațiile sau fundațiile preexistente ar fi îndeplinit cele două condiții, dacă ar fi formulat solicitarea în mod independent.

Art. 39

(1) Recunoașterea unei asociații sau a unei fundații de utilitate publică se face prin hotărâre a Guvernului. În acest scop, asociația sau fundația interesată adresează o cerere ministerului sau organului de specialitate al administrației publice centrale în a cărei sferă de competență își desfășoară activitatea.

(2) Conflictele de competență apărute între autoritățile publice prevăzute la alin. (1) privind înregistrarea cererii se soluționează, la sesizarea oricăreia dintre părți, de către Secretariatul General al Guvernului, în termen de 5 zile de la data înregistrării sesizării.

(3) În vederea soluționării conflictului, autoritățile publice prevăzute la alin. (1) sunt obligate să pună la dispoziție Secretariatului General al Guvernului toate informațiile necesare rezolvării acestuia. Ordinul secretarului general al Guvernului este definitiv.

Art. 41

(1) Recunoașterea utilității publice conferă asociației sau fundației următoarele drepturi și obligații:

a) dreptul de a i se concesiona servicii publice fără caracter comercial, în condițiile legii;

b) dreptul preferențial la resurse provenite din bugetul de

stat și din bugetele locale;

c)dreptul de a menționa în toate documentele pe care le întocmește că asociația sau fundația este recunoscută ca fiind de utilitate publică;

d)obligația de a menține cel puțin nivelul activității și performanțele care au determinat recunoașterea;

e)obligația de a comunica autorității administrative competente orice modificări ale actului constitutiv și ale statutului, precum și rapoartele de activitate și bilanțurile anuale; autoritatea administrativă are obligația să asigure consultarea acestor documente de către orice persoană interesată;

f)obligația de a publica, în extras, rapoartele de activitate și bilanțurile anuale în Monitorul Oficial al României, Partea a IV-a, precum și în Registrul național al persoanelor juridice fără scop patrimonial.

Art. 42

(1) Recunoașterea utilității publice se face pe durată nedeterminată.

(2)În cazul în care asociația sau fundația nu mai îndeplinește una sau mai multe dintre condițiile care au stat la baza recunoașterii utilității publice, Guvernul, la propunerea autorității administrative competente sau a Ministerului Justiției, va retrage actul de recunoaștere.

(3)Retragerea va interveni și în situația neîndeplinirii obligațiilor prevăzute la art. 41.

(4)Împrejurările prevăzute la alin. (2) și (3) pot fi sesizate autorității administrative competente, Ministerului Justiției sau Guvernului, de către orice altă asociație sau fundație ori de către orice autoritate sau instituție publică interesată.

Art. 43

În cazul dizolvării asociației sau fundației recunoscute ca fiind de utilitate publică, bunurile rămase în urma lichidării se vor repartiza, prin hotărâre a Guvernului, către alte asociații ori fundații cu scop similar sau către instituții publice.

Art. 44

Litigiile referitoare la recunoașterea utilității publice a asociațiilor

și fundațiilor interesate se soluționează potrivit Legii contenciosului administrativ nr. 29/1990, cu modificările ulterioare.

Art. 76

(1) Persoanele juridice străine fără scop patrimonial pot fi recunoscute în România, sub condiția reciprocității, pe baza aprobării prealabile a Guvernului, prin înscrierea în Registrul asociațiilor și fundațiilor de la grefa Tribunalului București, dacă sunt valabil constituite în statul a cărui naționalitate o au, iar scopurile lor statutare nu contravin ordinii publice din România.

(2) În acest scop, reprezentanții persoanelor juridice străine trebuie să atașeze la cererea de înscriere următoarele documente, în copii autentificate și traduceri legalizate:

a) actul de constituire în statul a cărui naționalitate o au persoanele juridice străine;

b) statutul (în măsura în care există ca act de sine stătător);

c) hotărârea organului de conducere a acelei persoane juridice, prin care se solicită recunoașterea în România;

d) statutul viitoarei reprezentanțe în România a acelei persoane juridice, cuprinzând prevederi referitoare la sediu, la capacitatea juridică și la persoanele care reprezintă persoana juridică străină;

e) hotărârea Guvernului României de aprobare a cererii de recunoaștere în România a persoanei juridice solicitante.

(3) Dispozițiile art. 8-12 și ale art. 81 se aplică în mod corespunzător.

Art. 77

(1) Asociațiile și fundațiile constituite ca persoane juridice române de către persoane fizice sau juridice străine pot dobândi pe întreaga durată de funcționare dreptul de proprietate și orice alte drepturi reale asupra terenurilor necesare pentru realizarea scopului pentru care au fost constituite.

(2) În cazul dizolvării și lichidării asociațiilor și fundațiilor prevăzute la alin. (1), lichidatorii au obligația înstrăinării terenurilor în termen de cel mult un an, numai către persoane care au capacitatea juridică de a dobândi astfel de bunuri. Termenul de un an se calculează de la data rămânerii irevocabile a hotărârii

judecătorești prin care se constată ori se dispune dizolvarea sau, după caz, de la data hotărârii de dizolvare voluntară.

(3) În cazul nerespectării termenului de un an pentru înstrăinarea terenurilor prevăzute la alin. (2), instanța competentă va dispune vânzarea acestora prin licitație publică.

(4) În toate cazurile, bunurile rămase după lichidare, inclusiv terenurile neînstrăinate în condițiile alin. (2) și (3) se atribuie cu respectarea dispozițiilor art. 60.

****

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE nr. 78 din 27 ianuarie 2005 privind organizarea și funcționarea

Ministerului Culturii și Cultelor

Textul actului publicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 137
din 15 februarie 2005

(Extrase)

Art. 1

(1) Ministerul Culturii și Cultelor este organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului, care elaborează și asigură aplicarea strategiei și politicilor în domeniile culturii și artei, cultelor și cinematografului și care elaborează, în colaborare cu Consiliul Național al Audiovizualului, strategia în domeniul audiovizualului.

(2) Ministerul Culturii și Cultelor are sediul în municipiul București, șos. Kiseleff nr. 30, sectorul 1.

Art. 2

În activitatea sa, Ministerul Culturii și Cultelor asigură respectarea și promovarea libertăților și drepturilor fundamentale, consacrate de

Constituția României și de tratatele și convențiile internaționale la care România este parte, în ceea ce privește:

- a) libertatea de expresie și de creație;
- b) șansele egale și accesul liber la cultură;
- c) participarea la viața culturală, inclusiv la formularea politicilor culturale;
- d) libertatea conștiinței și a credințelor religioase.

Art. 3

Ministerul Culturii și Cultelor își desfășoară activitatea pe baza următoarelor principii fundamentale:

- a) cultura și libertățile culturale reprezintă un element esențial al dezvoltării umane;
- b) creativitatea culturală este o sursă a progresului uman;
- c) cultura este un factor important al dezvoltării durabile;
- d) cultura este un factor al creșterii calității vieții și al asigurării coeziunii sociale;
- e) cultele religioase recunoscute de lege sunt libere, autonome și egale în fața autorităților.

Art. 4

În activitatea sa, Ministerul Culturii și Cultelor urmărește îndeplinirea următoarelor obiective generale:

- a) creșterea gradului de acces și de participare la cultură;
- b) promovarea diversității și prezervarea identităților culturale;
- c) promovarea multiculturalismului și protejarea culturii minorităților;
- d) protejarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural material și imaterial;
- e) promovarea și dezvoltarea creației contemporane și susținerea creatorilor;
- f) susținerea circulației operelor și a creațiilor, promovarea dialogului intercultural și a creației culturale în circuitul mondial de valori;
- g) sprijinirea mobilității creatorilor și artiștilor, precum și a specialiștilor din domeniul culturii;

h) stimularea vieții culturale în cadrul comunităților locale și apropierea acestora de valorile culturii;

i) susținerea participării comunităților la dezvoltarea societății cunoașterii, prin asumarea de către instituțiile publice de cultură a funcțiilor de centre de acces universal la informație;

j) proiectarea unui sistem specific de protecție socială pentru creatori și artiști;

k) stimularea dezvoltării sectorului industriilor culturale;

l) formarea și specializarea resurselor umane din sectorul culturii;

m) promovarea de programe și proiecte în domeniul educației adulților;

n) sprijinirea cultelor religioase recunoscute de lege.

Art. 5

În îndeplinirea rolului și a obiectivelor sale generale, Ministerul Culturii și Cultelor are următoarele atribuții principale:

1. elaborează, cu consultarea și participarea autorităților publice interesate, a operatorilor culturali și societății civile, strategii, programe naționale și direcții de acțiune pentru fiecare domeniu din sfera sa de competență;

2. sprijină și finanțează, în condițiile legii, proiecte, programe și acțiuni culturale în toate domeniile culturii și artei;

3. asigură buna funcționare a sistemului său instituțional, în aplicarea principiilor subsidiarității și proporționalității;

4. elaborează ori, după caz, avizează proiecte de acte normative, potrivit legii, pentru domeniul specific de activitate sau având incidență cu acesta;

22. acordă, în condițiile legii, burse, granturi de studii și călătorie, premii și distincții pentru toate domeniile sale de activitate și sprijină participarea oamenilor de cultură și a artiștilor români la manifestări similare din străinătate;

25. propune Guvernului recunoașterea statutului de utilitate publică pentru organizații neguvernamentale cu activitate în domeniul culturii și cultelor, cu respectarea normelor legale.

Art. 6

(1) În îndeplinirea rolului și a obiectivelor sale, Ministerul Culturii și Cultelor are următoarele atribuții specifice:

30. acordă asistență cultelor religioase, în condițiile legii, pentru soluționarea problemelor specifice;

31. analizează cererile de înființare a noi culte religioase, întocmește documentațiile cerute de lege și face propuneri în vederea recunoașterii acestora;

32. formulează propuneri pentru recunoașterea, conform legii, a șefilor cultelor religioase, a conducătorilor de eparhii, a celorlalți ierarhi și a celor asimilați acestora, la solicitarea cultelor religioase;

33. gestionează resursele financiare publice alocate pentru completarea surselor necesare în vederea salarizării personalului clerical și laic din cadrul cultelor religioase, inclusiv din învățământul teologic neintegrat în învățământul de stat, potrivit legii;

34. colaborează cu sistemul educațional și avizează, alături de autoritățile publice cu competențe în domeniul învățământului, planurile de învățământ și programele analitice elaborate de cultele religioase recunoscute oficial;

35. sprijină cultele religioase în organizarea și desfășurarea activităților de asistență religioasă și socială în armată, penitenciare, spitale, în cămine de bătrâni, case de copii și în alte instituții, precum și în familii care se confruntă cu nevoi speciale;

36. sprijină cultele religioase în activitatea de evidență, păstrare, conservare, restaurare și punere în valoare a bunurilor culturale mobile și imobile, aflate în proprietatea sau în folosința cultelor, în condițiile legii;

37. organizează, în colaborare cu cultele religioase și cu instituțiile specializate din țară și/sau din străinătate, activități periodice de instruire și de perfecționare profesională a personalului de specialitate care asigură conservarea și punerea în valoare a bunurilor culturale ale cultelor religioase, în condițiile legii;

38. organizează și sprijină, în condițiile legii, activități și manifestări pentru cunoașterea și promovarea culturii religioase,

pentru punerea în valoare a mărturiilor de artă și de arhitectură religioasă, atât în țară, cât și în străinătate, prin expoziții, simpozioane, sesiuni de comunicări și prin promovarea turismului cultural-religios;

39. acordă sprijin financiar, în condițiile legii, pentru:

a) construirea și repararea lăcașurilor de cult, inclusiv pentru întocmirea documentațiilor care stau la baza acestor lucrări;

b) consolidarea și punerea în valoare a bunurilor imobile și mobile din patrimoniul eclezial, aflate în proprietatea sau în posesia ori în folosința cultelor religioase, inclusiv pentru întocmirea documentațiilor tehnice care stau la baza acestor lucrări, în condițiile legilor specifice;

c) întreținerea și funcționarea unităților de cult fără venituri sau cu venituri reduse;

d) susținerea unor acțiuni religioase având caracter național sau internațional, realizate de conducerile cultelor religioase din România;

e) dezvoltarea și susținerea activității de cercetare și analiză a fenomenului religios, potrivit legii;

f) susținerea activității de asistență socială, organizată de cultele religioase în spitale, centre de plasament, cămine de bătrâni și/sau în alte instituții, precum și a activităților privind reinsertia socială a persoanelor defavorizate și marginalizate, potrivit legii;

40. urmărește respectarea aplicării legislației, în colaborare cu organele de specialitate din subordinea Guvernului și cu autoritățile administrației publice locale, cu privire la producerea și valorificarea, în exclusivitate de către cultele religioase, a unor articole și bunuri specifice.

(2) Ministerul Culturii și Cultelor îndeplinește orice alte atribuții prevăzute de lege.

Art.7

Pentru realizarea obiectivelor și pentru îndeplinirea atribuțiilor sale generale și specifice, pentru conceperea și punerea în aplicare de politici și acțiuni intersectoriale și de parteneriate public-privat și central-local, Ministerul Culturii și Cultelor va

acționa în cooperare cu autoritățile administrației publice centrale și locale, cu instituții publice de specialitate, cu operatorii culturali, cu structurile societății civile și ale mediului de afaceri, din țară și din străinătate.

Art. 8

Pentru exercitarea atribuțiilor sale, Ministerul Culturii și Cultelor este abilitat să solicite și să primească informații și date de la autoritățile administrației publice, de la instituții publice și de la persoane juridice de drept privat cu activitate în domeniul său de competență.

Art. 9

(3) Atribuțiile și modul de funcționare ale compartimentelor din aparatul propriu al Ministerului Culturii și Cultelor, precum și relațiile funcționale dintre acestea se stabilesc prin regulamentul de organizare și funcționare, care se aprobă prin ordin al Ministrului culturii și cultelor.

(4) Ministrul culturii și cultelor poate constitui comisii de specialitate și alte organisme consultative, care să participe la elaborarea strategiilor din domeniu și la fundamentarea deciziilor de specialitate.

Art.10

(1) Conducerea Ministerului Culturii și Cultelor se exercită de către Ministrul culturii și cultelor.

(2) Ministrul culturii și cultelor conduce întreaga activitate a Ministerului Culturii și Cultelor și îl reprezintă în raporturile cu celelalte ministere, cu alte autorități publice, instituții și organizații, precum și cu persoanele fizice și juridice din țară sau din străinătate.

(3) Ministrul culturii și cultelor este ordonator principal de credite.

(4) În exercitarea atribuțiilor sale Ministrul culturii și cultelor emite ordine și instrucțiuni.

(5) În îndeplinirea atribuțiilor sale Ministrul culturii și cultelor este ajutat de trei secretari de stat și de un secretar general.

(8) Ministrul culturii și cultelor poate dispune, în condițiile legii, exercitarea temporară de către alți demnitari sau

funcționari a unor atribuții prevăzute prin Regulamentul de organizare și funcționare a Ministerului Culturii și Cultelor.

Art. 11

(1) Secretarii de stat se subordonează Ministrului culturii și cultelor și îndeplinesc atribuțiile și sarcinile stabilite de acesta.

(2) Secretarii de stat coordonează compartimente de specialitate din cadrul Ministerului Culturii și Cultelor, potrivit anexei nr. 1 și regulamentului de organizare și funcționare a ministerului.

Art.15

(1) Direcțiile județene pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național, respectiv a municipiului București, au următoarele atribuții principale:

12. îndeplinesc, la nivelul unităților administrativ-teritoriale, atribuțiile Ministerului Culturii și Cultelor în domeniul cultelor;

13. îndeplinesc orice alte atribuții stabilite de Ministrul culturii și cultelor.

Art. 20

Pe data intrării în vigoare a prezentei hotărâri se abrogă Hotărârea Guvernului nr. 742/2003 privind organizarea și funcționarea Ministerului Culturii și Cultelor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 493 din 8 iulie 2003, cu modificările și completările ulterioare, precum și orice alte dispoziții contrare.

*****

CONSILIUL PROVIZORIU DE UNIUNE NAȚIONALĂ DECRET-LEGE nr. 126 din 24 aprilie 1990

privind unele măsuri referitoare la Biserica Română Unită cu Roma (Greco-Catolică)

Textul actului publicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 54 din 25 aprilie 1992

CONSILIUL PROVIZORIU DE UNIUNE NAȚIONALĂ decretează :

Art.1

Ca urmare a abrogării Decretului nr. 358/1948, prin Decretul-Lege nr. 9 din 31 decembrie 1989, Biserica Română Unită cu Roma (Greco-Catolică) este recunoscută oficial.

Biserica Română Unită cu Roma (Greco-Catolică) se organizează și funcționează în conformitate cu regimul juridic general al cultelor religioase din România.

Art. 2

Bunurile preluate de către stat prin efectul Decretului nr. 358/1948, aflate în prezent în patrimoniul statului, cu excepția moșiilor, se restituie, în starea lor actuală, Bisericii Române Unite cu Roma (Greco-Catolică). În vederea identificării, inventarierii și predării acestor bunuri se instituie o comisie formată din reprezentanți ai Statului și ai Bisericii Române Unite cu Roma (Greco-Catolică), numiți prin hotărâre a Guvernului.

Art. 3

Situația juridică a lăcașurilor de cult, a caselor parohiale care au aparținut Bisericii Române Unite cu Roma (Greco-Catolică) și au fost preluate de Biserica Ortodoxă Română, se va stabili de către o comisie mixtă, formată din reprezentanți clericali ai celor două culte religioase, ținând seama de dorința credincioșilor din comunitățile care dețin aceste bunuri.

Art. 4

În localitățile în care numărul lăcașurilor de cult este insuficient, în raport cu numărul credincioșilor, statul va sprijini construirea de noi lăcașuri de cult, în care scop va pune la dispoziția cultelor respective terenul aferent în cazul în care acestea nu dispun de acest teren și va contribui cu fonduri bănești la constituirea resurselor financiare necesare.

****

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
LEGE nr. 182 din 13 iunie 2005

privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 64/2004 pentru completarea art. 3 din Decretul-lege nr. 126/1990 privind unele măsuri referitoare la Biserica Română Unită cu Roma (greco-catolică)

Textul actului publicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 505
din 14 iunie 2005

Articol unic. - Se aprobă Ordonanța Guvernului nr. 64 din 13 august 2004 pentru completarea art. 3 din Decretul-lege nr. 126/1990 privind unele măsuri referitoare la Biserica Română Unită cu Roma (greco-catolică), adoptată în temeiul art. 1 pct. III.3 din Legea nr. 291/2004 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe și publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 751 din 18 august 2004, cu următoarele modificări și completări:

1. Articolul I va avea următorul cuprins:

„Art. I. - La articolul 3 din Decretul-lege nr. 126/1990 privind unele măsuri referitoare la Biserica Română Unită cu Roma (greco-catolică), publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 54 din 25 aprilie 1990, se introduc trei alineate noi, alineatele 2-4, cu următorul cuprins:

«Partea interesată va convoca cealaltă parte, comunicându-i în scris pretențiile sale și punându-i la dispoziție dovezile pe care se sprijină aceste pretenții. Convocarea se va face prin scrisoare recomandată cu dovadă de primire sau prin înmânarea scrisorilor sub semnătură de primire. Data convocării comisiei mixte nu se va fixa mai devreme de 30 de zile de la data primirii actelor. Comisia va fi constituită din câte trei reprezentanți ai fiecărui cult. Dacă la termenul stabilit pentru convocarea comisiei aceasta nu se întrunește sau dacă nu se ajunge la nici un rezultat în cadrul comisiei ori decizia nemulțumește una dintre părți, partea interesată are deschisă calea acțiunii în justiție, potrivit dreptului comun.

Soluționarea acestor acțiuni este de competența tribunalelor.

Acțiunile sunt scutite de taxa de timbru.»”

2. Articolul II se abrogă.

****

GUVERNUL ROMÂNIEI

H O T A R Â R E nr. 466 din 19 august 1992

privind aprobarea propunerilor Comisiei Centrale pentru inventarierea bunurilor proprietatea statului, foste proprietatea Bisericii Române Unite cu Roma (Greco-Catolică) și predarea acestora către Biserica Română Unită cu Roma (Greco-Catolică)

Textul actului publicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 227
din 17 septembrie 1992

Art. 1 – În baza art. 2 din Decretul-Lege nr. 126/1990 și a Hotărârii Guvernului României nr. 577/1990 se aprobă lista bunurilor ce se predau din proprietatea Statului Bisericii Unite cu

Roma (Greco-Catolică), prevăzută în anexa la prezenta hotărâre.

Art. 2 – Predarea-preluarea bunurilor prevăzute la art. L se va efectua pe bază de protocol încheiat între actualii deținători și reprezentanții Bisericii Române Unite cu Roma (Greco-Catolică).

Pentru imobilele libere predarea-preluarea se va face în termen de 15 zile de la data adoptării prezentei hotărâri, iar pentru celelalte imobile care sunt ocupate și a căror predare imediată ar perturba activitatea ce se desfășoară în acestea, termenele efective de predare se vor stabili de comun acord cu părțile interesate, în raport de condițiile concrete existente.

Art. 3 – Până la predarea efectivă a imobilelor, actualii deținători vor avea calitatea de chiriași în condițiile legii.

Pentru eliberarea spațiilor deținute de persoane fizice sau juridice în calitate de chiriași, consiliile locale vor sprijini, la cerere, mutarea acestora în spații corespunzătoare.

Art. 4 – În cazurile în care, pe terenurile situate în intravilan, preluate de la Biserica Română Unită cu Roma (Greco-Catolică) ulterior anului 1948, au fost executate construcții de utilitate publică sau blocuri de locuințe, consiliile locale vor identifica și vor pune la dispoziția Bisericii Române Unite cu Roma (Greco-Catolică) terenuri în suprafață echivalentă, potrivit Legii fondului funciar nr. 18/1991.

Art. 5 – Cu valoarea bunurilor predate Bisericii Române Unite cu Roma (Greco-Catolică) se diminuează, în mod corespunzător, patrimoniul regiilor autonome și instituțiilor publice și, respectiv, capitalul social al societăților comerciale, potrivit legii.

****

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

LEGE nr. 501 din 11 iulie 2002 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 94/2000 privind retrocedarea unor bunuri imobile care au aparținut cultelor religioase din România

Textul actului publicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 561 din 31 iulie 2002

Articol unic

Se aprobă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 94 din 29 iunie 2000 privind retrocedarea unor bunuri imobile care au aparținut cultelor religioase din România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 308 din 4 iulie 2000, cu următoarele modificări și completări:

1. La articolul 1, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„**Art. 1 - (1)** Imobilele care au aparținut cultelor religioase din România și au fost preluate în mod abuziv, cu sau fără titlu, de statul român, de organizațiile cooperatiste sau de orice alte persoane juridice în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989, altele decât lăcașele de cult, compuse din construcții împreună cu terenul aferent, existente în natură, se retrocedează foștilor proprietari, în condițiile prezentei ordonanțe de urgență.”

2. Alineatul (4) al articolului 1 se abrogă.

3. La articolul 1, după alineatul (4) se introduc alineatele (5), (6) și (7) cu următorul cuprins:

„(5) În toate cazurile cererile de retrocedare a imobilelor prevăzute la alin. (1) se pot depune la Comisia specială de retrocedare, prevăzută de prezenta ordonanță de urgență, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a legii de aprobare a acesteia. După acest termen nu se mai pot formula cereri de restituire sau de retrocedare. Actele doveditoare ale drepturilor solicitate se pot depune în termenul util stabilit de comisie.

(6) În cazul în care imobilele care fac obiectul cererilor de retrocedare sunt afectate unor activități de interes public din învățământ și cercetare, sănătate sau sunt destinate funcționării unor așezăminte social-culturale, sedii ale partidelor politice legal înregistrate, misiuni diplomatice, oficii consulare, reprezentanțe ale organizațiilor internaționale interguvernamentale acreditate în România, solicitantul retrocedării poate opta pentru:

a) restituirea numai a nudei proprietăți, caz în care imobilul respectiv își va păstra afecțiunea pe o perioadă de până la 5 ani de la data deciziei de retrocedare. În această perioadă proprietarul este scutit de plata impozitului pe proprietate și, totodată, va fi beneficiarul unei chirii în quantumul stabilit prin hotărâre a Guvernului. În acest interval plata cheltuielilor de întreținere aferente imobilului respectiv revine utilizatorilor;

b) acordarea de măsuri reparatorii prin echivalent, în condițiile Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989.

(7) O dată cu imobilele retrocedate în natură se restituie și acele bunuri mobile destinate, la data preluării, funcționării cultului, dacă acestea au fost preluate împreună cu imobilul respectiv și dacă acestea mai există la data depunerii cererii de retrocedare. Deținătorul actual al imobilului, la solicitarea și în prezența reprezentantului cultului religios care a depus cererea de retrocedare, va proceda la efectuarea inventarului bunurilor mobile existente în imobil, în termen de 30 de zile de la data depunerii cererii de retrocedare. În cazul nerespectării acestui termen se va urma procedura prevăzută la art. 42 alin. (2)-(4) din Legea nr. 10/2001.”

4. La articolul 2, alineatele (1), (4) și (6) vor avea următorul cuprins:

„**Art. 2 - (1)** În scopul verificării îndeplinirii condițiilor prevăzute la art. 1 se va constitui, prin hotărâre a Guvernului, în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, Comisia specială de retrocedare, care va fi formată din:

- a) un reprezentant din partea Ministerului Culturii și Cultelor;
- b) un reprezentant din partea Ministerului Justiției;
- c) un reprezentant din partea Ministerului Administrației Publice;
- d) un reprezentant din partea Ministerului Finanțelor Publice;
- e) un reprezentant din partea Secretariatului General al Guvernului.

(4) Secretariatul Comisiei speciale de retrocedare va fi asigurat de Ministerul Administrației Publice.

(6) Deciziile Comisiei speciale de retrocedare vor putea fi atacate cu contestație la instanța de contencios administrativ în a cărei rază teritorială este situat imobilul solicitat, în termen de 30 de zile de la comunicarea acestora. Hotărârea pronunțată de instanța de contencios administrativ este supusă căilor de atac potrivit Legii contenciosului administrativ nr. 29/1990."

5. La articolul 3, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

"Art. 3. - (1) Cererile de retrocedare se depun, prin centrul eparhial sau, după caz, centrul de cult, la Comisia specială de retrocedare."

6. Articolul 4 va avea următorul cuprins:

„Art. 4

(1) Dreptul de proprietate asupra imobilului solicitat se redobândește pe baza deciziei Comisiei speciale de retrocedare sau a hotărârii judecătorești rămase definitive, după caz.

(2) Dispozițiile legale privind protecția chiriașilor, persoane fizice, se aplică în mod corespunzător, fără a putea depăși termenul de 5 ani prevăzut la art. 5 alin. (2).

(3) Pentru imobilele preluate fără titlu, care au destinație de școli, spitale, grădinițe, centre de plasament, aziluri de bătrâni, se vor încheia contracte de închiriere, pe o durată de 5 ani de la data emiterii deciziei de retrocedare, între noii proprietari și utilizatorii acestora. În această perioadă proprietarul este scutit de plata impozitului pe proprietate, iar cheltuielile de întreținere aferente imobilului respectiv se vor suporta de utilizatori. Limitele maxime ale chiriei aferente acestor contracte se vor stabili prin hotărâre a Guvernului, pe categorii de utilizatori.

(4) Litigiile legate de eventualele îmbunătățiri aduse imobilelor care se retrocedează în condițiile prezentei ordonanțe de urgență de către foștii deținători vor fi soluționate între proprietari și chiriași, în condițiile legii.

(5) Despăgubirile bănești se vor acorda în condițiile stabilite la art. 38-40 din Legea nr. 10/2001.”

7. Articolul 5 va avea următorul cuprins:

„**Art. 5**

(1) Proprietarii care vor redobândi dreptul de proprietate asupra imobilelor în temeiul prezentei ordonanțe de urgență vor încheia cu deținătorii actuali ai acestor imobile un protocol de predare-preluare, în mod obligatoriu, în termen de 60 de zile de la data rămânerii definitive a deciziei Comisiei speciale de retrocedare, termen după care, dacă protocolul nu a fost semnat, se va încheia în prezența executorului judecătoresc un proces-verbal de constatare unilaterală a preluării imobilului.

(2) Proprietarii vor intra în posesia bunurilor imobile solicitate în termen de cel mult 5 ani de la redobândirea dreptului de proprietate, în cazul imobilelor prevăzute la art. 1 alin. (6) și la art. 4 alin. (2) și (3), în condițiile stabilite de protocolul prevăzut la alin. (1).”

8. După articolul 5 se introduce articolul 5¹ cu următorul cuprins:

„**Art. 5¹**

Pentru aplicarea unitară a prezentei ordonanțe de urgență Guvernul va emite norme metodologice în termen de 60 de zile de la data publicării legii de apro-bare a acesteia în Monitorul Oficial al României, Partea I.”

****

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

LEGE nr. 247 din 19 IULIE 2005

privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente*)

Textul actului publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 653 din 22 iulie 2005

(Extrase)

TITLUL II

Modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 94/2000 privind retrocedarea unor bunuri imobile care au aparținut cultelor religioase din România

Art. I. - Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 94/2000 privind retrocedarea unor bunuri imobile care au aparținut cultelor religioase din România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 308 din 4 iulie 2000, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 501/2002, cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 1 alineatele (1), (2), (6) și (7) se modifică și vor avea următorul cuprins:

"Art. 1. - (1) Imobilele care au aparținut cultelor religioase din România și au fost preluate în mod abuziv, cu sau fără titlu, de statul român, de organizațiile cooperatiste sau de orice alte persoane juridice în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, altele decât lăcașele de cult, aflate în proprietatea statului, a unei persoane juridice de drept public sau în patrimoniul unei persoane juridice din cele prevăzute la art. 1¹, se retrocedează foștilor proprietari, în condițiile prezentei ordonanțe de urgență.

(2) Sunt imobile, în sensul prezentei ordonanțe de urgență, construcțiile existente în natură, împreună cu terenurile aferente

lor, situate în intravilanul localităților, cu oricare dintre destinațiile avute la data preluării în mod abuziv, precum și terenurile aflate la data preluării abuzive în intravilanul localităților, nerestituite până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Adăugirile aduse construcțiilor se preiau cu plată, numai dacă acestea nu depășesc 50% din aria desfășurată actuală. În caz contrar, nu se va dispune retrocedarea, considerându-se imobil nou în raport cu cel preluat. Nu se includ în această categorie lucrările de reparații curente, capitale, consolidări, modificări ale compartimentării inițiale, îmbunătățiri funcționale și altele asemenea.

(6) În cazul în care imobilele retrocedate sunt afectate unor activități de interes public din învățământ sau sănătate, finanțate sau cofinanțate de la bugetul de stat sau de la bugetele locale, noul proprietar are obligația de a menține afecțiunile pe o perioadă de până la 5 ani de la data emiterii deciziei. În această perioadă noul proprietar va fi beneficiarul unei chirii în quantumul stabilit prin hotărâre a Guvernului. În acest interval plata cheltuielilor de întreținere aferente imobilului respectiv revine utilizatorilor.

(7) O dată cu imobilele retrocedate în natură se restituie și bunurile mobile, dacă acestea au fost preluate împreună cu imobilul respectiv și dacă acestea mai există la data depunerii cererii de retrocedare. Deținătorul actual al imobilului, la solicitarea și în prezența reprezentantului cultului religios care a depus cererea de retrocedare, va proceda la efectuarea inventarului bunurilor mobile existente în imobil, în termen de 30 de zile de la data depunerii cererii de retrocedare. În cazul nerespectării acestui termen se va urma procedura prevăzută la art. 46 alin. (2)-(4) din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, republicată."

2. La articolul 1, după alineatul (1) se introduce un nou alineat, alineatul (1¹), cu următorul cuprins:

"(1¹) Regimul juridic al imobilelor care au destinația de lăcaș de cult va fi reglementat prin lege specială."

3. La articolul 1, după alineatul (2) se introduc patru noi alineate, alineatele (2¹), (2²), (2³) și (2⁴), cu următorul cuprins:

"(2¹) În cazul în care terenul este ocupat parțial, persoana îndreptățită poate obține restituirea în natură a părții de teren rămase libere, pentru cea ocupată de construcții noi, pentru cea necesară în vederea bunei utilizări a acestora și pentru cea afectată unor amenajări de utilitate publică, măsurile reparatorii stabilindu-se în echivalent. În cazul în care terenul este ocupat în totalitate, pentru acesta se vor stabili măsuri reparatorii în echivalent. De asemenea, se retrocedează în natură terenurile pe care s-au ridicat construcții ușoare sau demontabile.

(2²) Valoarea terenurilor care nu pot fi retrocedate în natură se stabilește potrivit valorii de circulație la momentul emiterii deciziei, stabilită potrivit standardelor intenționale de evaluare.

(2³) Pentru situațiile prevăzute la alin. (2¹) în care nu se poate dispune retrocedarea în natură, se vor acorda măsuri reparatorii în echivalent potrivit legii speciale care va reglementa tipul și procedura de acordare a despăgubirilor.

(2⁴) În situația în care imobilul retrocedat prin decizia Comisiei speciale de retrocedare se află în domeniul public al statului sau al unei unități administrativ-teritoriale, acesta urmează a fi scos din domeniul public, potrivit dispozițiilor Legii nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, cu modificările și completările ulterioare, în termen de 30 de zile de la data rămânerii definitive a deciziei Comisiei speciale de retrocedare."

4. După articolul 1 se introduce un nou articol, articolul 1¹ cu următorul cuprins:

"Art. 1¹. - (1) Imobilele - terenuri și construcții - preluate în mod abuziv, indiferent de destinație, care sunt deținute la data intrării în vigoare a prezentei legi de o regie autonomă, o societate sau companie națională, o societate comercială la care statul sau o autoritate a administrației publice centrale sau locale este acționar ori asociat majoritar, vor fi restituite solicitantului, în natură, prin decizia organelor de conducere ale unității deținătoare. Cota de participare a statului sau a autorității

administrației publice centrale sau locale se va diminua în mod corespunzător cu valoarea imobilului retrocedat, procedându-se la reducerea capitalului social și la recalcularea patrimoniului.

(2) În situațiile prevăzute la alin. (1) Comisia specială de retrocedare va transmite cererea de retrocedare unității deținătoare, care are obligația de a o soluționa în termen de 60 de zile de la data completării dosarului.

(3) Prevederile alin. (2), (2¹), (2²) și (7) ale art. 1 se aplică în mod corespunzător.

(4) Pentru situațiile prevăzute la art. 1 alin. (2¹) în care nu se poate dispune retrocedarea în natură, se vor acorda măsurile reparatorii în echivalent prevăzute de legea specială sau compensarea cu alte bunuri sau servicii oferite în echivalent de către unitatea deținătoare prevăzută la alin. (1), cu acordul persoanei îndreptățite.

(5) Prevederile alin. (1) sunt aplicabile și în cazul în care statul sau o autoritate publică centrală sau locală acționar sau asociat minoritar al unității care deține imobilul, dacă valoarea acțiunilor sau părților sociale deținute este mai mare sau egală cu valoarea corespunzătoare a imobilului a cărui restituire în natură este cerută.

(6) Deciziile prevăzute la alin. (1) pot fi atacate la secția civilă a tribunalului în a cărei circumscripție teritorială se află sediul unității deținătoare, în termen de 30 de zile de la comunicarea acestora."

5. La articolul 2 alineatul (1), literele c) și e) se modifică și vor avea următorul cuprins:

"c) un reprezentant din partea Cancelariei Primului Ministru, respectiv președintele Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților, care va avea calitatea de președinte al comisiei;

e) un reprezentant din partea Secretariatului General al Guvernului - Departamentul pentru Relații Interetnice."

6. La articolul 2, alineatul (4) se modifică și va avea următorul cuprins:

"(4) Secretariatul Comisiei speciale de retrocedare va fi asigurat de Cancelaria Primului Ministru, prin Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților."

7. La articolul 2, după alineatul (4) se introduce un nou alineat, alineatul (4¹), cu următorul cuprins:

"(4¹) Membrii Comisiei speciale de retrocedare, precum și persoanele din cadrul Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților, care asigură secretariatul tehnic al acesteia, beneficiază de indemnizație de ședință reprezentând 50% din salariul de încadrare sau, după caz, din indemnizația lunară; într-o lună se poate acorda o singură indemnizație, indiferent de numărul ședințelor de lucru."

8. La articolul 2, alineatele (5) și (6) se modifică și vor avea următorul cuprins:

"(5) Comisia specială de retrocedare sau, după caz, unitatea deținătoare prevăzută la art. 1¹ va analiza documentația prezentată de solicitanți pentru fiecare imobil și va dispune, prin decizie motivată, retrocedarea imobilelor solicitate de cultele religioase, respingerea cererii de retrocedare, dacă se apreciază ca aceasta nu este întemeiată sau va propune acordarea măsurilor reparatorii în echivalent, în condițiile stabilite prin legea specială. În situația în care imobilul este înscris în Lista monumentelor istorice, în decizia de retrocedare se va menționa că proprietarul are drepturile și obligațiile prevăzute de lege.

(6) Deciziile Comisiei speciale de retrocedare vor putea fi atacate cu contestație la instanța de contencios administrativ în a cărei rază teritorială este situat imobilul solicitat, în termen de 30 de zile de la comunicarea acestora. Hotărârea pronunțată de instanța de contencios administrativ este supusă căilor de atac potrivit Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004."

9. La articolul 2, după alineatul (6) se introduc două noi alineate, alineatele (7) și (8), cu următorul cuprins:

"(7) Ministerele, prefecturile, primăriile, serviciile de cadastru și birourile de carte funciară, precum și celelalte instituții publice au obligația de a furniza, la cererea scrisă a Comisiei speciale de retrocedare și/sau a solicitantului retrocedării, în termen de 30 de zile, informații privind situația juridică a imobilelor care fac obiectul cererilor de restituire, în vederea fundamentării deciziilor.

(8) În cazul în care deținătorul bunului imobil solicitat nu este cunoscut, primăria în a cărei rază teritorială este situat imobilul solicitat, la cererea scrisă a Comisiei speciale de retrocedare, este obligată să identifice unitatea deținătoare și să comunice, în termen de 30 de zile, elementele de identificare a acesteia."

10. La articolul 3, după alineatul (2) se introduc trei noi alineate, alineatele (2¹), (2²) și (2³) cu următorul cuprins:

"(2¹) Pentru stabilirea dreptului de proprietate solicitantul poate depune începuturi de dovadă scrisă, declarații de martori autentificate, expertize extrajudiciare, precum și orice acte care, coroborate, întemeiază prezumția existenței dreptului de proprietate al acestuia asupra imobilului, la data preluării abuzive.

(2²) În absența unor probe contrare, existența și, după caz, întinderea dreptului de proprietate, se prezumă a fi cea recunoscută în actul normativ sau de autoritate prin care s-a dispus măsura preluării abuzive sau s-a pus în executare măsura preluării abuzive.

(2³) În aplicarea prevederilor alin. (2²) și în absența unor probe contrare, persoana individualizată în actul normativ sau de autoritate prin care s-a dispus sau, după caz, s-a pus în executare măsura preluării abuzive este presupusă că deține imobilul sub nume de proprietar."

11. La articolul 4, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

"Art. 4. - (1) Dreptul de proprietate asupra imobilului solicitat se redobândește pe baza deciziei Comisiei speciale de retrocedare, a unității deținătoare prevăzute la art. 1¹ sau a hotărârii judecătorești rămase definitive, după caz."

12. La articolul 4, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (2¹), cu următorul cuprins:

"(2¹) În cazul contractelor de locațiune care au ca obiect spații cu altă destinație decât aceea de locuință noul proprietar se va subroga în drepturile fostului locator, cu renegocierea clauzelor privind chiria, pe o perioadă de maximum 5 ani potrivit dispozițiilor cuprinse la art. 5 alin. (2), dacă aceste contracte au fost încheiate cu respectarea legii."

13. La articolul 4, alineatul (3) se abrogă.

14. La articolul 4, alineatul (4) se modifică și va avea următorul cuprins:

"(4) Litigiile legate de eventualele îmbunătățiri aduse imobilelor care se retrocedează în condițiile prezentei ordonanțe de urgență de către foștii deținători, precum și cele legate de aplicarea alin. (2¹) al art. 4, vor fi soluționate în condițiile legii."

15. La articolul 4, alineatul (5) se modifică și va avea următorul cuprins:

"(5) Măsurile reparatorii în echivalent se vor acorda potrivit legii speciale care va reglementa tipul și procedura de acordare a despăgubirilor."

16. După articolul 4, se introduc două noi articole, articolele 4¹ și 4², cu următorul cuprins:

"Art. 4¹. - (1) În cazul în care imobilele ce fac obiectul prezentei ordonanțe de urgență au fost înstrăinate legal după data de 22 decembrie 1989, titularii cererilor de retrocedare pot opta pentru acordarea măsurilor reparatorii în echivalent potrivit art. 4 alin. (5).

(2) Actele juridice de înstrăinare a imobilelor care fac obiectul prezentei ordonanțe de urgență sunt lovite de nulitate absolută dacă au fost încheiate cu încălcarea dispozițiilor imperative ale legilor în vigoare la data înstrăinării.

(3) În cazul acțiunilor formulate potrivit dispozițiilor cuprinse la alin. (2) procedura de retrocedare începută în temeiul prezentei ordonanțe de urgență este suspendată până la soluționarea acelor acțiuni prin hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă. Persoana îndreptățită va înștiința de îndată Comisia specială de retrocedare.

(4) Prevederile prezentei ordonanțe de urgență sunt aplicabile și în cazul acțiunilor în curs de judecată, persoana îndreptățită putând alege calea acestei ordonanțe de urgență, renunțând la judecarea cauzei sau solicitând suspendarea cauzei.

Art. 4². - (1) Sub sancțiunea nulității absolute, până la soluționarea procedurilor administrative și, după caz, judiciare, prevăzute de prezenta ordonanță de urgență, este interzisă înstrăinarea, schimbarea destinației, ipotecarea sau grevarea sub orice formă a imobilelor pentru care au fost depuse cereri de retrocedare în condițiile prezentei ordonanțe de urgență.

(2) Solicitanților le revine obligația de a înștiința în scris deținătorul actual despre existența cererilor de retrocedare depuse în condițiile prezentei ordonanțe de urgență."

17. La articolul 5, alineatele (1) și (2) se modifică și vor avea următorul cuprins:

"Art. 5. - (1) Proprietarii care vor redobândi dreptul de proprietate asupra imobilelor în temeiul prezentei ordonanțe de urgență vor încheia cu deținătorii actuali ai acestor imobile un protocol de predare-preluare, în mod obligatoriu, în termen de 60 de zile de la data rămânerii definitive a deciziei Comisiei speciale de retrocedare sau, după caz, a unității deținătoare prevăzute la art. 1¹, termen după care, dacă protocolul nu a fost semnat, se va încheia în prezența executorului judecătoresc un proces-verbal de constatare unilaterală a preluării imobilului.

(2) Proprietarii vor intra în posesia bunurilor imobile solicitate în termen de cel mult 5 ani de la redobândirea dreptului de proprietate, în cazul imobilelor prevăzute la art. 1 alin. (6) și la art. 4 alin. (2) și (2¹)."

18. Articolul 5¹ se renumerează și va deveni articolul 5⁴.

19. După articolul 5 se introduc trei noi articole, articolele 5¹, 5² și 5³, cu următorul cuprins:

"Art. 5¹. - (1) Nerespectarea obligațiilor prevăzute de prezenta ordonanță de urgență atrage răspunderea contravențională a instituției sau, după caz, a conducătorului instituției căreia îi incumbă respectarea acestor obligații.

(2) Constituie contravenții următoarele fapte:

a) nerespectarea obligației prevăzute la art. 1 alin. (2⁴);

b) nerespectarea obligației prevăzute la art. 1 alin. (7);

c) nerespectarea obligației prevăzute la art. 1¹ alin. (2) de către unitatea deținătoare;

d) necomunicarea sau comunicarea în mod eronat a informațiilor solicitate potrivit art. 2 alin. (7) și (8);

e) nerespectarea obligației prevăzute la art. 5 alin. (1);

f) încălcarea interdicției de înstrăinare prevăzute la art. 4² alin. (1).

(3) Faptele prevăzute la alin. (2) lit. a)-e) se sancționează cu amendă de la 5.000.000 lei la 50.000.000 lei.

(4) Fapta prevăzută la alin. (2) lit. f) se sancționează cu amendă de la 100.000.000 lei la 1.000.000.000 lei.

(5) Neîncheierea de către deținătorul actual a protocolului de predare-preluare, potrivit art. 5 alin. (1), atrage obligația acestuia de a plăti noului proprietar o sumă, calculată pe zi de întârziere, reprezentând contravaloarea lipsei de folosință a imobilului.

Art. 5². - (1) Constatarea contravențiilor prevăzute la art. 5¹ alin. (2) și aplicarea sancțiunilor în ceea ce privește ministerele, prefecturile, unitățile deținătoare prevăzute la art. 1¹ se fac de către Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților, prin corpul de control al acesteia.

(2) În cazul autorităților administrației publice locale situate pe raza teritorială a județului, respectiv a municipiului București constatarea contravențiilor revine prefectului județului, respectiv Prefectului municipiului București, iar aplicarea sancțiunilor revine Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților.

(3) Activitatea prefectului județului, respectiv a municipiului București, prevăzută la alin. (2) este supusă controlului Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților, prin corpul de control al acesteia. În măsura în care acesta constată neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a acestor obligații va propune ministrului administrației și internelor măsurile corespunzătoare.

Art. 5³. - Dispozițiile art. 5¹ și art. 5² se vor completa cu prevederile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare."

Art. II. - Termenul de depunere a cererilor de retrocedare a imobilelor aparținând cultelor religioase, prevăzut la art. 1 alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 94/2000, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 501/2002, cu modificările ulterioare, este de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Art. III. - Prin derogare de la dreptul comun, indiferent de cauza de nulitate, dreptul la acțiune prevăzut la art. 4¹ alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 94/2000, aprobată cu modificări și completări, prin Legea nr. 501/2002, cu modificările

și completările ulterioare, se prescrie în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Art. IV. - (1) Cererile de retrocedare având ca obiect terenuri situate în extravilanul localităților la data preluării abuzive, precum și construcții de orice fel, situate în extravilanul localităților, aparținând exploatațiilor agricole și care au fost trecute în proprietatea statului, construcții de pe terenurile forestiere, care au făcut parte din exploatarea forestieră la data trecerii în proprietatea statului, se vor înainta de către Comisia specială de retrocedare, în vederea soluționării, în termen de 60 de zile, comisiilor comunale orășenești și municipale constituite potrivit Legii fondului funciar nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și Legii nr. 1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere, solicitate potrivit prevederilor Legii fondului funciar nr. 18/1991 și ale Legii nr. 169/1997, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Termenul de 60 de zile prevăzut la alin. (1), curge de la data la care Comisia specială de retrocedare primește situația juridică din care reiese că imobilul respectiv era sau este situat în extravilan.

Art. V. - Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 94/2000 privind retrocedarea unor bunuri imobile care au aparținut cultelor religioase din România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 308 din 4 iulie 2000, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 501/2002, cu modificările și completările ulterioare, inclusiv cu modificările și completările aduse prin prezenta lege, va fi republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, dându-se textelor o nouă numerotare.

Art. VI. - Pe data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă art. VI alin. (1)-(4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 184/2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 929 din 18 decembrie 2002, aprobată cu modificări prin Legea nr. 48/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 262 din 25 martie 2004.

*****

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

LEGE nr. 48 din 16 ianuarie 2002 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sanționarea tuturor formelor de discriminare

Textul actului publicat în Monitorul Oficial cu nr. 69

din data de 31 ianuarie 2002

Articol unic - Se aprobă Ordonanța Guvernului nr. 137 din 31 august 2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, adoptată în temeiul art. 1 lit. S pct. 2 din Legea nr. 125/2000 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe și publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 431 din 2 septembrie 2000, cu următoarele modificări și completări:

1. Articolul 1 va avea următorul cuprins:

Art. 1

(1) În România, stat de drept, democratic și social, demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane reprezintă valori supreme și sunt garantate lege.

(2) Principiul egalității între cetățeni, al excluderii privilegiilor și discriminării sunt garantate în special în exercitarea următoarelor drepturi:

a) dreptul la un tratament egal în fața instanțelor judecătorești și a oricărui alt organ jurisdicțional;

b) dreptul la securitatea persoanei și la obținerea protecției statului împotriva violențelor sau maltratărilor din partea oricărui individ, grup sau instituție;

c) drepturile politice, și anume drepturile electorale, dreptul de a participa la viața publică și de a avea acces la funcții și demnități publice;

d) drepturile civile, în special:

- (i) dreptul la libera circulație și la alegerea reședinței;
- (ii) dreptul de a părăsi țara și de a se întoarce în țară;
- (iii) dreptul de a obține și de a renunța la cetățenia română;
- (iv) dreptul de a se căsători și de a-și alege partenerul;
- (v) dreptul de proprietate;
- (vi) dreptul la moștenire;
- (vii) dreptul la libertatea de gândire, conștiință și religie;
- (viii) dreptul la libertatea de opinie și de exprimare;
- (ix) dreptul la libertatea de întrunire și de asociere;
- (x) dreptul de petiționare;

e) drepturile economice, sociale și culturale, în special:

(i) dreptul la muncă, la libera alegere a ocupației, la condiții de muncă echitabile și satisfăcătoare, la protecția împotriva șomajului, la un salariu egal pentru muncă egală, la o remunerație echitabilă și satisfăcătoare;

(ii) dreptul de a înființa sindicate și de a se afilia unor sindicate;

(iii) dreptul la locuință;

(iv) dreptul la sănătate, la îngrijire medicală, la securitate socială și la servicii sociale;

(v) dreptul la educație și la pregătire profesională;

(vi) dreptul de a lua parte, în condiții de egalitate, la activități culturale și sportive;

f) dreptul de acces la toate locurile și serviciile destinate folosinței publice.

(3) Exercițarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile.

(4) Orice persoană fizică sau juridică are obligația să respecte principiile enunțate la alin. (2)."

2. Alineatul (3) al articolului 2 se abrogă.

3. La articolul 2 alineatul (5), literele a) și b) vor avea următorul cuprins:

„a) instituirea unor măsuri speciale, în vederea protecției persoanelor aflate în minoritate, atunci când acestea nu se bucură de egalitatea șanselor;

b) sancționarea comportamentului discriminatoriu prevăzut în dispozițiile alin. (2).”

4. La articolul 3, literele a) și b) vor avea următorul cuprins:

„a) condițiile de încadrare în muncă, criteriile și condițiile de recrutare, selectare și promovare, accesul la toate formele și nivelurile de orientare, formare și perfecționare profesională;

b) protecția și securitatea socială;”

5. La articolul 3, după litera f) se introduce litera g) cu următorul cuprins:

„g) alte domenii ale vieții sociale.”

6. Articolul 4 va avea următorul cuprins:

„Art. 4 - În înțelesul prezentei ordonanțe, categorie defavorizată este acea categorie de persoane care fie se află pe o poziție de inegalitate în raport cu majoritatea cetățenilor din cauza originii sociale ori a unui handicap, fie se confruntă cu un comportament de respingere și marginalizare generat de cauze specifice, cum ar fi o boală cronică necontagioasă ori infectarea HIV, statutul de refugiat sau azilant.”

7. Articolul 5 va avea următorul cuprins:

„Art. 5. - Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, condiționarea participării la o activitate economică a unei persoane ori a alegerii sau exercitării libere a unei profesii de apartenența sa la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială, respectiv de convingerile, de sexul sau

orientarea sexuală, de vârstă sau de apartenență sa la o categorie defavorizată."

· **8. La articolul 6, partea introductivă și litera c) vor avea următorul cuprins:**

„**Art. 6** - Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, discriminarea unei persoane pentru motivul că aparține unei anumite rase, naționalități, etnii, religii, categorii sociale sau unei categorii defavorizate, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a acesteia, într-un raport de muncă și protecție socială, cu excepția cazurilor prevăzute de lege, manifestată în următoarele domenii:

c) acordarea altor drepturi sociale decât cele reprezentând salariul;”

9. Articolul 7 va avea următorul cuprins:

„**Art. 7 - (1)** Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, refuzul unei persoane fizice sau juridice de a angaja în muncă o persoană pentru motivul că aceasta aparține unei anumite rase, naționalități, etnii, religii, categorii sociale sau unei categorii defavorizate ori din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a acesteia, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

(2) Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, condiționarea ocupării unui post prin anunț sau concurs, lansat de angajator ori de reprezentantul acestuia, de apartenența la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, de vârstă, de sexul sau orientarea sexuală, respectiv de convingerile candidaților, cu excepția situației prevăzute la art. 2 alin. (4).

(3) Persoanele fizice și juridice cu atribuții în medierea și repartizarea în muncă vor aplica un tratament egal tuturor celor aflați în căutarea unui loc de muncă, vor asigura tuturor persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă accesul liber și egal la consultarea cererii și ofertei de pe piața muncii, la consultanța cu privire la posibilitățile de ocupare a unui loc de muncă și de obținere a unei calificări și vor refuza sprijinirea

cererilor discriminatorii ale angajaților. Angajatorii vor asigura confidențialitatea datelor privitoare la rasa, naționalitatea, etnia, religia, sexul, orientarea sexuală sau a altor date cu caracter privat care privesc persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă.”

10. Articolul 8 va avea următorul cuprins:

„**Art. 8** - Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, discriminarea angajaților de către angajatori, în raport cu prestațiile sociale acordate, din cauza apartenenței angajaților la o anumită rasă, naționalitate, origine etnică, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori pe baza vârstei, sexului, orientării sexuale sau convingerilor promovate de ei.”

11. Articolul 10 va avea următorul cuprins:

„**Art. 10** - Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, discriminarea unei persoane fizice, a unui grup de persoane din cauza apartenenței acestora ori a persoanelor care administrează persoana juridică la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză prin:

a) refuzarea acordării serviciilor publice administrative și juridice;

b) refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile de sănătate publică - alegerea medicului de familie, asistență medicală, asigurările de sănătate, serviciile de urgență sau alte servicii de sănătate;

c) refuzul de a vinde sau de a închiria un teren sau imobil cu destinație de locuință;

d) refuzul de a acorda un credit bancar sau de a încheia orice alt tip de contract;

e) refuzarea accesului unei persoane sau a unui grup de persoane la serviciile oferite de teatre, cinematografe, biblioteci, muzee și expoziții;

f) refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile oferite de magazine, hoteluri, restaurante, baruri, discoteci sau de orice alți prestatori de servicii, indiferent dacă sunt în proprietate privată sau publică;

g) refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile oferite de companiile de transport în comun - prin avion, vapor, tren, metrou, autobuz, troleibuz, tramvai, taxi sau prin alte mijloace;

h) refuzarea acordării pentru o persoană sau un grup de persoane a unor drepturi sau facilități.”

12. Articolele 11-14 se abrogă.

13. La articolul 15, alineatele (1), (3), (4) și (6) vor avea următorul cuprins:

„**Art. 15 - (1)** Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la sistemul de educație de stat sau privat, la orice formă, grad și nivel, din cauza apartenenței acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză.

(3) Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, solicitarea unor declarații doveditoare a apartenenței acelei persoane sau acelui grup la o anumită etnie, care să condiționeze accesul unei persoane sau unui grup de persoane la educație în limba maternă. Excepție face situația în care în învățământul liceal și universitar candidații concurează pe locuri special acordate pentru o anumită minoritate și se impune dovedirea, printr-un act din partea unei organizații legal constituite a minorității respective, a apartenenței la această minoritate.

(4) Prevederile alin. (1)-(3) nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului unității ori instituției de învățământ de a refuza înscrierea sau admiterea unei persoane ale cărei cunoștințe ori rezultate anterioare nu corespund standardelor sau condițiilor de înscriere cerute pentru accesul în instituția respectivă, atât timp cât refuzul nu este determinat de apartenența persoanei în cauză la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a acesteia.

(6) Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, orice îngrădiri pe criterii de apartenență la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată în procesul de înființare și de acreditare a instituțiilor de învățământ înființate în cadrul legislativ în vigoare.”

14. La articolul 16, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, orice comportament constând în determinarea părăsirii domiciliului, în deportare sau în îngreunarea condițiilor de viață și de trai cu scopul de a se ajunge la renunțarea la domiciliul tradițional al unei persoane sau al unui grup de persoane aparținând unei anumite rase, naționalități, etniei sau religii, respectiv al unei comunități, fără acordul acestora. Constituie o încălcare a prevederilor prezentei ordonanțe atât obligarea unui grup de persoane aflate în minoritate de a părăsi localitatea, aria sau zonele în care locuiește, cât și obligarea unui grup de persoane aparținând majorității de a se stabili în localități, arii sau zone locuite de o populație aparținând minorităților naționale.”

15. Articolul 17 va avea următorul cuprins:

„Art. 17 - (1) Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, orice comportament care are ca scop mutarea sau alungarea unei persoane sau unui grup de persoane dintr-un cartier sau dintr-un imobil din cauza apartenenței acestuia la o

anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză.

(2) Prevederea alin. (1) nu poate fi interpretată în sensul restrângerii dreptului autorităților de punere în aplicare a planurilor de sistematizare și amenajare a teritoriului, atât timp cât mutarea se face în condițiile legii, iar măsura luată nu este determinată de apartenența persoanei sau a grupului de persoane în cauză la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a acestora.”

16. Articolul 18 va avea următorul cuprins:

„**Art. 18** - Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, interzicerea accesului unei persoane sau al unui grup de persoane în locurile publice din cauza apartenenței acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la oricare altă categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză.”

17. Articolul 19 va avea următorul cuprins:

„**Art. 19** - Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.”

18. La articolul 20, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„**Art. 20** – (1) Contravențiunile prevăzute la art. 5-8, art. 10, art. 15 alin. (1)-(3) și alin. (6), art. 16, art. 17 alin. (1), art. 18 și 19 se sancționează cu amendă între 1.000.000 lei și 10.000.000 lei, dacă discriminarea vizează o persoană fizică, respectiv cu amendă între 2.000.000 lei și 20.000.000 lei, dacă discriminarea vizează un grup de persoane.”

*****

GUVERNUL ROMÂNIEI **ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 31 din 13 martie 2002**

privind interzicerea organizațiilor și simbolurilor cu caracter fascist, rasist sau xenofob și a promovării cultului persoanelor vinovate de săvârșirea unor infracțiuni contra păcii și omenirii

Textul actului publicat în Monitorul Oficial cu numărul 214
din data de 28 martie 2002

CAPITOLUL I: Dispoziții generale

Art. 1 - Pentru prevenirea și combaterea incitării la ură națională, rasială sau religioasă, la discriminare și la săvârșirea de infracțiuni contra păcii și omenirii, prezenta ordonanță de urgență reglementează interzicerea organizațiilor și simbolurilor cu caracter fascist, rasist sau xenofob și a promovării cultului persoanelor vinovate de săvârșirea unor infracțiuni contra păcii și omenirii.

Art.2 - În sensul prezentei ordonanțe de urgență:

a) prin organizație cu caracter fascist, rasist sau xenofob se înțelege orice grup format din trei sau mai multe persoane, care își desfășoară activitatea temporar sau permanent, în scopul promovării ideilor, concepțiilor sau doctrinelor fasciste, rasiste sau xenofobe, precum ura și violența pe motive etnice, rasiale sau

religioase, superioritatea unor rase și inferioritatea altora, antisemitismul, incitarea la xenofobie, recurgerea la violență pentru schimbarea ordinii constituționale sau a instituțiilor democratice, naționalismul extremist. În această categorie pot fi incluse organizațiile cu sau fără personalitate juridică, partidele și mișcările politice, asociațiile și fundațiile, societățile comerciale, precum și orice alte persoane juridice care îndeplinesc cerințele prevăzute la prezenta literă;

b) prin simboluri fasciste, rasiste sau xenofobe se înțelege drapelurile, emblemele, insignele, uniforme, sloganurile, formulele de salut, precum și orice alte asemenea însemne, care promovează ideile, concepțiile sau doctrinele prevăzute la lit a);

c) prin persoană vinovată de săvârșirea unor infracțiuni contra păcii și omenirii se înțelege orice persoană condamnată definitiv de o instanță judecătorească română sau străină pentru una sau mai multe infracțiuni contra păcii și omenirii, precum și orice persoană condamnată de o instanță penală internațională pentru crime de război sau crime contra umanității.

CAPITOLUL II: Infracțiuni și contravenții

Art. 3 (1) - Constituirea unei organizații cu caracter fascist, rasist sau xenofob se pedepsește cu închisoare de la 5 la 15 ani și interzicerea unor drepturi.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează și aderarea la o organizație cu caracter fascist, rasist sau xenofob, precum și sprijinirea sub orice formă a unei organizații având acest caracter.

(3) Tentativa se pedepsește.

Art. 4 (1) - Răspândirea, vânzarea sau confecționarea de simboluri fasciste, rasiste ori xenofobe, precum și deținerea, în vederea răspândirii, a unor astfel de simboluri se pedepsesc cu închisoare de la 6 luni la 5 ani și interzicerea unor drepturi.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează și utilizarea în public a simbolurilor fasciste, rasiste sau xenofobe.

(3) Nu constituie infracțiune fapta prevăzută la alin. (1) sau (2), dacă este săvârșită în interesul artei sau științei, cercetării ori educației.

Art. 5 - Promovarea cultului persoanelor vinovate de săvârșirea unei infracțiuni contra păcii și omenirii sau promovarea ideologiei fasciste, rasiste ori xenofobe, prin propagandă, săvârșită prin orice mijloace, în public, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani și interzicerea unor drepturi.

Art. 6 - Contestarea sau negarea în public a Holocaustului ori a efectelor acestuia se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani și interzicerea unor drepturi.

Art. 7 - În cazul infracțiunilor prevăzute la art. 3-6 urmărirea penală se efectuează, în mod obligatoriu, de către procuror.

Art. 8 (1) - Constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 25.000.000 lei la 250.000.000 lei:

a) Răspândirea, vânzarea sau confecționarea de simboluri fasciste, rasiste ori xenofobe, precum și deținerea, în vederea răspândirii, a unor astfel de simboluri de către o persoană juridică;

b) Utilizarea în public a simbolurilor fasciste, rasiste sau xenofobe de către o persoană juridică;

c) Promovarea cultului persoanelor vinovate de săvârșirea unor infracțiuni contra păcii și omenirii sau promovarea ideologiei fasciste, rasiste ori xenofobe, prin propagandă, săvârșită prin orice mijloace, în public, de către o persoană juridică.

(2) Nu constituie contravenție fapta prevăzută la alin. (1) lit. a) sau b), dacă este săvârșită în interesul artei sau științei, cercetării ori educației.

(3) Constatarea contravenției și aplicarea sancțiunii se fac de către personalul împuternicit în acest scop de către ministrul culturii și cultelor, precum și de către personalul special abilitat din cadrul Ministerului de Interne.

(4) Dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor sunt aplicabile, cu excepția art. 28 și 29.

CAPITOLUL III: Dizolvarea persoanei juridice

Art. 9 (1) - Pot fi dizolvate prin hotărâre judecătorească persoanele juridice care desfășoară una sau mai multe dintre următoarele activități:

a) activități specifice organizației cu caracter fascist, rasist sau xenofob în sensul art. 2 lit. a);

b) răspândirea, vânzarea sau confecționarea de simboluri fasciste, rasiste ori xenofobe sau deținerea, în vederea răspândirii, a unor astfel de simboluri ori utilizarea lor în public;

c) promovarea cultului persoanelor vinovate de săvârșirea unor infracțiuni contra păcii și omenirii sau promovarea ideologiei fasciste, rasiste ori xenofobe, prin propagandă săvârșită prin orice mijloace, în public.

(2) Cererea de dizolvare poate fi introdusă de Ministerul Public din oficiu sau la solicitarea oricărei persoane interesate.

(3) Competența de a judeca în primă instanță cererea de dizolvare aparține tribunalului în a cărui circumscripție se află sediul persoanei juridice.

(4) Hotărârea tribunalului este supusă căilor de atac în condițiile Codului de procedură civilă.

Art. 10 - Dispozițiile referitoare la dizolvare nu se aplică persoanelor juridice care desfășoară activitățile prevăzute la art. 9 alin. (1) lit. b) în interesul artei sau științei, cercetării ori educației.

Art. 11 - Dispozițiile art. 9 se completează, după caz, cu dispozițiile Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ale Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații și ale Legii partidelor politice nr. 27/1996, cu modificările ulterioare.

CAPITOLUL IV: Obligațiile autorităților administrației publice

Art. 12 - Se interzice ridicarea sau menținerea în locuri publice, cu excepția muzeelor, a unor statui, grupuri statuare, plăci comemorative referitoare la persoanele vinovate de săvârșirea unor infracțiuni contra păcii și omenirii.

Art. 13 (1) Se interzice acordarea numelor persoanelor vinovate de săvârșirea unor infracțiuni contra păcii și omenirii unor străzi, bulevarde, scuaruri, piețe, parcuri sau altor locuri publice.

(2) Se interzice, de asemenea, acordarea numelor persoanelor vinovate de săvârșirea unor infracțiuni contra păcii și omenirii unor organizații, cu sau fără personalitate juridică.

****

GUVERNUL ROMÂNIEI

ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 36 din 21 martie 2002 privind reglementarea dreptului de proprietate al Federației Comunităților Evreiești din România asupra lăcașurilor de cult, cimitirelor și altor bunuri destinate activităților cultului mozaic

Textul actului publicat în Monitorul Oficial, Partea I, numărul 223 din data de
3 aprilie 2002

CAPITOLUL I: Dispoziții generale

Art. 1 - Prezenta ordonanță de urgență reglementează regimul juridic al dreptului de proprietate al Federației Comunităților Evreiești din România asupra lăcașurilor de cult, cimitirelor confesionale, băilor rituale, abatoarelor rituale, precum și obiectelor de cult care se află efectiv în patrimoniul acesteia.

Art 2 - În sensul prezentei ordonanțe de urgență, următorii termeni reprezintă:

a) lăcașul de cult - templul, sinagoga, casa de rugăciuni sau orice altă construcție destinată officierilor religioase ale cultului mozaic;

b) cimitirul confesional - spațiul destinat înhumării între hotarele primite la înființarea lui, chiar dacă monumentele funerare inițiale nu mai sunt la locul lor și indiferent de vechimea lui sau de faptul de a fi sau nu deschis unor noi înhumări;

c) ritualul - ceremonialul religios, cu implicații folclorice,

desfășurat conform normelor și regulilor proprii fiecărei religii ori confesiuni religioase în momentele importante din viața unei comunități religioase;

d) baia rituală - orice construcție care este destinată efectuării spălărilor rituale;

e) abatorul ritual - orice construcție care este destinată sacrificării rituale a animalelor și păsărilor;

f) obiectele de cult - orice obiect sacru utilizat în practicarea ritualului în ceremoniile religioase.

CAPITOLUL II: Regimul juridic al proprietății asupra bunurilor aparținând cultului mozaic

Art.3 (1) Dreptul de proprietate asupra bunurilor prevăzute la art. 2 se dobândește prin:

a) lege;

b) accesiune imobiliară naturală sau, după caz, artificială;

c) contract;

d) alte moduri prevăzute de lege.

(2) Dreptul de proprietate asupra bunurilor prevăzute la art. 2 încetează dacă bunul a pierit ori proprietatea asupra bunului respectiv s-a transmis în condițiile prevăzute de prezenta ordonanță de urgență.

Art.4 - Bunurile prevăzute la art. 2, situate pe teritoriul României, aflate în proprietatea Federației Comunităților Evreiești din România, pot face obiectul circuitului civil în condițiile stabilite prin prezenta ordonanță de urgență.

Art.5 - Bunurile prevăzute la art. 2 sunt bunuri comunitar-religioase cu caracter sacru; acestea pot fi vândute, concesionate sau închiriate, conform dispozițiilor legale, numai cu avizul reprezentanților cultului mozaic și în condițiile respectării normelor și regulilor proprii acestei religii, sub sancțiunea nulității absolute.

Art. 6 (1) Bunurile prevăzute la art. 2 pot fi grevate de servituți de utilitate publică, instituite potrivit legii, cu avizul reprezentanților cultului mozaic.

(2) În condițiile legii, în vederea protejării bunurilor

prevăzute la art. 2 se poate proceda la strămutarea acestora, cu avizul prevăzut la alin. (1).

Art. 7 - Bunurile prevăzute la art. 2, situate pe teritoriul României, care au o valoare semnificativă pentru istoria, cultura și civilizația națională și universală, fac parte integrantă din patrimoniul cultural național, fiindu-le conferit regimul de monument istoric sau, după caz, de bunuri aparținând patrimoniului cultural național mobil, în condițiile legii.

Art. 8 - Procedura de clasare, activitățile și măsurile de conservare și protejare a bunurilor prevăzute la art. 7 se realizează în condițiile legii.

Art. 9 (1) Ridicarea, restaurarea și repararea lăcașurilor de cult, a băilor și a abatoarelor rituale, precum și a altor imobile destinate activității cultului mozaic se realizează numai cu avizul reprezentanților acestui cult și cu respectarea tradițiilor și regulilor proprii acestei religii și a dispozițiilor legale.

(2) Prin derogare de la prevederile art. 6 alin. (1) din Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare, autorizația de construire pentru cazurile prevăzute la alin. (1) se emite în cel mult 10 zile de la data înregistrării cererii.

(3) Persoanele juridice de drept public sau privat cărora le este solicitat avizul în vederea eliberării autorizației pentru realizarea lucrărilor de construcții, prevăzută la alin. (2), au obligația de a emite avizul respectiv în termen de cel mult 5 zile de la data înregistrării cererii.

CAPITOLUL III: Sancțiuni

Art. 10 - Încălcarea dispozițiilor prezentei ordonanțe de urgență atrage răspunderea civilă, administrativă, materială, disciplinară, contravențională sau penală, după caz.

Art. 11 Distrugerea parțială sau totală, degradarea ori aducerea în stare de nefolosință, precum și profanarea imobilelor prevăzute la art. 2 constituie infracțiuni și se sancționează potrivit art. 217, 218, 219 și, respectiv, 319 din Codul penal.

Art. 12 (1) Constituie contravenție următoarele fapte:

a) folosirea bunurilor prevăzute la art. 2 în alt scop decât acela pentru care au fost destinate în momentul realizării și sfințirii lor;

b) efectuarea de lucrări agricole sau a unor acte sau fapte de comerț în interiorul lăcașurilor de cult, cimitirelor, băilor și abatoarelor rituale, fără avizul reprezentanților cultului mozaic;

c) ridicarea, restaurarea, repararea și împrejmuirea lăcașurilor de cult și a celorlalte imobile destinate activităților cultului mozaic, fără avizul reprezentanților acestui cult religios.

(2) Contravențiile prevăzute la alin. (1) lit. a) și b) se sancționează cu amendă de la 20.000.000 lei la 250.000.000 lei.

(3) Contravențiile prevăzute la alin. (1) lit. c) se sancționează cu amendă de la 25.000.000 lei la 50.000.000 lei.

Art. 13 Contravențiile prevăzute la art. 12 se constată și sancțiunile se aplică de inspectorii din cadrul direcțiilor pentru cultură, culte și patrimoniu cultural național județene, respectiv a municipiului București, împuterniciți prin ordin al ministrului culturii și cultelor.

Art. 14 Dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor se aplică în mod corespunzător și contravențiilor prevăzute în prezenta ordonanță de urgență.

*****

PARLAMENTUL ROMÂNIEI**LEGE Nr. 142 din 27 iulie 1999 privind sprijinul statului
pentru salarizarea clerului**

Textul actului publicat în Monitorul Oficial , Partea I, nr 361
din data de 29 iulie 1999

Art. 1 (1) Statul român sprijină cultele religioase, recunoscute potrivit legii, pentru salarizarea clerului de la bugetul de stat, la cererea acestora.

(2) Personalul clerical care beneficiază de prevederile prezentei legi își păstrează statutul de angajat al cultului religios recunoscut.

(3) Numărul posturilor personalului clerical pentru care statul sprijină salarizarea prin alocarea unui fond de la bugetul de stat, pentru fiecare cult religios, se aprobă anual de Secretariatul de Stat pentru Culte, pe baza propunerilor conducerii cultelor religioase recunoscute, ținând seama de numărul de adepți ai fiecărui cult, precum și de fondul alocat în acest scop.

Art. 2 (1) Salarizarea de la bugetul de stat a personalului clerical care își desfășoară activitatea în țară, în cadrul cultelor religioase din România, recunoscute potrivit legii, se stabilește după cum urmează:

a) personalul din conducerea cultelor religioase, asimilat celui încadrat pe funcții de demnitate publică, beneficiază de o indemnizație lunară, stabilită pe baza coeficientului de multiplicare și a valorii de referință sectorială, prevăzute în anexa nr. 1A. Indemnizația lunară este unica formă de remunerare pentru personalul respectiv și reprezintă baza de calcul pentru stabilirea drepturilor și obligațiilor, care se determină în raport cu venitul salarial;

b) personalul din conducerea cultelor religioase, altul decât cel prevăzut la lit. a), beneficiază de salariul de bază lunar, stabilit pe baza coeficientului de multiplicare și a valorii de referință sectorială, prevăzute în anexa nr. 1B;

c) personalul clerical care își desfășoară activitatea în unitățile de cult beneficiază de salariile de bază lunare stabilite pe baza coeficientului de multiplicare și a valorii de referință sectorială, prevăzute în anexa nr. 2.

(2) Indemnizațiile și salariile de bază lunare, calculate potrivit alin. (1), sunt în sumă brută și sunt impozabile, potrivit legii.

Art. 3 Criteriile de stabilire a salariilor de bază între limite și condițiile de ocupare a gradelor profesionale ale personalului clerical prevăzut la art. 2 alin. (1) lit. c) se aprobă de către Secretariatul de Stat pentru Culte, la propunerea conducerii cultelor religioase.

Art. 4 De la bugetul de stat se asigură, prin bugetul Secretariatului de Stat pentru Culte, numai drepturile stabilite în condițiile prevederilor art. 2, inclusiv contribuția la asigurările sociale de stat, la asigurările sociale de sănătate și, respectiv, la Fondul pentru plata ajutorului de șomaj.

Art. 5 (1) Începând cu data intrării în vigoare a prezentei legi, pentru sprijinirea așezămintelor Bisericii Ortodoxe Române din afara granițelor, în vederea menținerii identității lor culturale, lingvistice și religioase, se alocă de la bugetul de stat, pentru personalul clerical de cetățenie română, o sumă reprezentând echivalentul în lei al drepturilor în valută, stabilite în quantum net, prin asimilare, prevăzută prin hotărâre a Guvernului, cu funcțiile pe care este încadrat personalul român trimis în misiune permanentă în străinătate la misiunile diplomatice, oficiile consulare și la alte reprezentanțe ale României în străinătate.

(2) Fondul de la bugetul de stat, aferent sumelor prevăzute la alin. (1), inclusiv fondurile pentru plata contribuției la asigurările sociale de stat, la asigurările sociale de sănătate și, respectiv, la Fondul pentru plata ajutorului de șomaj, se asigură prin bugetul Secretariatului de Stat pentru Culte pentru un număr de 52 de posturi.

Art. 6 Începând cu data intrării în vigoare a prezentei legi personalul clerical prevăzut la art. 2 și 5 nu mai beneficiază de alte contribuții de la bugetul de stat, acordate în baza Ordonanței Guvernului nr. 4/1993 privind acordarea de contribuții de la bugetul de stat pentru completarea salarizării personalului unităților de cult din țară și a personalului deservent al cultului ortodox care își desfășoară activitatea în străinătate, aprobată prin Legea nr. 88/1994, cu modificările ulterioare, și a Ordonanței Guvernului nr. 38/1994 privind stabilirea unor forme de sprijin financiar pentru unitățile de cult cu venituri mici sau fără venituri și acordarea de indemnizații unor ierarhi și cadre din conducerea cultelor, aprobată prin Legea nr. 130/1994, cu modificările ulterioare.

Art. 7 Personalul clerical încadrat în unitățile bugetare nu beneficiază de prevederile prezentei legi, acesta fiind salarizat în conformitate cu dispozițiile legale care reglementează salarizarea personalului încadrat în aceste unități.

Art. 8 Drepturile stabilite potrivit dispozițiilor legale în vigoare se acordă în continuare personalului angajat în cadrul cultelor religioase din România, potrivit legii, pentru care nu sunt aplicabile prevederile prezentei legi.

Art. 9 Modul de utilizare a fondurilor alocate de la bugetul de stat, potrivit prezentei legi, este supus controlului Secretariatului de Stat pentru Culte și al altor organe abilitate de lege.

Art. 10 Anexele nr. 1A, 1B și 2 fac parte integrantă din prezenta lege.

Art. 11 Guvernul va elabora norme metodologice de aplicare a dispozițiilor prezentei legi, la propunerea Secretariatului de Stat pentru Culte, în urma consultării acestuia cu cultele religioase.

****

ANEXĂ

Salariile personalului clerical al cultelor religioase, în conformitate cu prevederile Legii Bugetului pe anul 2005

ANEXA 1A

-lei-

Patriarh	Mitropolit	Arhiepiscop	Episcop	Eiscop vicar
		Muftiu	Pres.uniune	Episcop coajutor
		Sef Rabin	Prim delegat	Episcop auxiliar
		Ep. Sef cult	Ep.vic.patriarh	Arhiereu vicar
6041	5565	5237	4583	3869

ANEXA 1B

Vicepres.uniune			
Delegat		Cons.eparh.	
Vic.indep.		Secret.eparh.	
Vic.activ.patriarh.		Insp.eparh.	
Vic.general	Secret.patriarh.	Protopop	Staret
Secretar general	Insp.g-ral.bis.	Exarh	Superioara
Cons.patriarh.	Vic.ad-tiv.eparh.	Secret.Sf.Sinod	Egumen
1237	1072	742	557

ANEXA 2

-lei-

Preot studii superioare, gr. I	Preot studii superioare gr.II	Preot studii superioare, definitiv	Preot studii superioare, debutant
553	463	433	413
Preot studii medii, gr. I	Preot studii medii, gr. II	Preot studii medii, definitiv	Preot studii medii debutant
402	401	399	382

PARLAMENTUL ROMÂNIEI LEGEA FONDULUI FUNCJAR

republicată în Monitorul Oficial Partea I., nr. 1 din 5 ianuarie 1998

(Extrase)

Art. 22 (1) - Din terenurile agricole, comisiile vor atribui în proprietate, la cerea consiliilor parohiale ori a altor organe reprezentative ale comunităților locale de cult - din mediul rural - o suprafață de teren până la 5 ha. în echivalent arabil pentru fiecare parohie sau schit, aparținând cultelor recunoscute de lege, ori de până la 10 ha. teren agricol în echivalent arabil în cazul mănăstirilor, în măsura în care toate aceste așezăminte au posedat în trecut terenuri agricole preluate de cooperativele agricole de producție, iar în prezent nu au asemenea terenuri ori au suprafețe restrânse. În zonele necooperativizate, reconstituirea dreptului de proprietate se va face din terenurile aflate în proprietatea statului și în administrarea primăriilor, la propunerea acestora, prin decizia prefectului.

(3) - Organele reprezentative ale unităților de cult, recunoscute de lege, din mediul rural, pot cere reconstituirea dreptului de proprietate și pentru suprafața de teren agricol care reprezintă diferența dintre suprafața de 5 ha., în cazul parohiilor, și suprafața pe care au avut-o în proprietate, dar nu mai mult de 10 ha., și pentru suprafața de 10 ha, în cazul mănăstirilor, și suprafața ce au avut-o în proprietate, dar nu mai mult de 50 ha.

6.- Pot cere reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole care le-au aparținut în proprietate, în limita suprafețelor pe care le-au avut, și organele reprezentative ale altor unități de cult, astfel :

(2) centrul patriarhal, până la 200 ha.;

(3) centrele eparhiale, până la 100 ha.;

(4) protoieriile, până la 50 ha. ;

- (5) parohiile din mediul urban, până la 10 ha. ;
(6) filialele din mediul rural și urban , până la 10 ha.

****

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

LEGE nr. 1 din 11 ianuarie 2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere, solicitate potrivit prevederilor Legii fondului funciar nr. 18/1991 și ale Legii nr. 169/1997

Textul actului publicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 8
din 12 ianuarie 2000

(Extrase)

Art.3 (2) În cazul în care în localitate nu există suprafețe de teren agricol pentru a satisface integral cererile, în condițiile alin. (1), reconstituirea dreptului de proprietate se va face și din suprafețele de teren agricol trecute în proprietatea comunei, a orașului sau a municipiului, conform art. 49 din Legea fondului funciar nr. 18/1991, republicată, și, după caz, în situațiile în care prin hotărâri judecătorești rămase definitive și irevocabile se constată nulitatea absolută a unor titluri de proprietate, din terenurile agricole care trec în proprietatea privată a statului în baza unor astfel de hotărâri.

(3) În situația în care nu se poate face reconstituirea dreptului de proprietate integral, în condițiile alin. (2), se vor acorda despăgubiri pentru diferența de teren neretrocedat.

(4) Despăgubirile se vor acorda începând cu suprafețele cele mai mici care nu pot fi retrocedate

Art. 23 (1) Organele reprezentative ale unităților de cult, constituite până la intrarea în vigoare a prezentei legi, dobândesc

prin reconstituire suprafețe de teren agricol din fondul bisericesc al cultului căruia îi aparțin, astfel:

- a) centre eparhiale, până la 100 ha;
- b) protoierii, până la 50 ha;
- c) mănăstiri și schituri, până la 50 ha;
- d) parohii și filii, până la 10 ha.

(2) Pentru persoanele juridice, unități de cult recunoscute de lege, din mediul rural și din mediul urban, prevăzute la alin. (1), sunt și rămân aplicabile, de asemenea, dispozițiile art. 3 alin. (2)-(4) din prezenta lege.

Art. 29 (1) În aplicarea prevederilor art. 47 din Legea fondului funciar nr. 18/1991, republicată, propunerile de reconstituire a dreptului de proprietate pentru terenurile forestiere și eliberarea titlului de proprietate se vor face pe numele parohiei, schitului, mănăstirii, instituției de învățământ, indiferent de forma acesteia, în limita suprafețelor pe care le-au avut în proprietate, dar nu mai mult de 30 ha, indiferent dacă terenurile sunt situate pe raza mai multor localități.

(2) Centrele eparhiale, parohiile, schiturile, mănăstirile, constituite până la data intrării în vigoare a prezentei legi, dobândesc, prin reconstituire, suprafețe până la limita de 30 ha din fondul bisericesc al cultului căruia îi aparțin, recunoscut de lege, dacă acesta a avut în proprietate terenuri forestiere în județul în care a fost constituită parohia, schitul sau mănăstirea

* (În conformitate cu prevederile Legii nr. 247/2005 din pachetul de legi privind reforma în domeniile proprietății și justiției, pentru care Guvernul și-a asumat răspunderea în Parlament, unitățile de cult pot cere reconstituirea dreptului de proprietate a întregii suprafețe deținute în anul 1945, dacă au avut suprafețe mai mari decât cele retrocedate până la intrarea în vigoare a acestei legi).

****

GUVERNUL ROMÂNIEI

ORDONANȚA nr. 82 din 30 august 2001

privind stabilirea unor forme de sprijin financiar pentru unitățile de cult aparținând cultelor religioase recunoscute din România

Textul actului publicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 543
din 01 septembrie 2001

Art. 1 (1) Unitățile aparținând cultelor religioase recunoscute din România, precum și unitățile și instituțiile de învățământ teologic autorizate și acreditate potrivit legii, aflate în subordinea acestora și neintegrate în învățământul de stat, primesc de la bugetul de stat și de la bugetele locale un sprijin sub formă de contribuții, care va asigura completarea drepturilor salariale neacoperite din fondurile proprii ale unităților de cult centrale și locale respective.

(2) Unitățile și contribuțiile prevăzute la alin. (1) vor fi nominalizate de conducerea centrelor de cult, potrivit criteriilor stabilite de acestea.

Art. 2 (1) Sprijinul financiar pentru personalul neclerical angajat în unitățile ce aparțin cultelor religioase din România se asigură, în limita prevederilor bugetare anuale, după cum urmează:

a) de la bugetele locale:

- 17.500 de contribuții pentru personalul neclerical angajat în unitățile de cult din țară prevăzute la art. 1. Contribuția lunară este la nivelul salariului minim brut pe economie și poate fi indexată prin hotărâre a Guvernului, în raport cu creșterea prețurilor de consum;

- sumele aferente, necesare pentru plata contribuțiilor la bugetul asigurărilor sociale de stat, la Fondul pentru plata ajutorului de șomaj și la Fondul de asigurări sociale de sănătate;

b) de la bugetul de stat:

- 300 de contribuții pentru personalul neclerical angajat în

unitățile și instituțiile de învățământ teologic prevăzute la art. 1. Contribuția lunară este la nivelul salariului minim brut pe economie și poate fi indexată prin hotărâre a Guvernului, în raport cu creșterea prețurilor de consum;

- 30 de contribuții pentru personalul neclerical trimis să deservească așezămintele din străinătate ale Bisericii Ortodoxe Române. Contribuția lunară reprezintă echivalentul în lei a 50% din drepturile în valută stabilite în quantum net, prin asimilare cu funcțiile pe care este încadrat personalul român trimis să își desfășoare activitatea în cadrul misiunilor diplomatice, al oficiilor consulare și al altor forme de reprezentare a României în străinătate;

- sumele aferente, necesare pentru plata contribuțiilor la bugetul asigurărilor sociale de stat, la Fondul pentru plata ajutorului de șomaj și la Fondul de asigurări sociale de sănătate.

(2) Numărul contribuțiilor prevăzute la alin. (1) poate fi modificat prin legile bugetare anuale sau prin legile de rectificare a bugetului de stat.

(3) La stabilirea sumelor defalcate din unele venituri ale bugetului de stat în vederea echilibrării bugetelor locale se va avea în vedere și alocarea fondurilor pentru aplicarea prevederilor alin. (1) lit. a).

Art. 3 (1) De la bugetul de stat se pot aloca, prin bugetul Ministerului Culturii și Cultelor sau prin bugetele județelor, fonduri pentru restaurarea lăcașurilor de cult care sunt monumente istorice, pentru construirea lăcașurilor de cult de valoare deosebită, pentru achiziționarea de imobile necesare în vederea desfășurării activității unităților de cult și pentru susținerea unor acțiuni cu caracter internațional realizate de cultele religioase din România.

(2) De la bugetele locale se pot aloca fonduri pentru completarea fondurilor proprii, necesare pentru întreținerea și funcționarea unităților de cult fără venituri sau cu venituri reduse, pentru construirea și repararea lăcașurilor de cult și pentru conservarea și întreținerea bunurilor de patrimoniu aparținând cultelor, precum și pentru activitățile de asistență socială susținute de acestea.

Art. 4 - Respectarea destinației fondurilor alocate este supusă controlului organelor abilitate prin lege.

Art. 5 - Guvernul va aproba normele metodologice de aplicare a prevederilor prezentei ordonanțe, la propunerea Ministerului Administrației Publice și Ministerului Culturii și Cultelor.

Art. 6 - Prezenta ordonanță intră în vigoare pe data de 1 ianuarie 2002.

Art. 7 - Pe data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe se abrogă Ordonanța Guvernului nr. 72/2000 privind stabilirea unor forme de sprijin financiar pentru unitățile de cult cu venituri mici sau fără venituri aparținând cultelor religioase din România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 407 din 29 august 2000, cu modificările ulterioare, aprobată și modificată prin Legea nr. 244/2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 289 din 1 iunie 2001, precum și orice alte dispoziții contrare, cu excepția prevederilor art. 1 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 38/1994 privind stabilirea unor forme de sprijin financiar pentru unitățile de cult cu venituri mici sau fără venituri și acordarea de indemnizații unor ierarhi și cadre din conducerea cultelor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 225 din 19 august 1994, aprobată prin Legea nr. 130/1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 354 din 21 decembrie 1994, și ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 203/1999 privind stabilirea unor forme de sprijin financiar pentru unitățile de cult cu venituri mici sau fără venituri, din cadrul Episcopiei Ortodoxe a Covasnei și Harghitei, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 649 din 30 decembrie 1999, aprobată prin Legea nr. 25/2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 116 din 7 martie 2001.

****

PARLAMENTUL ROMÂNIEI**LEGE nr. 125 din 18 martie 2002 pentru aprobarea
Ordonanței Guvernului nr. 82/2001 privind stabilirea unor
forme de sprijin financiar pentru unitățile de cult aparținând
cultelor religioase recunoscute din România**

Textul actului publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 198
din 25 martie 2002

Art. 1 - Se aprobă Ordonanța Guvernului nr. 82 din 30 august 2001 privind stabilirea unor forme de sprijin financiar pentru unitățile de cult aparținând cultelor religioase recunoscute din România, adoptată în temeiul art. 1 pct. IV.10 din Legea nr. 324/2001 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe și publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 543 din 1 septembrie 2001, cu următoarele modificări și completări:

1. Partea introductivă a alineatului (1) al articolului 2 va avea următorul cuprins:

„Art. 2 (1) Sprijinul financiar pentru personalul neclerical angajat în unitățile ce aparțin cultelor religioase din România se asigură, la cerere, în limita prevederilor bugetare anuale, după cum urmează:”

2. După alineatul (3) al articolului 2 se introduc alineatele (4) și (5) cu următorul cuprins:

„(4) Aprobarea suplimentării numărului de posturi pentru personalul neclerical angajat în unitățile ce aparțin cultelor religioase recunoscute din România, al cărui sprijin financiar se asigură potrivit prevederilor alin. (1) lit. a), se face de către autoritățile administrației publice locale, ținându-se seama de numărul de adepți ai fiecărui cult religios, și se comunică Ministerului Culturii și Cultelor.

(5) Aprobarea suplimentării numărului de posturi pentru personalul neclerical angajat în unitățile ce aparțin cultelor religioase recunoscute din România, al cărui sprijin financiar se asigură potrivit prevederilor alin. (1) lit. b), se face de către Ministerul Culturii și Cultelor.”

3. Articolul 3 va avea următorul cuprins:

„Art. 3 - (1) Se alocă de la bugetul de stat, în limita prevederilor bugetare, prin bugetul Ministerului Culturii și Cultelor, fonduri pentru restaurarea și conservarea lăcașurilor de cult care sunt monumente istorice și a bunurilor din patrimoniul cultural național mobil aparținând cultelor religioase recunoscute din România, pentru completarea fondurilor proprii necesare întreținerii și funcționării unităților de cult cu venituri mici sau fără venituri, pentru amenajarea și întreținerea muzeelor cultural-religioase, pentru construirea și repararea lăcașurilor de cult, pentru achiziționarea de imobile necesare desfășurării activității unităților de cult și de asistență socială susținute de acestea, pentru sprijinirea activităților de asistență socială organizate de cultele religioase în spitale, centre de plasament, cămine pentru bătrâni și alte forme de asistență, pentru susținerea unor acțiuni cu caracter intern și internațional realizate de cultele religioase din România.

(2) De la bugetele locale se pot aloca fonduri pentru completarea fondurilor proprii, necesare pentru întreținerea și funcționarea unităților de cult fără venituri sau cu venituri reduse, pentru construirea și repararea lăcașurilor de cult și pentru conservarea și întreținerea bunurilor aparținând cultelor și care fac parte din patrimoniul cultural național mobil, precum și pentru activitățile de asistență socială susținute de acestea.”

Art. 2 - Ordonanța Guvernului nr. 82/2001, cu modificările și completările aduse prin prezenta lege, va fi republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, dându-se textelor o nouă numerotare.

****

GUVERNUL ROMÂNIEI**HOTĂRÂRE nr. 1470 din 12 decembrie 2002 privind aprobarea Normelor metodologice pentru aplicarea prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 82/2001 privind stabilirea unor forme de sprijin financiar pentru unitățile de cult aparținând cultelor religioase recunoscute din România**

Textul actului publicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 947
din 23 decembrie 2002

Articol unic

Se aprobă Normele metodologice pentru aplicarea prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 82/2001 privind stabilirea unor forme de sprijin financiar pentru unitățile de cult aparținând cultelor religioase recunoscute din România, prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

*****

NORME METODOLOGICE din 12 decembrie 2002 pentru aplicarea prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 82/2001 privind stabilirea unor forme de sprijin financiar pentru unitățile de cult aparținând cultelor religioase recunoscute din România**CAPITOLUL I: Dispoziții generale**

Art. 1- Prezentele norme metodologice se aplică tuturor cultelor religioase recunoscute din România, potrivit legii, care beneficiază, la cerere, de sprijin financiar, în limita prevederilor bugetare anuale, potrivit Ordonanței Guvernului nr. 82/2001 privind stabilirea unor forme de sprijin financiar pentru unitățile de cult aparținând cultelor

religioase recunoscute din România, denumită în continuare ordonanță.

Art. 2 - (1) În sensul prezentelor norme metodologice, prin termenul lăcașuri de cult se înțelege imobilele, cum ar fi: biserici, case de rugăciune, temple, moschei, sinagogi, case de adunare etc., precum și ansambluri monahale, clopotnițe, arhondaricuri, trapeze, paraclisuri, chilii și alte clădiri și dependințe asimilate acestora, care deservește cultele, asociațiile și fundațiile religioase recunoscute din România, pentru desfășurarea serviciilor religioase specifice.

(2) Prin întreținerea și funcționarea unităților de cult cu venituri mici sau fără venituri, prevăzute la art. 3 lit. e), se înțelege totalitatea activităților de readucere și menținere a acestora la parametrii de funcționare normală, respectiv efectuarea lucrărilor necesare bunei funcționări prin asigurarea de cheltuieli materiale și de servicii pentru:

- a) întreținere și gospodărire;
- b) procurarea de materiale;
- c) prestări de servicii cu caracter funcțional;
- d) procurarea și întreținerea obiectelor de inventar.

CAPITOLUL II: Acordarea sprijinului financiar sub formă de contribuții

Art. 3 Ministerul Culturii și Cultelor acordă sprijin financiar, în limita prevederilor bugetare, pentru:

a) plata contribuțiilor prevăzute la art. 2 alin. (1) lit. b) din ordonanță pentru completarea drepturilor salariale ale personalului neclerical;

b) sumele datorate bugetului asigurărilor sociale de stat, Fondului pentru plata ajutorului de șomaj și Fondului de asigurări sociale de sănătate, aferente contribuțiilor alocate conform art. 2 alin. (1) lit. b) din ordonanță;

c) restaurarea și conservarea lăcașurilor de cult care sunt monumente istorice și care aparțin cultelor recunoscute din România;

d) restaurarea și conservarea bunurilor din patrimoniul

cultural național mobil al cultelor religioase recunoscute în România;

e) completarea fondurilor proprii necesare întreținerii și funcționării unităților de cult cu venituri mici sau fără venituri;

f) amenajarea și întreținerea muzeelor cultural-religioase;

g) construirea, în condițiile aprobării documentațiilor tehnico-economice potrivit reglementărilor în vigoare, precum și repararea lăcașurilor de cult care aparțin cultelor religioase din România;

h) achiziționarea de imobile necesare desfășurării activităților unităților de cult și de asistență socială susținute de acestea;

i) sprijinirea activităților de asistență socială organizate de cultele religioase recunoscute din România, în spitale, centre de plasamente, cămine pentru bătrâni și alte forme de asistență;

j) susținerea unor acțiuni cu caracter intern și internațional realizate de cultele religioase recunoscute din România.

Art. 4 - Consiliul județean, respectiv Consiliul General al Municipiului București, alocă lunar din bugetul local sumele necesare pentru:

a) plata contribuțiilor prevăzute la art. 2 alin. (1) lit. a) din ordonanță, în vederea completării drepturilor salariale ale personalului neclerical;

b) plata contribuțiilor prevăzute la lit. a), în vederea achitării obligațiilor la bugetul asigurărilor sociale de stat, la Fondul pentru plata ajutorului de șomaj și la Fondul de asigurări sociale de sănătate;

c) completarea fondurilor proprii ale unităților de cult destinate:

- întreținerii și funcționării unităților de cult fără venituri sau cu venituri mici;

- construirii, în condițiile aprobării documentațiilor tehnico-economice potrivit reglementărilor în vigoare, precum și reparării lăcașurilor de cult;

- conservării și întreținerii bunurilor de patrimoniu aparținând cultelor religioase;

- desfășurării unor activități de asistență socială.

Art. 5 - Alocarea sumelor prevăzute la art. 4 se face prin hotărâre a consiliului județean, respectiv a Consiliului General al

Municipiului București, la solicitarea unității centrale de cult, formulată pe baza cererilor primite de la unitățile locale de cult.

Art. 6 - Personalul neclerical angajat în unitățile de cult beneficiază de contribuții pentru completarea drepturilor salariale numai pentru posturile unde acesta își are funcția de bază.

Art. 7 - Alocarea sumelor prevăzute la art. 2 alin. (1) lit. a) din ordonanță se face la propunerea unităților centrale care reprezintă cultul sau, după caz, a unităților centrale de cult, pe baza solicitărilor primite de la unitățile locale de cult, prin hotărâre a consiliului județean, respectiv a Consiliului General al Municipiului București.

Art. 8 (1) Sumele pentru plata contribuțiilor aferente perioadei în care unele posturi sunt vacante, precum și fondurile aferente perioadei în care titularii posturilor se află în incapacitate temporară de muncă se restituie la bugetul județului, respectiv al municipiului București.

(2) În cazul transferului unui post dintre cele prevăzute la art. 2 alin. (1) lit. a) din ordonanță, sprijinul financiar aferent acestuia se asigură prin regularizare între conturile consiliilor județene respective, la cererea unității centrale de cult care reprezintă cultul sau, după caz, a unității centrale de cult.

Art. 9 Virarea fondurilor aprobate pentru personalul neclerical prevăzut la art. 2 alin. (1) lit. a) din ordonanță se face prin ordin de plată de către președintele consiliului județean, respectiv primarul general al municipiului București, către unitatea centrală de cult care reprezintă cultul sau, după caz, de către unitatea centrală de cult, astfel încât plata drepturilor salariale cuvenite personalului neclerical să se facă cel mai târziu în ultima zi lucrătoare a lunii.

Art. 10 Justificarea utilizării sumelor prevăzute la art. 6 se face lunar, prin prezentarea listelor de plată de către unitatea centrală de cult care reprezintă cultul sau, după caz, de către unitatea centrală de cult. Listele se prezintă compartimentului de specialitate din aparatul propriu al consiliului județean, respectiv al Consiliului General al Municipiului București, în perioada 1-10

a fiecărei luni, pentru luna precedentă.

Art. 11 Fondurile pentru plata contribuțiilor personalului neclerical prevăzut la art. 2 alin. (1) lit. b) din ordonanță se asigură anual de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Culturii și Cultelor, la cererea unităților și instituțiilor de învățământ teologic autorizate și acreditate potrivit legii, aflate în subordinea cultelor religioase recunoscute din România și neintegrate în învățământul de stat, respectiv a Patriarhiei Române.

Art. 12 Virarea fondurilor aprobate pentru personalul neclerical prevăzut în art. 2 alin. (1) lit. b) din ordonanță se face lunar de către Ministerul Culturii și Cultelor către unitățile și instituțiile de învățământ teologic prevăzute la art. 1 din ordonanță, respectiv către personalul neclerical trimis să deservească așezămintele din străinătate ale Bisericii Ortodoxe Române.

Art. 13 (1) Justificarea utilizării sumelor alocate personalului neclerical, prevăzute la art. 12, se face lunar către Ministerul Culturii și Cultelor prin prezentarea listelor de plată de către unitățile și instituțiile de învățământ teologic prevăzute la art. 1 din ordonanță.

(2) Justificarea utilizării sumelor în valută se face lunar, în perioada 1-10 a fiecărei luni pentru luna precedentă, prin transmiterea confirmărilor de primire către Ministerul Culturii și Cultelor de către personalul neclerical trimis să deservească așezămintele din străinătate ale Bisericii Ortodoxe Române.

CAPITOLUL III: Documentele pe baza cărora se acordă sprijinul financiar

Art. 14 Sprijinul financiar alocat de la bugetul de stat sau de la bugetele locale, potrivit prevederilor art. 3 din ordonanță, se acordă pe baza următoarelor documente:

a) cerere care va cuprinde antetul și adresa unității solicitante, stadiul în care se află lucrările până la data redactării cererii și volumul de lucrări rămase de executat, precum și motivarea solicitării; dacă este cazul se va menționa și dacă unitatea de cult a primit sau va solicita sprijin financiar din alte surse;

b) devizul de lucrări, la prețuri actualizate și potrivit reglementărilor în vigoare privind taxa pe valoarea adăugată, pentru lucrările rămase de executat;

c) copie de pe autorizația de construire pentru reparații capitale și construcții noi, eliberată potrivit Legii nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

d) în cazul monumentelor istorice și al bunurilor din patrimoniul cultural național se va prezenta și o copie a avizului eliberat de instituțiile specializate în domeniul patrimoniului cultural național, potrivit legislației în vigoare privind restaurarea și conservarea monumentelor istorice și a bunurilor din patrimoniul cultural național;

e) în cazul lucrărilor de pictură a bisericii sau a paraclisului se va prezenta și copia autorizației eliberate de Comisia pentru pictură bisericească;

f) în cazul solicitărilor privind asistența socială se va depune proiectul acțiunii respective, inclusiv devizul aferent;

g) pentru celelalte necesități ale unităților de cult cererea de sprijin financiar va fi însoțită de documente specifice tipului de activitate în care se încadrează solicitarea.

CAPITOLUL IV: Justificarea sprijinului financiar

Art. 15 La întocmirea deconturilor justificative pentru sprijinul financiar acordat potrivit art. 3 din ordonanță se vor avea în vedere următoarele:

a) toate documentele justificative, prezentate în copii xerox, vor fi certificate prin aplicarea ștampilei și a semnăturii beneficiarului ajutorului financiar;

b) nu se vor admite la justificare documente care conțin achiziții de materiale sau servicii, altele decât cele pentru care a fost acordat sprijinul financiar;

c) documentele justificative trebuie să fie lizibile și să nu prezinte ștersături; nu se admit documente trimise prin fax;

d) facturile fiscale vor fi însoțite de dispoziții de plată,

ordine de plată sau chitanțe, respectiv bonuri de casă;

e) chitanțele care atestă plăți trebuie să cuprindă în mod obligatoriu în conținutul lor următoarele: scopul plății, operațiunea pentru care se face plata, numărul și data eliberării. Chitanțele care atestă plăți vor fi utilizate doar în cazurile în care nu se întocmesc facturi fiscale;

f) chitanțele de mână prin care se atestă anumite plăți - pentru pictură și procurări de materiale de la particulari - trebuie să cuprindă în mod obligatoriu numele și prenumele vânzătorului, în clar, precum și actul de identitate. Chitanțele vor fi certificate de primar sau de un împuternicit al acestuia;

g) actele justificative vor cuprinde în mod obligatoriu copia extrasului de cont bancar prin care se face dovada primirii banilor și chitanța de înregistrare în evidența contabilă a unității de cult beneficiare a sprijinului financiar alocat;

h) pentru lucrările de pictură se va trimite o copie a statului de plată și a ordinului de plată prin care s-a virat impozitul pe salarii, conform legii;

i) documentele justificative vor fi transmise până cel mai târziu la data de 31 decembrie a fiecărui an. În cazul primirii sprijinului financiar în a doua parte a trimestrului IV justificarea se va face în cel mult 45 de zile de la primirea acestuia.

Art. 16 (1) Sumele alocate ca sprijin financiar conform art. 3 din ordonanță pot fi transmise unității centrale de cult care reprezintă cultul sau, după caz, unității centrale de cult, integral ori eșalonat.

(2) La acordarea tranșei a doua și următoarelor este obligatorie justificarea prin extras de cont a sumei primite anterior.

Art. 17 - Modul de respectare a destinației fondurilor alocate, precum și justificarea utilizării acestora de către unitatea centrală de cult care reprezintă cultul sau, după caz, de către unitatea de cult beneficiară a sprijinului financiar alocat, care se face pe baza documentelor specifice, sunt supuse controlului organelor abilitate potrivit legii.

****

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
LEGEA nr. 215 din 23 aprilie 2001 a
administrației publice locale

Textul actului publicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 204
 din 23 aprilie 2001

Art. 38 (2) Consiliul local are următoarele atribuții principale:

z) sprijină, în condițiile legii, activitatea cultelor religioase;

Art. 95 (2) Consiliile locale ale sectoarelor municipiului

București exercită, în principal, următoarele atribuții:

s) sprijină, în condițiile legii, activitatea cultelor religioase.

Art. 104 (1) Consiliul județean, ca autoritate deliberativă a administrației publice locale constituită la nivel județean, îndeplinește următoarele atribuții principale:

n) asigură sprijin financiar pentru acțiuni culturale sau desfășurate de cultele religioase, precum și pentru activități educativ-stiințifice și sportive;

****

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CODUL FISCAL din 22 decembrie 2003 (Legea nr. 571/2003)

Textul actului publicat în Monitorul Oficial , Partea I, nr. 927
 din data de 23 decembrie 2003

(Extrase)

Art. 15: Scutiri

e) cultele religioase, pentru veniturile obținute din activități economice care sunt utilizate pentru susținerea activităților cu scop caritabil;

f) cultele religioase, pentru veniturile obținute din producerea și valorificarea obiectelor și produselor necesare activității de cult, potrivit legii, și pentru veniturile obținute din chirii, cu condiția ca sumele respective să fie utilizate, în anul curent sau în anii următori, pentru întreținerea și funcționarea unităților de cult, pentru lucrările de construcție, de reparație și de consolidare a lăcașurilor de cult și a clădirilor ecleziastice, pentru învățământ și pentru acțiuni specifice cultelor religioase, inclusiv veniturile din despăgubiri sub formă bănească, obținute ca urmare a măsurilor reparatorii prevăzute de legile privind reconstituirea dreptului de proprietate;

Art. 141: Scutiri pentru operațiunile din interiorul țării

(2) Alte operațiuni scutite de taxa pe valoarea adăugată:

i) livrarea obiectelor și veșmintelor de cult religios, tipărirea cărților de cult, teologice sau cu conținut bisericesc și care sunt necesare pentru practicarea cultului, precum și furnizarea de bunuri asimilate obiectelor de cult, conform art. 1 din Legea nr. 103/1992 privind dreptul exclusiv al cultelor religioase pentru producerea obiectelor de cult, cu modificările și completările ulterioare;

Art. 143: Scutiri pentru exporturi sau alte operațiuni similare și pentru transportul internațional

(1) Sunt scutite de taxa pe valoarea adăugată:

m) construirea, consolidarea, extinderea, restaurarea și reabilitarea lăcașurilor de cult religios sau a altor clădiri utilizate în acest scop;

Art. 250: Scutiri

(1) Impozitul pe clădiri nu se datorează pentru:

3. clădirile care, prin destinație, constituie lăcașuri de cult, aparținând cultelor religioase recunoscute de lege și părțile lor componente locale, cu excepția incintelor care sunt folosite pentru activități economice;

Art. 257: Scutiri

Impozitul pe teren nu se datorează pentru:

b) orice teren al unui cult religios recunoscut de lege și al unei unități locale a acestuia, cu personalitate juridică;

Art. 269: Scutiri

Taxa pentru eliberarea certificatelor, avizelor și autorizațiilor nu se datorează pentru:

a) certificat de urbanism sau autorizație de construire pentru lăcaș de cult sau construcție anexă;

****

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE nr. 44 din 22 ianuarie 2004 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal

Textul actului publicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr 112
din 6 februarie 2004

Art. 15: Scutiri

(1) Sunt scutiți de la plata impozitului pe profit următorii:

PARTEA 4: Codul fiscal:

e) cultele religioase, pentru veniturile obținute din activități economice care sunt utilizate pentru susținerea activităților cu scop caritabil;

PARTEA 4¹: Norme metodologice:

5. Sunt exceptate de la plata impozitului pe profit cultele religioase pentru profitul impozabil corespunzător veniturilor obținute din activități economice, altele decât cele menționate la art. 15 alin. (1) lit. f) din Codul fiscal, în situația în care sumele respective sunt utilizate în anul curent pentru susținerea activităților cu scop caritabil, cum ar fi: ajutarea persoanelor aflate în dificultăți materiale, a oamenilor fără adăpost, a centrelor de îngrijire a copiilor și bătrânilor etc. Justificarea utilizării veniturilor pentru susținerea activităților cu scop caritabil se realizează în baza documentelor care atestă efectuarea cheltuielilor respective.

PARTEA 5: Codul fiscal:

f) cultele religioase, pentru veniturile obținute din producerea și valorificarea obiectelor și produselor necesare activității de cult, potrivit legii, și pentru veniturile obținute din chirii, cu condiția ca sumele respective să fie utilizate, în anul curent sau în anii următori, pentru întreținerea și funcționarea unităților de cult, pentru lucrările de construcție, de reparație și de consolidare a lăcașurilor de cult și a clădirilor ecleziastice, pentru învățământ și pentru acțiuni specifice cultelor religioase, inclusiv veniturile din despăgubiri sub formă bănească, obținute ca urmare a măsurilor reparatorii prevăzute de legile privind reconstituirea dreptului de proprietate;

PARTEA 250: Codul fiscal**Art. 250: Scutiri**

(1) Impozitul pe clădiri nu se datorează pentru:

3. clădirile care, prin destinație, constituie lăcașuri de cult, aparținând cultelor religioase recunoscute de lege și părțile lor componente locale, cu excepția incintelor care sunt folosite pentru activități economice;

PARTEA 250¹: Norme metodologice:

23. (1) Prin sintagma clădirile care, prin destinație, constituie lăcașuri de cult, menționată la art. 250 alin. (1) pct. 3, se înțelege bisericile - locașurile de închinăciune, casele de rugăciuni - și anexele acestora. Termenul lăcaș este variantă a termenului locaș.

(2) Anexele bisericilor se referă la orice incintă care are elementele constitutive ale unei clădiri, proprietatea oricărui cult recunoscut oficial în România, cum ar fi: clopotnița, cancelaria parohială, agheasmatarul, capela mortuară, casa parohială cu dependințele sale, destinată ca locuință a preotului/preoților slujitori personalului deservent, incinta pentru aprins lumânări, pangarul, troița, magazia pentru depozitat diverse obiecte de cult, așezământul cu caracter social-caritabil, arhondaricul, chilia, trapeza, incinta pentru desfășurarea activităților cu caracter administrativ-bisericesc, reședința

chiriarhului, precum și altele asemenea; prin așezământ cu caracter social-caritabil se înțelege căminul de copii, azilul de bătrâni, cantina socială sau orice altă incintă destinată unei activități asemănătoare.

(3) Cultele religioase recunoscute oficial în România, organizate potrivit statutelor proprii, sunt persoane juridice. Pot fi persoane juridice și componentele locale ale acestora, precum și așezămintele, asociațiile, ordinele și congregațiile prevăzute în statutele lor de organizare și funcționare, dacă acestea au elementele constitutive ale persoanelor juridice, potrivit prevederilor Decretului nr. 177/1948 pentru regimul general al cultelor religioase, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 178 din 4 august 1948, cu modificările și completările ulterioare.

(4) Cultele religioase recunoscute oficial în România sunt:

- a) Biserica Ortodoxă Română;
- b) Biserica Romano-Catolică;
- c) Biserica Română Unită cu Roma (Greco-Catolică);
- d) Biserica Reformată (Calvină);
- e) Biserica Evanghelică Lutherană de Confesiune Augustană
- f) Biserica Evanghelică Lutherană Sinodo-Presbiterială (S.P.);
- g) Biserica Unitariană;
- h) Biserica Armeană;
- i) Cultul Creștin de Rit Vechi;
- j) Biserica Creștină Baptistă;
- k) Cultul Penticostal - Biserica lui Dumnezeu Apostolică;
- l) Biserica Creștină Adventistă de Ziua a Șaptea;
- m) Cultul Creștin după Evanghelie;
- n) Biserica Evanghelică Română;
- o) Cultul Musulman;
- p) Cultul Mozaic;
- r) Organizația Religioasă "Martorii lui Iehova";
- s) alte culte religioase recunoscute oficial în România.

*****

PARLAMENTUL ROMÂNIEI**L E G E A nr. 103 din 22 septembrie 1992 privind dreptul
exclusiv al cultelor religioase pentru producerea
obiectelor de cult**

Textul actului publicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 224
din 1 octombrie 1992

Art. 1 - Biserica Ortodoxă Română și celelalte culte religioase au în exclusivitate dreptul de producere și valorificare a obiectelor și veșmintelor de cult, precum și de tipărire a cărților de cult, a celor teologice sau cu conținut bisericesc, necesare practicării cultului.

Prin obiecte de cult, în sensul prezentei legi, se înțeleg vasele liturgice, icoanele metalice sau litografiate, cruci, crucifixe, mobilier bisericesc, cruciulițe și medalioane cu imagini religioase specifice cultului, obiectele de colportaj religios și alte asemenea. Se asimilează obiectelor de cult și calendarele religioase, precum și produsele necesare exercitării activității de cult, cum ar fi tămâia și lumânările, cu excepția celor decorative și a celor pentru nunți și botezuri.

Prin veșminte de cult, în sensul prezentei legi, se înțeleg și stofele și broderiile specifice necesare realizării veșmintelor respective.

De asemenea, se asimilează obiectelor de cult, tipăriturile de cult, manualele și cursurile teologice necesare desfășurării activității din instituțiile de învățământ religios ale cultului respectiv.

Art. 2 - Producerea sau valorificarea bunurilor prevăzute la art. 1 de către alte persoane, fizice sau juridice, decât cultele religioase se poate face numai cu autorizarea lor prealabilă, dată în condițiile stabilite de către fiecare cult în considerarea propriei sale exclusivități.

Art. 3 - Ilustratele, pliantele, albumele de artă și filmele prezentând lăcașuri de cult sau obiecte de artă bisericească, cu excepția celor care fac parte din patrimoniul cultural național se

pot realiza numai cu acordul cultului respectiv.

Art. 4 - Încălcarea prevederilor art. 1 constituie contravenție dacă fapta, potrivit legii, nu este infracțiune și se sancționează cu amendă de la 100.000 la 500.000 lei.

Contravenția se constată și amenda se aplică de către organele de poliție, primării sau organele de control ale Ministerului Economiei și Finanțelor.

Art. 5 - Producerea și valorificarea obiectelor și produselor necesare activității de cult prevăzute la art. 1 este scutită de la impozitare.

****

GUVERNUL ROMÂNIEI

ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 92 din 29 iunie 2000 pentru modificarea și completarea Legii nr. 103/1992 privind dreptul exclusiv al cultelor religioase pentru producerea obiectelor de cult

Textul actului publicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 308
din 4 iulie 2000

Articol unic

Legea nr. 103/1992 privind dreptul exclusiv al cultelor religioase pentru producerea obiectelor de cult, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 244 din 1 octombrie 1992, cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Alineatul 1 al articolului 4 va avea următorul cuprins:

„Încălcarea prevederilor art. 1 constituie contravenție dacă fapta, potrivit legii, nu este considerată infracțiune și se sancționează cu amendă de la un 1.000.000 lei la 5.000.000 lei.”

2. După alineatul 1 al articolului 4 se introduce un nou alineat cu următorul cuprins:

„Bunurile destinate sau folosite la săvârșirea contraven-

ției, precum și cele rezultate din săvârșirea acesteia se confiscă.”

3. Articolul 4 se completează cu un alineat final cu următorul cuprins:

„Contravenției prevăzute la alin. 1 îi sunt aplicabile dispozițiile Legii nr. 32/1968 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor.”

****

LEGE nr.2 din 29 ianuarie 2001
privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului
nr.92/2000 pentru modificarea și completarea Legii
nr.103/1992 privind dreptul exclusiv al cultelor religioase
pentru producerea obiectelor de cult

Textul actului publicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 48
din 29 ianuarie 2001

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Articol unic. - Se aprobă Ordonanța de urgență a Guvernului nr.92 din 29 iunie 2000 pentru modificarea și completarea Legii nr. 103/1992 privind dreptul exclusiv al cultelor religioase pentru producerea obiectelor de cult, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.308 din 4 iulie 2000, cu următoarea modificare:

- La punctul 1, alineatul 1 al articolului 4 va avea următorul cuprins:

„Încălcarea prevederilor art. 1 constituie contravenție dacă fapta, potrivit legii, nu este considerată infracțiune și se sancționează cu amendă de la 5.000.000 lei la 10.000.000 lei.”

****

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
LEGE nr. 195 din 6 noiembrie 2000
privind constituirea și organizarea clerului militar

Textul actului publicat în Monitorul Oficial, p.I, nr. 561
 din 13 noiembrie 2000

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art. 1 (1) Clerul militar se constituie din preoții militari care își desfășoară activitatea în structurile forțelor armate.

(2) Clerul militar se instituie în Ministerul Apărării Naționale, Ministerul de Interne, Serviciul Român de Informații, Serviciul de Informații Externe, Serviciul de Protecție și Pază, Serviciul de Telecomunicații Speciale și Ministerul Justiției - Direcția Generală a Penitenciarelor, în scopul satisfacerii cerințelor spiritual-religioase ale militarilor; membrii săi contribuie, prin mijloace specifice și în limitele misiunii pastorale pe care o au, la cultivarea virtuților ostășești, la formarea răspunderii civice și a sentimentelor patriotice în rândul militarilor.

Art. 2 - Preotul militar este slujitorul unei biserici sau al unui cult recunoscut de lege, încadrat în structurile forțelor armate, investit cu dreptul de a oficia acte de cult și de a transmite învățătura moștenită credincioșilor pe care îi păstorește.

Art. 3 (1) - Activitățile duhovnicești și religioase se desfășoară conform rânduielilor bisericești, după programul stabilit de preotul militar, cu aprobarea comandantului unității. Participarea militarilor la aceste activități se face pe baza opțiunii liber exprimate a acestora.

(2) Participarea militarilor la activitățile de educație religioasă, morală sau civică, la serviciile religioase prilejuite de sărbătorile naționale, depunerea jurământului, Ziua Eroilor, zilele categoriilor de forțe ale armatei, armelor, zilele unităților, din duminici și sărbători, precum și la programul educativ-patriotic legat

de acestea se desfășoară conform planului pregătirii pentru luptă.

Art. 4 - Preoții militari desfășoară în unități și în garnizoane atât activitate pastorală, potrivit doctrinei și practicii cultului respectiv, cât și activitate de educație moral-religioasă, în spirit patriotic, pentru militarii în termen, militarii cu termen redus, militarii angajați pe bază de contract, cadrele militare, salariații civili și familiile acestora care locuiesc în perimetrul unităților militare respective.

Art. 5 (1) Serviciile religioase se efectuează, în timp de pace, în lăcașurile de cult din unitățile militare sau în cele locale anume destinate, în spații special amenajate ori pe terenuri de instrucție.

(2) În campanie, în stare de asediu sau în stare de urgență, serviciile religioase se efectuează în forme și locuri adecvate situațiilor respective.

Art. 6 (1) La serviciile religioase preoții militari poartă vestimentația cultului de care aparțin, iar în celelalte ocazii, uniforma militară clericală adecvată.

(2) Normele privind descrierea uniformei militare clericale, a însemnelor distinctive și de ierarhizare se stabilesc prin regulament aprobat prin hotărâre a Guvernului.

Art. 7 - Apartenența confesională a militarilor este cea declarată de aceștia.

Art. 8 - În toate unitățile și formațiunile militare se interzice atragerea militarilor spre o credință anume, prin forme și mijloace abuzive sau altele decât cele liber consimțite.

CAPITOLUL II

Organizarea clerului militar

Art. 9 (1) Recrutarea preoților militari se face de către Ministerul Apărării Naționale, Ministerul de Interne, Serviciul Român de Informații, Serviciul de Informații Externe, Serviciul de Protecție și Pază, Serviciul de Telecomunicații Speciale și Ministerul Justiției - Direcția Generală a Penitenciarelor, din rândul personalului hirotonit sau ordonat care are numai cetățenie română,

recomandat de un cult legal constituit, licențiat în Teologie pastorală și având cel puțin 2 ani de activitate bisericească.

(2) Încadrarea preoților militari se face prin concurs.

(3) Candidații declarați admiși vor urma cursuri de pregătire specifice, organizate de instituțiile prevăzute la art. 1, în colaborare cu cultele religioase care au recomandat preoți pentru mediul militar.

Art. 10 (1) În Ministerul Apărării Naționale, în Ministerul de Interne și în Ministerul Justiției se organizează și funcționează câte o secție de asistență religioasă.

(2) În celelalte instituții în care activează preoți militari se constituie structuri adecvate cerințelor, stabilite prin ordin al conducătorilor respectivelor instituții.

(3) Organizarea, compunerea și atribuțiile structurilor prevăzute la alin. (1) și (2) se stabilesc prin regulamentul de organizare și funcționare.

Art. 11 (1) Șeful Secției de asistență religioasă are rang onorific de vicar administrativ și este numit în funcție de ministrul de resort, la propunerea Bisericii Ortodoxe Române, în urma consultării ecumenice a cultelor care au reprezentare în cadrul ministerelor menționate la art. 10 alin. (1), dintre preoții care întrunesc condițiile pentru această funcție.

(2) Șeful Secției de asistență religioasă coordonează activitatea preoților, pastorilor sau a deservenților altor culte, permanenți și angajați pe bază de convenții civile de prestări de servicii.

(3) În îndeplinirea atribuțiilor sale șeful Secției de asistență religioasă colaborează, pe linie militară, cu un consilier, ofițer în activitate.

Art. 12 (1) Pentru acoperirea unor nevoi de asistență religioasă vor putea fi angajați clerici din unitățile de cult, pe bază de convenții civile de prestări de servicii, în condițiile art. 3 lit. a) și ale celorlalte prevederi ale Legii nr. 130/1999 privind unele măsuri de protecție a persoanelor încadrate în muncă.

(2) Clericii angajați potrivit alin. (1) sunt recomandați de episcopul locului sau de șeful local al cultului respectiv,

selecționați și abilitați de secțiile de asistență religioasă, și trebuie să îndeplinească cerințele prevăzute la art. 9 alin. (3).

(3) Pe durata activității lor clericii angajați pe bază de convenții civile de prestări de servicii vor respecta îndatoririle ce le revin clericilor militari permanenți. Pe perioada respectivă aceștia nu dobândesc calitatea de salariat și nu beneficiază de drepturile prevăzute în legislația privind protecția șomerilor, în condițiile art. 6 alin. (1) din Legea nr. 130/1999.

Art. 13 - Drepturile salariale ale clericilor angajați pe bază de convenții civile de prestări de servicii se vor stabili în raport cu volumul de activitate desfășurată lunar de aceștia.

Art. 14 - Preoții militari se subordonează militar-administrativ șefilor structurilor militare în care sunt încadrați și spiritual-canonic ierarhiei bisericești care i-a recomandat.

Art. 15 - Preoții militari sunt asimilați corpului ofițerilor, după cum urmează:

- a) asimilați gradului de maior: preoții de garnizoană categoria I și preoții asistenți;
- b) asimilați gradului de locotenent-colonel: preoții de garnizoană categoria a II-a;
- c) asimilați gradului de colonel: preoții de garnizoană categoria a III-a, preoți ai Garnizoanei București, preoți în Secția de asistență religioasă;
- d) asimilați gradului de general de brigadă: inspector general și șef al Secției de asistență religioasă.

CAPITOLUL III

Îndatoririle și drepturile preoților militari

Art. 16 - Prevederile art. 9-12, 14, 17-28 și 112 din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare se aplică în mod corespunzător și preoților militari și familiilor acestora, după caz.

Art. 17 - Preotul din structurile militare are, în principal, următoarele îndatoriri:

- a) oficiază Sfânta Liturghie, celelalte slujbe și servicii religioase, administrează Sfintele Taine, asigurând mărturisirea și

împărtășirea personalului militar și civil, desfășoară activitatea de pastorație individuală și de grup în unități, în condițiile prevăzute la art. 3 alin. (1);

b) transmite militarilor de aceeași religie sau confesiune cu el învățătura de credință a cultului religios pe care îl reprezintă;

c) desfășoară activitate de educație moral-religioasă, etică și civică a personalului armatei;

d) colaborează nemijlocit cu ceilalți factori educaționali din unități, comandamente și garnizoane pentru organizarea serviciilor religioase, cu ocazia unor evenimente importante din istoria și spiritualitatea poporului român;

e) acordă asistență religioasă, la cerere, tuturor militarilor, inclusiv celor aflați în spitale, penitenciare sau în arestul unităților;

f) participă prin mijloace pastorale specifice la formarea spirituală, la prevenirea și combaterea manifestărilor antisociale;

g) se preocupă, alături de comandanți sau șefi, de starea psiho-morală și disciplinară a militarilor;

h) participă, cu aprobarea comandanților, la programele de pregătire pastorală organizate de cultul religios respectiv, fără a afecta activitatea de asistență din structurile militare în care își desfășoară activitatea, sau la cele de pregătire militară organizate de structurile în care sunt încadrați.

Art.18 - Preoților militari le este restrânsă exercitarea unor drepturi și libertăți, astfel:

a) căsătoria cu o persoană apatridă sau care nu are exclusiv cetățenie română este condiționată de obținerea aprobării prealabile a conducătorilor instituțiilor în care sunt încadrați;

b) participarea la mitinguri, demonstrații sau întruniri cu caracter politic ori sindical este interzisă;

c) preoții militari se pot deplasa în străinătate în condițiile care se stabilesc prin ordine și dispoziții cu caracter intern;

d) opiniile politice pot fi exprimate numai în afara serviciului, dar nu în fața militarilor păstoriți;

e) constituirea în diferite forme de asociere cu caracter profesional, tehnico-științific, cultural și sportiv-recreativ, cu excepția

celor sindicale ori care contravin comenzii unice, ordinii și disciplinei militare, este permisă în condițiile stabilite prin regulamente;

f) preoții militari permanenți nu pot funcționa ca preoți de parohie decât după încetarea activității în rândul clerului militar.

Art. 19 (1) Pentru acte de eroism, curaj și devotament în executarea unor misiuni, precum și pentru merite deosebite în îndeplinirea îndatoririlor ce le revin, preoților militari li se pot conferi decorații și titluri de onoare.

(2) Pentru vechime în activitate și rezultate meritorii, preoților militari li se conferă medalii și ordine militare, iar pe linie bisericească, ranguri și distincții. Conferirea decorațiilor și a titlurilor de onoare preoților militari se face potrivit reglementărilor aplicabile cadrelor militare. Prin vechime efectivă în serviciul militar se înțelege, în cazul preoților militari, perioada cuprinsă între data la care cei în cauză au dobândit această calitate, în condițiile prezentei legi, și data încetării ei.

(3) Pentru îndeplinirea exemplară a atribuțiilor de serviciu preoților militari li se pot acorda recompense morale și materiale, potrivit regulamentelor militare.

Art. 20 (1) Pentru abateri de la disciplină, neîndeplinirea îndatoririlor sau încălcarea regulilor de conviețuire socială preoților militari li se pot aplica sancțiuni.

(2) Normele privind stabilirea sancțiunilor și a competențelor de aplicare a acestora se vor elabora de minister și de instituție, împreună cu acele culte religioase de care aparțin preoții, pe baza reglementărilor militare și a rânduielilor bisericești.

CAPITOLUL IV

Încetarea calității de preot militar

Art.21 - Limitele de vârstă până la care preoții militari pot fi menținuți în funcții sunt similare cu cele ale cadrelor militare.

Art. 22 - Preoții militari încetează să mai aibă această calitate în următoarele situații:

a) după împlinirea vârstei și a vechimii în serviciu,

necesare pentru acordarea pensiei de serviciu;

b) sunt încadrați de comisiile de expertiză medico-militară în gradul I, II sau III de invaliditate, potrivit legii;

c) când în urma reorganizării unor unități și a reducerii unor funcții din statele de organizare nu sunt posibilități pentru a fi încadrați în alte unități, precum și pentru alte motive sau nevoi ale ministerelor;

d) la cerere, pentru motive bine întemeiate;

e) prin demisie;

f) când sunt condamnați prin hotărâre judecătorească, rămasă definitivă, la pedeapsa închisorii cu executarea acesteia;

g) când încalcă prevederile art. 28 din Legea nr. 80/1995;

h) în alte situații imputabile acestora, stabilite de ministere și instituții, împreună cu acele culte de care aparțin.

Art. 23 - (1) Hotărârea privind menținerea în activitate a preoților militari pentru care s-a început urmărirea penală sau care sunt trimiși spre judecată instanțelor militare ori instanțelor bisericești se ia, după soluționarea cauzei, de către parchetul militar ori de instanța de judecată militară sau bisericească.

(2) În acest interval de timp preoții militari se suspendă din funcție, iar cei care sunt cercetați și judecați în stare de libertate sau eliberați pe cauțiune se pun la dispoziție. Pe timpul suspendării din funcție preoții militari nu primesc nici un drept de la Ministerul Apărării Naționale. Cei puși la dispoziție beneficiază de drepturile bănești corespunzătoare gradului cu care sunt asimilați, la minim.

(3) Preoților militari condamnați, care anterior au fost suspendați din funcții, le încetează calitatea de preot militar începând cu data suspendării.

(4) În cazul în care s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală ori achitarea, aceștia vor fi repuși în toate drepturile avute la data suspendării din funcție, respectiv a punerii la dispoziție.

(5) Repunerea în drepturi se poate dispune și în cazul încetării urmăririi penale ori a procesului penal.

Art. 24 - (1) Preoții militari care nu îndeplinesc condițiile

de pensionare nu își încetează activitatea în cadrul instituției unde sunt încadrați, pe timpul cât se află în incapacitate temporară de muncă, fiind internați în spitale ori sanatorii sau se află în concedii medicale.

(2) Dispozițiile alin. (1) nu se aplică celor cărora urmează să le înceteze calitatea de preot militar potrivit art. 22 lit. d), e), f), g) și h).

CAPITOLUL V

Dispoziții finale

Art. 25 - Normele privind evidența, selecționarea, încadrarea și promovarea în funcții și cele referitoare la aprecierea de serviciu a preoților militari se stabilesc de ministerele și instituțiile în cadrul cărora aceștia își desfășoară activitatea.

Art. 26 - Unitățile militare asigură, în limita posibilităților, mijloacele necesare în vederea construirii sau amenajării spațiilor destinate desfășurării serviciilor și asistenței religioase.

Art. 27 - În termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi instituțiile prevăzute la art. 1 alin. (2) vor elabora regulamentul de organizare și funcționare a secțiilor de asistență religioasă, precum și statele de funcții.

Art. 28 - Pe data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă Ordonanța Guvernului nr. 106/2000 privind constituirea și organizarea clerului militar, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 436 din 3 septembrie 2000.

Art. 29 - Prezenta lege intră în vigoare la 60 de zile de la publicarea ei în Monitorul Oficial al României, Partea I.

****

GUVERNUL ROMÂNIEI**HOTĂRÂRE nr. 831 din 13 decembrie 1991
privind abrogarea Hotărârii Consiliului de Miniștri nr. 810
din 29 iulie 1949**

Textul actului publicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 259
din 20 decembrie 1991

Articol unic - Hotărârea Consiliului de Miniștri nr. 810
din 29 iulie 1949, publicată în Buletinul Oficial nr. 51/1949, se
abrogă.

**N.n. : Prin H.C.M. nr. 810/1949 s-a interzis funcționarea unor
ordine și congregații romano-catolice**

****

PARLAMENTUL ROMÂNIEI**LEGE nr. 50 din 29 iulie 1991 privind autorizarea executării
lucrărilor de construcții - Republicare***

Textul actului publicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 993
din 13 Octombrie 2004

(Extrase)

Art. 1 (1) Executarea lucrărilor de construcții este permisă
numai pe baza unei autorizații de construire sau de desființare.
Autorizația de construire sau de desființare se emite la solicitarea
deținătorului titlului de proprietate asupra unui imobil - teren
și/sau construcții - ori a altui act care conferă dreptul de
construire sau de desființare, în condițiile prezentei legi.

Art. 2 (1) Autorizația de construire constituie actul de
autoritate al administrației publice locale pe baza căruia se

asigură aplicarea măsurilor prevăzute de lege, referitoare la amplasarea, proiectarea, executarea și funcționarea construcțiilor.

(2) Autorizația de construire se emite în temeiul și cu respectarea prevederilor documentațiilor de urbanism, avizate și aprobate potrivit legii.

Art. 3 Autorizația de construire se eliberează pentru:

a) lucrări de construire, reconstruire, consolidare, modificare, extindere, schimbare de destinație sau de reparare a construcțiilor de orice fel, precum și a instalațiilor aferente acestora, cu excepția celor prevăzute la art. 11;

b) lucrări de construire, reconstruire, extindere, reparare, consolidare, protejare, restaurare, conservare, precum și orice alte lucrări, indiferent de valoarea lor, care urmează să fie efectuate la construcții reprezentând monumente istorice, inclusiv la cele din zonele lor de protecție, stabilite potrivit legii;

i) cimitire - noi și extinderi.

Art. 4 Autorizațiile de construire se emit de președinții consiliilor județene, de primarul general al municipiului București sau de primari, după cum urmează:

a) de președinții consiliilor județene, cu avizul primarilor, pentru:

1. investițiile care se aprobă de Guvern;

2. investițiile care se realizează în extravilanul comunelor, inclusiv anexele gospodărești ale exploatații lor agricole mai mari de 50 m²;

3. investițiile care se amplasează pe terenuri care depășesc limita unei unități administrativ-teritoriale;

4. lucrări la construcții reprezentând monumente istorice, inclusiv la cele din zonele lor de protecție, aflate în teritoriul administrativ al județului, cu avizul prealabil al Ministerului Culturii și Cultelor;

b) de primarii municipiilor sau orașelor, pentru construcțiile și lucrările de orice fel din intravilanul și extravilanul acestora, cu excepția celor prevăzute la lit. a);

c) de primarul general al municipiului București, cu avizul primarilor de sectoare, pentru:

1. investițiile care se amplasează pe terenuri care depășesc limita administrativ-teritorială a unui sector și cele care se realizează în extravilan;

2. lucrări la construcții reprezentând monumente istorice, cu avizul prealabil al Ministerului Culturii și Cultelor;

3. lucrări de modernizări, reabilitări, extinderi de rețele edilitare municipale, de transport și de distribuție, pentru: apă/canal, gaze, electrice, termoficare, comunicații - inclusiv fibră optică, precum și lucrări de modernizări și/sau reabilitări de străzi;

d) de primarii sectoarelor municipiului București, pentru toate categoriile de construcții și amenajări urbanistice din cadrul sectoarelor, cu excepția celor prevăzute la lit. a) pct. 1 și 2 și la lit. c);

e) de primarii comunelor, pentru locuințe individuale și anexele gospodărești ale acestora, precum și cu avizul structurilor de specialitate din cadrul consiliilor județene, pentru celelalte construcții și lucrări executate în intravilanul localităților, cu excepția celor prevăzute la lit. a).

Art. 10 Pentru autorizarea executării lucrărilor de construcții în zonele asupra cărora s-a instituit, potrivit legii, un anumit regim de protecție prevăzut în planurile de amenajare a teritoriului și în documentațiile de urbanism aprobate, se va proceda după cum urmează:

a) în ansamblurile de arhitectură, în rezervațiile de arhitectură și de urbanism, în cazul siturilor arheologice, al parcurilor și grădinilor monument istoric, cuprinse în listele aprobate potrivit legii, precum și în cazul lucrărilor de orice natură în zonele de protecție a monumentelor, solicitantul va obține avizul comun al Ministerului Culturii și Cultelor și al Ministerului Transporturilor, Construcțiilor și Turismului, potrivit competențelor specifice;

b) în cazul lucrărilor de intervenții asupra construcțiilor monumente istorice, pe lângă avizul Ministerului Culturii și Cultelor se vor obține avizele specifice cerințelor de calitate a construcțiilor, potrivit prevederilor legale;

Art. 11 (1) Se pot executa fără autorizație de construire următoarele lucrări care nu modifică structura de rezistență,

caracteristicile inițiale ale construcțiilor sau aspectul arhitectural al acestora:

Art. 15 Prin excepție de la prevederile art. 13 alin. (1), terenurile destinate construirii se pot concesiona fără licitație publică, cu plata taxei de redevență stabilite potrivit legii, ori pot fi date în folosință pe termen limitat, după caz, în următoarele situații:

f) pentru lucrări de protejare ori de punere în valoare a monumentelor istorice și de arhitectură, cu avizul comun al Ministerului Culturii și Cultelor și al Ministerului Transporturilor, Construcțiilor și Turismului, atunci când terenul se află în zona de protecție a acestora.

Art. 30 (1) Cheltuielile pentru controlul statului în amenajarea teritoriului, urbanism și autorizarea executării lucrărilor de construcții se suportă de către investitori, în valoare echivalentă cu o cotă de 0,1 % din valoarea lucrărilor autorizate, cu excepția celor prevăzute la art. 3 lit. b) și a lăcașurilor de cult.

Art. 42 (2) Emiterea autorizației de construire în vederea executării lucrărilor de intervenție pentru consolidarea construcțiilor cu destinația de locuințe, a monumentelor istorice înscrise în listele oficiale, indiferent de proprietar, cu excepția celor în care se desfășoară activități comerciale, precum și a lăcașurilor de cult este scutită de taxa de autorizare.

Art. 46 - Prin hotărâre a Guvernului, în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, se constituie Comisia Interministerială pentru Zone Construite Protejate, pentru emiterea avizului comun al Ministerului Culturii și Cultelor și al Ministerului Transporturilor, Construcțiilor și Turismului, prevăzut la art. 10 alin. (1) lit. a) și la art. 15 lit. f).

ANEXA Nr. 2: DEFINIREA unor termeni de specialitate utilizați în cuprinsul legii

25. Zone protejate

Teritoriile delimitate geografic, în cuprinsul cărora se află elemente sau ansambluri ale patrimoniului natural sau cultural cu

valoare deosebită. În raport cu natura elementelor de patrimoniu, zonele protejate sunt:

b) zone construite protejate, instituite pentru salvarea, protejarea și punerea în valoare a patrimoniului construit, cu valoare istorică, culturală sau memorialistică deosebită.

****

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

LEGE nr. 422 din 18 iulie 2001 privind protejarea monumentelor istorice

Textul actului publicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 407
din 24 iulie 2001

(Extrase)

Art. 1 (1) Prezenta lege reglementează regimul juridic general al monumentelor istorice.

(2) În sensul prezentei legi, monumentele istorice sunt bunuri imobile, construcții și terenuri situate pe teritoriul României sau în afara granițelor, proprietăți ale statului român, semnificative pentru istoria, cultura și civilizația națională și universală.

(3) Regimul de monument istoric este conferit prin clasarea acestor bunuri imobile conform procedurii prevăzute în prezenta lege.

Art. 2 (1) Monumentele istorice fac parte integrantă din patrimoniul cultural național și sunt protejate prin lege.

(2) Activitățile și măsurile de protejare a monumentelor istorice se realizează în interes public. În condițiile prezentei legi intervențiile asupra monumentelor istorice pot constitui cauză de utilitate publică.

(3) În sensul prezentei legi, prin protejare se înțelege ansamblul de măsuri cu caracter științific, juridic, administrativ, financiar, fiscal și tehnic menite să asigure identificarea, cercetarea, inven-

tarierea, clasarea, evidența, conservarea, inclusiv paza și întreținerea, consolidarea, restaurarea, punerea în valoare a monu-mentelor istorice și integrarea lor social-economică și culturală în viața colectivităților locale.

(4) Pentru protejarea monumentelor istorice se stabilesc prin lege măsuri stimulative cu caracter economic sau de altă natură.

(5) Asupra monumentelor istorice se pot aplica servituți de utilitate publică instituite potrivit legii.

Art. 5 (1) Paza, întreținerea, conservarea, consolidarea, restaurarea și punerea în valoare prin mijloace adecvate a monu-mentelor istorice revin, după caz, proprietarilor sau titularilor altor drepturi reale asupra acestora, în conformitate cu prevederile prezentei legi.

(2) În cazul în care un monument istoric nu are proprietar cunoscut obligațiile decurgând din prezenta lege revin autorității administrației publice locale din unitatea administrativă pe al cărei teritoriu este situat monumentul istoric sau autorităților administrației publice centrale.

Art. 6 (1) Statul garantează și asigură protejarea monumentelor istorice în condițiile stabilite prin prezenta lege.

(2) Ministerul Culturii și Cultelor este autoritatea administrației publice centrale de specialitate care elaborează strategiile și normele specifice de protejare a monumentelor istorice, urmă-rește și asigură aplicarea lor.

Art. 7 (1) Monumentele istorice se clasează astfel:

a) în grupa A - monumentele istorice de valoare națională și universală;

b) în grupa B - monumentele istorice reprezentative pentru patrimoniul cultural local.

(2) Clasarea monumentelor istorice în grupe se face prin ordin al ministrului culturii și cultelor, la propunerea Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice, conform procedurii de clasare prevăzute de prezenta lege.

(3) Monumentele istorice clasate în grupele prevăzute la alin. (1) și zonele de protecție a acestora, aflate în proprietate publică, pot

fi declarate, potrivit legii, de interes public național sau local, după caz, prin hotărâre a Guvernului inițiată de Ministerul Culturii și Cultelor, respectiv prin hotărâre a consiliilor locale, județene sau a Consiliului General al Municipiului București, cu avizul Ministerului Culturii și Cultelor.

Art. 8 (1) Pentru fiecare monument istoric se instituie zona sa de protecție, prin care se asigură conservarea integrată a monumentului istoric și a cadrului său construit sau natural.

(2) Delimitarea și instituirea zonei de protecție se realizează simultan cu clasarea bunului imobil ca monument istoric, în condițiile legii.

(3) În zona de protecție pot fi instituite servituți de utilitate publică și reglementări speciale de construire prin planurile și regulamentele de urbanism aprobate și avizate conform legii.

Art. 10 (1) Orice intervenție asupra monumentelor istorice și asupra imobilelor din zona lor de protecție, precum și orice modificare a situației juridice a monumentelor istorice se fac numai în condițiile stabilite prin prezenta lege.

(2) Desființarea, distrugerea parțială sau totală, profanarea, precum și degradarea monumentelor istorice sunt interzise și se sancționează conform legii.

Art. 17 (1) Monumentele istorice și zonele lor de protecție sunt evidențiate în planurile urbanistice generale și în toate celelalte documentații de urbanism și, respectiv, de amenajare a teritoriului.

(2) Calitatea de monument istoric este marcată în mod obligatoriu pe bunul imobil printr-un însemn amplasat de reprezentanții primăriei, în conformitate cu normele metodologice de semnalizare a monumentelor istorice.

Art. 22 (1) Intervențiile asupra monumentelor istorice se fac numai pe baza și cu respectarea avizului emis de Ministerul Culturii și Cultelor; fac excepție intervențiile determinate de forță majoră, cu condiția ca modificările să fie reversibile.

(2) În sensul prezentei legi, intervențiile ce se efectuează asupra monumentelor istorice sunt:

a) toate lucrările de cercetare, construire, extindere, reparare, consolidare, conservare, restaurare, amenajări peisagistice, precum și orice alte lucrări care modifică substanța sau aspectul monumentelor istorice, inclusiv reparațiile curente, lucrările de întreținere și iluminarea interioară și exterioară de siguranță și decorativă;

b) executarea de mulaje de pe componente ale monumentelor istorice;

c) amplasarea definitivă sau temporară de împrejmuiri, construcții de protecție, piese de mobilier fix, de panouri publicitare, firme, sigle sau orice fel de însemne pe și în monumente istorice;

d) schimbări ale destinației monumentelor istorice, inclusiv schimbările temporare;

e) strămutarea monumentelor istorice;

f) amenajări de căi de acces, pietonale și carosabile, utilități anexe, indicatoare, inclusiv în zonele de protecție a monumentelor istorice.

(3) Autorizația de construire, autorizația de desființare, precum și autorizațiile referitoare la intervențiile prevăzute la alin. (2) sunt eliberate numai pe baza și în conformitate cu avizul Ministerului Culturii și Cultelor și cu celelalte avize, potrivit dispozițiilor legale în vigoare.

(4) Autorizațiile prevăzute la alin. (3), emise fără avizul instituțiilor abilitate prin lege și fără respectarea condițiilor acestora, sunt nule de drept.

(5) Obligația privind folosința monumentului istoric face parte integrantă din Cartea tehnică a construcției. În situația în care aceasta nu există Obligația privind folosința monumentului istoric ține locul documentației tehnice de utilizare a bunului imobil, în condițiile legii.

Art. 23 - Intervențiile care se efectuează asupra imobilelor care nu sunt monumente istorice, dar care se află în ansambluri, situri sau zone de protecție a monumentelor istorice, se autorizează pe baza avizului Ministerului Culturii și Cultelor, al Ministerului Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței și a celorlalte avize, potrivit dispozițiilor legale în vigoare.

Art. 24 (1) Toate intervențiile care se efectuează asupra monumentelor istorice, altele decât cele de schimbare a destinației, de întreținere sau de reparații curente, indiferent de sursa lor de finanțare și de regimul de proprietate al imobilului, se fac sub inspecția și controlul propriu ale Ministerului Culturii și Cultelor, respectiv ale direcțiilor pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județene, respectiv a municipiului București, cu personal atestat și agreat, în condițiile legii.

(2) În condițiile legii, în cazul realizării de lucrări neautorizate sau care încalcă avizele de specialitate, personalul de inspecție abilitat are dreptul să întrerupă lucrările până la intrarea în legalitate, să aplice sancțiuni și, după caz, să dispună revenirea la situația inițială și să sesizeze organele de cercetare penală.

(3) Expertizarea structurală a monumentelor istorice și verificarea tehnică a proiectelor de consolidare a monumentelor istorice se fac numai de experți și verficatori tehnici, atestați de Ministerul Culturii și Cultelor pentru exigențele specifice domeniului monumentelor istorice, cu respectarea cerințelor privind calitatea lucrărilor în construcții.

Art. 38 (1) În scopul protejării monumentelor istorice proprietarii și titularii dreptului de administrare sau ai altor drepturi reale asupra monumentelor istorice sunt obligați:

a) să întrețină, să folosească și să exploateze imobilul numai cu respectarea prevederilor prezentei legi și a Obligației privind folosința monumentului istoric, conform art. 16;

b) să asigure paza monumentelor istorice și să ia măsuri pentru apărarea împotriva incendiilor;

c) să înștiințeze de urgență, în scris, direcția pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județeană, respectiv a municipiului București, precum și primarul orașului ori al comunei respective despre orice modificări sau degradări în starea fizică a monumentelor istorice deținute și aflate în teritoriul unității administrativ-teritoriale;

d) să înștiințeze de urgență, în scris, direcția pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județeană, respectiv a municipiului

București, precum și primarul orașului sau al comunei respective despre descoperirea întâmplătoare a oricăror construcții, elemente de construcții, a unor piese de inventar fix ori mobil sau a unui vestigiu arheologic necunoscut anterior, asigurând păstrarea descoperirilor în condițiile legii, până la sosirea delegatului instituției de specialitate, dar nu pentru mai mult de 15 zile;

e) să asigure, în condițiile legii, accesul specialiștilor desemnați de Ministerul Culturii și Cultelor sau de direcțiile pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național, în vederea constatării stării de conservare sau pentru efectuarea de cercetări, inclusiv arheologice, de expertizare a monumentelor istorice și pentru operațiunile de evidență;

f) în cazul în care solicită descărcarea imobilului de sarcină arheologică, să finanțeze săpătura și cercetarea arheologică aferente;

g) să obțină avizele prevăzute de lege pentru toate intervențiile prevăzute la art. 22;

h) să asigure efectuarea lucrărilor de conservare, consolidare, restaurare, precum și a oricăror alte lucrări, conform prevederilor legale, numai de către persoane fizice sau juridice atestate în acest sens și să prevadă în contracte condițiile și termenele de execuție cuprinse în avizul de specialitate;

i) să respecte toate condițiile și termenele de execuție cuprinse în avizul de specialitate atunci când execută ei înșiși lucrări de întreținere curentă sau orice alte intervenții, conform prevederilor prezentei legi;

j) să permită, pe baza prevederilor contractuale, executarea intervențiilor asupra monumentelor istorice deținute, în cazul în care acestea sunt inițiate și finanțate de persoane juridice abilitate în condițiile prezentei legi;

k) să permită montarea și să întrețină însemnul și sigla "Monument istoric";

l) să obțină avizul direcției pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județene, respectiv a municipiului București, și să asigure pe propria răspundere condiții corespunzătoare de vizitare, fotografiere, filmare, reproducere și de publicitate în

cazul în care, la solicitarea lor, proprietarii introduc monumentele istorice în circuit public;

m) să comunice direcției pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județene, respectiv a municipiului București, orice schimbare a titularului dreptului de proprietate, de administrare sau a altor drepturi reale, după caz, asupra monumentelor istorice.

(2) În cazul în care, în îndeplinirea obligațiilor prevăzute la alin. (1) lit. e), proprietarii monumentelor istorice constată producerea unor pagube, aceștia au dreptul la o justă despăgubire, achitată în termen de 60 de zile de la constatare de către instituțiile care au realizat cercetarea sau expertizarea.

Art. 40 (1) Contribuția financiară a statului, constând în sume alocate prin bugetul Ministerului Culturii și Cultelor cu destinația protejării monumentelor istorice, indiferent de deținător, poate să acopere total sau parțial costul lucrărilor de protejare a monumentelor istorice, în funcție de grupa în care acestea sunt înscrise în Lista cuprinzând monumentele istorice.

(2) Contribuția financiară a consiliilor județene, municipale, orășenești și comunale, după caz, poate să acopere integral sau parțial costul lucrărilor de intervenție asupra monumentelor istorice care fac parte din grupa B, precum și, individual sau prin cofinanțare, costul lucrărilor de protejare a monumentelor istorice care fac parte din grupa A, aflate pe teritoriul unității administrativ-teritoriale respective.

(3) Contribuția financiară a statului și a autorităților administrației publice locale poate fi asigurată prin cofinanțare, precum și în parteneriat, inclusiv cu proprietarul sau cu alte persoane fizice sau juridice.

Art. 42 (1) Proprietarii de monumente istorice sunt scutiți în totalitate de plata impozitului pe clădirile care sunt monumente istorice, cu excepția spațiilor în care se desfășoară activități economice sau comerciale, potrivit legii.

(2) Pentru suprafața ocupată la sol de construcțiile care sunt monumente istorice nu se plătește impozitul pe teren.

(3) Potrivit legii, consiliile locale pot reduce impozitul pe suprafețele neconstruite ale terenurilor cu regim de monument istoric, în funcție de suprafața afectată și de perioada punerii monumentelor istorice la dispoziție publicului pentru vizitare, precum și instituțiilor specializate pentru cercetare.

Art. 44 - Proprietarii de monumente istorice sunt scutiți de plata taxei de autorizare a intervențiilor executate, în conformitate cu dispozițiile prezentei legi, asupra monumentelor istorice deținute, în cazul în care utilizează bunul imobil numai pentru activități necomerciale sau, în mod direct, numai pentru locuit.

Art. 51 (1) Autoritățile administrației publice locale sunt obligate să prevadă în bugetele proprii fondurile necesare în vederea protejării monumentelor istorice aflate în proprietatea publică sau privată a unităților administrativ-teritoriale.

(2) Autoritățile publice centrale prevăd în bugetele proprii fondurile aprobate prin bugetul de stat pentru protejarea monumentelor istorice aflate în proprietatea publică sau privată a statului, pe care le administrează.

(3) În bugetul Ministerului Culturii și Cultelor se prevăd:

a) credite bugetare necesare pentru finanțarea lucrărilor la monumentele istorice aflate în administrarea Oficiului Național al Monumentelor Istorice;

b) credite bugetare necesare în vederea finanțării sau cofinanțării lucrărilor de protejare a monumentelor istorice aflate în proprietatea publică a statului sau a unității administrativ-teritoriale;

c) credite bugetare destinate finanțării sau cofinanțării lucrărilor de protejare a monumentelor istorice aflate în proprietatea persoanelor fizice sau juridice de drept privat.

Art. 54 - Încălcarea dispozițiilor prezentei legi atrage, după caz, răspunderea civilă, administrativă, materială, disciplinară, contra-vențională sau penală.

Art. 55 (1) Desființarea neautorizată, distrugerea parțială sau totală, exproprierea fără avizul Ministerului Culturii și Cultelor, degradarea, precum și profanarea monumentelor istorice constituie infracțiuni și se sancționează conform legii.

(2) În toate cazurile prevăzute la alin. (1) făptuitorul este obligat la recuperarea materialului degradat și la reconstituirea monumentului sau a părților de monument lezat, conform avizelor prevăzute de prezenta lege.

Art. 56 (1) Constituie contravenții la regimul de protecție a monumentelor istorice următoarele fapte, dacă, potrivit legii, nu constituie infracțiuni:

a) modificarea, desființarea sau strămutarea unui imobil după declanșarea procedurii de clasare, fără avizul Ministerului Culturii și Cultelor;

b) încălcarea de către proprietar a obligațiilor prevăzute la art. 38;

c) neaplicarea și nevirarea contravalorii timbrului monumentelor istorice, precum și a taxelor și tarifelor prevăzute în prezenta lege;

d) încălcarea prevederilor art. 61 de către proprietar sau de către titularul dreptului de administrare a imobilelor menționate la același articol.

(2) Contravențiile prevăzute la alin. (1) lit. a) se sancționează cu amendă de la 30.000.000 lei la 70.000.000 lei, iar cele menționate la alin. (1) lit. b), c) și d) se sancționează cu amendă de la 25.000.000 lei la 50.000.000 lei.

(3) Contravențiile la regimul de protejare a monumentelor istorice se prescriu în termen de 3 ani de la data săvârșirii lor.

Art. 57 (1) Contravențiile se constată și amenzile se aplică de specialiștii direcțiilor pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județene, respectiv a municipiului București, de împuterniciții Ministerului Culturii și Cultelor, de inspectorii teritoriali ai Inspecției de Stat în Construcții, Urbanism și Amenajarea Teritoriului sau de inspectorii Ministerului Finanțelor Publice, după caz.

(2) Pentru contravențiile prevăzute la art. 56 alin. (1) lit. a) și b) constatarea și aplicarea amenzilor se pot face și de către primar, președintele consiliului județean și împuterniciții acestora sau de către organele de poliție, după caz.

Art. 58 - Contravențiilor prevăzute la art. 56 le sunt aplicabile dispozițiile Legii nr. 32/1968 privind stabilirea și

sanționarea contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare, cu excepția art. 25-27.

Art. 59 - Până la instituirea zonei de protecție a fiecărui monument istoric potrivit art. 8 se consideră zonă de protecție suprafața delimitată cu o rază de 100 m în localități urbane, 200 m în localități rurale și 500 m în afara localităților, măsurată de la limita exterioară, de jur-împrejurul monumentului istoric.

Art. 61 - Înstrăinarea cu orice titlu a unui monument istoric se face numai după emiterea, în condițiile legii, către proprietarii de construcții și terenuri clasate ca monumente istorice a Obligației privind folosința monumentului istoric, iar pentru imobilele care fac obiectul Legii nr. 112/1995 pentru reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe, trecute în proprietatea statului, titularii dreptului de administrare care nu dispun la data înstrăinării de Obligația privind folosința monumentului istoric sunt obligați să solicite emiterea sa ori, până la aprobarea metodologiei prevăzute la art. 16 alin. (3), să obțină un aviz provizoriu de folosință de la direcția pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județeană, respectiv a municipiului București.

****

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

L E G E A nr. 46 din 5 iunie 1996 privind pregătirea populației pentru apărare

Textul actului publicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 120 din 11 iunie 1996

(Extrase)

Art. 4 - Cetățenii care, din motive religioase, refuză să îndeplinească serviciul militar sub arme, execută serviciul utilitar alternativ, potrivit prezentei legi.

Modul de executare a serviciului utilitar alternativ se

stabilește prin hotărâre a Guvernului.

Art. 6 - Nu îndeplinesc serviciul militar:

...personalul hirotonit sau ordonat care aparține cultelor religioase recunoscute de lege.

Art. 28 - Absolvenții instituțiilor civile din învățământul superior pot opta pentru serviciul utilitar alternativ cu durata de 12 luni, în condițiile prezentei legi.

****

GUVERNUL ROMÂNIEI
H O T Ă R Ă R E nr. 618 din 6 octombrie 1997 privind
modul de executare a serviciului
utilitar alternativ

Textul actului publicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 282
din 17 octombrie 1997

(Extrase)

Art. 1 (1) - Serviciul utilitar alternativ este o formă a îndeplinirii serviciului militar și se execută de către cetățenii apți pentru serviciul militar care, din motive religioase, refuză să îndeplinească serviciul militar sub arme.

(2) - Durata serviciului utilitar alternativ este de 24 de luni pentru militarii în termen și de 12 luni pentru militarii cu termen redus.

Art. 2 (1) - Serviciul utilitar alternativ se execută în instituții publice, regii autonome, societăți comerciale, care, în continuare, au denumirea de **angajatori**.

(2) - Angajatorii trebuie să desfășoare activități pe teritoriul național, în domenii de asistență socială și sanitară, construcții industriale, edilitare, de drumuri și căi ferate, amenajări și regularizări ale cursurilor de apă, protecția mediului înconjurător și silvicultură.

Art. 6. (1) - Recruții care se încadrează în prevederile art. 1 vor declara în scris, în fața comisiei locale de recrutare-încorporare, că se obligă să execute serviciul utilitar alternativ.

(2) - Declarația cuprinde: numele și prenumele solicitantului, prenumele tatălui, domiciliul sau reședința, profesia, locul de muncă, cultul sau gruparea religioasă al cărei adept este.

(3) - Secretariatul de Stat pentru Culte confirmă, la solicitarea centrelor militare, faptul că preceptele cultelor sau grupărilor religioase declarate de recruți fac parte din categoria celor care nu permit executarea serviciului militar sub arme.

- Serviciul militar nu va mai fi obligatoriu de la 1 ianuarie 2007

****

CODUL MUNCII

Textului actului publicat in Monitorul Oficial, Partea I, nr. 72
din 05 februarie 2003

(Extrase)

Art. 134 (1) - Zilele de sărbătoare legală în care nu se lucrează sunt:

- 1 și 2 ianuarie;
- prima și a doua zi de Paști;
- 1 mai;
- 1 decembrie;
- prima și a doua zi de Craciun;
- 2 zile pentru fiecare dintre cele doua sărbători religioase anuale, declarate astfel de cultele religioase legale, altele decât cele creștine, pentru persoanele aparținând acestora.

(2) Acordarea zilelor libere se face de către angajator.

****

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
LEGEA nr. 84 din 24 iulie 1995*) - Legea învățământului

Textul actului publicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 606
din 10 decembrie 1999

(Extrase)

Art. 9 (1) - Planurile-cadru ale învățământului primar, gimnazial, liceal și profesional includ Religia ca disciplină școlară, parte a trunchiului comun. Elevul, cu acordul părinților sau al tutorelui legal instituit, alege pentru studiu religia și confesiunea.

(2) La solicitarea scrisă a părinților sau a tutorelui legal instituit, elevul poate să nu frecventeze orele de religie. În acest caz situația școlară se încheie fără această disciplină. În mod similar se procedează și pentru elevul căruia, din motive obiective, nu i s-au asigurat condițiile pentru frecventarea orelor la această disciplină.

(3) Cultele recunoscute oficial de stat pot solicita Ministerului Educației Naționale organizarea unui învățământ teologic specific pregătirii personalului de cult și activității social-misionare a cultelor, numai pentru absolvenții învățământului gimnazial sau liceal, după caz, proporțional cu ponderea numerică a fiecărui cult în configurația religioasă a țării, potrivit recensământului oficial reactualizat. Înființarea și funcționarea acestui învățământ se fac potrivit legii.

(4) Cultele recunoscute de stat au dreptul de a înființa și administra propriile unități și instituții de învățământ particulare, conform legii.

(5) Curriculumul specific învățământului preuniversitar teologic se elaborează de către cultul respectiv, se avizează de Secretariatul de Stat pentru Culte și se aprobă de Ministerul Educației Naționale. Curriculumul învățământului preuniversitar particular, organizat de culte, altul decât cel teologic, se elaborează

și se aprobă conform legii. Pentru învățământul superior curriculumul se elaborează și se aprobă potrivit legii.

****

GUVERNUL ROMÂNIEI
ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr.194 din 12 decembrie 2002
privind regimul străinilor în România

Textul actului republicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 201
din 8 martie 2004

(Extrase)

Art. 20 - Tipuri de vize

În funcție de scopurile pentru care se acordă, vizele pot fi:

d) viza de lungă ședere, identificată prin unul dintre următoarele simboluri, în funcție de activitatea pe care urmează să o desfășoare în România străinul căruia i-a fost acordată:

(viii) activități religioase sau umanitare, identificată prin simbolul D/RU;

Art. 24 - Viza de lungă ședere

(1) Viza de lungă ședere se acordă străinilor, la cerere, pe o perioadă de 90 de zile, cu una sau mai multe călătorii, pentru următoarele scopuri:

h) activități religioase sau umanitare - străinilor care urmează să intre în România pentru a desfășura activități în domeniul cultelor recunoscute sau în scop umanitar;

Art. 47 - Viza de lungă ședere pentru activități umanitare sau religioase

Viza de lungă ședere pentru activități umanitare sau religioase se acordă străinilor, la cerere, de către misiunile diplomatice și oficiile consulare ale României din țara în care aceștia își au reședința sau domiciliul, în următoarele condiții:

a) existența avizului Ministerului Culturii și Cultelor ori, după caz, al Comisiei interdepartamentale pentru coordonarea și sprijinirea activităților umanitare din cadrul Ministerului Sănătății;

Art. 67 - Prelungirea dreptului de ședere temporară pentru activități umanitare sau religioase

(1) Străinii intrați în România în baza unei vize de lungă ședere, pentru desfășurarea de activități umanitare sau religioase, pot solicita prelungirea dreptului de ședere temporară dacă:

a) prezintă avizul Comisiei interdepartamentale pentru coordonarea și sprijinirea activităților umanitare din cadrul Ministerului Sănătății, în cazul în care solicită acordarea sau prelungirea dreptului de ședere pentru activități umanitare;

b) prezintă avizul Ministerului Culturii și Cultelor, în cazul în care solicită acordarea sau prelungirea dreptului de ședere pentru activități religioase.

3) Străinii care solicită prelungirea dreptului de ședere pentru activități religioase trebuie să facă dovada deținerii mijloacelor de întreținere, cel puțin la nivelul salariului mediu lunar pe economie.

****

GUVERNUL ROMÂNIEI
ORDONANȚĂ nr. 65 din 28 august 1997 privind regimul
pașapoartelor în România

(Textul actului publicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 226 din 30 august
1997)

(Extrase)

Art. 6 - (1) Pașapoartele diplomatice și de serviciu se eliberează de către Ministerul Afacerilor Externe, la cererea conducerii ministerelor sau a instituțiilor centrale interesate.

(2) La încetarea mandatului sau la terminarea misiunii oficiale în străinătate, care a determinat eliberarea documentului, titularii de pașapoarte diplomatice și de serviciu sunt obligați să le predea, în termen de 5 zile lucrătoare, autorității care le-a eliberat.

(3) Încetarea calității care a determinat eliberarea pașapoortului diplomatic sau de serviciu atrage după sine retragerea sau, după caz, anularea acestuia de către autoritatea emitentă.

Art. 7 - Categoriile de cetățeni români cărora li se eliberează pașapoarte diplomatice sau de serviciu sunt următoarele:

I. Pașapoarte diplomatice:

13. patriarhul și mitropoliții Bisericii Ortodoxe Române;

14. șefii cultelor religioase recunoscute de stat;

20. membrii de familie (soț, soție și copiii minori) ai

persoanelor prevăzute la pct. 1-17, când îl însoțesc pe titular.

****

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
LEGE nr.216 din 17 noiembrie 1998
pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr.65/1997 privind
regimul pașapoartelor în România

Textul actului publicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 446
din 23 noiembrie 1998

(Extrase)

Articol unic. - Se aprobă Ordonanța Guvernului nr.65 din 28 august 1997 privind regimul pașapoartelor în România, emisă în temeiul art. 1 lit. i) din Legea nr. 134/1997 pentru abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe și publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.226 din 30 august 1997, cu următoarele modificări și completări:

3. La articolul 6, alineatele (1) și (2) vor avea următorul cuprins:

„Art. 6 - (1) Pașapoartele diplomatice și de serviciu se eliberează de către Ministerul Afacerilor Externe, la cererea conducerii autorităților publice sau a instituțiilor centrale interesate.

(1) Pașapoartele diplomatice se predau de către titularii autorității emitente, la încheierea mandatului care a determinat eliberarea documentului, iar pașapoartele de serviciu, în termen de 5 zile lucrătoare de la încheierea misiunii oficiale în străinătate.”

4. La articolul 7 litera A, punctele 4, 11 și 13 vor avea următorul cuprins:

„13. patriarhul, cardinalul, mitropoliții și șefii cultelor recunoscute de stat;”

4. La articolul 7 litera A, punctele 4, 11 și 13 vor avea următorul cuprins:

„20. soțul, soția și copiii minori ai persoanelor prevăzute la pct. 1-17, când îl însoțesc pe titular.”

****

**PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CODUL DE PROCEDURĂ PENALĂ AL ROMÂNIEI din 12
noiembrie 1968*) – Republicare**

Textul actului republicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 78
din 30 aprilie 1997

(Extrase)

Art. 29: Competența Curții Supreme de Justiție

Curtea Supremă de Justiție:

1. judecă în primă instanță:

e) infracțiunile săvârșite de șefii cultelor religioase organizate în condițiile legii și de ceilalți membri ai Înalțului Cler, care au cel puțin rangul de arhieru sau echivalent al acestuia;

****

CODUL DE PROCEDURĂ CIVILĂ AL ROMÂNIEI din 9 septembrie 1865

Textul actului republicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr.177
din 26 iulie 1993

(Extrase)

Art. 191 - Sunt scutiți de a fi martori:

1. slujitorii cultelor, medicii, moașele, farmaciștii, avocații, notarii publici 1) și orice alți muncitori pe care legea îi obliga să păstreze secretul cu privire la faptele încredințate lor în exercițiul îndeletnicirii;

****

CODUL DE PROCEDURĂ FISCALĂ din 24 decembrie 2003 – Republicare-

Textul actului republicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 560
din data de 24 iunie 2004

(Extrase)

Art. 57 - Dreptul altor persoane de a refuza furnizarea de informații

(1) Pot refuza să furnizeze informații cu privire la datele de care au luat cunoștință în exercitarea activității lor preoții, avocații, notarii publici, consultanții fiscali, executorii judecătorești, auditorii, experții contabili, medicii și psihoterapeuții.

****

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
LEGE nr. 333 din 8 iulie 2003 privind paza obiectivelor,
bunurilor, valorilor și protecția persoanelor

Textul actului publicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 525
din data de 22 iulie 2003

(Extrase)

Art. 18 - (1) În localitățile rurale se organizează paza comunală

(10) Sunt scutiți de la obligația de a efectua pază comunală: pensionarii, bolnavii cronici incurabili ori cei cu deficiențe fizice care îi fac inapți pentru serviciul de pază, persoanele care au împlinit vârsta de 60 de ani, militarii, poliștii, preoții și pompierii.

****

PROIECT

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

**CAMERA
SENATUL**

DEPUTAȚILOR

LEGE

privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor

(Proiectul a fost convenit împreună cu reprezentanții cultelor religioase din România și a fost aprobat în ședința de Guvern din 14.07.2005 și urmează să fie dezbătut și adoptat de Parlamentul României în toamna acestui an)

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art. 1. - (1) Statul român respectă și garantează dreptul fundamental la libertate de gândire, de conștiință și religioasă al oricărei persoane de pe teritoriul României, potrivit Constituției și tratatelor internaționale la care România este parte.

(2) Nimeni nu poate fi împiedicat să dobândească și să exercite drepturi recunoscute prin lege și nici nu poate fi constrâns, urmărit sau pus într-o situație de inferioritate pentru credința sau apartenența sa la o grupare, asociație religioasă sau cult ori pentru exercitarea, în condițiile prevăzute de lege, a libertății religioase.

Art. 2. - (1) Libertatea religioasă include libertatea oricărei persoane de a își manifesta credința religioasă în mod individual sau în colectiv, în public sau în particular, prin cult, învățământ, practici și îndeplinirea ritualurilor, precum și libertatea de a își schimba credința religioasă.

(2) Libertatea de a își manifesta credința religioasă nu poate face obiectul altor restrângeri decât a celor care sunt

prevăzute de lege și constituie măsuri necesare într-o societate democratică pentru siguranța publică, protecția ordinii, a sănătății sau a moralei publice ori pentru protejarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Art. 3. - Părinții, tutorii sau alți reprezentanți legali au dreptul exclusiv de a opta pentru educația religioasă a copiilor minori, conform propriilor convingeri.

Art. 4. - Orice persoană sau comunitate religioasă are dreptul de a stabili și menține legături cu credincioși sau comunități de credincioși, la nivel național și internațional.

Art. 5. - (1) Orice persoană are dreptul să își manifeste credința religioasă în mod colectiv, conform propriilor convingeri și prevederilor prezentei legi, atât în structuri religioase cu personalitate juridică, cât și în structuri fără personalitate juridică.

(2) Structurile religioase cu personalitate juridică reglementate de prezenta lege sunt cultele și asociațiile religioase, iar structurile fără personalitate juridică sunt grupările religioase.

(3) În activitatea lor cultele, asociațiile religioase și grupările religioase au obligația să respecte Constituția și legile țării și să nu aducă atingere siguranței naționale, ordinii, sănătății și moralei publice, precum și drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(4) Este interzisă prelucrarea datelor cu caracter personal legate de convingerile religioase, cu excepția situației când persoana vizată și-a dat în mod expres consimțământul pentru aceasta.

(5) Este interzisă obligarea persoanelor să își menționeze religia, în orice relație cu autoritățile publice sau cu persoanele juridice de drept privat.

Art. 6. - (1) Gruparea religioasă este forma de asociere fără personalitate juridică a unor persoane fizice care, fără nici o procedură prealabilă și în mod liber, adoptă și exercită o credință religioasă.

(2) Asociația religioasă este persoana juridică de drept privat, constituită în condițiile prezentei legi, care are ca obiect principal de activitate manifestarea unei credințe religioase.

(3) O asociație religioasă poate deveni cult în condițiile prezentei legi.

CAPITOLUL II Culte

SECȚIUNEA 1 Relațiile dintre stat și culte

Art. 7. - (1) Statul român recunoaște cultelor rolul spiritual, educațional, social-caritabil, cultural și de parteneri sociali, precum și statutul acestora de factori ai păcii sociale.

(2) Statul român recunoaște rolul important al Bisericii Ortodoxe Române și al celorlalte biserici și culte recunoscute, în istoria națională a României și în viața societății românești.

Art. 8. - (1) Cultele recunoscute sunt persoane juridice de utilitate publică. Ele se organizează și funcționează în baza prevederilor constituționale și ale prezentei legi, în mod autonom, potrivit propriilor statute.

(2) De asemenea, sunt persoane juridice și părțile componente ale cultelor, așa cum sunt menționate în statutele sau codurile canonice proprii, dacă îndeplinesc cerințele prevăzute în acestea.

(3) Cultele funcționează cu respectarea prevederilor legale și în conformitate cu propriile statute sau coduri canonice, ale căror prevederi sunt aplicabile propriilor credincioși.

(4) Denumirea unui cult nu poate fi identică sau confundabilă cu cea a altui cult recunoscut în România.

Art. 9. - (1) În România nu există religie de stat; statul este neutru față de orice credință religioasă sau ideologie atee.

(2) Cultele sunt egale în fața legii și a autorităților publice. Statul, prin autoritățile sale, nu va promova și nu va favoriza acordarea de privilegii sau crearea de discriminări față de vreun cult.

(3) Statul român cooperează cu cultele în domeniile de interes comun și sprijină activitatea acestora.

(4) Statul român, prin autoritățile publice abilitate, sprijină activitatea spiritual-culturală în străinătate a cultelor recunoscute în România.

(5) Statul poate încheia cu cultele recunoscute parteneriate în domeniile de interes comun, cât și acorduri pentru reglementarea unor aspecte specifice tradiției cultelor, care se supun aprobării prin lege.

Art. 10. - (1) Cheltuielile pentru întreținerea cultelor și desfășurarea activităților lor se vor acoperi, în primul rând, din mijloacele proprii ale cultelor, create și administrate în conformitate cu statutele lor.

(2) Cultele pot stabili contribuții din partea credincioșilor lor pentru susținerea activităților pe care le desfășoară. Contribuțiile vor fi deduse din baza de calcul a impozitului pe venit, în condițiile legii.

(3) Statul promovează sprijinul acordat de cetățeni cultelor prin deduceri din impozitul pe venit și încurajează sponsorizările către culte, în condițiile legii.

(4) Statul sprijină, la cerere, prin contribuții, în raport cu numărul credincioșilor cetățeni români și cu nevoile reale de subzistență și activitate, salarizarea personalului clerical și neclerical aparținând cultelor recunoscute. Statul sprijină cu contribuții în quantum mai mare salarizarea personalului de cult al unităților de cult cu venituri reduse, în condițiile stabilite prin lege.

(5) Cultele recunoscute pot beneficia, la cerere, de sprijin material din partea statului, pentru cheltuielile privind funcționarea unităților de cult, pentru reparații și construcții noi, în raport cu numărul credincioșilor cetățeni români și cu nevoile reale.

(6) Statul sprijină activitatea cultelor recunoscute și în calitate de furnizori de servicii sociale.

Art. 11. - Sprijinul statului constă și în acordarea de facilități fiscale, în condițiile legii.

Art. 12. - Utilizarea fondurilor bănești primite de la bugetul de stat sau bugetele locale, precum și respectarea destinației bunurilor primite în proprietate sau folosință de la autoritățile publice locale sau centrale, se supun controlului statului.

Art. 13. - (1) Raporturile dintre culte se desfășoară pe baza înțelegerii și a respectului reciproc.

(2) În România sunt interzise orice forme, mijloace, acte sau acțiuni de defăimare și învrăjbitare religioasă.

(3) Împiedicarea sau tulburarea libertății de exercitare a vreunui cult recunoscut se pedepsește conform prevederilor legale.

Art. 14. - (1) Fiecare cult trebuie să aibă un organ național de conducere sau de reprezentare.

(2) Unitățile de cult, inclusiv filiile lor fără personalitate juridică, se înființează și se organizează de către culte potrivit propriilor statute, regulamente și coduri canonice.

(3) Înființarea unității de cult trebuie să fie comunicată spre evidență Ministerului Culturii și Cultelor.

(4) Unitățile de cult nou înființate ca persoane juridice pot solicita și primi sprijin financiar în limitele și condițiile prevăzute de legea bugetului.

Art. 15. - Sigiliile și ștampilele folosite de către un cult sau de către o unitate locală de cult trebuie să conțină și denumirea oficială sub care cultul a fost recunoscut, sau inițialele acesteia.

Art. 16. - (1) Cultele recunoscute pot folosi în desfășurarea activităților lor orice limbă vor considera de cuviință.

(2) În relațiile oficiale cu autoritățile statului, cultele recunoscute vor folosi limba oficială.

SECȚIUNEA a 2-a

Dobândirea calității de cult

Art. 17. - (1) Calitatea de cult recunoscut de stat se dobândește prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Culturii și Cultelor, de către asociațiile religioase care, prin activitatea și numărul lor de membri, oferă garanții de durabilitate, stabilitate și interes public.

(2) Prin hotărârea Guvernului prevăzută la alin. (1) se ia act și de statutul de organizare și funcționare sau codul canonic al cultului respectiv.

Art. 18. - Asociația religioasă care urmărește să dobândească calitatea de cult va formula o cerere în acest sens la Ministerului

Culturii și Cultelor, însoțită de următoarea documentație:

a) dovada că este constituită legal și funcționează neîntrerupt pe teritoriul României ca asociație religioasă de cel puțin 12 ani;

b) listele originale cuprinzând adeziunile unui număr de membri cetățeni români cu domiciliul în România cel puțin egal cu 0,1% din populația României, conform ultimului recensământ;

c) mărturisire de credință proprie și statutul de organizare și funcționare care să cuprindă: denumirea cultului, care nu poate fi identică sau asemănătoare cu cea a unui alt cult deja recunoscut, structura sa de organizare centrală și locală, modul de conducere, administrare și control, organele de reprezentare, modul de înființare și desființare a unităților locale, statutul personalului propriu, principalele activități pe care cultul înțelege să le desfășoare în vederea atingerii scopurilor sale spirituale; alte prevederi specifice cultului respectiv.

Art. 19. - (1) În termen de 60 de zile de la data depunerii cererii, Ministerul Culturii și Cultelor înaintează Guvernului documentația de recunoaștere a cultului, însoțită de avizul său consultativ, întocmit pe baza documentației depuse.

(2) Dacă documentația este incompletă sau statutele conțin prevederi contrare legii, acestea se restituie motivat spre completare sau modificare, iar termenul de soluționare se prelungește corespunzător.

Art. 20. - (1) În termen de 60 de zile de la primirea avizului, Guvernul se pronunță asupra cererii prin hotărâre de recunoaștere sau de respingere motivată.

(2) Hotărârea Guvernului se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, și poate fi atacată în justiție, conform prevederilor Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004.

(3) În caz de respingere, asociația religioasă poate relua procedura de dobândire a calității de cult numai după trecerea unui an de la data intrării în vigoare a hotărârii Guvernului de respingere sau de la data când hotărârea instanței de contencios administrativ a devenit irevocabilă.

(4) Drepturile și obligațiile aferente calității de cult

recunoscut se pot exercita de la data intrării în vigoare a hotărârii Guvernului de recunoaștere.

Art. 21. - Guvernul, prin hotărâre, la propunerea Ministerului Culturii și Cultelor, poate retrage calitatea de cult recunoscut atunci când prin activitatea sa, cultul aduce atingeri grave siguranței, ordinii, sănătății sau moralei publice, ori drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Art. 22. (1) Modificarea și completarea statutelor de organizare și funcționare sau codurilor canonice ale cultelor se comunică spre recunoaștere Ministerului Culturii și Cultelor.

(2) Actele administrative emise în temeiul prevederilor acestei secțiuni, precum și neemiterea acestora în termenele prevăzute, pot fi atacate în justiție, în condițiile legii.

SECȚIUNEA a 3-a Personalul

Art. 23. - (1) Cultele își aleg, numesc, angajează sau revocă personalul potrivit propriilor statute, coduri canonice sau reglementări.

(2) Personalul cultelor poate fi sancționat disciplinar pentru încălcarea principiilor doctrinare sau morale ale cultului, potrivit propriilor statute, coduri canonice sau reglementări.

(3) Personalul clerical și cel asimilat al cultelor recunoscute nu poate fi obligat să dezvăluie faptele încredințate sau de care a luat cunoștință în considerarea statutului lor.

Art. 24. - (1) Salariații și asigurații cultelor religioase ale căror case de pensii sunt integrate în sistemul asigurărilor sociale de stat vor fi supuși prevederilor legislației privind asigurările sociale de stat.

(2) Salariații și asigurații cultelor care dispun de case de pensii sau fonduri de pensii proprii se supun regulamentelor adoptate de către organele de conducere ale cultelor, în conformitate cu statutele acestora și în acord cu principiile generale ale legislației privind asigurările sociale de stat.

Art. 25. - Personalul clerical și cel asimilat, precum și

personalul monahal aparținând cultelor recunoscute, este scutit de îndeplinirea serviciului militar.

Art. 26. - (1) Cultele pot avea organe proprii de judecată religioasă pentru problemele de disciplină internă, conform statutelor și reglementărilor proprii.

(2) Pentru problemele de disciplină internă sunt aplicabile în mod exclusiv prevederile statutare și canonice.

SECȚIUNEA a 4-a

Patrimoniul

Art. 27. - (1) Cultele recunoscute și unitățile lor de cult pot avea și dobândi în proprietate sau administrare bunuri mobile și imobile, asupra cărora pot dispune în conformitate cu statutele proprii.

(2) Bunurile sacre, respectiv cele afectate direct și exclusiv cultului, stabilite conform statutelor proprii în conformitate cu tradiția și practicile fiecărui cult, dobândite cu titlu, sunt insesizabile și imprescriptibile și pot fi înstrăinate doar în condițiile statutare specifice fiecărui cult.

(3) Prevederile alin. (2) nu afectează redobândirea bunurilor sacre confiscate în mod abuziv de către stat în perioada 1940-1989, precum și a celor preluate fără titlu.

Art. 28. - (1) Unitățile locale ale cultelor pot avea și întreține, singure sau în asociere cu alte culte, cimitire confesionale pentru credincioșii lor. Cimitirele confesionale se administrează potrivit regulamentelor cultului deținător. Identitatea confesională a cimitirelor istorice este protejată de lege.

(2) În localitățile în care nu există cimitire comunale și unele culte nu au cimitire proprii, persoanele decedate care aparțineau cultelor respective sunt înhumate potrivit ritului propriu, în cimitirele existente în funcțiune, cu acordul cultului deținător al cimitirului.

(3) Autoritățile administrației publice locale au obligația de a înființa cimitire comunale și orășenești în fiecare localitate.

(4) Cimitirele comunale sau orășenești se organizează astfel

încât să aibă sectoare corespunzătoare pentru fiecare cult recunoscut, la cererea cultelor ce funcționează în localitatea respectivă.

Art. 29. - (1) Cultele au dreptul exclusiv pentru producerea și valorificarea obiectelor și bunurilor necesare activității de cult, în condițiile legii.

(2) Utilizarea operelor muzicale în activitatea cultelor recunoscute se face fără plata taxelor către organele de gestiune colectivă a drepturilor de autor.

Art. 30. - Bunurile bisericești sau similare din străinătate, proprietate a statului român sau a cultelor religioase din România, pot constitui obiectul unor acorduri bilaterale semnate de statul român, la solicitarea celor interesați.

Art. 31. - (1) Bunurile care fac obiectul aporturilor de orice fel - contribuții, donații, succesiuni - precum și orice alte bunuri intrate în mod legal în patrimoniul unui cult nu pot face obiectul revendicării lor ulterioare.

(2) Persoanele care părăsesc un cult recunoscut nu pot emite pretenții asupra patrimoniului cultului respectiv.

(3) Disputele patrimoniale dintre cultele recunoscute se soluționează pe cale amiabilă, iar în caz contrar, potrivit dreptului comun.

(4) În cazul retragerii calității de cult recunoscut potrivit prevederilor prezentei legi sau a dizolvării, destinația patrimoniului este cea stabilită prin statutul acestuia.

SECȚIUNEA a 5-a **Învățământul organizat de culte**

Art. 32. - (1) În învățământul de stat predarea religiei este asigurată prin lege exclusiv cultelor recunoscute.

(2) Personalul didactic care predă religia în școlile de stat se numește cu acordul cultului pe care îl reprezintă, în condițiile legii.

(3) În cazul în care un cadru didactic săvârșește abateri grave de la doctrina sau morala cultului, cultul îi poate retrage acordul de a preda religia, fapt ce duce la desfacerea contractului

individual de muncă.

Art. 33. - (1) Cultele au dreptul să înființeze și să administreze unități de învățământ pentru pregătirea personalului de cult, a profesorilor de religie, precum și a altor specialiști necesari activității religioase a fiecărui cult, în condițiile prevăzute de lege.

(2) Fiecare cult este liber să-și stabilească forma, gradul, numărul și planul de școlarizare pentru instituțiile de învățământ proprii, în condițiile prevăzute de lege.

Art. 34 (1) Cultele își elaborează planurile și programele de învățământ pentru învățământul teologic preuniversitar și programele pentru predarea religiei. Acestea se avizează de către Ministerul Culturii și Cultelor și se aprobă de Ministerul Educației și Cercetării.

(2) Pentru învățământul superior, planurile și programele de învățământ se elaborează de instituțiile de învățământ, cu acordul cultului respectiv, și se aprobă de senatele universitare.

Art. 35. - (1) Personalul didactic din unitățile de învățământ teologic integrate în învățământul de stat se recunoaște de către Ministerul Educației și Cercetării, în condițiile prevăzute de lege, cu acordul prealabil al organelor statutare ale cultelor religioase în cauză.

(2) Personalul didactic din unitățile de învățământ neintegrate în învățământul de stat se numește de către organele statutare ale cultelor religioase în conformitate cu statutele acestora. Cadrele didactice vor avea calificarea necesară conform normelor legale în vigoare pentru învățământul de stat de grad corespunzător.

Art. 36. - (1) În centrele de plasament organizate de instituțiile publice, particulare sau aparținând cultelor religioase, educația religioasă a copiilor se face conform apartenenței lor religioase.

(2) În centrele de plasament organizate de culte, copiii minori cărora nu li se cunoaște religia vor fi educați potrivit doctrinei cultului organizator.

(3) În centrele de plasament finanțate de autoritățile publice, consiliile de conducere ale acestora și autoritatea locală pentru protecția copilului hotărăsc asupra religiei în care vor fi educați copiii minori cărora nu li se cunoaște religia.

Art. 37. - Salarizarea personalului didactic și administrativ din unitățile de învățământ teologic neintegrate în învățământul de stat se asigură de către culte. La cererea cultelor, statul, prin Ministerul Culturii și Cultelor, poate asigura o contribuție la salariu, cu respectarea principiului proporționalității, în condițiile prevăzute de lege.

Art. 38. - Echivalarea și recunoașterea diplomelor și a certificatelor de studii teologice obținute în străinătate se fac în condițiile prevăzute de lege.

Art. 39. - (1) Cultele recunoscute au dreptul de a înființa și administra forme de învățământ confesional de toate gradele, profilurile și specializările.

(2) Statul poate susține financiar învățământul confesional, în condițiile legii.

(3) Unitățile de învățământ confesional dispun de autonomie organizatorică și funcțională potrivit statutelor și canoanelor lor, în concordanță cu prevederile legale ale sistemului național de învățământ.

(4) În unitățile de învățământ confesional elevii sau studenții se pot înscrie indiferent de religie sau confesiune, garantându-se libertatea educației religioase a acestora corespunzătoare propriei religii sau confesiuni.

CAPITOLUL III **Asociațiile religioase**

Art. 40. - (1) Libertatea religioasă se poate exercita și în cadrul asociațiilor religioase, care sunt persoane juridice alcătuite din cel puțin 300 de persoane, cetățeni români cu domiciliul în România, care se asociază în vederea manifestării unei credințe religioase.

(2) Asociația religioasă dobândește personalitate juridică prin înscrierea în Registrul asociațiilor religioase aflat la grefa judecătorei în a cărei circumscripție teritorială își are sediul.

Art. 41. - (1) Oricare dintre asociați, pe baza împuternicirii date de ceilalți, poate formula o cerere de înscriere a asociației în

Registrul asociațiilor religioase aflat la grefa judecătorei în a cărei circumscripție teritorială își are sediul.

(2) Cererea de înscriere va fi însoțită de următoarele documente:

a) actul constitutiv, în formă autentică, în care se vor arăta obligatoriu denumirea asociației religioase, care nu poate fi identică sau asemănătoare cu cea a unui cult sau a altei asociații religioase, datele de identificare și semnăturile asociaților, sediul, patrimoniul inițial de minimum două salarii brute minime pe economie, primele organe de conducere;

b) mărturisire de credință proprie și statutul asociației religioase care trebuie să cuprindă: structura sa de organizare centrală și locală, modul de conducere, administrare și control, modul de înființare și desființare a unităților locale, drepturile și obligațiile membrilor, principalele activități pe care asociația religioasă înțelege să le desfășoare în vederea atingerii scopurilor sale spirituale; alte prevederi specifice asociației religioase respective;

c) acte doveditoare ale sediului și patrimoniului inițial;

d) avizul consultativ al Ministerului Culturii și Cultelor;

e) dovada privind disponibilitatea denumirii eliberată de Ministerul Justiției;

Art. 42. - (1) În termen de 3 zile de la depunerea cererii de înscriere și a documentelor prevăzute la art. 41 alin. (2) judecătorul desemnat de președintele instanței verifică legalitatea acestora și dispune, prin încheiere, înscrierea asociației în Registrul asociațiilor religioase.

(2) O dată cu efectuarea înscrierii, încheierea prin care s-a dispus înscrierea se comunică, din oficiu, organului financiar local în a cărui rază teritorială se află sediul asociației religioase, pentru evidența fiscală, cu menționarea numărului de înscriere în Registrul asociațiilor religioase.

Art. 43. - Asociațiile religioase pot înființa filiale cu personalitate juridică, în conformitate cu statutele lor, potrivit procedurii prevăzute la art. 41 și 42.

Art. 44. - (1) Asociațiile religioase beneficiază de facilități

fiscale legate de activitatea lor religioasă, în conformitate cu Legea privind Codul fiscal, nr. 571/2003, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Asociațiilor religioase li se aplică în mod corespunzător și prevederile art. 10 alin. (2), art. 15, 16 și 28.

Art. 45. - Dizolvarea asociației religioase se pronunță de instanța competentă atunci când prin activitatea sa asociația religioasă aduce atingeri grave siguranței, ordinii, sănătății sau moralei publice, drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, sau când asociația religioasă urmărește alt scop decât cel pentru care s-a constituit.

Art. 46. - Prevederile prezentului capitol se completează cu dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 47. - (1) Asociațiile existente, constituite în conformitate cu reglementările legale privind asociațiile și fundațiile, care au ca obiect de activitate principal exercitarea unei credințe religioase, și care doresc să dobândească statutul de asociație religioasă vor depune la judecătoria unde sunt înregistrate o cerere de transformare a asociației și de radiere a ei din Registrul asociațiilor și fundațiilor și de înregistrare în Registrul asociațiilor religioase ținut de grefa aceeași judecătoria, însoțită de documentația prevăzută la art. 41.

(2) Cererea va fi semnată de organele statutare de conducere ale asociației, arătându-se expres dorința transformării asociației inițiale în asociație religioasă.

(3) Judecătorul delegat se va pronunța asupra transformării asociației, cât și asupra înregistrării asociației religioase, stabilind și perioada în care asociația a avut ca obiect de activitate exercitarea unei credințe religioase.

(4) Perioada stabilită de instanță va fi luată în considerare și se va adăuga perioadei de funcționare a asociației religioase, în vederea dobândirii calității de cult recunoscut.

Art. 48. - (1) În toate cererile și acțiunile în justiție privitoare la dobândirea sau pierderea calității de asociație

religioasă este obligatorie prezența procurorului și a reprezentantului Ministerului Culturii și Cultelor.

(2) Încheierile sau hotărârile pronunțate de către instanță în cauzele privitoare la asociațiile religioase pot fi atacate cu recurs în 15 zile de la pronunțare la tribunal.

CAPITOLUL IV

Dispoziții tranzitorii și finale

Art. 49. - (1) La data intrării în vigoare a prezentei legi, în România funcționează 18 culte recunoscute, conform anexei care face parte integrantă din prezenta lege.

(2) În termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, cultele din România prevăzute în anexă vor prezenta statutele și codurile canonice Ministerului Culturii și Cultelor, pentru recunoașterea lor.

(3) Recunoașterea statutelor și a codurilor canonice se acordă în măsura în care acestea nu aduc atingere prin conținutul lor siguranței naționale, ordinii, sănătății și moralei publice sau drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(4) Recunoașterea se realizează prin ordin al ministrului culturii și cultelor, care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, și poate fi atacat la instanța de contencios administrativ, în condițiile legii.

Art. 50. - Orice modificare sau completare a prezentei legi se realizează cu consultarea prealabilă a cultelor recunoscute.

Art. 51. - Pe data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă Decretul nr. 177/1948 pentru regimul general al cultelor religioase, publicat în Monitorul Oficial nr. 178 din 4 august 1948, cu modificările și completările ulterioare, precum și orice alte dispoziții contrare.

****

ANEXĂ

Lista cultelor recunoscute în România

Nr. crt.	Denumirea cultului
1.	BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ
2.	EPISCOPIA ORTODOXĂ SÂRBĂ DE TIMIȘOARA
3.	BISERICA ROMANO-CATOLICĂ
4.	BISERICA ROMÂNĂ UNITĂ CU ROMA, GRECO-CATOLICĂ
5.	ARHIEPISCOPIA BISERICII ARMENE
6.	BISERICA CREȘTINĂ RUSĂ DE RIT VECHI DIN ROMÂNIA
7.	BISERICA REFORMATĂ DIN ROMÂNIA
8.	BISERICA EVANGHELICĂ C.A. DIN ROMÂNIA
9.	BISERICA EVANGHELICĂ LUTHERANĂ DIN ROMÂNIA
10.	BISERICA UNITARIANĂ DIN TRANSILVANIA
11.	UNIUNEA BISERICILOR CREȘTINE BAPTISTE DIN ROMÂNIA
12.	BISERICA CREȘTINĂ DUPĂ EVANGHELIE DIN ROMÂNIA - UNIUNEA BISERICILOR CREȘTINE DUPĂ EVANGHELIE DIN ROMÂNIA
13.	BISERICA EVANGHELICĂ ROMÂNĂ
14.	UNIUNEA PENTICOSTALĂ – BISERICA LUI DUMNEZEU APOSTOLICĂ DIN ROMÂNIA
15.	BISERICA CREȘTINĂ ADVENTISTĂ DE ZIUA A ȘAPTEA DIN ROMÂNIA
16.	FEDERAȚIA COMUNITĂȚILOR EVREIEȘTI DIN ROMÂNIA
17.	CULTUL MUSULMAN
18.	ORGANIZAȚIA RELIGIOASĂ MARTORII LUI IEHOVA

STRUCTURA ORGANIZATORICĂ A CULTELOR RELIGIOASE

I. BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ

Patriarhia Română	P.F. TEOCTIST	Arhiepiscopul Bucureștilor Mitropolitul Munteniei și Dobrogei Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române	040163, București, Aleea Dealul Mitropoliei nr.1, Sector 4 Tel.021.406.71.61; www.patriarhia.ro
	P. S. VINCENTIU Ploieșteanul	Episcop-Vicar Patriarhal	040163, București, Aleea Dealul Mitropoliei nr.2, Sector 4 Tel.021.406.71.63
	P.S. AMBROZIE Sinaitul	Episcop-Vicar Patriarhal	040163 București, Aleea Dealul Mitropoliei nr.2, Sector 4 Tel.021.406.71.76
	P.S. CIPRIAN Câmpineanul	Episcop-Vicar Patriarhal	040163 București, Aleea Dealul Mitropoliei nr.2, Sector 4 Tel.021.406.71.69

MITROPOLIA MUNTENIEI SI DOBROGEI

Arhiepiscopia Bucureștilor	P.F. TEOCTIST	Arhiepiscopul Bucureștilor și Mitropolitul Munteniei și Dobrogei	
	P.S. SEBASTIAN Ilfoveanul	Episcop-Vicar al Arhiepiscopiei Bucureștilor	040161, București, Str.Patriarhiei nr.21, Sector 4 Tel.021.337.49.57
	P.S. VARSANUFIE Prahoveanul	Episcop-Vicar al Arhiepiscopiei Bucureștilor	040161, București, Str.Patriarhiei nr.21, Sector 4 Tel.021.336.73.90
Arhiepiscopia Tomisului	Î.P.S. TEODOSIE	Arhiepiscop	900732, Constanța, Str.Arhipiscopiei nr.23 Tel.0241.618.667 Fax.0241.611.732
Arhiepiscopia Târgoviștei	Î.P.S. NIFON	Arhiepiscop	130004, Târgoviște, Bd.Castanilor nr.3 Tel.0245.213.713 Fax.0245.211.588
Episcopia Argeșului și Muscelului	P.S. CALINIC	Episcop	115300, Curtea de Argeș Bd.Basarabilor nr.1 Tel.0248.72.24.00
Episcopia Buzăului și Vrancei	P.S. EPIFANIE	Episcop	120043, Buzău Aleea Episcopiei nr.3 Tel.0238.710.714

Episcopia Dunării de Jos	P.S. CASIAN	Episcop	800201, Galați, Str.Domnească nr.104, jud. Galați Tel.0236.415.065 Fax.0236.460.197
Episcopia Sloboziei și Călărașilor	P.S. DAMASCHIN	Episcop	920023, Slobozia,jud. Ialomița Str.Episcopiei nr.2, Tel.043.231.154 www.sf-esc.ro
Episcopia Alexandriei și Teleormanului	P.S. GALACTION	Episcop	140044, Alexandria Str.Carpați nr.15 Tel.047.326.321
Episcopia Giurgiului	Vacant	-	-

MITROPOLIA MOLDOVEI ȘI BUCOVINEI

Arhiepiscopia Iașilor	Î.P.S. DANIEL	Arhiepiscopul Iașilor și Mitropolitul Moldovei și Bucovinei	<i>700064, Iaș, Bd.Sfântul Voievod Ștefan cel Mare nr.16</i> Tel.0232.214.771 Fax.0232.112.483 www.mmb.ro
	P.S. CALINIC Botoșăneanul	Episcop-Vicar al Arhiepiscopiei Iașilor	<i>700064, Iași, Bd.Sfântul Voievod Ștefan cel Mare nr.16</i>

Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților	Î.P.S. PIMEN	Arhiepiscop	720071, Suceava Str.Vasile Bumbac nr.8 Tel. 0230.521.295
Episcopia Romanului	P.S. EFTIMIE	Episcop	611065, Roman, jud. Neamț Str. Alexandru cel Bun nr.5 Tel.0233.744.682 Fax.0233.744.683
	P.S. IOACHIM Băcăoanul	Arhiereu- Vicar	611065 Roman, jud. Neamț Str.Alexandru cel Bun nr.5
Episcopia Hușilor	P.S. IOACHIM	Episcop	735100, Huși, jud. Vaslui, Str.M.Kogălniceanu nr.19 Tel.0235.481.138
	P.S. CORNELIU Bârlădeanul	Arhiereu- Vicar	735100 Huși, jud. Vaslui, Str. M. Ko- gălniceanu nr. 19, tel. 0235.481.138

MITROPOLIA ARDEALULUI, CRIȘANEI ȘI MARAMUREȘULUI

Arhiepiscopia Sibiului	Î.P.S. LAURENȚIU	Arhiepiscopul Sibiului și Mitropolitul Ardealului	550179, Sibiu, Str. Mitropoliei, nr. 24, Tel. 269.217.863
	P.S. VISARION Rășinăreanul	Episcop-Vicar al Arhiepiscopiei Sibiului	550179, Sibiu, Str. Mitropoliei, nr. 24
Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului	Î.P.S. BARTOLOMEU	Arhiepiscop al Vadului, Feleacului și Clujului	400117, Cluj-Napoca Piața Avram Iancu nr.18 Tel.0264.593.944 <a href="http://www.arhiepiscop
ia-ort-cluj.ro">www.arhiepiscop ia-ort-cluj.ro
	P.S. IRINEU Bistrițeanul	Episcop-Vicar al Arhiepiscopiei Clujului	400117, Cluj-Napoca, Piața Avram Iancu nr.18
	P.S. VASILE Someșanul	Episcop-Vicar al Arhiepiscopiei Clujului	400117, Cluj-Napoca, Piața Avram Iancu nr.18
Arhiepiscopia Alba Iuliei	Î.P.S. ANDREI	Arhiepiscop al Alba-Iuliei	510010, Alba Iulia, Str.Mihai Viteazul nr.16 Tel.0258.811.690 Fax.0258.812.797 <a href="http://www.reintregirea
.ro">www.reintregirea .ro

Episcopia Maramureșului și Sătmarului	P.S. JUSTINIAN	Episcop	430313, Baia Mare Str.Avram Iancu nr.5 Tel.062.274.674
	P.S. IUSTIN Sigheteanul	Arhiereu-Vicar	430313 Baia Mare Str.Avram Iancu nr.5
Episcopia Oradiei, Bihorului și Sălajului	P.S. IOAN	Episcop	410017, Oradea, Str.Episcop Roman Ciorogariu nr.3 Tel.0259.237.883
	P.S. PETRONIU Sălăjanul	Arhiereu-Vicar	410017, Oradea, Str.Episcop Roman Ciorogariu nr.3
Episcopia Covasnei și Harghitei	P.S. IOAN	Episcop	530112 Miercurea Ciuc, Str. Patriarhul Miron Cristea nr.17 Tel.0266.171.269

MITROPOLIA OLTENIEI

Arhiepiscopia a Craiovei	Î.P.S. TEOFAN	Arhiepiscopul Craiovei și Mitropolitul Olteniei	200381, Craiova Str. Mitropolitul Firmilian nr.3 Tel.0251.533.447 Fax.0251.533.127 www.m-ol.ro
---------------------------------	---------------	---	---

	P.S. GURIE Strehăianul	Episcop-Vicar al Arhiepiscopiei Craiovei	200381, Craiova Str.Mitropolitul Firmilian nr.3
Episcopia Râmnicului	P.S. GHERASIM	Episcop	240178 Râmnicu Vâlcea Str.Argeş nr.47 Tel.0250.731.172
	P.S. IRINEU Slătineanul	Arhiereu-Vicar	240178, Râmnicu Vâlcea Str.Argeş nr.47
Episcopia Severinului și Strehaiei	P.S. NICODIM	Episcop	220103, Drobeta.Tr.Severin Str.I.G.Bibiceanu nr.6 Tel.0252.312.741
Episcopia Slatinei	Vacant	-	-

MITROPOLIA BANATULUI

Arhiepiscopia Timișoarei	Î.P.S. NICOLAE	Arhiepiscopul Timișoarei și Mitropolitul Banatului	300021, Timișoara Bd.C.D.Loga nr.7 Tel.0256.490.960 www.mitropolia-banatului.home.ro
	P.S. LUCIAN Lugojanul	Episcop-Vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei	300021, Timișoara Bd.C.D.Loga nr.7

Episcopia Aradului, Ienopolei și Hălmagiului	P.S. TIMOTEI	Episcop al Aradului, Ienopolei și Hălmagiului	310084, Arad Str. Episcopiei nr.60-62 Tel.0257.281.262
Episcopia Caransebeșului	Vacant		325400, Caransebeș, Str. Mihai Viteazul, nr.11 Tel.0255.516.412 Fax.0255.516.402
Episcopia Ortodoxă Română a Vârșetului	P.S. DANIIL Partoșeanul	Episcop Loțiiitor (Administrator)	U.Z.Zrenjanina 60 26300 – Vârșeț Serbia și Muntenegru Tel.+38.113.81.1071
Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria	P.S. SOFRONIE	Episcop	Groza Park 2; 5700 – Gyula, Ungaria, Tel. +36.66.361.281

Mitropolia Ortodoxă Română a Germaniei, Europei Centrale și de Nord	Î.P.S. SERAFIM	Mitropolit	Fuerther Str. 166-168, 90429 – Nürnberg, Germania Tel.+49.911 32.36.910
--	-------------------	------------	--

Mitropolia Autonomă a Basarabiei și Exarhatul Plaiurilor	Î.P.S. PETRU	Arhiepiscopul Chișinăului, Mitropolitul Basarabiei și Exarhatul Plaiurilor	Str.31 August 1989, nr.161, Chișinău - 2004 Republica Moldova Tel.+3732.22.60.43
---	-----------------	--	---

	P.S. SOFIAN Brașoveanul	Episcop-Vicar	Fuerther str.166-168, 90429 – Nürnberg, Germania Tel. +49.911 32.36.910
Mitropolia Ortodoxă Română a Europei Occidentale și Meridionale	Î. P. S. IOSIF	Mitropolit	1, Bd. du Général Leclerc 91470 Limours, France tel: +33.1 64 91 59 241
	P. S. SILUAN Marsilianul	Episcop-Vicar	Monastere Orthodoxe <i>Exaltation de la Saint Croix - La Malvialle</i> Rochefort – Montagne, 63210 France
	P.S. MARC Nemțeanul	Episcop-Vicar	

Arhiepiscopia Ortodoxă Română în America și Canada	Î.P.S. NICOLAE	Arhiepiscop	5410.Newland Ave. Chicago Il 60656, USA
---	-------------------	-------------	--

Vicariatul Ortodox Ucrainean	Pr. IOAN PIȚURA	Vicar	435500, Sighetul Marmației Str.Bogdan Vodă nr.12 Tel.0262.31.51.14
Vicariatul Ortodox Sârb	Pr. VLADIMIR Marcovici	Vicar	1900, Timișoara, Piața Unirii nr. 4 Tel. 0256.204.336

II. BISERICA ROMANO-CATOLICA

<p>Arhiepiscopia Romano-Catolică București</p>	<p>I.P.S. IOAN ROBU P.S. CORNEL DAMIAN</p>	<p>arhiepiscop și mitropolit episcop auxiliar</p>	<p>010164. București, Str. General Berthelot nr. 19, sector 1 Tel.021.315.49.55 Fax.021.312.12.07 www.arcb.ro</p>
<p>Arhiepiscopia Romano-Catolică Alba Iulia</p>	<p>I.P.S. JAKUBINYI GYÖRGY P.S. JÓZSEF TAMÁS</p>	<p>arhiepiscop episcop-auxiliar</p>	<p>510010, Alba Iulia Str. M. Viteazul 21, jud. Alba Tel.0258/811.689, 811602 Fax.0258/811454 Email: albapress@apulum.ro www.hhrf.org/gyrke 4100 Miercurea Ciuc, Str.Petöfi Sándor nr. 57 Tel.0266/121.344</p>
<p>Episcopia Romano-Catolică Iași</p>	<p>P.S. PETRU GHERGHEL P.S. AUREL PERCĂ</p>	<p>episcop episcop auxiliar</p>	<p>700064, Iași, Bd Ștefan cel Mare și Sfânt nr.26 Tel. 0232.212.003 Fax. 0232.212.006 www.ercis.ro</p>
<p>Episcopia Romano-Catolică Satu Mare</p>	<p>P.S. SCHÖNBERG ER JENŐ</p>	<p>episcop</p>	<p>440010, Satu Mare, Str. 1 Decembrie 1918 nr.2 Tel.0261.714955, 713574 http://szatmar.catholic.ro</p>

Episcopia Romano-Catolică Oradea	P.S. TEMPFLI JÓZSEF	episcop	410161, Oradea, Str. Șirul Canonicilor nr.7 Tel. 0259.411180
Episcopia Romano-Catolică Timișoara	P.S. MARTIN ROOS	episcop	300055, Timișoara, Str. Augustin Pacha nr. 4, jud. Timiș Tel. 0256.490081, 433054 Fax. 0256.497201 Email: ep-rc-tm@lasting.ro

III. BISERICA ROMÂNĂ UNITĂ CU ROMA, GRECO – CATOLICĂ

Arhiepiscopia Alba Iulia și Făgăraș-Blaj	I.P.S. LUCIAN MUREȘAN	mitropolit, arhiepiscop	515400, Blaj, Str. Petru Pavel Aron nr. 2, jud. Alba Tel. 0258.710.855 www.greco-catolic.ro
Episcopia Oradea	P.S. VIRGIL BERCEA	episcop	410210, Oradea, Str. Mihai Pavel nr. 4, jud. Bihor Tel. 0259/236492 Fax.0259/430509 Email: grcatep@rdsor.ro
Episcopia Cluj-Gherla	P.S. FLORENTIN CRIHĂLMEANU	episcop	400001, Cluj-Napoca, Str. Moșilor nr. 24-26, jud. Cluj Tel. 0264/439018

Episcopia Lugoj	P.S. ALEXANDRU MESIAN	episcop	305500, Lugoj, Str. Ioan Bălan nr. 6, jud. Timiș Tel. 0256/353597
Episcopia Maramureș	P.S. IOAN ȘIȘEȘTEAN	episcop	430341, Baia Mare, Str. Vasile Lucaciu nr. 50, jud. Maramureș Tel. 0262/415807

IV. BISERICA REFORMATĂ

Eparhia Reformată din Ardeal (Cluj)	PAP GEZA	episcop	400079, Cluj-Napoca, Str. I. C. Brătianu nr.51 Tel.064/192453, 064/197472
Eparhia Reformată de pe lângă Piatra Craiului (Oradea)	TÖKÉS LÁSZLÓ	episcop	410210, Oradea, Str. Calvin nr. 1 Tel. 059/131708

V. BISERICA EVANGHELICĂ C. A.

Consistoriul Superior Evanghelic C. A. Sibiu	CHRISTOPH KLEIN	episcop	550185, Sibiu, Str. General Magheru nr.4 Tel. 0269.433789
---	--------------------	---------	---

VI. BISERICA EVANGHELICĂ LUTHERANĂ

Superintenden ța Evanghelică S. P. Cluj	ADORJÁNI DEZSÖ ZOLTÁN	episcop	400105, Cluj-Napoca, Bd. 21 Decembrie 1989 nr.1 Tel.0264.596614; 593897 Email: luthphkolozsvar@zortec. ro
--	--------------------------------------	---------	--

VII. BISERICA UNITARIANĂ

Episcopia Unitariană Cluj	SZABÓ ÁRPÁD	episcop	400105, Cluj-Napoca, Bd. 21 Decembrie 1989 nr.9, jud. Cluj Tel. 0264/593236 Fax. 0264/595927 Email: ekt@unitarius.com www.unitarius.com
--	------------------------	---------	--

VIII. BISERICA ARMEANĂ

Arhiepiscopia Bisericii Armene	I.P.S. MARDICHIAN Dirayr	arhiepiscop	021042, București, Str. Armenească nr. 9, sector 2 Tel.021/3140208 Fax.021/3121083
---	---	-------------	--

IX. CULTUL CREȘTIN DE RIT VECHI

Mitropolia Cultului Creștin de Rit Vechi	I.P.S. LEONTII IZOT Lavrente	mitropolit	810140, Brăila, Str. Zidari nr. 5 Tel. 0239/613915
	P.S.LEONID Samoilă	arhiereu vicar	
	P.S. DIONISIE Alexandru	arhiereu vicar	

XI. BISERICA CREȘTINĂ BAPTISTĂ

Uniunea Comunităților Creștine Baptiste	Paul NEGRUȚ	președinte	060842, București, Str. Dâmbovița nr. 9-11, sector 6 Tel.021/2205053
--	-------------	------------	---

**XII. CULTUL PENTICOSTAL - BISERICA LUI
DUMNEZEU APOSTOLICĂ**

Cultul Penticostal- Biserica lui Dumnezeu Apostolică	Pavel RIVIȘ- TİPEI	președinte	050456, București, Str. Carol Davila nr. 81, sector 5 Tel. 021/6384425
---	-----------------------	------------	---

XIII. BISERICA CREȘTINĂ ADVENTISTĂ DE ZIUA A ȘAPTEA

Uniunea de Conferințe a Bisericii Creștine Adventiste de Ziua A Șaptea	Teodor HUȚANU	Președinte	077190, Pipera, Str. Erou Iancu Nicolae nr. 38-38 A, com. Voluntari, jud. Ilfov Tel.021.269.03.38 Fax.021269.03.40
---	---------------	------------	--

XIV. CULTUL CREȘTIN DUPĂ EVANGHELIE

Uniunea Cultului Creștin după Evanghelie	Mircea CIOATĂ	Președinte	022521, București, Șos. Andronache, nr. 60 A Tel./fax. 021/2407865 Email: uccev@pcnet.ro
---	---------------	------------	---

XV. BISERICA EVANGHELICĂ ROMÂNĂ

Biserica Evanghelică Română	Ioan BOTGROS	Președinte	050454, București, Str. Carol Davila nr. 48, sector 5 Tel.01/4103652, 01/4119622
------------------------------------	--------------	------------	--

XVI. CULTUL MUSULMAN

Muftiatul Cultului Musulman	Muurat IUSUF	Muftiu	900742, Constanța, Bd. Tomis, nr. 41 Tel. 041/611390
------------------------------------	--------------	--------	--

XVII. CULTUL MOZAIC

Federația Comunităților Evreiești din România	Aurel VAINER Menahem HACOHEN	Președinte Șef rabin	030202, București, Str. Sf. Vineri, nr. 9-11, sector 3 Tel. 01/3155455
--	---	-----------------------------	---

**XVIII. ORGANIZAȚIA RELIGIOASĂ "MARTORII LUI
IEHOVA"**

Organizația Religioasă „Martorii lui Iehova”	Dumitru OUL	Președinte	021468, București, str. Teleajen nr. 84, sector 2, Tel. 021/302.76.00
---	----------------	------------	--

POPULAȚIA DUPĂ RELIGIE

1930⁴ - 1992⁵ - 2002⁶

ROMÂNIA   1930⁷   %   1992   %   2002   %

⁴ Conf. Institutul Național de Statistică, *Anuarul Statistic al României 1937-1938*, București, 1939, pp.70-71 ;

⁵ Conf. Comisia Națională de Statistică, *Anuarul Statistic al României*, București, 1993, pp.106-107;

⁶ Conf. Institutul Național de Statistică, *Recensământul populației și al locuințelor 2002*, București, pp.766-767;

⁷ În 1930 România cuprindea și Basarabia, nordul Bucovinei și Cadrilaterul, teritorii care în anul 1940 au fost anexate de fosta Uniune Sovietică, respectiv Bulgaria.

	18.057.028	100	22.810.035	100	21.698.181	100
TOTAL POPULAȚIE						
Ortodoxă	13.108.227	72,59	19.802.389	86,81	18.806.428	86,67
Romano-catolică	1.234.151	6,83	1.161.942	5,09	1.028.401	4,73
Greco-catolică	1.427.391	7,90	223.327	1,0	195.481	0,9
Reformată	710.706	3,94	802.454	3,51	698.550	3,21
Evanghelică C.A.	398.759	2,21	39.119	0,17	11.203	0,05
Evanghelică Lutherană	-	-	21.221	0,09	26.194	0,1
Unitariană	69.257	0,38	76.708	0,33	66.846	0,3
Armeană	11.145	0,06	2.023	*	775	*
Creștină de rit vechi (lipoveni)	57.228	0,32	28.141	0,12	39.485	0,18
Baptistă	60.562	0,34	109.462	0,47	129.937	0,59
Penticostală	-	-	220.824	0,96	330.486	1,52
Adventistă	16.102	0,09	77.546	0,33	97.041	0,44
Creștină după Evanghelie	-	-	49.963	0,21	46.029	0,21
Evanghelică	-	-	(cumulat C.D.E.)	-	18.758	0,08
Musulmană	185.486	1,03	55.928	0,24	67.566	0,31
Mozaică	756.930	4,16	9.670	0,04	6.179	0,02
Altă religie	7.434	0,04	53.998	0,23	87.225	0,40
Fără religie	-	-	24.134	0,10	13.834	0,06
Atei, liberi cugetători	6.604	0,04	10.331	0,04	9.271	0,04
Religie nedeclarată	6.686	0,04	8.139	0,03	18.492	0,08

* - sub 0,01%

1. Libertatea gândirii și a opiniilor, precum și libertatea credințelor religioase nu pot fi îngrădite sub nici o formă. Nimeni nu poate fi constrâns să adopte o opinie ori să adere la o credință religioasă, contrar convingerilor sale.

2. Libertatea conștiinței este garantată, ea trebuie să se manifeste în spirit de toleranță și de respect reciproc.

3. Cultele religioase sunt libere și se organizează potrivit statutelor proprii, în condițiile legii.

4. În relațiile dintre culte sunt interzise orice forme, mijloace, acte sau acțiuni de învrăjbitare religioasă.

5. Cultele religioase sunt autonome față de stat și se bucură de sprijinul acestuia, inclusiv prin înlesnirea asistenței religioase în armată, în spitale, în penitenciare, în azile și în orfeline.

Art. 29 din Constituția României